

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 септември 2019 година.

L I G J
PËR NDRYSHIMIN DHE PLOTËSIMIN E LIGJIT
PËR TË HUAJ

Neni 1

Нë Ligjin për të huaj (*) (“Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë” numër 97/18), në nenin 34 paragrafi 2 pas fjalëve: “Ministria e Punëve të Brendshme ” shtohen fjalët: “dhe Agjencia e Sigurisë Nacionale”.

Neni 2

Нë nenin 50 në pikën 2) lidhëza “dhe” zëvendësohet me pikëpresje.

Нë pikën 3) pika në fund të fjalisë zëvendësohet me lidhëzën “dhe” dhe shtohet pikë e re 4) si vijon:

“4) Agjencia e Sigurisë Nacionale.”.

Neni 3

Нë nenin 119 në paragrafin (1) fjalët: “Bashkimit Evropian dhe të OECD-së” zëvendësohen me fjalët: “Bashkimit Evropian ose të OECD-së”.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në “Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë së Veriut”, ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 1 shtatori 2019.

1426.

Врз основа на членот 75, ставови 1, 2 и 3 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА
АКЦИЗИТЕ (*)

Се прогласува Законот за акцизите (*), што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 27 мај 2019 година.

Бр. 08-3112/1
27 мај 2019 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Стево Пендаровски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Северна Македонија,
м-р **Talat Xhaferi, с.р.**

ЗАКОН ЗА АКЦИЗИТЕ (*)

ПРВ ДЕЛ

ОПШТИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 1

ОСНОВНИ ПОИМИ

Член 1

Област на примена

(1) Со овој закон се уредуваат акцизите за добрата подлежни на акциза (во понатамошниот текст: акцизни добра), во поглед на начинот на настанување, пресметување и плаќање на акцизите на акцизното подрачје на Република Македонија (во понатамошниот текст: акцизно подрачје), правата и обврските на акцизните обврзници и надлежниот царински орган во врска со акцизните добра, вклучувајќи ја постапката за надзор и следење на движењето на акцизните добра.

(2) Одредбите од овој закон со кои се уредуваат постапките на производство, преработка, складирање и движење на акцизните добра во услови на акцизно одложување, не се применуваат за акцизните добра кои во согласност со царинските прописи се ставени во посебни постапки.

(3) Царинскиот орган е единствен надлежен орган за спроведување на одредбите од овој закон и на прописите донесени врз основа на овој закон.

Член 2

Акцизни добра

Акцизни добра согласно одредбите од овој закон се:

- 1) алкохол и алкохолни пијалаци;
- 2) тутунски производи и
- 3) енергенти и електрична енергија.

Член 3

Подлежност на акциза

(1) Акцизните добра наведени во член 2 од овој закон се подлежни на акциза со нивното производство на акцизното подрачје или со нивниот увоз на акцизното подрачје.

* Со овој закон се врши усогласување со: 1. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2008/118/ЕЗ од 16 декември 2008 во врска со општите аранжмани за акцизи и укинување на Директивата 92/12/ЕЕЗ; 2. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2003/96/ЕЗ од 27 октомври за реструктурирање на рамката на Заедницата за оданочување енергетски производи и електрична енергија; 3. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 92/83/ЕЕЗ од 19 октомври 1992 за усогласување на структурите на акцизи на алкохол и за алкохолни пијалаци; 4. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 92/84/ЕЕЗ од 19 октомври 1992 за усогласување на стапките на акцизи на алкохол и за алкохолни пијалаци; 5. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2011/64/ЕУ од 21 јуни 2011 за акцизната структура и акцизните стапки кои се однесуваат на преработен тутун; 6. РЕГУЛАТИВА НА КОМИСИЈАТА (ЕЗ) Бр. 31/96 од 10 Јануари 1996 за потврда за ослободување од акциза; 7. ДИРЕКТИВА 2006/79/ЕЗ на Советот за даночно ослободување при увоз на мали испораки на добра од некомерцијален карактер од трети земји; 8. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 2007/74/ЕЗ за ослободување од данокот на додадена вредност и акциза на добра увезени од лица кои патуваат од трети земји и 9. ДИРЕКТИВА НА СОВЕТОТ 95/60/ЕЗ од 27 Ноември 1995 за фискални обележувачи на гасно масло и керозин.

(2) Акцизните добра наведени во член 2 од овој закон се подлежни на акциза со нивното внесување на акцизното подрачје.

Член 4 Подрачје на примена

(1) „Акцизно подрачје“ е територијата под суверенитет на Република Македонија (во согласност со Уставот на Република Македонија).

(2) „Земја-членка“ и „територија на земјата-членка“ е територија на секоја земја-членка од Европската Унија за која важи Спогодбата за Европската Унија, со исклучок на трети територии.

(3) „Унија“ и „територија на унијата“ се териториите на земјите-членки како што е дефинирано во став (2) на овој член.

(4) „Трета земја“ е секоја земја или територија за која не важи Спогодбата за Европската Унија.

(5) „Трети територии“ се:

- териториите кои се дел од царинското подрачје на Унијата, наведени во член 5 од Договорот за функционирање на Европската Унија;

- териториите кои не се дел од Царинското подрачје на Унијата: островот Хелголанд, Подрачјето Бусинген, Цеута, Мелила, Ливињо, Кампионе д'Италија и италијанскиот дел на езерото Лугано и

- планината Атос.

(6) Според овој закон движењето на акцизните добра:

- во Кнежевството Монако или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Република Франција;

- во Сан Марино или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Италијанска Република;

- во суверените зони на Обединетото кралство Акротира и Декела или од нив, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Кипар;

- на островот Ман или од него, се смета дека е движење на акцизни добра во и од Обединетото кралство и

- во Јунгхолц и Мителберг (Клаинес Валсертал) или од нив, се смета за движење на акцизни добра во и од Сојузна Република Германија.

Член 5 Дефиниции

Поимите употребени во овој закон го имаат следно значење:

1) Лице е правно или физичко лице;

2) Постапка на акцизно одложување е постапка која се применува на производство, преработка, складирање, прием и испраќање на акцизни добра или движење на акцизните добра, во која настанувањето на акцизата е одложено, а акцизните добра не се ставени во посебни постапки во согласност со царинските прописи;

3) Акцизен склад е одобрено место во кое акцизните добра се произведуваат, преработуваат, складираат, примаат или испраќаат во постапка на акцизно одложување од страна на одобрен држател на акцизен склад, во рамките на неговата дејност, под услови утврдени од надлежен царински орган;

4) Држател на акцизен склад е секое лице кое има акцизна дозвола издадена од надлежен царински орган и на кое му е одобрено во рамките на својата дејност да произведува, преработува, складира, прима и испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

5) Повластен корисник на акцизни добра е лице, на кого му е издадено одобрение од надлежен царински орган, со можност да набавува и употребува акцизни добра за повластени цели без плаќање акциза;

6) Место на повластено користење е простор и/или простории кои ги користи повластениот корисник на акцизни добра во кои се сместени акцизни добра кои што повластениот корисник ги набавил за потребите на својата регистрирана дејност, без плаќање на акциза;

7) Производство е процес во кој од неакцизно добро се добива акцизно добро, вклучувајќи и вадење на акцизни добра од почва;

8) Преработка е процес во кој едно акцизно добро се преработува во друго акцизно добро;

9) Електронски административен документ (е-АД) е електронски документ креиран во Системот за движење и контрола на акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

10) Поедноставен придружен административен документ (пп-АД) е документ за движење на акцизни добра во рамки на Европската унија кои се пуштени во промет во една земја-членка, а се наменети за употреба во друга земја-членка за комерцијални цели;

11) Поедноставен административен документ (пе-АД) е документ кој го придружува движењето на акцизни добра во постапка на акцизно одложување од акцизен склад или од местото на завршување на царинската постапка на увоз до местото на повластено користење;

12) Упростен административен документ е документ одобрен од страна на Царинската управа кој ги содржи податоците потребни за идентификација на акцизните добра кои се предмет на движење во постапка на акцизно одложување помеѓу два акцизни склада на ист држател;

13) Увоз на акцизни добра е внесување на акцизни добра во царинското подрачје на Република Македонија освен ако тие добра по внесувањето на царинското подрачје се ставени во посебни постапки, како и пуштање на акцизните добра од посебните постапки во согласност со царинските прописи;

14) Внесување на акцизни добра е секое внесување во Република Македонија од територијата на друга земја-членка освен од трети територии;

15) Посебни постапки се постапките уредени со царинските прописи, а кои се однесуваат на царинскиот надзор на кој подлежи стоката, како што се: транзит, кој опфаќа надворешен и внатрешен транзит, складирање, кое опфаќа складирање во царински склад и слободни зони, специфична употреба, која опфаќа привремен увоз и крајна употреба, преработка, која се состои од внатрешна и надворешна преработка (увоз за облагородување и извоз за облагородување);

16) Регистриран примач е лице, овластено од страна на надлежниот орган на земјата-членка на одредителото, во рамките на својата дејност, да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка;

17) Регистриран испраќач е лице овластено од надлежните органи на земјата-членка на увоз, во рамките на својата дејност и под услови утврдени од тие органи, само да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување по нивното пуштање во слободен промет во согласност со царинските прописи;

18) Номенклатурата на Царинската тарифа е номенклатура согласно Законот за Царинска тарифа и

19) Надлежен царински орган е Царинската управа на Република Македонија.

Член 6

Однос спрема други закони

(1) За сите прашања што не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Законот за даночната постапка и Законот за општата управна постапка.

(2) За сите прашања на увоз и извоз на акцизни добра кои не се уредени со овој закон, се применуваат одредбите од Царинскиот закон.

Член 7

Вид на давачка

Акцизите се јавна давачка и се приход во Буџетот на Република Македонија.

ГЛАВА 2

НАСТАНУВАЊЕ НА АКЦИЗА

Член 8

Настанување на акциза

(1) Акциза настанува во моментот на пуштање на акцизните добра во промет на акцизното подрачје.

(2) Под пуштање во промет се подразбира:

1) секое напуштање на акцизното добро од постапката на акцизно одложување, вклучувајќи и незаконско напуштање;

2) секое чување на акцизно добро надвор од постапка на акцизно одложување и за кое нема увид или евиденција дека е платена акцизата или кога акцизното добро е набавено на незаконски начин;

3) секое производство на акцизно добро, вклучувајќи и незаконско производство, надвор од постапка на акцизно одложување и

4) секој увоз на акцизно добро, вклучувајќи и незаконски увоз, доколку акцизното добро веднаш по увозот не е ставено во постапка на акцизно одложување.

(3) За пуштање во промет не се смета целосно уништување или неповратно губење на акцизните добра кои биле во постапка на акцизно одложување или во постапка на повластено користење, ако е непосредно поврзано со природата на акцизните добра, поради непредвидливи околности, виша сила или со одобрение од надлежен царински орган. Акцизните добра се сметаат за неупотребливи кога се целосно уништени или неповратно изгубени и кога не можат повеќе да се користат како акцизни добра. Како непредвидлива околност се смета настан кој довел до целосно губење на акцизните добра.

(4) Акциза настанува и за акцизни добра кај повластен корисник од членот 49 од овој закон, ако се користат спротивно на целта за која се наменети согласно одобрението од член 52 од овој закон.

(5) Акциза настанува и кога ќе се утврди губење или кусок на акцизни добра, освен во случаите на губење или кусоци настанати во постапка на акцизно одложување или постапка на повластено користење, кога држателот на акцизниот склад или повластениот корисник ќе докаже дека се резултат на непредвидливи околности, виша сила, или кога губењето или кусокот се настанати во текот на производство, преработка, складирање или движење на акцизните добра и е непосредно поврзано со природата на акцизното добро.

(6) Акциза настанува и во моментот кога регистрираниот или повремено регистрираниот примач ќе ги прими акцизните добра испратени во постапка на акцизно одложување.

(7) Акциза настанува и во моментот кога акцизните добра кои се пуштени во промет и за кои е платена акцизата во друга земја-членка се примаат и се чуваат во Република Македонија за комерцијални цели согласно член 39 став (1) од овој закон.

(8) Акциза настанува во моментот на доставување на акцизните добра на акцизното подрачје со износ на акциза која се применува на денот кога настанала акцизата, кога акцизните добра се пуштени во промет во друга земја-членка, а се примени во Република Македонија од страна на лицето од член 43 став (2) од овој закон.

(9) При увоз на акцизни добра на акцизното подрачје се применуваат царинските прописи, доколку поинаку не е уредено со овој закон, во поглед на настанувањето и пресметувањето на акцизата, определувањето на акцизниот должник, роковите за плаќање, враќањето и дополнителното плаќање на акцизата, како и за акцизната постапка.

(10) Нормираните износи за загуба на акцизните добра како резултат на самата природа на добрата се уредени согласно прописите од областа на данокот на добивка.

Член 9

Акцизен обврзник

(1) Акцизен обврзник е лицето кое има обврска да плати акциза во случаите на:

1) пуштање на акцизните добра од постапка на акцизно одложување од членот 8 став (2) точка 1) од овој закон:

- држателот на акцизен склад, регистрираниот примач или било кое друго лице кое пушта акцизни добра или во чие име акцизните добра ја напуштаат постапката на акцизно одложување или било кое лице кое е вклучено во незаконско пуштање на акцизните добра од акцизен склад и

- во случај на неправилности при движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување утврдени во член 32 став (6) и член 33 став (6) од овој закон, акцизен обврзник е држателот на акцизен склад, регистрираниот испраќач, или било кое лице кое го гарантирало плаќањето на акцизата согласно член 35 од

овој закон и било кое друго лице кое учествувало во неправилното напуштање на акцизните добра од постапката на акцизно одложување и кое знаело или можело да знае за неправилностите за време на напуштањето на акцизните добра од постапката на акцизно одложување;

2) чување на акцизни добра од член 8 став (2) точка 2) од овој закон:

- лицето кое ги чува акцизните добра и
- било кое лице вклучено во чувањето на акцизни добра;

3) производство на акцизни добра од член 8 став (2) точка 3) од овој закон:

- лицето кое произведува акцизни добра надвор од постапка на акцизно одложување и
- во случај на незаконско производство било кое лице вклучено во незаконското производство на акцизни добра;

4) увоз на акцизни добра од член 8 став (2) точка 4) од овој закон:

- лицето кое ги пријавува акцизните добра или во чие име тие акцизни добра се пријавуваат при увозот и
- било кое лице кое е поврзано со незаконски увоз на акцизни добра;

5) користење на акцизните добра од член 8 став (4) од овој закон спротивно на целта за која е издадено одобрението за повластен корисник на акцизни добра, акцизен обврзник е имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра од член 49 од овој закон;

6) губење или кусок на акцизни добра од член 8 став (5) од овој закон, акцизен обврзник е држателот на акцизен склад, повластениот корисник или секое лице кое не може да докаже дека губењето или кусокот е непосредно поврзано со природата на акцизното добро или настанале како резултат на непредвидливи околности или виша сила;

7) зголемување на акцизата на алкохол од член 76 од овој закон, акцизен обврзник е производителот, увозникот и дистрибутерот на алкохол и алкохолни пијалаци кои на денот на зголемување на акцизата имаат на залиха алкохол и алкохолни пијалаци со платена акциза;

8) зголемување на акцизата и/или зголемување на малопродажната цена на тутунските производи од член 89 од овој закон, акцизен обврзник е производителот, увозникот и овластениот дистрибутер на производителот или увозникот и

9) зголемување на акцизата на енергентите и електричната енергија од член 104 од овој закон, акцизни обврзници се производителот, увозникот, трговецот на големо и трговецот на мало и сите останати лица кои произведуваат енергенти надвор од постапка на акцизно одложување за енергенти од член 94 од овој закон, и акцизните обврзници од членовите 105, 108 и 111 од овој закон.

(2) Освен за случаите утврдени во став (1) на овој член, за акцизен обврзник се смета и:

1) регистрираниот и повремено регистрираниот примач во случаите од членот 8 став (6) од овој закон;

2) лицето кое ги доставува или ги чува акцизните добра наменети за достава во Република Македонија, а за кои е платена акцизата во друга земја-членка или лицето на кое му се доставени добрата во Република Македонија во случаите од член 8 став (7) од овој закон и

3) даночниот застапник за продажба на далечина од членот 44 од овој закон, ако акцизата настанала во Република Македонија во случаите од член 8 став (8) од овој закон.

(3) Доколку повеќе лица се одговорни за плаќање на акцизата, за плаќањето одговараат солидарно.

(4) Акцизниот обврзник кој има намера да врши дејност поврзана со акцизни добра се регистрира во електронски Регистар на акцизни обврзници, кој се води од страна на надлежниот царински орган.

(5) Министерот за финансии ја пропишува содржината на електронскиот Регистар од став (4) на овој член.

Член 10

Акцизен период и акцизна декларација

(1) Акцизен период е еден календарски месец во кој настанала акцизата, освен ако поинаку не е уредено со овој закон.

(2) Акцизниот обврзник од членот 9 од овој закон е должен да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата за секој акцизен период во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец, доколку поинаку не е уредено со овој закон.

(3) Акцизната декларација се поднесува кај надлежниот царински орган во електронска форма.

(4) Држателот на акцизен склад поднесува акцизна декларација во рокот од став (2) на овој член и тогаш кога не настанала акциза за соодветниот акцизен период.

(5) Регистрираниот примач поднесува акцизна декларација во рокот предвиден од став (2) на овој член, и тогаш кога не настанал акцизен долг за соодветниот акцизен период.

(6) Во случај на престанување на важењето на акцизната дозвола од член 16 став (3) од овој закон, држателот на акцизен склад е должен да ги заврши сите постапки кои произлегуваат од акцизната дозвола, вклучувајќи и попис на акцизните добра, во роковите предвидени за секоја поединечна активност. Поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 30 дена од денот на престанувањето на важењето на акцизната дозвола, освен во случај на стечај или ликвидација.

(7) Рокот од став (6) на овој член може да биде продолжен до завршувањето на постапката на движење на акцизните стоки на територијата на Европската Унија.

(8) Акцизната декларација од став (6) на овој член покрај пресметаниот износ на акцизата за акцизниот период кога акцизната дозвола престанала да важи, ја содржи и акцизата која се плаќа за сите акцизни добра за кои истата не е платена, а кои се чуваат во складот после престанување на важноста на дозволата, како и за акцизните добра испратени од складот, а кои се во постапка на акцизно одложување, чие доставување до одредиштето, а во случаите на извоз чие изнесување надвор од акцизното подрачје, не е потврдено до денот на престанување на важењето на акцизната дозвола. Висината на акцизата за акцизните добра кои се чуваат во складот се пресметува со примена на акцизните стапки и износи кои се во важност на денот на престану-

вањето на важноста на дозволата, а за испратените акцизни добра, стапките и износите кои важат на денот на испраќање. Во случите ако доказот дека акцизните добра се доставени на нивното одредиште се добие еден ден после престанувањето на важноста на дозволата, акцизниот обврзник може во рок од три години од датумот на испраќање на добрата, да поднесе барање за враќање на повеќе платената акциза за количината на акцизни добра доставени до нивното одредиште или извезени надвор од акцизното подрачје.

(9) Ако држателот на акцизен склад за акцизните добра кои се на залиха, во околности на постапка на стечај или ликвидација престане да работи, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се врши во рок од 30 дена од продажбата на акцизните добра.

(10) Доколку во постапката на стечај или ликвидација не дојде до продажба на акцизните добра од став (9) на овој член, држателот на акцизен склад не смее да пристапи кон поделба на истите и да ги отстапи на доверителите за намиравање на обврските, без да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата најдоцна до денот на отстапувањето.

(11) Во случај на престанување на важење на одобрението за регистриран примач од член 27 од овој закон, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 10 дена од денот на бришењето од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани примачи. Во акцизната декларација се наведува акцизата која треба да се плати за акцизните добра кои биле примени од друга земја-членка пред денот на бришење од Регистарот од член 27 став (8) од овој закон, при што се применуваат акцизните стапки и износи кои се во сила на денот на прием на добрата.

(12) Во случај на престанувањето на важење на одобрението за регистриран испраќач од член 29 од овој закон, поднесувањето на акцизната декларација и плаќањето на акцизата се вршат во рок од 10 дена од денот на бришењето од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи. Во акцизната декларација се наведува акцизата која треба да се плати за акцизните добра чие доставување до одредиштето не е потврдено до денот на бришење од Регистарот од член 29 став (7) од овој закон. Висината на акцизата се пресметува врз основа на акцизните стапки и износи кои се применуваат на денот на испраќање на добрата. Во случај после бришење на одобрението на регистрираниот испраќач од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи да биде добиен доказ дека акцизните добра се доставени до одредиштето во постапка за акцизно одложување, акцизниот обврзник може во рок од три години од датумот на испраќање на добрата, да поднесе барање за надомест или враќање на повеќе платената акциза за количината на добра доставени до нивното одредиште или извезени надвор од акцизното подрачје.

(13) Во случај на престанување на важење на одобрението за повластен корисник од член 49 од овој закон, повластениот корисник е должен да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата во рок од 15 дена од денот на престанувањето на важењето на одобрението. За пресметката на акцизата, се применуваат акцизните стапки и износи кои се во сила на денот на престанување на важноста на одобрението.

(14) По исклучок на став (2) на овој член, лицата кои не се регистрирани во електронскиот Регистар на акцизни обврзници, а поседуваат, произведуваат, тргуваат, складираат, чуваат, преработуваат акцизни добра стануваат акцизни обврзници и поднесуваат акцизна декларација и плаќаат акциза согласно посебните одредби кои се однесуваат за наведените акцизни добра од овој закон.

(15) Во случај на увоз плаќањето на акцизата се врши согласно царинските прописи.

(16) Исправка на акцизна декларација се врши по поднесено барање до надлежниот царински орган во рок од пет години од датумот на поднесената акцизна декларација.

(17) По исклучок на став (16) на овој член, рок на исправка на пријавената количина на акцизни добра во акцизната декларација е три месеци, при што обврзникот доставува дополнителна акцизна декларација со изменети податоци, а надлежниот царински орган по извршена проверка, врши исправка на декларацијата.

(18) Во случај од став (16) на овој член, за утврдена помала акциза од пријавената се врши пребивање на повеќе платената акциза или враќање на акцизата по поднесено барање.

(19) Во случаите од ставовите (16) и (17) на овој член, за утврдена повисока акциза од пријавената, акцизниот обврзник врши доплата на разликата на акцизата во рок од 15 дена од исправката на декларацијата.

(20) Министерот за финансии ги пропишува содржината, начинот на пополнување и поднесување на акцизната декларација и потребната документација.

Член 11

Пресметка на акциза

(1) Акцизниот обврзник ја пресметува и ја плаќа акцизата во согласност со пропишаната акцизна основница и пропишаната акцизна стапка и износ, кои се во важност на денот на настанување на акцизата, доколку со овој закон не е поинаку уредено.

(2) Во случај акцизните добра да се изгубени и кога не може да се утврди датумот на нивното губење, висината на акцизата се пресметува според акцизната стапка и износ кои се во сила на денот на утврдување на губењето.

(3) Во случај на увоз на акцизни добра, акцизата ја пресметува надлежниот царински орган кој ја спроведува постапката на царинење во согласност со царинските прописи.

Член 12

Случаи на утврдување акциза од надлежен царински орган

(1) Производството, преработката, складирањето, движењето и употребата на акцизни добра се предмет на надзор и контрола на надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган ќе ја утврди акцизата за соодветниот акцизен период, ако:

1) акцизниот обврзник не поднесе акцизна декларација во пропишаните рокови;

2) акцизата не е правилно пресметана, или не одговара на вистински настанатата акциза и

3) при надзор и контрола се утврди дека евиденцијата на акцизниот обврзник е нецелосна или содржи неточни податоци, а акцизниот обврзник во определениот рок не ги отстранил неправилностите.

Член 13

Издавање и чување на документи

(1) Држателот на акцизен склад е должен за секое пуштање на акцизни добра во промет да издаде фактура или друг документ од кој се гледа испораката на акцизни добра.

(2) Во случаите на враќање на платената акциза од член 47 и член 98 од овој закон, документите за продажба на акцизни добра мора да го содржат износот на платената акциза.

(3) За акцизните добра испорачани за повластено користење, на фактурата или документот од кој се гледа испораката на акцизни добра треба да се наведе бројот и датумот на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(4) Фактурата односно документот од кој се гледа испораката на акцизни добра се изготвуваат во два примерока. Првиот примерок се доставува на примателот на акцизни добра, додека вториот примерок се чува во сопствената евиденција.

(5) Акцизните декларации, фактурите и другите документи, кои се издаваат врз основа на овој закон, како и деловните книги, се чуваат најмалку пет години од истекот на календарската година на која се однесуваат истите.

Член 14

Враќање или неплаќање на акцизата

(1) Без да се нарушат одредбите со кои се уредени акцизните добра алкохол и алкохолни пијалаци, тутунски производи и енергенти и електрична енергија од овој закон, на барање на акцизниот обврзник акцизата не се плаќа или се враќа, за докажливо оданочени, а неискористени акцизни добра кои:

- 1) се внесуваат во акцизен склад;
- 2) се уништуваат под царински надзор и
- 3) се извезуваат од акцизното подрачје.

(2) Во случаите од став (1) точка 1) на овој член, право на враќање на акцизата имаат држателите на акцизен склад кои ја платиле акцизата, а во случаите од став (1) точки 2) и 3) на овој член, право на враќање на акцизата имаат држателите на акцизен склад или увозниците кои ја платиле акцизата.

(3) Барање за враќање на акцизата се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна во рок од 12 месеци од денот кога е платена акцизата.

(4) По исклучок од став (3) на овој член, на лицата од член 47 од овој закон, акцизата им се враќа согласно рокот од член 47 став (11) од овој закон.

(5) Министерот за финансии ги пропишува начинот на враќање на акцизата и содржината на барањето од став (1) на овој член.

ГЛАВА 3

ПОСТАПКА НА АКЦИЗНО ОДЛОЖУВАЊЕ

Член 15

Акцизно одложување

(1) Настанувањето на акцизата се одложува кога акцизните добра се произведуваат, преработуваат, примаат и складираат во акцизен склад и кога во постапка на акцизно одложување се испраќаат во согласност со условите уредени со овој закон.

(2) Настанувањето на акцизата се одложува и за акцизните добра увезени во согласност со царинските прописи, ако добрата непосредно после завршувањето на царинската постапка се испраќаат во акцизен склад.

Член 16

Акцизен склад и акцизна дозвола

(1) Добрата подлежни на акциза за кои акцизата не е платена мора да се произведуваат, преработуваат, примаат, складираат и испраќаат во акцизен склад.

(2) Акцизен склад претставува еден или повеќе меѓусебе поврзани заградени површини или простории кои претставуваат технолошка целина и каде држателот на акцизен склад, произведува, преработува, складира, прима или испраќа добра подлежни на акциза во постапка на одложување на акцизата и кој треба да биде јасно обележан и физички одделен од останатите површини или простории.

(3) Лицата кои имаат намера да произведуваат, преработуваат, примаат, складираат и испраќаат добра подлежни на акциза во постапка на акцизно одложување треба да поседуваат акцизна дозвола.

(4) Министерот за финансии ја пропишува содржината на акцизната дозвола.

Член 17

Акцизен склад за производство и преработка на акцизни добра

(1) Во акцизниот склад може да се произведуваат или преработуваат само акцизни добра и споредни производи кои во себе содржат акцизни добра. Доколку при производството и преработката на акцизни добра настануваат споредни производи кои не се акцизни добра или кои во својот состав не содржат акцизни добра, нивното чување во акцизниот склад е дозволено само со претходно одобрување од надлежен царински орган.

(2) Освен дејствата од став (1) на овој член, во акцизниот склад е дозволено да се вршат и други дејства поврзани со акцизните добра само со претходно одобрување од надлежен царински орган.

(3) Во акцизниот склад може да се наоѓаат само оние производи, суровини и полупроизводи кои се потребни за производство или преработка на акцизни добра.

(4) Во еден акцизен склад може да се произведува и преработува само една група на акцизни добра.

Член 18

Акцизен склад за складирање на акцизни добра

(1) Во акцизниот склад држателот може да складира повеќе групи на акцизни добра, под услов да бидат физички одделени и да биде овозможена прегледност по групи, видови и трговски назив на акцизните добра.

(2) Чување на други производи кои не се акцизни добра во акцизниот склад е дозволено само со претходно одобрување од надлежниот царински орган во случаите кога се неопходни за производство на акцизните добра.

(3) Надлежниот царински орган може да дозволи во еден акцизен склад, кога тоа го овозможуваат технолошките карактеристики на складот, да се складираат акцизни добра на повеќе држатели на акцизен склад, во случаи ако се работи за ист вид на акцизни добра и доколку со тоа се спречува настанување на материјално-финансиска загуба на држателот на акцизен склад. Под ист вид на акцизни добра се подразбираат добрата кои се распоредени во ист тарифен број од Номенклатурата на Царинската тарифа, како што е наведено во акцизната дозвола.

(4) Во акцизен склад може да се складираат акцизни добра на орган на државна управа на Република Македонија согласно прописите од областа на задолжителни нафтени резерви.

(5) Во случаите кога акцизните добра се складираат заедно согласно став (3) на овој член, држателите на акцизен склад одговараат солидарно за случаите на настанување на акцизната согласно член 9 став (3) од овој закон.

Член 19

Технички услови за опремување на акцизен склад

(1) Во акцизниот склад може да се наоѓа само опрема која е потребна за производство, преработка, складирање, примање или испраќање на акцизни добра.

(2) Акцизниот склад треба да биде опремен на начин кој обезбедува точно утврдување на количините на акцизни добра. Акцизниот склад се опремува со мерни уреди за утврдување на физичката количина според пропишаните мерни единици за пооделни акцизни добра. Мерните уреди се поставуваат на начин што ќе овозможи утврдување на количините на произведени добра и количините на добрата што го напуштаат акцизниот склад.

Член 20

Количински услови за акцизен склад

(1) Акцизната дозвола се издава на лица кои вршат или имаат намера да вршат дејност од областа на акцизите, доколку во една календарска година од акцизниот склад се испраќаат акцизни добра во пропишаната количина и тоа:

1) од акцизен склад за тутунски производи се испраќаат најмалку 500 милиони парчиња цигари или

2) од акцизен склад за енергенти се испраќаат најмалку:

- 50 милиони литри течни горива или

- 10 милиони килограми масло за ложење (мазут) или

или

- 10 милиони килограми течен нафтен гас.

(2) Ако една акцизна дозвола вклучува повеќе акцизни складови, количините од став (1) на овој член се однесуваат за сите акцизни складови заедно.

(3) Ако акцизниот склад започне со работа во текот на годината, количините од став (1) на овој член за првата година се определуваат соодветно со времето на работењето на складот.

(4) Од количините од став (1) на овој член може да се отстапи врз основа на посебно одобрување од надлежниот царински орган, доколку барателот на акцизна дозвола или држателот на акцизен склад, не ја остварил пропишаната количина поради виша сила, непредвидливи околности или доколку со тоа се спречува настанување на поголема материјално-финансиска загуба.

(5) Количината од став (1) точка 2) алинеја 1 на овој член, не се применува при производство на енергенти од отпадни масла.

(6) Количината од став (1) точка 2) алинеја 3 на овој член, не се применува при производство на метални цилиндри за гас кои не се полнат повторно.

(7) Количината од став (1) точка 2) на овој член не се применува кога акцизна дозвола бара орган на државната управа на Република Македонија, како и Дирекцијата за задолжителни резерви на нафта и нафтени деривати и Агенцијата за стокковни резерви надлежни за складирање на задолжителни нафтени и стоккови резерви.

Член 21

Услови за издавање на акцизна дозвола

(1) Акцизна дозвола се издава на лице кое ги исполнува следните услови:

1) врши или има намера да врши дејност поврзана со акцизни добра и има седиште во Република Македонија;

2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи и редовно поднесува годишни пресметки во последните две години;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски;

6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери;

7) исполнува услови за електронска размена на податоци и

8) пред издавањето на акцизната дозвола поднесе гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој настаал или кој би можел да настане.

(2) Акцизната дозвола не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (1) на овој член.

(3) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажувањето на исполнетоста на условите за издавање на акцизна дозвола.

Член 22

Барање за издавање акцизна дозвола

(1) Акцизната дозвола се издава врз основа на поднесено барање до надлежниот царински орган.

(2) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето и потребната документација за издавање на акцизна дозвола.

Член 23

Издавање на акцизна дозвола

(1) Акцизната дозвола ја издава надлежниот царински орган.

(2) Акцизната дозвола може да вклучува еден или повеќе акцизни складови.

(3) Акцизната дозвола не може да се пренесе на друго лице.

(4) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на акцизна дозвола во рок од 60 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(5) Акцизната дозвола надлежниот царински орган ја издава после доставувањето и прифаќањето на гаранцијата од член 30 од овој закон.

(6) Акцизната дозвола се издава на неопределено време, освен ако во барањето не е поинаку наведено.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на акцизни дозволи со одобрени акцизни складови.

(8) Министерот за финансии ги пропишува начинот на издавање на акцизната дозвола и содржината на електронскиот Регистар на акцизни дозволи со одобрени акцизни складови.

Член 24

Обврски на држателот на акцизен склад

(1) Држателот на акцизен склад е должен:

1) да обезбеди соодветно чување на акцизните добра во акцизниот склад;

2) да ги надгледува и да ги декларира кај надлежниот царински орган сите постапки на производство, преработка, складирање, испорака и прием на акцизни добра;

3) да ги констатира загубите, односно кусоците на акцизните добра и да го извести надлежниот царински орган;

4) да проверува дали постојат било какви неправилности во работењето со акцизниот склад;

5) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;

6) да води уредна и точна евиденција на акцизни добра;

7) да го следи обезбедувањето на акцизата и доколку е потребно да го зголеми износот на гаранцијата и

8) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадена акцизната дозвола и да побара измена на акцизната дозвола.

(2) Доколку надлежниот царински орган утврди дека држателот на акцизен склад не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (1) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на акцизната дозвола.

(3) Министерот за финансии го пропишува начинот на исполнување на обврските од ставот (1) на овој член.

Член 25

Измена на акцизна дозвола

(1) Држателот на акцизен склад во случај на изменување или дополнување на податоците во акцизната дозвола поднесува барање за измена на акцизната дозвола до надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган одлучува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето од став (1) на овој член.

(3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за измена на акцизната дозвола и потребната документација.

Член 26

Престанување на важењето на акцизната дозвола

(1) Акцизната дозвола престанува да важи:

1) ако држателот на акцизен склад – физичко лице почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице држател на акцизен склад;

3) по барање на држателот на акцизен склад и

4) ако надлежниот царински орган ја укине акцизната дозвола.

(2) Надлежниот царински орган по службена должност ја укинува акцизната дозвола доколку утврди дека:

1) држателот на акцизен склад престанал да ги исполнува условите утврдени во неа;

2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадена акцизната дозвола;

3) дозволата е издадена врз основа на непотполни или неточни информации;

4) држателот на акцизен склад не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;

5) е започната постапка на стечај или ликвидација;

6) износот на гаранцијата е недоволен, а држателот на акцизен склад не го зголеми износот на гаранција или не достави нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган;

7) држателот на акцизен склад не изврши никаква активност во дванаесет последователни месеци, освен во случај на виша сила, непредвидливи околности или доколку со тоа се спречува настанување на поголема материјално-финансиска загуба и

8) држателот на акцизен склад е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(3) Со престанување на важењето на акцизната дозвола истата се брише од електронскиот Регистар за акцизни дозволи со одобрени акцизни складови.

Член 27

Регистриран примач

(1) Регистриран примач во рамките на својата дејност може да прима акцизни добра од друга земја-членка во постапка на акцизно одложување, врз основа на одобрение издадено од надлежниот царински орган, но нема право да складира, ниту да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување.

(2) Одобрението од став (1) на овој член го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(3) Одобрението му се издава на подносителот на барањето и не може да се пренесе на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, на лице кое направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(4) Регистрираниот примач е должен да ги исполни следните услови:

1) да поднесе гаранција до надлежниот царински орган за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

2) по завршувањето на движењето на акцизните добра треба да ги внесе во евиденцијата сите акцизни добра кои се примени во постапка на акцизно одложување со трговски назив и тарифна ознака од Номенклатурата на Царинската тарифа, количина, датум на прием, испраќач и референтниот број на движење на акцизниот документ;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја измена на податоците во одобрението како и статусните промени во рок од пет дена од денот на настапување на промената;

4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење;

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и

6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери.

(5) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се примаат во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка ја утврдува надлежниот царински орган, во зависност од висината на акцизата која што може да настане.

(6) Плаќањето на акцизата не мора да биде обезбедено во случаите кога од друга земја-членка се примаат акцизни добра за кои висината на акцизата е нула денари.

(7) Одобрението за регистриран примач се издава на неопределено време, освен ако поинаку не е побарано од страна на подносителот.

(8) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за регистрирани примачи.

(9) Одобрението за регистриран примач престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) по барање на регистрираниот примач;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и

5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(10) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

1) регистрираниот примач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;

2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;

3) износот на гаранцијата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царинскиот орган;

4) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;

5) регистрираниот примач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;

6) регистрираниот примач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и

7) регистрираниот примач не ги прима добрата во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка за комерцијални потреби во рок од шест месеци од датумот на регистрација.

(11) Со престанување на важењето на одобрението за регистриран примач, одобрението на регистрираниот примач се брише од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани примачи.

Член 28

Периодичен регистриран примач

(1) Периодичен регистриран примач во рамките на својата дејност само повремено прима акцизни добра од друга земја-членка во постапка на акцизно одложување, врз основа на одобрение издадено од надлежен царински орган, кое е ограничено на одредена количина на акцизни добра, еден испраќач и во определен временски период.

(2) Под повремено примање на акцизни добра се смета примање на акцизни добра од други земји-членки во постапка на акцизно одложување до три пати во текот на една календарска година, за секоја категорија на акцизни добра.

(3) Одобрението од ставот (1) на овој член го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(4) Одобрението се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги исполнува обврските за плаќање, на лице кое направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(5) Периодичниот регистриран примач е должен да ги исполни следните услови:

1) да поднесе до надлежниот царински орган гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да прима акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

2) по завршувањето на движењето да ги внесе во евиденцијата сите акцизни добра кои се примени во постапка на акцизно одложување по вид и тарифна ознака од Номенклатурата на Царинската тарифа, количина, датум на прием, испраќач и референтниот број на движење на акцизниот документ;

3) да го известат надлежниот царински орган за секоја промена на податоците наведени во одобрението;

4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење и

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(6) Висината на гаранцијата за акцизните добра кои се примаат во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка ја утврдува надлежниот царински орган, во зависност од висината на акцизата која што може да настане.

(7) Плаќањето на акцизата не мора да биде обезбедено во случаите кога од друга земја-членка се примаат акцизни добра за кои висината на акцизата е нула денари.

(8) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за периодични регистрирани примачи.

(9) Одобрението од ставот (1) на овој член престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) на барање на имателот на одобрението;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението;

5) по истек на рокот на важење на одобрението;

6) со внесување на целата количина на акцизните добра наведена во одобрението, од други земји-членки и

7) со прекин на движењето на акцизните добра.

(10) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

1) периодичниот регистриран примач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;

2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;

3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;

4) периодичниот регистриран примач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

5) периодичниот регистриран примач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(11) Со престанување на важењето на одобрението за периодичен регистриран примач, одобрението на периодично регистрираниот примач се брише од електронскиот Регистар на одобренија за периодични регистрирани примачи.

Член 29

Регистриран испраќач

(1) Регистриран испраќач во рамките на својата регистрирана дејност може после пуштањето на увезените акцизни добра во слободен промет во согласност со одредбите на Царинскиот закон на Унијата, да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување на одредените каде што тие добра може да ги примаат овластени лица кои работат во постапка на акцизно одложување. Регистрираниот испраќач мора да добие одобрение од надлежниот царински орган. Регистрираниот испраќач нема право да прима ниту да складира акцизни добра во постапка на акцизно одложување.

(2) Одобрението од став (1) на овој член го издава надлежниот царински орган врз основа на поднесено барање.

(3) Одобрението му се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице. Одобрението нема да му се издаде на лице кое навремено и во целост не ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, на лице кое направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи и на лице кое не ги исполнува условите за електронска размена на податоци поврзани со движењето на акцизните добра.

(4) Одобрението за регистриран испраќач се издава на неодредено време, освен ако поинаку не е побарано од страна на подносителот.

(5) Регистрираниот испраќач е обврзан да го известат надлежниот царински орган за секоја измена на податоците во одобрението како и статусните промени во рок од пет дена од денот на настанување на промената.

(6) Регистрираниот испраќач е должен да ги исполни следниве услови:

1) до надлежниот царински орган да поднесе гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред да започне да испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување;

2) да води евиденција за увезените и испратените акцизни добра по вид, трговски назив и тарифна ознака, количина, место и датум на испраќање, примателот на акцизните добра и референтниот број на движење на акцизниот документ;

3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците наведени во одобрението;

4) да обезбеди непречен надзор и контрола врз неговото работење и

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи.

(8) Одобрението од ставот (1) на овој член престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) на барање на имателот на одобрението;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и

5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(9) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

1) регистрираниот испраќач повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;

2) не се овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;

3) износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган;

4) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;

5) регистрираниот испраќач не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

6) регистрираниот испраќач е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(10) Со престанување на важењето на одобрението за регистриран испраќач, одобрението на регистрираниот испраќач се брише од електронскиот Регистар на одобренија за регистрирани испраќачи.

Член 30

Гаранција за обезбедување на акцизен долг

(1) Држателот на акцизен склад и имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизниот

долг кој може да настане за акцизните добра кои се наоѓаат во постапка на акцизно одложување во согласност со одредбите од овој закон.

(2) Регистрираниот примач, периодично регистрираниот примач и регистрираниот испраќач се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на акцизниот долг, кој може да настане за акцизните добра кои се наоѓаат во постапка на акцизно одложување во согласност со одредбите од овој закон.

(3) Држателот на акцизен склад, производителот или увозникот, како и малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели – мала дестилерија се должни до надлежниот царински орган да поднесат гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од подигнатите акцизни марки.

(4) Износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане за акцизните добра кои се произведуваат, преработуваат, складираат или примаат во акцизниот склад во постапка на акцизно одложување, како и износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане за акцизните добра кои се примаат, складираат и користат во местото на повластено користење, го утврдува надлежниот царински орган во зависност од износот на акцизниот долг кој може да настане во акцизниот период.

(5) Надлежниот царински орган може да утврди и понизок износ на гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од износот утврден во став (4) на овој член под услов лицата од став (1) на овој член да обезбедуваат задоволителен систем за управување со комерцијална евиденција, која овозможува соодветни царински контроли и докажлива солвентност.

(6) Ако едно лице е држател на повеќе акцизни складиња, може да поднесе една гаранција која ќе се однесува за сите акцизни складиња. Обезбедувањето на акцизниот долг настанат од подигнатите акцизни марки од став (3) на овој член може да биде опфатен во износот на гаранцијата од став (4) на овој член, но во овој случај одредбите од став (5) на овој член не се применуваат за износот на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане од подигнатите акцизни марки од став (3) на овој член.

(7) Во случај на престанување на важноста на акцизната дозвола или одобрението за повластен корисник на акцизни добра, гаранцијата може да се ослободи доколку е платена акцизата на акцизните добра на залиха и акцизните добра за кои настанала обврска за плаќање акциза пред престанување на важењето на акцизната дозвола или на одобрението за повластен корисник, како и во случаите кога акцизен долг повеќе не може да настане за акцизните добра кои се движеле во постапка на акцизно одложување.

(8) Акцизните обврзници до надлежниот царински орган поднесуваат барање за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг. Надлежниот царински орган по прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг, ја внесува во својата евиденција.

(9) Гаранција не се поднесува за акцизни добра чиј износ на акциза во согласност со одредбите од овој закон изнесува нула денари.

(10) Гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг од ставот (1) на овој член нема да се бара во случаите кога:

1) држателот на акцизен склад е државен орган и

2) имателот на одобрението за повластен корисник е државен орган, научна, образовна институција или здравствена институција.

(11) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизниот долг и начинот на пресметка на висината на износот за обезбедување на акцизниот долг како и потребната документација.

Член 31

Видови гаранции

(1) Гаранцијата за обезбедување на акцизен долг од членовите 30 и 35 од овој закон може да биде поднесена во една од следниве форми:

1) банкарска гаранција и

2) готовински депозит.

ГЛАВА 4

ДВИЖЕЊЕ НА АКЦИЗНИ ДОБРА ВО ПОСТАПКА НА АКЦИЗНО ОДЛОЖУВАЊЕ

Член 32

Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје

(1) Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје се смета движењето кое започнало и завршило во Република Македонија.

(2) Акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје во случаите кога:

1) се испраќаат од еден акцизен склад во друг акцизен склад;

2) се испраќаат од акцизен склад до место на повластено користење на имател на одобрение за повластено користење или имател на одобрение од член 100 од овој закон и од место на повластено користење се враќаат во акцизен склад со претходна согласност на надлежен царински орган;

3) се испраќаат од акцизен склад до царинска испостава на извоз и

4) од царинската испостава на увоз, по завршување на царинската постапка се испраќаат до акцизен склад или до место на повластено користење.

(3) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување започнува кога акцизните добра се испраќаат од акцизен склад во случаите од ставот (2) точки 1), 2) и 3) и во случаите од точка 4) на овој член кога од царинска испостава на увоз по завршување на царинската постапка се внесуваат во акцизен склад или во место на повластено користење.

(4) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога примачот ќе ги добие акцизните добра или кога акцизните добра ќе го напуштат акцизното подрачје на Република Македонија.

(5) Неправилност во движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување се смета секое отстапување од одредбите од став (4) на овој член, освен во случаите од член 8 став (3) од овој закон.

(6) Доколку во текот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје дошло до неправилности, настанува акциза согласно член 8 став (2) точка 1) од овој закон, при што за акцизен обврзник ќе се смета лицето наведено во член 9 став (1) точка 1) алинеја 2 од овој закон.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот на движење на акцизните добра во постапка на акцизно одложување од ставот (2) на овој член кое започнува и завршува на територијата на Република Македонија.

Член 33

Движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување меѓу Република Македонија и земји-членки на Европската Унија, вклучувајќи и движење преку трети земји или трети територии

(1) Акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување, вклучувајќи и движење преку трети земји или трети територии од акцизен склад во Република Македонија или од местото на извоз во Република Македонија од страна на регистриран испраќач кон:

1) акцизен склад во друга земја-членка;

2) регистриран примач во друга земја-членка;

3) место на директна испорака назначено од држателот на акцизен склад или од регистриран примач во друга земја-членка;

4) место каде што акцизните добра го напуштаат акцизното подрачје, а се испраќаат од акцизен склад;

5) местото на излез на акцизното подрачје, а се пренесуваат од местото на увоз од страна на регистриран испраќач;

6) место каде акцизните добра ја напуштаат територијата на Европската Унија и

7) дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации основани во друга земја-членка.

(2) Акцизните добра се движат, вклучувајќи и движење преку трети земји во постапка на акцизно одложување од акцизен склад во друга земја-членка или од местото на извоз во друга земја-членка од страна на регистриран испраќач кон:

1) акцизен склад во Република Македонија;

2) регистриран примач во Република Македонија;

3) место на директна испорака во Република Македонија одредено од држателот на акцизен склад или од регистриран примач во Република Македонија;

4) место каде акцизните добра ја напуштаат територијата на Европската Унија преку Република Македонија и

5) дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации основани во друга земја-членка.

(3) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување започнува кога акцизните добра се испраќаат од акцизен склад во случаите од став (1) на овој член.

(4) Одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член се применуваат и за движење на акцизни добра за кои е пропишан износ на акциза од нула денари, кои не се пуштени во промет.

(5) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога примачот ќе ги добие акцизните добра или кога акцизните добра ќе ја напуштат територијата на Унијата.

(6) Неправилност во движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување се смета секое непостапување согласно одредбите од став (5) на овој член, освен во случаите од член 8 став (3) од овој закон.

(7) Во случаите кога во текот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување меѓу Република Македонија и земји-членки дошло до неправилности, акцизата се пресметува и наплатува во Република Македонија во согласност со овој закон кога:

1) неправилностите се случиле на територија на Република Македонија;

2) неправилноста е откриена во Република Македонија, но не е можно да се утврди во која земја-членка настанала и

3) акцизното добро испратено од Република Македонија во друга земја-членка не стигнало на одредиштето и за кое во текот на движењето не е откриена никаква неправилност, освен во случаите кога испраќачот ќе поднесе доказ до надлежниот орган за правилно завршување на движењето или ќе достави доказ за местото надвор од Република Македонија во кое се случила неправилноста, во рок од четири месеци од почетокот на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување. Акцизата се наплаќа со примена на акцизната стапка која важи на денот на испраќањето. На лицето кое го гарантирало плаќањето на акцизата во случај да не било или не можело да биде информирано дека акцизните добра не се пристигнати на одредиштето, му се одобрува период од еден месец од денот на известувањето од страна на надлежниот царински орган во Република Македонија за да обезбеди доказ за правилно завршување на движењето или да достави доказ за местото надвор од Република Македонија во кое се случила неправилноста.

(8) Во случаите од ставот (7) точки 2) и 3) на овој член, доколку пред истекот на периодот од три години од денот кога започнало движењето, се утврди дека нерегуларноста се случила во друга земја-членка и дека акцизата била платена во Република Македонија, на акцизниот обврзник од Република Македонија му се враќа акцизата по поднесено барање.

Член 34

Постапка на движење со примена на електронски административен документ (е-АД)

(1) Движењето на акцизни добра во постапка на акцизно одложување е дозволено само ако е проследено со електронски административен документ (е-АД) во Системот за движење и контрола на акцизни добра (EMCS – Excise movement and control system) со кој се докажува дека наведените видови и количини на ак-

цизни добра се движат во постапка на акцизно одложување. Пред започнувањето на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување, движењето се регистрира во Системот за движење и контрола на акцизни добра при што добива единствен административен референтен број на движење.

(2) Со Системот за движење и контрола на акцизни добра управува Царинската управа.

(3) Испраќачот е должен да поднесе нацрт електронски административен документ во Системот за движење и контрола на акцизни добра не порано од седум дена пред датумот на започнување на движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување наведен во е-АД.

(4) Системот за движење и контрола на акцизни добра врши проверка на податоците во нацрт електронскиот административен документ. Доколку податоците во нацрт електронскиот административен документ не се точни, системот му испраќа порака на испраќачот. Доколку податоците во нацрт електронскиот административен документ се точни, Системот му доделува единствен административен референтен број и испраќа порака за известување до испраќачот.

(5) Во случаите од членот 32 став (2) точка 1) од овој закон, Системот за движење и контрола на акцизни добра испраќа порака за известување до примачот на акцизните добра - држателот на акцизен склад, со која го проследува електронскиот административен документ.

(6) Во случаите од член 33 став (1) точки 1), 2) и 5) и член 36 ставови (1) и (6) од овој закон надлежниот орган на местото на поаѓање преку Системот за движење и контрола на акцизни добра веднаш го праќа електронскиот административен документ до надлежниот орган на одредиштето, кој пак треба да го испрати на примачот на акцизните добра, при што примач може да биде држателот на акцизен склад или регистриран примач.

(7) Во случаите на извоз, електронскиот административен документ преку Системот за движење и контрола на акцизни добра му се испраќа на надлежниот орган каде што се поднесува извозната царинска декларација.

(8) Во случаите од член 33 став (1) точка 6) од овој закон надлежниот царински орган на местото на поаѓање во Република Македонија, преку Системот за движење и контрола на акцизни добра го испраќа електронскиот административен документ на надлежниот орган во земјата-членка каде што се поднесува извозната царинска декларација.

(9) Испраќачот на акцизните добра е должен на превозникот на акцизните добра да му обезбеди испечатена верзија на електронскиот административен документ или било кој друг трговски документ кој го придружува акцизното добро на кој ќе биде наведен единствениот административен референтен број на движењето и по потреба да го приложи на надлежниот орган.

(10) Испраќачот може да го откаже електронскиот административен документ се додека движењето не е започнато под условите од член 32 став (3) од овој закон.

(11) Испраќачот може во текот на движењето користејќи го Системот за движење и контрола на акцизни добра да го промени местото на одредиште и да наведе ново одредиште кое што мора да биде едно од одредештата наведени во член 32 став (2) точки 1) и 3) или член 33 став (1) точки 1), 2), 3) и 6) од овој закон.

(12) По приемот на акцизните добра на кое било одредиште од член 32 став (2) точки 1), 2) и 4), член 33 став (1) точки 1), 2) и 7) и член 36 став (1) од овој закон, примачот е должен без одложување а најдоцна во рок од пет работни дена по завршувањето на движењето да поднесе потврда на прием, користејќи го Системот за движење и контрола на акцизни добра, освен во посебно оправдани случаи, одобрени од надлежниот орган.

(13) Системот за движење и контрола на акцизни добра врши електронска проверка на податоците во потврдата на прием. Доколку податоците во потврдата на прием не се точни, системот веднаш испраќа порака со известување до примачот. Доколку податоците во потврдата на прием се точни, Системот за движење и контрола на акцизни добра испраќа порака до примачот на акцизните добра дека потврдата на прием е регистрирана.

(14) Во случаите на извоз, потврдувањето на извозот се врши во согласност со царинските прописи при што Системот за движење и контрола на акцизни добра до испраќачот на акцизните добра испраќа порака со известување за завршување на постапката на движење и потврда за извршен извоз.

(15) Со билатерален договор меѓу Република Македонија и друга земја-членка може да се одобри поедноставена постапка на движење на акцизни добра кога ист испраќач често и редовно испраќа акцизни добра во постапка на акцизно одложување на ист примач, вклучувајќи и движење по фиксни цевководи.

(16) По исклучок од член 34 став (1) од овој закон, кога движењето на акцизните добра од член 32 став (2) точка 1) од овој закон во целост се одвива на акцизното подрачје и тоа помеѓу акцизни складови на ист држател, а за тоа постои стопанска потреба и не се нарушуваат даночните принципи, Царинската управа може да одобри поедноставување на постапката на движење, вклучително и можност за отстапување од потребата за користење на Системот за контрола на движењето со примена на упростен административен документ, во хартиена форма. Примената на упростен административен документ се одобрува во постапка на издавање или измена на акцизната дозвола.

(17) Министерот за финансии го пропишува начинот на пополнување на електронскиот административен документ, формата и содржината на пораките и кодексот на шифри кои се употребуваат при пополнување на електронскиот административен документ, како и примената на упростениот административен документ.

Член 35

Гаранција за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување

(1) За акцизни добра кои се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје задолжително се поднесува гаранција за обезбедување на ак-

цизниот долг кој може да настане, освен во случаите кога акцизните добра се испраќаат преку фиксни цевководи на територијата на Република Македонија или кога акцизните добра се движат помеѓу акцизни складови на ист држател.

(2) Гаранција за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување поднесува држателот на акцизен склад, превозникот, сопственикот на акцизното добро или примачот.

(3) За акцизни добра кои се движат во постапка на акцизно одложување помеѓу Република Македонија и друга земја-членка задолжително се поднесува гаранција, освен во случаите кога тие се испраќаат преку фиксни цевководи со билатерален договор.

(4) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се движат во постапка на акцизно одложување на акцизното подрачје, се утврдува во висина на акцизниот долг кој може да настане за тие акцизни добра.

(5) Износот на гаранцијата за акцизните добра кои се движат во постапка на акцизно одложување помеѓу Република Македонија и друга земја-членка се утврдува во висина на акцизниот долг кој може да настане на акцизното подрачје на Република Македонија.

(6) Лицата од ставот (2) на овој член до надлежниот царински орган поднесуваат барање за прифаќање на гаранцијата. Надлежниот царински орган по прифаќање на гаранцијата, ја внесува во својата евиденција.

(7) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за прифаќање на гаранцијата за обезбедување на акцизен долг за движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување и начинот на пресметка на висината на износот за обезбедување на акцизниот долг како и потребната документација.

Член 36

Директна испорака

(1) Надлежниот царински орган може да одобри место на директна испорака на енергентите од член 92 став (3) точки 1), 2) и 3) од овој закон:

1) по поднесено барање од држателот на акцизен склад или

2) по поднесено барање од регистрираниот примач.

(2) Во одобрението се наведуваат сите места за директна испорака со локација, адреса, назив и соодветен идентификациски број.

(3) За место на директна испорака во Република Македонија се смета:

1) место различно од локацијата на акцизниот склад или

2) место различно од местото одобрено за прием на акцизни добра во рамки на одобрението на регистрираниот примач.

(4) За место на директна испорака се одобрува место кое ги исполнува следниве услови:

1) да се наоѓа на територијата на Република Македонија и да биде во сопственост, закуп или наем од страна на држателот на акцизен склад;

2) да се наоѓа на територијата на Република Македонија и да биде во сопственост, закуп или наем од страна на регистрираниот примач;

3) да располага со просторни, оперативни и логистички капацитети на место за прием кои вклучуваат и соодветен систем за мерење на акцизните добра кои се примаат;

4) да поседува систем за сметководствено следење на работењето и водење на евиденцијата и

5) да обезбеди услови за непречено вршење надзор и контрола.

(5) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување се смета завршено кога акцизните добра ќе пристигнат на местото за директна испорака.

(6) Држателот на акцизниот склад или регистрираниот примач е должен да поднесе потврда на прием на акцизните добра согласно член 34 став (12) од овој закон.

(7) Акцизата настанува во моментот на прием на акцизните добра на местото за директна испорака и се плаќа согласно член 10 став (2) од овој закон.

Член 37

Случаи кога системот за движење и контрола на акцизни добра не работи (резервна постапка)

(1) Во случај на прекин на работата на Системот за движење и контрола на акцизни добра, испраќачот може да започне движење на акцизните добра во постапка на акцизно одложување под услов акцизните добра да се придружени со хартиен административен документ, кој ги содржи истите податоци од нацрт електронскиот административен документ и пред да започне со движењето да го извести надлежниот царински орган на местото на поаѓање.

(2) Пред да започне движењето, испраќачот е должен на надлежниот царински орган на местото на поаѓање да му го достави документот од став (1) на овој член и доколку е соговорен за недостапноста на системот, да достави соодветна информација за причините за недостапноста.

(3) Надлежниот царински орган на местото на поаѓање врши проверка на податоците наведени во хартиениот административен документ.

(4) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра или компјутерскиот систем на испраќачот повторно ќе биде достапен, испраќачот е должен веднаш да поднесе нацрт електронски административен документ во согласност со член 34 став (3) од овој закон. Податоците кои се внесуваат во системот мора да соодвествуваат со податоците наведени во документот од став (1) на овој член.

(5) Откако Системот за движење и контрола на акцизни добра ќе ги потврди податоците во нацрт електронскиот акцизен документ согласно член 34 став (3) од овој закон, тој документ го заменува хартиениот акцизен документ од став (1) на овој член, при што се применуваат одредбите од член 34 ставови (5), (6), (7), (8), (12), (13) и (14) од овој закон.

(6) Движењето се смета дека е во постапка на акцизно одложување со примена на хартиен административен документ се до моментот на потврдување на податоците во електронскиот административен документ.

(7) Испраќачот е должен примерок од хартиениот административен документ да чува во својата евиденција.

(8) Кога компјутерскиот систем во земјата-членка на испраќање не е достапен, испраќачот податоците од член 34 став (11) од овој закон ги испраќа со примена на други средства за комуникација. Пред да биде извршена промена на одредиштето, испраќачот е должен да го извести надлежниот царински орган на местото на поаѓање, при што се применуваат одредбите од ставовите (4), (5), (6) и (7) на овој член.

(9) Во случаите од член 32 став (2) точки 1), 2) и 4), член 33 став (1) точки 1), 2), 5) и 7) и член 36 ставови (1) и (6) од овој закон, кога потврдата за прием од член 34 став (12) од овој закон не може да се поднесе по завршувањето на движењето во рокот од член 34 став (12) од овој закон, поради тоа што во текот на движењето Системот за движење и контрола на акцизни добра на местото на одредиште станал недостапен или кога движењето што започнало со употреба на хартиен административен документ од став (1) на овој член не е можно да се внесе во системот согласно став (4) на овој член, примачот е должен на надлежниот орган на местото на одредиште да му достави хартиен административен документ кој ги содржи истите податоци како потврдата за прием и да потврди дека движењето е завршено.

(10) Во случаите од ставот (9) на овој член, надлежниот царински орган на одредиштето е должен да испрати копија од хартиениот административен документ на надлежниот орган во земјата-членка на поаѓање.

(11) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра компјутерскиот систем повторно ќе биде достапен или кога постапката е завршена согласно став (4) на овој член, примачот е должен да поднесе потврда на прием согласно член 34 став (12) од овој закон, при што се применуваат одредбите од член 34 ставови (13) и (14) од овој закон.

(12) Доколку во случаите од член 32 став 2) точка 3) и член 33 став (1) точки 4) и 6) од овој закон, потврда за извршен извоз од член 34 став (14) од овој закон не може да се достави поради тоа што во текот на движењето Системот за движење и контрола на акцизни добра на местото на одредиште станал недостапен или кога движењето што започнало со употреба на хартиен административен документ од став (1) на овој член не е можно да се внесе во системот согласно став (4) на овој член, надлежниот царински орган при извоз му испраќа на надлежниот орган на поаѓање хартиен административен документ кој ги содржи истите податоци како потврдата за извршен извоз и потврдува дека движењето е завршено. По добивањето на потврдата за извршен извоз во хартиена форма, надлежниот царински орган на поаѓање му испраќа копија на испраќачот.

(13) Кога Системот за движење и контрола на акцизни добра компјутерскиот систем повторно ќе биде достапен или кога постапката е завршена согласно став (4) на овој член, надлежниот царински орган на извоз е должен да поднесе потврда за извршен извоз согласно член 34 став (14) од овој закон, при што се применуваат одредбите од членот 34 став (15) од овој закон.

(14) Министерот за финансии ги пропишува начинот на спроведување на резервната постапка и формата и содржината на хартиениот административен документ.

ГЛАВА 5
ДВИЖЕЊЕ И ПОДЛЕЖНОСТ НА АКЦИЗА НА АКЦИЗНИ ДОБРА СО ПЛАТЕНА АКЦИЗА ВО ДРУГА ЗЕМЈА-ЧЛЕНКА

Член 38

Набавување на акцизни добра од страна на физички лица за некомерцијални цели

(1) Акцизата за акцизни добра кои се пуштени во потрошувачка во друга земја-членка, а кои се набавени од страна на физичко лице за лична употреба и кои ги внесува во Република Македонија настанува само во земјата-членка во која се набавени.

(2) При утврдувањето дали акцизните добра од став (1) на овој член се наменети за лична употреба треба да се земе предвид:

1) трговскиот статус на држателот на акцизните добра и причините за нивното чување;

2) местото каде се наоѓаат акцизните добра или ако е соодветно, начинот на нивниот превоз;

3) други документи и податоци кои се однесуваат на акцизни добра со кои ќе се утврди дека акцизните добра се набавени за некомерцијални цели;

4) видот на акцизните добра и

5) количината на акцизните добра.

(3) За целите на став (2) точка 5) на овој член, се смета дека внесените акцизни добра не се наменети за комерцијални цели доколку нивните количини не надминуваат:

1) 800 парчиња цигари;

2) 400 парчиња цигарилоси;

3) 200 парчиња пури;

4) 1 килограм тутун за пушење;

5) 10 литри жестоки пијалаци;

6) 20 литри меѓупроизводи;

7) 90 литри вино, вклучувајќи најмногу 60 литри пенливо вино и

8) 110 литри пиво.

(4) По исклучок од одредбите од став (1) на овој член, акциза настанува за енергенти набавени и внесени во Република Македонија, а кои биле пуштени во потрошувачка во друга земја-членка и кои физичкото лице ги превезува на невообичаен начин. Под превоз на енергенти на невообичаен начин се смета превоз на енергенти во резервоари различни од стандардните резервоари наведени во членот 48 став (4) од овој закон.

Член 39

Акцизни добра кои се пуштени во промет во друга земја-членка и се примаат во Република Македонија за комерцијални цели

(1) Во случаите кога акцизните добра кои се пуштени во промет во друга земја-членка, а кои за комерцијални цели се чуваат во Република Македонија каде се примаат или употребуваат, акцизата настанува во Република Македонија. Чување за комерцијални цели подразбира чување на акцизни добра од страна на лице и за потреби различни од член 38 од овој закон.

(2) Во случаите од став (1) на овој член се применуваат условите за настанување на акциза и износот на акциза кои важат на денот кога настанала акцизата во Република Македонија.

(3) Акцизните добра кои се наоѓаат во авион кој лета меѓу земја-членка и Република Македонија и кои не се наменети за продажба кога авионот се наоѓа на акцизното подрачје, нема да се смета дека се наменети за комерцијални цели во Република Македонија.

(4) По поднесено барање акцизата за акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Македонија може да се врати или да не се плати во земјата-членка во случаите кога надлежниот орган од другата земја-членка утврди дека акцизата настанала и била платена во Република Македонија.

Член 40

Движење на акцизни добра со платена акциза во друга земја-членка

(1) Во случаите од членот 39 став (1) од овој закон, акцизните добра се движат со поедноставен придружен административен документ (во понатамошниот текст: пп-АД) кој ги содржи основните податоци од е-АД од член 34 став (1) од овој закон.

(2) Документот пп-АД го изготвува испраќачот на пропишан образец во три примероци при што:

1) првиот примерок го задржува испраќачот и

2) вториот и третиот примерок го придружуваат движењето на акцизните добра.

(3) Акцизниот обврзник од член 9 став (2) точка 2) од овој закон има обврска:

1) писмено да го извести надлежниот царински орган за очекуваниот прием на акцизни добра и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата пред испраќањето на акцизните добра од другата земја-членка;

2) да поднесе акцизна декларација и да ја плати акцизата и

3) да му овозможи надзор и контрола на надлежниот царински орган за приемот на акцизните добра и докажете дека акцизата е платена.

Член 41

Движење на акцизни добра со платена акциза преку територија на друга земја-членка

(1) Движењето на акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Македонија и преку територија на друга земја-членка се пренесуваат до крајната дестинација на територијата на Република Македонија, се одвива под следните услови:

1) движењето се врши со пп-АД од член 40 став (1) од овој закон;

2) испраќачот е должен пред испраќањето на акцизните добра да го извести надлежниот царински орган во Република Македонија;

3) примачот на акцизните добра е должен да го потврди приемот на акцизните добра и

4) испраќачот и примачот да бидат согласни за вршење на надзор и контрола кои ќе му овозможат на надлежниот царински орган да утврди дека акцизните добра се примени и дека акцизата е навистина платена.

(2) Примачот во Република Македонија е должен да го потврди приемот на акцизните добра во рок од пет дена од денот на приемот на акцизните добра.

Член 42

Движење на акцизни добра со платена акциза од Република Македонија до друга земја-членка

(1) Движењето на акцизните добра кои се пуштени во промет во Република Македонија, а се испраќаат во друга земја-членка, се одвива под следните услови:

1) движењето се врши со пп-АД согласно член 40 став (1) од овој закон, освен во случаите на продажба на далечина согласно член 43 од овој закон;

2) испраќачот е должен да го информира надлежниот царински орган за местото на испраќање на акцизните добра пред истите да бидат испратени и

3) испраќачот да биде согласен за вршење на контроли кои ќе му овозможат на надлежниот царински орган да утврди дека акцизните добра се испратени.

(2) Кога испраќачот од Република Македонија сака да го оствари правото на враќање на платената акциза за акцизните добра кои се испратени од Република Македонија, а примени во друга земја-членка, должен е да достави:

1) барање до надлежниот орган за враќање на платената акциза;

2) доказ дека акцизата е платена во Република Македонија;

3) третиот примерок од пп-АД заверен од страна на примачот во согласност со прописите кои се во важност во земјата-членка на крајната дестинација;

4) докази од кои е видно дека акцизата е платена во друга земја-членка или документ со кој се потврдува дека плаќањето на акцизата е обезбедено во земјата-членка на крајната дестинација и

5) кои било други докази кои надлежниот орган ги бара во конкретниот случај, а со цел да се утврди оправданоста за враќање на платената акциза.

(3) Барањето од ставот (2) точка 1) на овој член се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна во рок од 12 месеци од денот кога е платена акцизата.

Член 43

Продажба на далечина

(1) Продажба на далечина се смета движењето на акцизните добра пуштени во промет во една земја-членка, а потоа набавени од страна на лице во друга земја-членка кое не е држател на акцизен склад, не е регистриран примач и нема регистрирана дејност, а продавачот или друго лице за негова сметка посредно или непосредно ги испраќа или ги превезува акцизните добра до примачот.

(2) Кога акцизните добра пуштени во промет во друга земја-членка се примени за некомерцијални цели од страна на лице во Република Македонија кое не е држател на акцизен склад, не е регистриран примач и нема регистрирана дејност, акцизата настанува во моментот на доставување на акцизните добра во Република Македонија при што се применува износот на акциза која важи на денот кога настанала акцизата.

(3) Обрзник за плаќање акциза во Република Македонија е продавачот. Надлежниот царински орган може да определи акцизата да ја плати даночниот застапник кој е одобрен од истиот орган или примачот на стоката, во случаите кога продавачот на акцизните добра не постапил согласно одредбите од став (4) точка 1) на овој член.

(4) Продавачот или даночниот застапник кој праќа акцизни добра од друга земја-членка во Република Македонија е должен:

1) пред испраќањето на акцизните добра да се регистрира кај надлежниот царински орган во Република Македонија, да ја пресмета акцизата и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата;

2) по пристигнување на акцизните добра во Република Македонија да поднесе акцизна декларација веднаш, но не подоцна од наредниот работен ден и да ја плати акцизата во рок од 30 дена, освен во случаите на неправилности кога акцизата мора да се плати веднаш и

3) да води евиденција за испорачувањето на акцизните добра.

(5) Продавачот од Република Македонија кој испраќа акцизни добра во друга земја-членка во смисла на став (1) на овој член е должен да води евиденција за испраќањата на акцизните добра.

(6) Продавачот или даночниот застапник има право на враќање на акцизата која е платена во Република Македонија, за што поднесува барање за враќање на платената акциза до надлежниот царински орган, во рок од една година од плаќањето на акцизата. Кон барањето доставува докази од надлежниот орган на другата земја-членка дека акцизата е платена, или друг службен документ со кој го докажува испраќањето и приемот во друга земја-членка.

Член 44

Даночен застапник за продажба на далечина

(1) Даночниот застапник за продажба на далечина има живеалиште, седиште или подружница на територијата на Република Македонија и е овластено од страна на продавачот од член 43 став (3) од овој закон, во негово име и за негова сметка во Република Македонија да ги извршува обврските и да ги остварува правата согласно одредбите од овој закон, со претходно одобрение од надлежниот царински орган.

(2) Одобрението за даночен застапник за продажба на далечина му се издава на лице кое навремено и во целост ги подмирува акцизниот, даночниот и царинскиот долг, кое не направило потешок акцизен, даночен или царински прекршок или не го повторило кршењето на акцизните, даночните и царинските прописи.

(3) Одобрението од став (1) на овој член се издава врз основа на поднесено барање.

(4) Одобрението за даночен застапник за продажба на далечина се издава на неодредено време, освен ако во барањето не е поинаку наведено.

(5) Одобрението му се издава на подносителот на барањето без право на пренос на друго лице.

(6) Даночниот застапник за продажба на далечина е обврзан да го извести надлежниот царински орган за сите измени на податоците во одобрението во рок од пет дена од денот на настанување на промената.

(7) Даночниот застапник за продажба на далечина е должен да ги исполни следните услови:

1) пред испраќањето на акцизните добра да се регистрира кај надлежниот царински орган во Република Македонија и да достави гаранција за обезбедување на плаќањето на акцизата;

2) по пристигнување на акцизните добра во Република Македонија да поднесе акцизна декларација не подоцна од наредниот работен ден и да ја плати акцизата во рок од 30 дена;

3) да води евиденција по примач, вид на акцизни добра, трговски назив, количина, место и датум на испраќање;

4) редовно да го известува надлежниот царински орган за сите промени на податоците кои се наведени во одобрението, како и да овозможи непречен надзор и контрола над неговото работење и

5) да не е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даночите и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(8) Одобрението од став (2) на овој член престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) со враќање на одобрението;

4) ако надлежниот царински орган го укине одобрението и

5) по истек на рокот на важење на одобрението.

(9) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението доколку утврди дека:

1) даночниот застапник за продажба на далечина повеќе не ги исполнува условите наведени во одобрението;

2) не овозможува вршење на соодветен надзор и контрола;

3) износот на гаранцијата на акцизата не е доволен, регистрираниот примач не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган, одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни податоци;

4) престанат да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;

5) даночниот застапник за продажба на далечина не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

6) даночниот застапник за продажба на далечина е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даночите и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

Член 45

Неправилности при движењето на акцизните добра со платена акциза

(1) Во случаите од член 39 став (1) и член 43 став (1) од овој закон, доколку настане неправилност во Република Македонија при движењето на акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка, обврската за пресметка и плаќање на акцизата настанува во Република Македонија.

(2) Кога ќе се открие неправилност во Република Македонија при движењето на акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка и е невозможно да се утврди каде настанала неправилноста, ќе се смета дека неправилноста се случила и дека обврската за пресметка и плаќање на акцизата настанува во Република Македонија.

(3) Акцизата ќе се пресмета и наплати од лицето кое го гарантирало плаќањето на истата согласно член 40 став (3) точка 1) или член 43 став (4) точка 1) од овој закон или од секое лице кое учествувало во настанување на неправилноста.

(4) Доколку пред истекот на периодот од три години од денот на започнувањето на движењето на акцизните добра се утврди дека неправилноста се случила во друга земја-членка и во која акцизата е платена, се применуваат одредбите од член 39 став (4) од овој закон.

(5) Неправилност при движење на акцизни добра во Република Македонија, а кои биле пуштени во промет во друга земја-членка е состојба која се јавува при движење на акцизни добра согласно член 39 или член 43 од овој закон, а не се опфатени со овој член при што движењето или дел од движењето на акцизните добра не е соодветно завршено.

(6) По исклучок од став (1) на овој член, акцизата нема да настане во Република Македонија за акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка, а се движат во Република Македонија согласно одредбите за движење на акцизни добра со платена акциза во друга земја-членка и се наменети за друга земја-членка.

Член 46

Уништување и загуби

(1) Обврската за пресметка и плаќање на акциза нема да настане во Република Македонија во случаите од член 39 став (1) и член 43 став (1) од овој закон, ако акцизните добра кои биле пуштени во промет во друга земја-членка во текот на движењето на акцизното подрачје на Република Македонија, се целосно уништени или неповратно изгубени, како резултат на непредвидливи околности, виша сила, или кога губењето или кусокот се непосредно поврзани со природата на акцизното добро.

(2) Гаранцијата доставена согласно член 40 став (3) точка 1) од овој закон или член 43 став (4) точка 1) од овој закон ќе биде ослободена.

(3) Правилата и критериумите за утврдување на загубите од став (1) на овој член се уредени согласно прописите од областа на данокот на добивка.

ГЛАВА 6

АКЦИЗНИ ОСЛОБОДУВАЊА

Член 47

Акцизни ослободувања за дипломатски и конзуларни претставништва и меѓународни организации

(1) Од плаќање на акциза се ослободени акцизните добра кои се наменети за:

1) службени потреби на дипломатските и конзуларните претставништва и посебните мисии акредитирани во Република Македонија врз основа на начелото на реципроцитет, освен за конзуларните претставништва кои ги водат почесните конзули;

2) лични потреби на персоналот на странските дипломатски и конзуларни претставништва и посебните мисии акредитирани во Република Македонија;

3) потреби на меѓународни организации кога е тоа утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Република Македонија;

4) лични потреби на персоналот на меѓународни организации кога е тоа утврдено со меѓународен договор кој го ратификувала или се применува на територијата на Република Македонија;

5) потреби на воените сили на договорните страни на Северноатлантскиот договор, на нивниот персонал или за снабдување на нивните кантини и ресторани и

6) потрошувачка во согласност со договор кој го склучила Република Македонија со трета земја или со меѓународна организација, под услов договорот за испорака на акцизни добра да предвидува ослободување од плаќање на данок на додадена вредност.

(2) Ослободување од плаќање акциза од став (1) на овој член за акцизни добра кои се купуваат на акцизно-то подрачје, се врши со враќање на платената акциза по доставено барање. При враќање на платената акциза за енергентите од член 92 став (3) точки 1), 2) и 5) од овој закон пресметката се врши според пропишаната акциза.

(3) Враќање на акцизата се одобрува на странско дипломатско или конзуларно претставништво по поднесено барање и платена фактура, доколку набави акцизни добра за службени потреби во износ кој надминува 5.000,00 денари, вклучувајќи го данокот на додадена вредност. Враќање се врши врз основа на посебни спогодби склучени со земјата испраќач во согласност со условите на реципроцитет кои ги потврдува Министерството за надворешни работи.

(4) Враќањето на акцизата му се одобрува и на шефот на дипломатското претставништво, на членовите на дипломатскиот персонал на странското дипломатско претставништво, како и на конзуларни функционери по поднесено барање и платена фактура, доколку набавиле акцизни добра за лични потреби или за потреби на членовите на семејствата кои ги сочинуваат нивните домаќинства, во износ кој надминува 5.000,00 денари, вклучувајќи го данокот на додадена вредност.

(5) Враќањето на акцизата од став (4) на овој член е ограничено на вкупен износ од 50.000,00 денари за соодветната календарска година.

(6) Враќањето на акцизата се одобрува на меѓународни организации и нивните членови за набавените акцизни добра, по поднесено барање и согласно условите и ограничувањата утврдени со ратификуван меѓународен договор.

(7) Движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување од друга земја-членка до примачот од став (1) на овој член мора да биде проследено со е-АД и со потврда за ослободување од плаќање на акциза издадена од надлежен орган.

(8) Во случаите кога испраќачот ги испраќа акцизните добра од Република Македонија во друга земја-членка на лица кои согласно законодавството на таа земја имаат ист или сличен статус со лицата од став (1) на овој член, акцизните добра може да ги испраќа само ако се проследени со е-АД и потврда за ослободување од плаќање на акциза издадена од земјата-членка во која се испраќаат акцизните добра.

(9) Акцизните добра кои се ослободени од плаќање на акциза согласно став (1) на овој член не смеат да се оттуѓат без претходно да биде поднесена акцизна декларација и без да се плати акцизата.

(10) Ослободувањето од став (1) на овој член не може да го користат државјани на Република Македонија, ниту странски државјани со одобрен постојан престој во Република Македонија.

(11) Барањето од став (2) на овој член, претходно потврдено од Министерството за надворешни работи согласно став (3) на овој член се поднесува до надлежниот царински орган најдоцна до 30 јуни од календарската година која следи по календарската година во која подносителот на барањето ги набавил акцизните добра.

(12) Министерот за финансии ги пропишува содржината на образецот на барањето за остварување на правото за враќање на платената акциза, начинот на поднесување на барањето за враќање на платената акциза, како и начинот на враќање на платената акциза.

Член 48

Други акцизни ослободувања

(1) Акциза не се плаќа на акцизните добра во случај кога:

1) се продаваат во авионите за време на лет кон трета територија или трета земја;

2) се продаваат во слободна продавница на меѓународен аеродром за патнички сообраќај, кои патникот ги носи во личниот багаж за летови кон трета територија или трета земја;

3) патникот ги носи во личниот багаж од странство, а кои немаат комерцијален карактер и за кои е пропишано ослободување од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи;

4) физичко лице од странство му ги испраќа во мали пратки на физичко лице во Република Македонија, а кои немаат комерцијален карактер и за кои е пропишано ослободување од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи и

5) енергентите се наоѓаат во стандардните резервоари на моторните возила или авионите кои доаѓаат од странство, како и во специјалните контејнери и не се наменети за натамошна продажба и се ослободени од плаќање на царински давачки и данок на додадена вредност во согласност со царинските и даночните прописи.

(2) Слободна продавница е просторија сместена на меѓународен аеродром за патнички сообраќај која ги исполнува условите пропишани од страна на надлежен царински орган.

(3) Патник кон трета територија или трета земја е секој патник кој поседува авионски билет во кој е наведено дека крајната дестинација му е аеродром во трета територија или трета земја.

(4) Под стандардни резервоари се сметаат:

1) резервоари кои производителот трајно ги вградил во моторните возила од ист тип како што е предметното возило и кои овозможуваат непосредно користење на гориво, за погон и за работа на системот за ладење и на другите системи во текот на превозот;

2) резервоари за гас вградени во моторните возила за непосредно користење како гориво и резервоари вградени во друг систем со кој возилото може да биде опремено, се сметаат за стандардни резервоари и

3) резервоари кои производителот трајно ги вградил на специјалните контејнери од ист тип како што е предметниот контејнер и кои овозможуваат горивото за време на превозот да се користи непосредно за работа на системот за ладење и другите системи со кои се опремени специјалните контејнери. Како специјален контејнер се смета секој уред опремен со посебно наменета направа за системот на ладење, системот за довод на кислород, системот на топлинска изолација или друг систем.

(5) Акцизните добра се ослободени од плаќање акциза, кога се користат од страна на држател на акцизен склад или повластен корисник на акцизни добра, по претходна согласност од надлежен царински орган, во случаите кога:

1) се користат како примероци за анализа и тестови при производство или за научно -истражувачки цели;

2) се употребуваат за контрола на квалитетот;

3) се употребуваат за цели на акцизен надзор и

4) се уништуваат под царински надзор.

(6) Акциза на алкохол и алкохолни пијалаци не се плаќа за:

1) Пиво од членот 56 став (4) од овој закон кое е произведено од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не е наменето за продажба и во количина од 500 литри годишно;

2) Вино од членот 56 став (5) од овој закон и останатите пијалаци добиени со ферментирање, освен пиво и вино од член 56 став (6) од овој закон кои се произведени од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не се наменети за продажба и во вкупна количина од 500 литри годишно и

3) Етил алкохол од член 56 став (8) од овој закон произведен од страна на физичко лице за сопствена потрошувачка и за потрошувачка од страна на членовите на неговото домаќинство или неговите гости под услов да не е наменето за продажба во количина од 200 литри чист алкохол годишно.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот за ослободувањето од плаќање на акциза согласно одредбите од овој член.

ГЛАВА 7 АКЦИЗНИ ПОВЛАСТУВАЊА

Член 49

Одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Повластениот корисник на акцизни добра во смисла на член 74 и член 99 од овој закон може да набави од акцизен склад, од регистриран примач или да увезе за свои потреби акцизни добра без плаќање на акциза, врз основа на одобрение за повластен корисник на акцизни добра издадено од надлежниот царински орган.

(2) Министерот за финансии ја пропишува содржината на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

Член 50

Услови за стекнување на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Одобрение за повластен корисник на акцизни добра (во понатамошниот текст: одобрение) може да добие само лице кое ги исполнува следниве услови:

1) врши или има намера да врши дејност од областа на акцизите и има седиште во Република Македонија;

2) уредно води деловни книги согласно со важечките прописи и редовно поднесува годишни пресметки во последните две години;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски;

6) има воспоставено соодветни стандарди за безбедност и сигурност кои се сметаат за исполнети кога барателот докажува дека одржува соодветни мерки кои ја гарантираат безбедноста и сигурноста на областите на физички интегритет и контроли на пристап, логистички процеси и ракување со акцизните добра, вработените и идентификација на неговите деловни партнери;

7) исполнува услови за електронска размена на податоци и

8) поднесе гаранција за обезбедување на акцизниот долг кој може да настане.

(2) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (1) на овој член.

(3) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажување на исполнетоста на условите од став (1) на овој член.

Член 51

Барање за издавање одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра се издава врз основа на поднесено барање.

(2) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрението за повластен корисник на акцизни добра и потребната документација.

Член 52

Издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра го издава надлежниот царински орган.

(2) Одобрението од став (1) на овој член му се издава на барателот и може да се однесува на едно или повеќе места за повластено користење и вкупна количина за една календарска година.

(3) Одобрението од став (1) на овој член се издава со период на важност од пет години, освен ако барателот не побара поинаку.

(4) Одобрението од став (1) на овој член не може да се пренесе на друго лице.

(5) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра во рок од 60 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(6) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра надлежниот царински орган го издава после доставувањето и прифаќањето на гаранцијата од член 30 од овој закон.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

(8) Министерот за финансии ги пропишува начинот за издавање на одобрение за повластен корисник на акцизни добра и содржината на електронскиот Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

Член 53

Обврски на имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра е должен:

1) да ги користи акцизните добра согласно намената за која е издадено одобрението за повластен корисник;

2) да обезбеди соодветно чување на акцизните добра во местото на повластено користење;

3) да ги надгледува и да го известува надлежниот царински орган за сите постапки, вклучувајќи прием, чување и употреба на акцизните добра;

4) да ги констатира загубите, односно кусоците на акцизните добра, како и да проверува дали постојат било какви неправилности во работењето со акцизните добра и истите да ги пријави до надлежниот царински орган;

5) да овозможи непречено вршење на надзор и контрола;

6) да води уредна и точна евиденција и да доставува месечен извештај за набавени, увезени, складирани, пренесени и потрошени акцизни добра по видови и количини за секое место на повластено користење до надлежниот царински орган и

7) да го известува надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и условите под кои е издадено одобрението за повластен корисник и да побара негова измена.

(2) Ако надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (1) на овој член, му определува рок за отстранување на утврдените неправилности, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(3) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра е должен фактурите и другите документи, кои се издадени врз основа на овој закон, како и деловните книги да ги чува најмалку пет години од истекот на календарската година на која се однесуваат истите.

(4) Министерот за финансии ги пропишува начинот на исполнување на обврските од став (1) на овој член и содржината на месечниот извештај за набавени, увезени, складирани, пренесени и потрошени акцизни добра по видови и количини за секое место на повластено користење.

Член 54

Измена на одобрение за повластен корисник на акцизни добра

(1) Имателот на одобрение за повластен корисник на акцизни добра во случај на изменување или дополнување на податоците во одобрението за повластен корисник на акцизни добра поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган.

(2) Надлежниот царински орган по поднесеното барање од став (1) на овој член одлучува во рокот од член 52 став (5) од овој закон.

(3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за измена на одобрението за повластен корисник на акцизни добра и потребната документација.

Член 55

Престанување на важењето на одобрението за повластен корисник на акцизни добра

(1) Одобрението за повластен корисник на акцизни добра престанува да важи:

1) ако имателот на одобрението-физичко лице почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрението за повластен корисник на акцизни добра;

3) со враќање на одобрението за повластен корисник на акцизни добра;

4) по истекот на периодот на важност од член 52 став (3) од овој закон и

5) ако надлежниот царински орган го укине одобрението за повластен корисник на акцизни добра.

(2) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за повластен корисник на акцизни добра доколку утврди дека:

1) повластениот корисник на акцизни добра повеќе не ги исполнува условите утврдени во одобрението за повластен корисник на акцизни добра;

2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението за повластен корисник на акцизни добра;

3) одобрението за повластен корисник на акцизни добра е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;

4) повластениот корисник на акцизни добра не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;

5) е започната постапка на стечај или ликвидација;

6) повластениот корисник на акцизни добра е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност и

7) износот на гаранцијата за обезбедување на акцизата не е доволен, имателот на одобрението не го зголемил износот на гаранција или не доставил нова гаранција во временскиот период определен од надлежниот царински орган.

(3) Со престанување на важење на одобрението за повластен корисник на акцизни добра, повластениот корисник на акцизни добра се брише од електронскиот Регистар на одобренија за повластени корисници на акцизни добра.

(4) Повластениот корисник на акцизни добра или неговиот законски наследник односно ополномоштенник во случаите од став (1) точка 1) на овој член се должни за акцизните добра кои се на залиха кај повластениот корисник на акцизни добра, да поднесат акцизна декларација и да ја платат акцизата најдоцна во рок од 15 дена од престанување на важноста на одобрението за повластен корисник на акцизни добра или акцизните добра да ги вратат во акцизен склад или да ги уништат под царински надзор по претходна согласност од надлежниот царински орган.

ВТОР ДЕЛ

ОДРЕДБИ ЗА ОДАНОЧУВАЊЕ СО АКЦИЗА НА АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ, ТУГУНСКИ ПРОИЗВОДИ, ЕНЕРГЕНТИ И ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

ГЛАВА 8

АЛКОХОЛ И АЛКОХОЛНИ ПИЈАЛАЦИ

Член 56

Предмет на оданочување со акциза на алкохол и алкохолни пијалаци

(1) Алкохол и алкохолни пијалаци кои се предмет на оданочување со акциза се: пиво, вино, ферментирани пијалаци освен пиво и вино, меѓупроизводи и етил алкохол.

(2) Алкохолот и алкохолните пијалаци од став (1) на овој член се дефинирани со тарифни ознаки на Номенклатурата на Царинската тарифа и волуменски удел на чистиот алкохол во тие производи.

(3) Волуменски удел на чист алкохол претставува волуменскиот процент на алкохол мерен при температура од 20°C и се означува со ознаката % вол.

(4) Под „пиво“ се подразбираат:

1) производите од тарифниот број 2203 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 0,5% вол. и

2) производите од тарифниот број 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа кои содржат мешавина од пиво и безалкохолни пијалаци и со содржина на алкохол поголема од 0,5% вол.

(5) Под „вино“ се подразбираат:

1) „Непенливо вино“ кое ги опфаќа производите од тарифните броеви 2204 и 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, освен пенливите вина од точка 2) од овој став, и тоа:

- со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање или

- со содржина на алкохол поголема од 15% вол., а најмногу 18% вол., ако не се произведени со збогатување и доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање и

2) „Пенливо вино“ кое ги опфаќа производите од тарифните ознаки 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и тарифниот број 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, кои:

- се полнети во шишиња со посебен затворач во облик на печурка кој е прицврстен со посебни држачи, или кои имаат притисок од растворен јаглороден диоксид од 3 бари или повеќе и

- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање.

(6) Под „ферментирани пијалаци, освен пенливо вино, непенливо вино и пиво“ се подразбираат:

1) „други пенливи ферментирани пијалаци“ од тарифните ознаки 2206 00 31 и 2206 00 39, како и производите од тарифните ознаки 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 и тарифниот број 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа што не се наведени во став (5) на овој член, кои се полнети во шишиња со посебен затворач во облик на печурка кој е прицврстен со посебни држачи, или пак кои имаат притисок од растворен јаглороден диоксид од 3 бари или повеќе и:

- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 13% вол. или

- имаат содржина на алкохол поголема од 13% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање и

2) „други непенливи ферментирани пијалаци“ кои се распоредуваат во тарифниот број 2204 и 2205 од Номенклатурата на Царинската тарифа, а не се наведени во став (5) на овој член, како и производите од тарифниот број 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа, освен другите пенливи ферментирани пијалаци од точка 1) од овој став и пијалациите од став (4) на овој член, кои:

- имаат содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 10% вол. или

- имаат содржина на алкохол поголема од 10% вол., а најмногу 15% вол., доколку алкохолот содржан во готовиот производ е настанат исклучиво со ферментирање.

(7) Под „меѓупроизводи“ се подразбираат производите кои се распоредуваат во тарифните броеви 2204, 2205 и 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., а најмногу 22% вол., што не се опфатени со ставови (4), (5) и (6) на овој член. Како меѓупроизвод се смета и секој непенлив ферментиран пијалок со содржина на алкохол поголема од 5,5% вол. и секој пенлив ферментиран пијалок со содржина на алкохол поголема од 8,5% вол. кои не се добиени само со ферментирање.

(8) Под „етил алкохол“ се подразбираат:

1) сите производи од тарифните броеви 2207 и 2208 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 1,2% вол., дури и кога овие производи се дел од некој производ кој се распоредува во друга глава на Номенклатурата на Царинската тарифа;

2) сите производи од тарифните броеви 2204, 2205 и 2206 од Номенклатурата на Царинската тарифа со содржина на алкохол поголема од 22% вол. и

3) питки жестоки алкохолни пијалаци, без разлика на тоа дали содржаните производи во него се растворени или не се растворени.

(9) Постапката за мерење на процент волумен на алкохол се врши според прописите за методите за земање проби и вршење хемиски и физички анализи на алкохолни пијалаци.

Член 57

Акцизна основица

(1) Акцизната основица за:

1) пиво согласно член 56 став (4) од овој закон е 1% волуменски удел на чист алкохол содржан во еден литар готов производ;

2) вино согласно член 56 став (5) од овој закон е количината на вино изразена во литар готов производ;

3) ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) од овој закон е количината на ферментиран пијалок изразена во литар готов производ;

4) меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон е количината на меѓупроизвод изразена во литар готов производ и

5) етил алкохол и питки жестоки алкохолни пијалаци согласно член 56 став (8) од овој закон е еден литар чист алкохол изразен во волуменски процент на температура од 20°C.

Член 58

Износ на акциза

(1) Акцизата на пиво согласно член 56 став (4) од овој закон се плаќа во износ од 4,00 денари за 1% волуменски удел на чист алкохол содржан во еден литар готов производ.

(2) Акцизата за литар вино се плаќа во износ од:

1) нула денари за непенливо вино согласно член 56 став (5) точка 1) од овој закон и

2) нула денари за пенливо вино согласно член 56 став (5) точка 2) од овој закон.

(3) Акцизата за литар ферментирани пијалаци се плаќа во износ од:

1) нула денари за други пенливи ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) точка 1) од овој закон и

2) нула денари за други непенливи ферментирани пијалаци согласно член 56 став (6) точка 2) од овој закон.

(4) Акцизата за меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон ќе изнесува:

1) 33,00 денари по литар за меѓупроизводи со содржина на алкохол помал од 15% и

2) 55,00 денари по литар за меѓупроизводи со содржина на алкохол еднаков или поголем од 15%, а најмногу до 22%.

(5) Акцизата за етил алкохол и питки жестоки алкохолни пијалаци согласно член 56 став (8) од овој закон ќе изнесува 340,00 денари за литар чист алкохол, измерен на температура од 20°C.

Член 59

Начин на пресметка на акцизата

(1) Пресметката на акцизата за:

1) пиво се пресметува како производ на акцизната основица, степенот на реална јачина на алкохол по волумен на пиво и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;

2) вино се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (2) од овој закон;

3) ферментирани производи се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (3) од овој закон;

4) меѓупроизводи се пресметува како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (4) од овој закон и

5) етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се пресметуваат како производ на акцизната основица и соодветниот износ на акциза согласно член 58 став (5) од овој закон.

(2) За статистички цели кога акцизната основица се искажува во литри, за пресметување на акциза за:

1) пиво се заокружува на три децимали, а степенот на реална јачина на алкохол по волумен на пиво се заокружува на една децимала;

2) вино се заокружува на две децимали;

3) ферментирани производи се заокружуваат на две децимали;

4) меѓупроизвод се заокружува на две децимали и

5) етил алкохол се заокружува на четири децимали.

Член 60

Плаќање на акциза за меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци

(1) Акцизата на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци се плаќа со нивното пуштање во промет од акцизен склад со поднесување на акцизна декларација за количините на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се пуштени во промет во текот на календарскиот месец.

(2) Акцизниот обврзник поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган и ја плаќа акцизата најдоцна до 15-ти наредниот месец.

(3) Акцизата на меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци при увоз за плаќање на роковите и на начин кој е предвиден за плаќање на увозните давачки, освен во случаите кога акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување.

(4) По исклучок од став (2) на овој член, во случај ако последниот ден за плаќање на акцизата е неработен ден, акцизниот обврзник е должен пресметаната акциза да ја плати најдоцна првиот нареден работен ден.

Член 61

Акцизни марки за меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци

(1) Пуштање во промет на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци кои се произведени или увезени во акцизното подрачје е дозволено само доколку се обележани со акцизна марка издадена од Царинската управа на која се испечатени посебни ознаки и сериски број.

(2) Акцизни марки може да добие држател на акцизен склад и увозник на меѓупроизводи и жестоки алкохолни пијалаци по поднесено барање до надлежниот царински орган.

(3) Неовластена изработка и печатење на акцизни марки или неовластена изработка и печатење на акцизни марки од други земји или територии, како и нивно неовластено поседување или неовластено ставање во промет не е дозволено.

(4) Намерно оштетување на акцизните марки не е дозволено.

(5) Меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои не се обележани со акцизна марка, или се обележани со оштетена акцизна марка или се обележани на друг начин различен од пропишаниот се сметаат за производи на кои не е пресметана и платена акциза и нивното пуштање во промет, купување и располагање на акцизното подрачје не е дозволено.

(6) Акцизната марка се лепи на соодветната амбалажа на алкохолниот пијалак, односно шишето, така што при отворањето ќе мора трајно да се оштети. Лепењето на акцизните марки може да се врши во акцизен или царински склад, освен во случаите од член 73 став (8) од овој закон кога производителот е земјоделец и лепењето на акцизните марки го врши во своите простории.

(7) Држателот на акцизен склад и увозникот месечните потреби за планирани количини од акцизни марки ги пријавуваат до надлежниот царински орган најдоцна до 10-ти во тековниот месец за наредниот месец.

(8) Трошоците за печатењето и за чувањето на акцизните марки ги определува надлежниот царински орган и ги наплатува од држателот на акцизен склад и увозникот со поднесување на пријавата за планирани количини на акцизни марки. Висината на трошоците се утврдува врз основа на трошоците за печатење, чување и издавање на акцизните марки.

(9) Пред подигнување на акцизните марки држателот на акцизен склад и увозникот се должни да поднесат гаранција во висина на акцизниот долг кој може да настане.

(10) Издавањето на акцизните марки се врши по поднесено барање за подигнување на акцизни марки, кое се доставува до надлежниот царински орган. Рокот за подигнување на пријавените акцизни марки е една година од денот на пријавувањето на планираните количини. По истекот на овој рок со неподигнатите акцизни марки располага надлежниот царински орган.

(11) Рокот за искористување на акцизните марки е најмногу 60 дена од денот на нивното подигнување.

(12) Држателот на акцизен склад и увозникот се должни не подоцна од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член на надлежниот царински орган да му достават извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки.

(13) Подигнатите акцизни марки за кои ќе се утврди дека се неисправни како резултат на грешка или оштетување настанати во процесот на нивното печатење, држателот на акцизен склад и увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган најдоцна во рок од 15 дена од денот на утврдување на неправилноста, но не подоцна од 60 дена од денот на нивното подигнување. Надлежниот царински орган ќе ги замени неисправните акцизни марки со нови акцизни марки.

(14) Рокот од став (11) на овој член може да се продолжи за дополнителни 15 дена во случаите на виша сила, непредвидлива околност и неповолни настани поврзани со работењето на држателот на акцизен склад или увозникот, по претходно одобрување од надлежниот царински орган по поднесено барање.

(15) Акцизните марки кои не се искористени или се оштетени во процесот на производство, производителот или увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган, заедно со извештајот од став (12) на овој член најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член.

(16) За оштетените и неискористените акцизни марки држателот на акцизен склад и увозникот немаат право на враќање на трошоците за печатење и чување на акцизните марки.

(17) За подигнатите акцизни марки за обележување на меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои не се вратени или се трајно оштетени, држателот на акцизен склад и увозникот е должен најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член да поднесе акцизна декларација, да ја пресмета акцизата врз основа на податоците од ознаките на акцизните марки и веднаш да ја плати.

(18) Акцизните марки од ставови (13) и (15) на овој член се уништуваат под царински надзор.

(19) Обврската за обележување со акцизни марки не важи за:

1) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои ги внесуваат патниците од странство, кои не се опфатени со член 48 став (1) точка 3) од овој закон и меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои државјаните на Република Македонија и странските државјани ги примаат од странство во согласност со царинските прописи;

2) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои се увезени во акцизното подрачје и се пуштаат во промет на меѓународен саем, изложба или друга приредба или како мостри и

3) меѓупроизводите и жестоките алкохолни пијалаци кои се ослободени од акциза, освен во случаите од член 47 став (2) од овој закон.

(20) Во случаите од став (19) точки 1) и 2) на овој член акцизата мора неодожно да се пријави кај надлежниот царински орган и веднаш да се плати.

(21) Министерот за финансии ги пропишува димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки.

Член 62

Посебни услови за опремување на акцизен склад за пиво

(1) Акцизниот склад во кој се произведува или складира пиво, согласно член 56 став (4) од овој закон опремата за производство, објектот за производство и просторот за складирање потребно е да бидат поставени на начин што ќе му овозможат на надлежниот царински орган во секое време да ја утврди количината на произведено и складирано пиво и волуменскиот удел на чистиот алкохол во пивото.

(2) Акцизниот склад во кој се произведува пиво, треба да биде опремен со уреди за мерење на количината на произведено пиво и за мерење на волуменскиот удел на чистиот алкохол. Мерните уреди треба да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди, или мерењето на количината на произведено пиво и мерењето на волуменскиот удел на чистиот алкохол да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологија.

Член 63

Мерење на количини на пиво

По исклучок од членот 62 став (2) од овој закон, во случаите кога пивото се пакува во шишиња со различна зафатнина или садови од друг материјал со однапред определена зафатнина, мерењето се врши според количината која е наведена на пакувањето.

Член 64

Посебни услови за опремување на акцизен склад за вино и меѓупроизводи

(1) Во акцизниот склад во кој се произведува, преработува или складира вино согласно член 56 став (5) од овој закон и меѓупроизводи согласно член 56 став (7) од овој закон, објектите, просторот и опремата за производство или преработка и за складирање потребно е да бидат поставени на начин што на надлежниот царински орган ќе му овозможат вршење на надзор и контрола во секое време и можност да ја утврди количината на произведено, преработено или складирано вино и меѓупроизводи. Акцизниот склад треба да овозможува одвоено складирање на поединечни видови вино и меѓупроизводи.

(2) Акцизниот склад во кој се произведуваат или преработуваат вино и меѓупроизводи треба да биде опремен со мерни уреди. Мерните уреди треба да ја мерат количината, волуменскиот удел на чистиот алкохол и да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди или мерењето на количината и на волуменскиот удел на чистиот алкохол да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологија.

Член 65

Посебни услови за опремување на акцизен склад за етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци

(1) Во акцизниот склад во кој се произведуваат, преработуваат или складираат етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци, согласно член 56 став (8) од овој закон, објектите, просторот и опремата за производство или преработка и за складирање потребно е да бидат поставени на начин што ќе му овозможат на надлежниот царински орган да изврши надзор и контрола во секое време и да ја утврди количината на произведен, преработен или складиран етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци. Акцизниот склад треба да овозможува одвоено складирање на поединечни видови жестоки алкохолни пијалаци.

(2) Опремата за производство или преработка, вклучувајќи ги резервоарите, цевките за поврзувањата меѓу нив, спојните места, вентилите и мерните уреди треба да бидат пломбирани од страна на надлежниот царински орган. Пломбите може да се отстранат само во присуство на надлежниот царински орган и овластеното лице на држателот на акцизниот склад. Во случај на непредвидливи околности и виша сила, држателот на акцизен склад може сам да ги отстрани пломбите и веднаш да го извести надлежниот царински орган.

(3) Мерните уреди од став (2) на овој член, треба да ја мерат количината, волуменскиот удел на чистиот алкохол и да поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди или мерењето на количината и волуменскиот удел на чистиот алкохол треба да биде потврдено од овластена институција од областа на метрологија.

Член 66

Посебни услови за употреба на резервоари за етил алкохол

(1) Резервоарите за етил алкохол во акцизниот склад потребно е да бидат стандардизирани и опремни со мерни уреди.

(2) Мерните уреди на резервоарите треба да поседуваат сертификат од надлежен орган или од овластена институција за верификација на мерни уреди.

(3) Резервоарите од став (1) на овој член потребно е да бидат обележани.

(4) Министерот за финансии го пропишува начинот на обележување на резервоарите за етил алкохол во акцизниот склад.

Член 67

Мали независни пиварници

(1) Мала независна пиварница произведува пиво како дел од регистрираната дејност врз основа на издадено одобрение за мала независна пиварница од надлежен царински орган, и ги исполнува следниве услови:

1) има вкупно годишно производство на пиво не повеќе од 150.000 литри;

2) правно и економски е независен од било кој друг производител на пиво;

3) неговите производствени и оперативни објекти не се технолошки поврзани со производствените и оперативните објекти на друго лице кое произведува пиво како дел од неговата регистрирана дејност и

4) не произведува пиво со лиценца.

(2) Под вкупно годишно производство на пиво произведено од мала независна пиварница се подразбира вкупната количина на пиво произведена во текот на календарската година.

(3) Кога две или повеќе мали пиварници соработуваат меѓусебно и нивното заедничко годишно производство не надминува 150.000 литри, тие мали пиварници може да се сметаат како една мала независна пиварница.

(4) Малата независна пиварница е должна пред започнување на производството на пиво да поднесе барање за издавање на одобрение за мала независна пиварница и впишување во електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кој се води од страна на надлежниот царински орган.

(5) За малата независна пиварница не се применуваат одредбите со кои е уредено движењето на акцизни добра во постапка на акцизно одложување.

(6) По исклучок од став (5) на овој член, во случај на извоз на пиво произведено од мала независна пиварница, по барање на малата независна пиварница надлежниот царински орган ќе овозможи поднесување на електронски административен документ согласно одредбите со кои е уредено движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување.

(7) Малата независна пиварница е должна да го извести надлежниот царински орган и да достави податоци за извоз на пивото во постапка на акцизно одложување најдоцна седум дена пред испраќањето.

(8) Малата независна пиварница не поднесува гаранција за обезбедување на акцизата, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат од издаденото одобрение за мала независна пиварница, по барање на надлежниот царински орган.

(9) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за мала независна пиварница и потребната документација, содржината и начинот на издавање на одобрението за мала независна пиварница, како и содржината на електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

Член 68

Акциза на пиво произведено кај мала независна пиварница

(1) Акцизата на пиво произведено кај мала независна пиварница и пуштено во потрошувачка на акцизното подрачје се пресметува врз основа на количините пуштени во слободен промет во акцизниот период утврден во член 10 став (1) од овој закон и се плаќа според пропишаната акциза од член 58 став (1) од овој закон, со поднесување на акцизна декларација.

(2) За пивото произведено кај мала независна пиварница согласно условите од член 67 став (1) од овој закон, кое се пушта во промет на акцизното подрачје малата независна пиварница има право на враќање на платената акциза во зависност од вкупното годишно производство и тоа:

1) за годишно производство на пиво што не надминува 50.000 литри, во висина од 50% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;

2) за годишно производство на пиво што надминува 50.000 литри, но не надминува 75.000 литри, во висина од 40% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон;

3) за годишно производство на пиво што надминува 75.000 литри, но не надминува 100.000 литри, во висина од 30% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон и

4) за годишно производство на пиво што надминува 100.000 литри, но не надминува 150.000 литри, во висина од 20% од платената акциза согласно член 58 став (1) од овој закон.

(3) За остварување на правото од став (2) на овој член, малата независна пиварница по истекот на календарската година, но не подоцна од 30 јуни наредната година, доставува барање за враќање на акцизата. Кон барањето се доставува и извештај за вкупното годишно производство на пиво произведено кај малата независна пиварница.

(4) Одредбите од ставовите (2) и (3) на овој член се применуваат и за увезено пиво произведено кај мала независна пиварница согласно условите од член 67 став (1) од овој закон, што се докажува со поднесување на документ за вкупно годишно производство на пиво произведено кај мала независна пиварница издаден од страна на надлежен орган на земјата извозник.

(5) Доколку во текот на календарската година се произведе поголема количина од пропишаната количина во член 67, став (1) точка 1) од овој закон, малата независна пиварница и увозникот од став (4) на овој член немаат право на враќање на акцизата.

(6) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за враќање на акциза од став (3) на овој член и потребната документација, како и начинот на враќање на платената акциза.

Член 69

Мали производители на вино за комерцијални цели – мала винарница

(1) Мал производител на вино за комерцијални цели – мала винарница треба да ги исполнува условите за производство и промет на вино со вкупно годишно производство на вино не поголемо од 100.000 литри.

(2) Малиот производител на вино за комерцијални цели е должен пред започнување на производството на вино да поднесе барање до надлежниот царински орган за издавање на одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели и впишување во електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

(3) За малиот производител на вино за комерцијални цели не се применуваат одредбите од Глава 4 од овој закон за движење на акцизните добра во системот на акцизно одложување.

(4) По исклучок од став (3) на овој член, во случај на извоз на вино произведено од мал производител на вино за комерцијални цели, по поднесено барање надлежниот царински орган ќе овозможи поднесување на електронски административен документ согласно одредбите со кои е уредено движењето на акцизните добра во постапка на акцизно одложување.

(5) Малиот производител на вино за комерцијални цели е должен да го извести надлежниот царински орган и да достави податоци за извоз на виното во постапка на акцизно одложување најдоцна седум дена пред испраќањето.

(6) Малиот производител на вино за комерцијални цели не поднесува гаранција за обезбедување на акцизата, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат од издаденото одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели, по барање на надлежниот царински орган.

(7) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за мал производител на вино за комерцијални цели и потребната документација, и содржината на одобрението за мал производител на вино за комерцијални цели – мала винарница, како и начинот на издавање на одобрението за мал производител на вино за комерцијални цели.

Член 70

Мали независни производители на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели - мали дестилерии

(1) Мал независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели – мала дестилерија, кој произведува етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци како дел од неговата регистрирана дејност треба да ги исполнува следниве услови:

1) има вкупно годишно производство на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци од најмногу 2000 литри чист алкохол;

2) правно и економски е независно од било кој друг производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци и

3) неговите производствени и помошни објекти не се технолошки поврзани со производствените и помошните објекти на друго лице кое произведува етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци како дел од неговата регистрирана дејност.

(2) Под вкупно годишно производство на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени од мал независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се подразбира вкупната количина на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени во текот на календарската година.

(3) Одредбите со кои се уредуваат постапките за поднесување на барањето и издавањето на акцизна дозвола, како и обврските на имателот на акцизна дозвола се применуваат и за малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци за комерцијални цели.

(4) Пред започнувањето со работа надлежниот царински орган врши надзор и контрола на опремата и условите за производство и по потреба врши пломбирање на опремата за производство.

(5) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со акцизна марка согласно одредбите пропишани во член 61 од овој закон.

(6) Акцизната марка треба да биде залепена на затворот на шишето, така што при отворање ќе мора трајно да се оштети.

(7) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со специјална етикета во која е наведено дека алкохолниот пијалок е произведен под посебен режим на намалена акциза. На етикетата треба да бидат наведени податоци во согласност со прописите за безбедност на храната, име и адреса на производителот, процент на алкохол, вид на производот, како и број од решение од Агенција за храна и ветеринарство дека производот е соодветен за консумирање.

(8) Ако во текот на календарската година бидат произведени етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци со количина поголема од пропишаната количина во став (1) точка 1) на овој член, производителот е должен во рок од 15 дена да го извести надлежниот царински орган и да побара промена на акцизната дозвола, како и да изврши доплата на акцизата за разликата од целосната стапка и платената акциза по намалена стапка.

(9) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци не поднесува гаранција од член 30 став (1) и член 35 од овој закон, освен во случаи на неисполнување на обврските кои произлегуваат од акцизната дозвола.

(10) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на специјалната етикета, содржината на барањето за издавање на акцизната дозвола за мала дестилерија, како и потребната документација за докажување на исполнетоста на условите за издавање на акцизната дозвола на малата дестилерија.

Член 71

Акциза на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци произведени кај мали дестилерии

(1) Акцизата на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кои ги произведува малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци се плаќа во износ од 50% од пропишаната акциза од член 58 став (5) од овој закон.

(2) Малиот независен производител на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци акцизата ја плаќа со поднесување на акцизна декларација до надлежниот царински орган согласно одредбите од член 60 од овој закон.

(3) Одредбите од став (1) на овој член се применуваат и за увезените количини на етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци кои се произведени под условите од член 70 став (1) од овој закон, што се докажува со

поднесување на документ за вкупното годишно производство, издаден од страна на надлежен орган на земјата извозник.

Член 72

Заднички одредби за мали производители на вино и пиво

(1) Под мал производител се подразбира мала независна пиварница од член 67 и мала винарница од член 69 од овој закон кои произведуваат акцизни добра како дел од нивната регистрирана дејност врз основа на одобрение за мал производител на вино и пиво, издадено од надлежен царински орган.

(2) Одобрението за мал производител на вино и пиво се издава на лице од став (1) на овој член кое ги исполнува следните услови:

- 1) има седиште во Република Македонија;
- 2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;
- 3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;
- 4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и

6) исполнува услови за електронска размена на податоци.

(3) Одобрението за мал производител на вино и пиво не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (2) на овој член.

(4) Одобрението за мал производител на вино и пиво го издава надлежниот царински орган во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето.

(5) Одобрението за мал производител на вино и пиво не може да се пренесе на друго лице.

(6) Рокот на важење на издаденото одобрение за мал производител на вино и пиво е пет години.

(7) Надлежниот царински орган води електронски Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

(8) Имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво е должен:

1) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;

2) да води уредна и точна евиденција на произведените акцизни добра и најдоцна во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец на надлежниот царински орган да достави месечен извештај за количините на произведени, испорачани и количините на залиха на акцизни добра;

3) да го известат надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадено одобрението за мал производител на вино и пиво и да побара негова измена;

4) најдоцна до 31 март во тековната година, на надлежниот царински орган да му достави извештај за вкупното годишно производство на акцизните добра во претходната календарска година и

5) во рок од 15 дена од надминувањето на пропишаната количина да го известат надлежниот царински орган и да побара издавање на акцизна дозвола.

(9) Доколку надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (8) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за мал производител на вино и пиво.

(10) Имателот на одобрение за мал производител на вино и пиво во случаите од став (8) точка 3) на овој член поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган кој одлучува во рокот од став (4) на овој член.

(11) Одобрението за мал производител на вино и пиво престанува да важи:

1) ако имателот на одобрение – физичко лице почине;

2) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;

3) по барање на имателот на одобрение;

4) по истекот на периодот на важност од став (6) на овој член и

5) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(12) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за мал производител на вино и пиво ако утврди дека:

1) малиот производител на вино и пиво престанал да ги исполнува условите утврдени во одобрението;

2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;

3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;

4) малиот производител на вино и пиво не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;

5) е започната постапка на стечај или ликвидација и

6) малиот производител на вино и пиво е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(13) Со престанување на важење на одобрението за мал производител на вино и пиво, одобрението се брише од електронскиот Регистар на одобренија за мали производители на пиво, вино, етил алкохол и жестоки алкохолни пијалаци.

(14) Министерот за финансии ги пропишува потребната документација за докажување на исполнетоста на условите од став (2) на овој член, содржината на извештаите од став (8) точка 2) и точка 4) на овој член и содржината на барањето за измена на одобрението за мал производител на вино и пиво.

Член 73

Земјоделци - мали производители на жестоки алкохолни пијалаци

(1) Земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци се лица кои како суровина користат овошје и грозје за производство на жестоки алкохолни пијалаци наменети за натамошна продажба и се должни

до надлежниот царински орган да поднесат барање за регистрација во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци, кој се води во надлежниот царински орган.

(2) Максимално дозволена количина на годишно производство е 2500 литри жесток алкохолен пијалок со просечна јачина од 45%, во распон од +/- 5% алкохол. Под годишно производство се подразбира производство во една календарска година.

(3) По исклучок од член 58 став (5) од овој закон, на произведената количина се плаќа акциза во износ од 30,00 денари по литар жесток алкохолен пијалок, под услов годишното производство да не ја надминува количината од став (2) на овој член.

(4) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци пред да започне со дестилација на овошјето е должен да го извести надлежниот царински орган дека ќе започне со производство, наведувајќи ги точната дата и време во кое ќе се одвива производството без прекин, местото на дестилација, видот на овошјето кое ќе го дестилира, количината на комина и очекуваната количина на жесток алкохолен пијалок.

(5) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци веднаш, а најдоцна во рок од пет дена по завршување на производството, до надлежниот царински орган поднесува известување за произведената количина на жесток алкохолен пијалок, при што поднесува и барање за подигање на акцизни марки потребни за обележување на произведената количина на жесток алкохолен пијалок. Во барањето за подигање на акцизни марки се наведува количината и зафатнината на садовите во кои се планира продажбата на жестокиот алкохолен пијалок за крајните купувачи - физички лица и угостителски објекти.

(6) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци акцизата за произведената количина на жесток алкохолен пијалок ја плаќа пред подигнување на акцизните марки, а најдоцна во рок од 30 дена по поднесеното барање од став (5) на овој член.

(7) Жестоките алкохолни пијалаци произведени од страна на земјоделците - мали производители на жестоки алкохолни пијалаци се пакуваат во садови со зафатнина најмногу до 5 литри за крајните купувачи - физички лица и за продажба во угостителски објекти.

(8) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци е должен комерцијалните пакувања да ги обележи со акцизна марка согласно условите од член 61 од овој закон.

(9) Акцизната марка треба да биде залепена на затворачот на шишето, така што при отворање ќе мора трајно да се оштети.

(10) Земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци е должен да го означи пакувањето на жестокиот алкохолен пијалок со специјална етикета во која е наведено дека жестокиот алкохолен пијалок е произведен под посебен режим на намалена акциза и да го наведе бројот на регистрацијата во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци. На етикетата треба да се наведе, името и адресата на земјоделецот – мал производител, процентот на алкохол, видот на производот, како и бројот од решението од Агенција за храна и ветеринарство дека производот е соодветен за консумирање.

(11) Доколку земјоделецот – мал производител произведе жестоки алкохолни пијалаци во количина поголема од пропишаната во став (2) на овој член, е должен на надлежниот царински орган да му достави изјава за вкупно годишно производство на жестоки алкохолни пијалаци. Надлежниот царински орган со решение ќе ја утврди и пресмета акцизата на разликата од количината која е произведена над пропишаната во став (2) на овој член, во износ пропишан во член 58 став (5) од овој закон и дополнително ќе му издаде акцизни марки за обележување на жестоките алкохолни пијалаци произведени над пропишаната количина.

(12) За земјоделецот – мал производител не се однесуваат одредбите од член 61 став (9) од овој закон.

(13) Министерот за финансии ги пропишува формата и содржината на барањето за регистрација во електронскиот Регистар на земјоделци – мали производители на жестоки алкохолни пијалаци и потребната документација, формата и содржината на известувањето за започнување со производство од став (4) на овој член, формата и содржината на известувањето за произведената количина и барањето за подигање на акцизни марки од став (5) на овој член, начинот на издавање на акцизни марки за обележување на жестоките алкохолни пијалаци произведени од земјоделецот – мал производител на жестоки алкохолни пијалаци, како и содржината на податоците во Регистарот од став (1) на овој член.

Член 74

Акцизни ослободувања за етил алкохол и алкохолни пијалаци

(1) Етил алкохолот и алкохолните пијалаци се ослободени од плаќање акциза, доколку се исполнети условите од членовите 49 и 50 од овој закон за:

1) етил алкохол кој се користи за производство на оцет во смисла на тарифниот број 2209 од Номенклатурата на Царинската тарифа;

2) етил алкохол кој се користи за производство и подготовка на лекови;

3) етил алкохол кој се користи за медицински цели во болници, амбуланти и аптеки;

4) етил алкохол и алкохолни пијалаци кои се користат за производство на ароми за прехранбени производи и безалкохолни пијалаци со содржина на алкохол од најмногу 1,2% вол.;

5) етил алкохол и алкохолни пијалаци кои се користат непосредно или како составен дел на полуготови производи за производство на прехранбени производи, пралини или во некоја друга форма, при што содржината на етил алкохолот кај пралините не смее да ја надминува количината од 8,5 литри чист алкохол на 100 килограми производ, а кај другите производи освен пралини не смее да надмине количината од 5 литри чист алкохол на 100 кг производ;

6) етил алкохол кој се користи во процес на конзервирање и пакување во прехранбената индустрија;

7) етил алкохол кој се користи за научно истражувачка дејност или за образовни потреби на факултети, институти и други научни институции во научни или образовни цели;

8) целосно денатуриран етил алкохол, кој е денатуриран со пропишани средства за денатуирање;

9) целосно денатуриран етил алкохол кој се увезува во Република Македонија од трети земји, под услов да е целосно денатуриран со средства кои се пропишани во Република Македонија;

10) целосно денатуриран етил алкохол, кој е денатуриран со средства за денатурирање пропишани во други земји-членки, а кои се опфатени со Регулативата на Комисијата (ЕЗ) Бр. 3199/93 за заемно признавање на процедури за целосно денатурирање на алкохол со цел акцизно ослободување;

11) целосно денатуриран етил алкохол кој е наменет за производство или преработка на производи неподобни за човечка употреба;

12) делумно денатуриран етил алкохол кој е наменет за производство или преработка на производи неподобни за човечка употреба и

13) етил алкохол кога се користи во производни процеси во количина пропишана со нормативите за производство под услов крајниот производ да не содржи алкохол.

Член 75

Денатурирање на алкохол

(1) Под денатуриран алкохол се подразбира алкохол кој е онечистен со пропишани средства во пропишани количини така што со понатамошна преработка не може лесно да се отстранат денатурантите, односно не може да се произведе прехранбено употреблив алкохол. Денатурираниот алкохол може да биде целосно денатуриран и делумно денатуриран.

(2) Алкохолот може да се денатурира само во акцизен склад кој има одобрение од надлежниот царински орган за денатурирање на алкохол.

(3) Држателот на акцизен склад кој денатурира алкохол е должен да води евиденција за денатурирањето, во која мора да биде наведена количината на алкохолот и количина на пропишаните средства кои се користени во процесот на денатурирање, количина на денатуриран и испратен алкохол изразен во литри чист алкохол, како и да води евиденција на купувачите.

(4) Акцизниот склад во кој ќе се денатурира алкохолот мора да биде опремен со опрема за дозирање, мешање или слично, која ќе обезбеди денатурирање на алкохолот со пропишани средства и на пропишан начин.

(5) Надлежниот царински орган ќе одобри отстапување од пропишаниот список на денатуранти во случаите кога употребата на денатурантот ќе ја оневозможи употребата на алкохолот во производствениот процес.

(6) За денатурирање на алкохолот се составува записник кој го потпишуваат овластените лица од надлежниот царински орган и овластени лица од акцизниот склад во кој се врши денатурирање.

(7) Министерот за финансии ги пропишува начинот на издавање на одобрението за денатурирање, списокот на денатуранти, како и содржината на евиденцијата за денатурирање.

Член 76

Зголемување на акциза на алкохол и алкохолни пијалаци

(1) При зголемување на акцизата на алкохол и алкохолни пијалаци, производителот и увозникот се должни на денот на почетокот на примена на зголемената акциза да направат попис на затечени залихи на алко-

хол и алкохолни пијалаци во сите складови и простории различни од акцизниот склад и да изготват и достават записник за извршениот попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) Во случаите од став (1) на овој член секој овластен дистрибутер на производителот и увозникот на алкохол и алкохолни пијалаци е должен на денот на почетокот на примената на зголемената акциза за алкохол и алкохолни пијалаци да направи попис на затечени залихи на алкохол и алкохолни пијалаци во своите складови и во други свои простори како и во складови и простории на со нив поврзани друштва и да изготви и достави записник од извршен попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да ја пресметаат зголемената акциза на вкупната затечена залиха, да поднесат акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон и да ја платат разликата од платената акциза во рок од 15 дена од денот на извршениот попис.

ГЛАВА 9

ТУТУНСКИ ПРОИЗВОДИ

Член 77

Предмет на оданочување со акциза на тутунски производи

(1) Тутунски производи кои се предмет на оданочување со акциза се:

- 1) цигари;
- 2) пури и цигарилоси и
- 3) тутун за пушење, и тоа:
  - фино сецкан тутун за виткање цигари и
  - друг тутун за пушење.

(2) На акциза подлежат се и следните тутунски производи:

- 1) тутун за водено луле (тутун за наргиле);
- 2) тутун за цвакање;
- 3) тутун за шмркање и
- 4) несогорлив тутунски производ.

(3) На акциза подлежи и течноста за полнење на електронска цигара, независно дали содржи или не содржи никотин.

(4) Производите кои во целост или делумно содржат материи кои не се тутун, но ги исполнуваат критериумите од член 78 став (1) или член 80 став (1) од овој закон се сметаат за цигари или тутун за пушење.

(5) По исклучок од став (1) точка 1) на овој член, производите кои не содржат тутун, а се користат исклучиво за медицински цели и се дефинирани како лекови, не се сметаат за тутунски производи.

Член 78

Цигари

(1) Под цигари подлежат на акциза се подразбираат:

1) свитоци од тутун, соодветни за пушење, а не се пури или цигарилоси согласно одредбите од овој закон;

2) свитоци од тутун кои во едноставен неиндустриски процес се вметнуваат во хартиена обвивка за цигари и

3) свитоци од тутун кои во едноставен неиндустриски процес се виткаат во листови хартија за цигари.

(2) При пресметка на акцизата на цигари, еден свиток од тутун наведен во став (1) на овој член, се смета како две цигари кога, не сметајќи го филтерот или делот за во уста е подолг од 8 см, но не подолг од 11 см, како три цигари кога, не сметајќи го филтерот или делот за во уста е подолг од 11 см, но не подолг од 14 см, односно се зголемува за една цигара за секој следни 3 см во должина од свитокот од тутун без филтерот или делот за во уста.

Член 79

Пури и цигарилоси

(1) Под пури и цигарилоси подлежатни на акциза се подразбираат свитоци од тутун наменети за пушење кои, според нивните својства и нормалните очекувања на потрошувачите, се исклучително наменети за пушење ако се:

1) со надворешна обвивка од природен тутун и

2) со полнење од мешавина на парчиња и со надворешна обвивка во природна боја на пура, од реконструиран тутун, која целосно го покрива производот, вклучувајќи го и филтерот но не и врвот во случај на пури со заострен врв, каде што тежината по парче, не вклучувајќи го филтерот и додатокот за уста, не е полесна од 2,3 грама и потешка од 10 грама, а обемот на најмалку една третина од должината не е помал од 34 мм.

(2) Него тежина по парче на цигарилосите од став (1) на овој член не надминува 3 грама.

(3) Производите кои делумно содржат материји кои не се тутун, и ги исполнуваат критериумите од ставови (1) и (2) на овој член се сметаат за пури или цигарилоси.

Член 80

Тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара

(1) Под тутун за пушење подлежатни на акциза се подразбира:

1) тутун кој е сецкан или на друг начин иситнет, ткаен (разvlakнет) или пресуван во плочи кој може да се пуши без натамошна индустриска обработка, кога е наменет за пушење и малопродажба, а не спаѓа во пури и цигарилоси или во цигари;

2) тутунски отпадоци кои можат да се пушат и пуштат во малопродажба, а не спаѓаат во производите цигари, пури и цигарилоси од овој закон. За тутунски отпадок ќе се сметаат остатоците од тутунски лисја и споредни производи добиени од обработката на тутун или производството или обработката на тутунски производи и

3) тутун за водено луле (наргиле) што претставува производ од тутун кој може да се конзумира преку водено луле (наргиле). Се состои од мешавина на тутун и глицерол, со или без содржина на ароматични масла и екстракти, меласа или шеќер, ароматизирана или неароматизирана со овошје.

(2) Тутунот за пушење се смета за фино сецкан тутун за виткање на цигари ако повеќе од 25% од тежината на тутунските парчиња имаат ширина помала од 1,5 мм.

(3) Тутун за пушење како друг тутун за пушење, се смета тутунот за пушење од овој член, освен фино сецканиот тутун за виткање цигари од став (2) на овој член.

(4) Тутун за шмркање подлежен на акциза е тутун во форма на прав или во форма на зрнца кој не е соодветен за пушење туку е за шмркање.

(5) Тутун за цваќање подлежен на акциза е тутун во форма на стапчиња, коцки, крукчиња или фолии кои се така подготвени да не се соодветни за пушење туку за цваќање.

(6) Несогорлив тутунски производ подлежен на акциза е производ наменет за инхалација на аеросол кој се добива како резултат на греење на тутунот електронски или на друг начин без согорување на тутунот.

(7) Течност наменета за полнење на електронска цигара подлежен на акциза независно дали содржи или не содржи никотин претставува течен производ пакуван во резервоар или слично полнење, кој не содржи тутун, но содржи никотин и/или други ароматични материји во растворена состојба, кои испаруваат по пат на загревање со помош на мал електричен уред и во вид на аеросол се инхалираат од страна на консументот.

Член 81

Акцизна основица за цигари

(1) Акцизна основица за цигари е вредноста пресметана по парче и процент од малопродажната цена.

(2) Акцизата на цигари се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од едно парче и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на цигарите утврдена во согласност со одредбите од член 83 од овој закон.

(3) По исклучок на став (2) на овој член, за целите на пресметка и наплата на акцизата на цигари чија малопродажна цена не е пријавена, пропорционалната акциза се пресметува во однос на највисоката малопродажна цена на цигарите во Република Македонија.

(4) Надлежниот царински орган најдоцна до 15 февруари во тековната година до Министерството за финансии ги доставува податоците за целата количина и вредноста на цигарите кои се пуштени во продажба, вклучувајќи ја и нивната малопродажна цена за претходната година.

(5) Министерството за финансии ја утврдува пондераната просечна малопродажна цена секоја календарска година најдоцна до 1 март, која се пресметува како количник од вкупната вредност на сите цигари пуштени во промет (потрошувачка) во текот на претходната календарска година врз основа на малопродажната цена која ги вклучува сите даноци, поделен со вкупната количина цигари пуштени во промет (потрошувачка) во тој период.

Член 82

Акцизна основица за пури, цигарилоси, тутун за пушење, други тутунски производи и течност за полнење на електронска цигара

(1) Акцизна основица за пури и цигарилоси е вредноста пресметана по парче и одреден процент од малопродажната цена.

(2) Акцизата на пури и цигарилоси се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од едно парче и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на пуриите или цигарилосите утврдена согласно член 83 од овој закон.

(3) Акцизната основица за фино сецкан тутун наменет за виткање цигари е еден килограм нето тежина и малопродажната цена.

(4) Акцизата на фино сецкан тутун наменет за виткање цигари се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на фино сецканиот тутун утврдена согласно член 83 од овој закон.

(5) Акцизната основица за друг тутун за пушење и тутун за водено луле (тутун за наргиле) е еден килограм нето тежина и одреден процент од малопродажната цена.

(6) Акцизата на друг тутун за пушење и тутун за водено луле (тутун за наргиле) се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на друг тутун за пушење или тутунот за водено луле утврдена согласно член 83 од овој закон.

(7) Акцизната основица на тутун за шмркање и тутун за цваќање е еден килограм нето тежина и одреден процент од малопродажната цена. Акцизата на тутун за шмркање и тутун за цваќање се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на тутунот за шмркање или тутунот за цваќање утврдена согласно член 83 од овој закон.

(8) Акцизната основица на несогорлив тутунски производ е еден килограм нето тежина на тутунска смеса и одреден процент од малопродажната цена.

(9) Акцизата на несогорлив тутунски производ се плаќа како специфична акциза пропишана во одреден износ за количина од еден килограм нето тежина на тутунска смеса и пропорционална акциза пропишана како одреден процент од малопродажната цена на несогорливиот тутунски производ утврдена согласно член 83 од овој закон.

(10) Акцизната основица на течноста наменета за полнење на електронска цигара е еден милилитар волумен.

(11) Акцизата на течноста наменета за полнење на електронска цигара се плаќа како специфична акциза пропишана во износ за количина од еден милилитар волумен.

Член 83

Малопродажна цена

(1) Малопродажна цена на тутунски производи кои се пуштаат во промет во Република Македонија е поединечната цена која ја определува производителот или увозникот, како единечна трговска цена за пури по парче, несогорлив тутунски производ, цигарилоси и цигари по комерцијално пакување, фино сецкан тутун за пушење, друг тутун за пушење, тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за шмркање и тутун за цваќање по килограм за секој производ поединечно. Доколку е определена само цената по пакување, за малопродажната цена се смета цената која произлегува од цената по пакување и содржината на пакувањето.

(2) Во малопродажната цена се вклучени и сите даноци и давачки.

(3) Производителот или увозникот се должни малопродажната цена на тутунските производи да ја пријават кај надлежниот царински орган во рок од 15 дена пред првото пуштање во промет на тутунските производи или пред промената на малопродажната цена. Надлежниот царински орган води посебен електронски Регистар за објавените малопродажни цени.

(4) Производителот или увозникот се должни малопродажната цена на тутунските производи да ја објават во „Службен весник на Република Македонија“ најдоцна еден ден пред првото пуштање во промет на тутунските производи или пред промената на малопродажната цена.

(5) Пуштањето во промет на тутунски производи пред пријавувањето на новата малопродажна цена кај надлежниот царински орган и објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, како и под и над пријавената малопродажна цена не е дозволено.

(6) Министарот за финансии ги пропишува содржината на податоците во електронскиот Регистар за објавените малопродажни цени, како и содржината на пријавата од став (3) на овој член и потребната документација.

Член 84

Акциза на цигари

Акцизата на цигари од член 78 став (1) од овој закон изнесува 2,453 денари по парче и 9% од малопродажната цена по кутија. Ако комбинираната акциза е пониска од 2,653 денари по парче, се применува минималната акциза во износ од 2,653 денари за таа количина.

Член 85

Акциза на пури, цигарилоси, тутун за пушење, други тутунски производи и течноста за полнење на електронска цигара

(1) Акцизата на пури од член 79 од овој закон, изнесува 21,37 ден. по парче и 0% од малопродажната цена.

(2) Акцизата на цигарилоси од член 79 од овој закон, изнесува 10,00 ден. по парче и 0% од малопродажната цена.

(3) Акцизата на тутун за пушење како фино сецкан тутун од член 80 став (2) од овој закон, изнесува 1.800,00 ден. по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.

(4) Акцизата на тутун за пушење како друг тутун за пушење од член 80 став (3) од овој закон и тутунот за водено луле (тутун за наргиле) од член 80 став (1) точка 3) од овој закон изнесува 1.800,00 ден. по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.

(5) Акцизата на тутун за шмркање и тутун за цваќање од член 80 ставови (4) и (5) од овој закон изнесува 1.800,00 денари по килограм нето тежина и 0% од малопродажната цена.

(6) Акцизата на несогорлив тутунски производ од член 80 став (6) од овој закон изнесува 2.500,00 денари по килограм нето тежина на тутунска смеса и 0% од малопродажната цена.

(7) Акцизата на течноста наменета за полнење на електронска цигара од член 80 став (7) од овој закон изнесува 2,20 денари за милилитар волумен.

Член 86

Плаќање на акциза за тутунски производи

(1) Акцизата на тутунски производи се плаќа со нивното пуштање во промет од акцизен склад со поднесување на акцизна декларација за:

1) количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 1-ви до 15-ти во тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до крајот на тековниот месец и

2) количините на тутунските производи кои се пуштени во промет од 16-ти до крајот на тековниот месец. Акцизниот обврзник ја пресметува акцизата и поднесува акцизна декларација до надлежниот царински орган најдоцна во рок од пет дена по истекот на периодот и ја плаќа најдоцна до 15-ти во наредниот месец.

(2) Акцизата на тутунските производи при увоз се плаќа во роковите и начинот кој е предвиден за плаќање на увозните давачки, освен во случаи кога акцизните добра се движат во постапка на акцизно одложување.

(3) По исклучок од став (1) на овој член, во случај ако последниот ден за плаќање на акцизата е неработен ден, акцизниот обврзник е должен пресметаната акциза да ја плати најдоцна првиот нареден работен ден.

Член 87

Акцизни марки за тутунски производи

(1) Пуштањето во промет на тутунските производи кои се произведени или увезени на акцизното подрачје е дозволено само доколку истите се обележани со акцизна марка издадена од Царинската управа на која се испечатени посебни ознаки и сериски број.

(2) Акцизни марки може да добијат производителот и увозникот на тутунски производи, по поднесено барање до надлежниот царински орган.

(3) Неовластена изработка и печатење на акцизни марки или неовластена изработка и печатење на акцизни марки од други земји или територии, како и нивно неовластено поседување или неовластено ставање во промет не е дозволено.

(4) Намерно оштетување на акцизните марки не е дозволено.

(5) Тутунските производи кои не се обележани со акцизна марка, или се обележани со оштетена акцизна марка или на друг начин различен од пропишаниот се сметаат за производи на кои не е пресметана и платена акцизата и нивното пуштање во промет, купување и располагање на акцизното подрачје не е дозволено.

(6) Акцизната марка се лепи на поединечното пакување под целофанската или друга прозирна обвивка, така што ќе биде видлива, на начин што при отворањето на пакувањето трајно ќе се оштети. На оригиналните пакувања на пури и други тутунски производи, кои не се обвиткани со целофанска или друга прозирна обвивка, акцизната марка може да биде залепена непосредно на пакувањето, на начин што при отворањето на пакувањето трајно ќе се оштети, а лепењето на акцизните марки може да се врши во царински или акцизен склад.

(7) Производителот или увозникот месечните потреби за планирани количини од акцизни марки ги пријавуваат до надлежниот царински орган најдоцна до 10-ти во тековниот месец за наредниот месец.

(8) Трошоците за печатењето и за чувањето на акцизните марки ги определува Царинската управа и ги наплатува од производителот и увозникот со поднесување на пријавата за планирани количини на акцизни марки. Висината на трошоците се утврдува врз основа на трошоците за печатење, чување и издавање на акцизни марки.

(9) Пред подигнување на акцизните марки производителот и увозникот се должни да поднесат гаранција во висина на акцизниот долг кој може да настане.

(10) Издавањето на акцизните марки се врши врз основа на барање за подигнување на акцизни марки, кое се доставува до надлежниот царински орган. Рокот за подигнување на пријавените акцизни марки е три месеци, по месецот во кој што е поднесена пријавата за планирани количини. По истекот на овој рок со неподигнатите акцизни марки располага надлежниот царински орган.

(11) Рокот за искористување на акцизните марки од страна на производителот или увозникот е најмногу 60 дена од денот на нивното подигнување.

(12) Производителот и увозникот се должни не подоцна од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член на надлежниот царински орган да му достават извештај за подигнати, потрошени и вратени акцизни марки.

(13) Подигнатите акцизни марки за кои ќе се утврди дека се неисправни како резултат на грешка или оштетување настанати во процесот на нивно печатење, производителот и увозникот на тутунските добра се должни да ги вратат на надлежниот царински орган најдоцна во рок од 15 дена од денот на утврдување на неправилноста, но не подоцна од 60 дена од денот на нивното подигнување. Надлежниот царински орган ќе ги замени неисправните акцизни марки со нови акцизни марки.

(14) Рокот од став (11) на овој член може да се продолжи за дополнителни 15 дена во случаите на виша сила, непредвидлива околност и неповолни настани поврзани со работењето на акцизниот обврзник, или за дополнителни 120 дена во случаите на увоз на тутунски производи од прекуокеански земји, по претходно одобрување од надлежниот царински орган по поднесено барање.

(15) Акцизните марки кои не се искористени или се оштетени во процесот на производство, производителот или увозникот се должни да ги вратат на надлежниот царински орган, заедно со извештајот од став (12) најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член.

(16) За оштетените и неискористените акцизни марки производителот и увозникот немаат право на враќање на трошоците за печатење и чување на акцизните марки.

(17) За подигнатите акцизни марки за обележување на тутунските добра кои не се вратени или трајно се оштетени, производителот и увозникот се должни најдоцна во рок од пет дена по истекот на рокот од став (11) на овој член да поднесат акцизна декларација, да ја пресметаат акцизата и веднаш да ја платат.

(18) Акцизните марки од ставовите (13) и (15) на овој член се уништуваат под царински надзор.

(19) Во случаите од став (17) на овој член, акцизата се пресметува врз основа на највисоката малопродажна цена која е пријавена кај надлежниот царински орган од страна на акцизниот обврзник кој ги подигнал акцизните марки.

(20) Обврската за обележување со акцизни марки не важи за:

1) тутунските производи кои патниците ги внесуваат од странство и не се опфатени со членот 48 став (1) точка 3) од овој закон;

2) тутунските производи кои државјаните на Република Македонија и странските државјани ги примаат од странство во согласност со царинските прописи и не се опфатени со член 48 став (1) точка 4) од овој закон и

3) тутунските производи кои се увезени во акцизното подрачје и се пуштаат во промет на меѓународен саем, изложба или друга приредба или како мостри.

(21) Во случаите од став (20) точки 2) и 3) на овој член акцизата мора неопходно да се пријави кај надлежниот царински орган и веднаш да се плати.

(22) Министерот за финансии ги пропишува димензиите, формата и ознаките на акцизната марка, начинот на пријавување и подигнување на акцизните марки, содржината на извештаите за подигнати, искористени и вратени акцизни марки и потребната документација, начинот на враќање на неисправни, неискористени и оштетени акцизни марки, како и начинот на уништување на акцизните марки.

Член 88

Пакување и продажба на тутунски производи

(1) Тутунските производи наменети за директна потрошувачка, освен ако е поинаку утврдено со овој закон се пуштаат во промет или се увезуваат на акцизното подрачје на Република Македонија во затворени малопродажни пакувања, освен кога се наменети за лична употреба.

(2) Пакувањето содржи само тутунски производи кои подлежат на истиот износ на акциза.

(3) Тутунските производи се продаваат само во затворено малопродажно пакување со неопштетена акцизна марка.

(4) Пуриите на крајниот потрошувач се продаваат како единечен производ само ако истите се обележани со акцизна марка.

(5) Тутунските производи не смеат да се продаваат под и над малопродажната цена од член 83 од овој закон ниту да се продаваат со попуст на малопродажната цена, вклучувајќи и попуст врз основа на распродажба.

Член 89

Зголемување на акцизата на тутунски производи

(1) При зголемување на акцизата и/или малопродажната цена на тутунски производи, производителот и увозникот на тутунски производи се должни на денот на почетокот на примена на зголемената акциза и/или зголемената малопродажна цена да направат попис на затечени залихи на тутунски производи во сите складови и простории различни од акцизниот склад и да подготват и да достават до надлежниот царински орган записник за извршениот попис, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) Во случаите од став (1) на овој член секој овластен дистрибутер на производителот или на увозникот на тутунски производи е должен на денот на почетокот на примената на зголемената акциза и/или малопродажна цена на тутунски производи да направи попис на затечени залихи во своите складови и во други свои

простори како и во складови и простории на со нив поврзани друштва и да подготви и достави записник од извршениот попис до надлежниот царински орган, не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(3) Лицата од ставовите (1) и (2) на овој член се должни да ја пресметаат зголемената акциза на вкупната затечена залиха, да поднесат акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон и да ја платат разликата во рок од 15 дена од денот на извршениот попис.

Член 90

Настанување на акцизата при недозволено зголемување на малопродажната цена

Во случај на недозволено зголемување на малопродажната цена на цигарите над пријавената кај надлежниот царински орган настанува акциза во висина на разликата на акцизниот долг пред и после зголемувањето на малопродажната цена. Акцизен должник е трговецот и акцизата се плаќа веднаш.

ГЛАВА 10

ЕНЕРГЕНТИ И ЕЛЕКТРИЧНА ЕНЕРГИЈА

Член 91

Предмет на оданочување со акциза на енергенти и електрична енергија

(1) Акциза се плаќа за енергенти и електрична енергија, во случаите кога се користат како погонско гориво или гориво за греење, освен ако со овој закон не е поинаку уредено.

(2) Видовите на енергенти и електрична енергија од став (1) на овој член се определуваат според класификацијата согласно Номенклатурата на Царинската тарифа, намената и составот на секој производ.

(3) Под енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се подразбираат производите кои припаѓаат на:

- 1) тарифните броеви 2701 и 2702;
- 2) тарифните броеви од 2704 до 2715;
- 3) тарифните броеви 2901 и 2902;
- 4) тарифниот број 3403;
- 5) тарифниот број 3811 и
- 6) тарифниот број 3817.

(4) За енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се сметаат и следните производи доколку се наменети за користење како погонско гориво, како додаток или средство за подобрување на погонските горива или како гориво за греење:

1) производи од тарифните броеви од 1507 до 1518, кога се наменети за користење како гориво за греење или погонско гориво;

2) метанол од тарифната ознака 2905 11 00, кој не е од синтетичко потекло и

3) производи од тарифниот подброј 3824 90.

(5) За енергенти кои се предмет на оданочување со акциза се сметаат и производите кои не се наведени во ставовите (3) и (4) на овој член, а кои се оданочуваат според намената и тоа:

1) производи кои се наменети за употреба, понудени за продажба или се користат како погонско гориво;

2) адитиви или полнила кои се додаваат на погонското гориво, наменети за употреба, понудени за продажба или се користат како погонско гориво и

3) кои било јаглеродороди, освен тресет и биомаса, наменети за употреба, понудени за продажба или за користење како гориво за греење.

(6) Предмет на оданочување со акциза е електричната енергија опфатена со тарифен број 2716.

(7) Под биомаса се подразбира разградива фракција на производите, отпадоци и остатоци во земјоделството (кои содржат материи од растително и животинско потекло), во шумарството и со нив поврзани производни дејности како и биолошко разградива фракции од индустриски и комунални отпадоци.

(8) Под биогорива се подразбираат течни или гасовити горива произведени единствено од биомаса.

(9) Топлината или производите од тарифните броеви 4401 и 4402, не се предмет на оданочување со акциза согласно одредбите од овој закон.

Член 92

Акцизна основица и износ на акциза на енергенти и електрична енергија

(1) Акцизната основица за енергенти е количината на енергенти изразена во килограми нето маса, нормални кубни метри, литри, или гигацули бруто калориска вредност, освен за електричната енергија каде акцизната основа е количината изразена во мегават часови.

(2) Литар во смисла на став (1) на овој член, е литар измерен на температура од +15°C, додека нормален кубен метар во смисла на став (1) на овој член е нормален кубен метар измерен на +20°C и под притисок од 1,01325 бари.

(3) Акцизата за следниве енергенти и електрична енергија изнесува:

1) за моторен бензин од тарифните ознаки 2710 12 31 00, 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00, 2710 12 51 00 и 2710 12 59 00:

- за бензин со содржина на олово повисока од 0,013 грама на литар и авиобензин - 24,396 денари за литар и - безоловен бензин со содржина на олово до 0,013 грама на литар - 21,692 денари за литар;

2) за гасно масло од тарифните ознаки 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 и 2710 20 19 00:

- како погонско гориво - 15,121 денари за литар и
- како гориво за греење - 6,136 денари за литар;

3) за течен нафтен гас од тарифните ознаки 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00 и метан од тарифната ознака 2711 29 00 00 - 4,900 денари за килограм;

4) за керозин од тарифните ознаки 2710 19 21 00 и 2710 19 25 00 и тоа:

- како погонско гориво - 11,000 денари за литар и
- како гориво за греење - 2,200 денари за литар;

5) за масло за ложење од тарифните ознаки 2710 19 62 00, 2710 19 64 00, 2710 19 68 00, 2710 20 31 00, 2710 20 35 00 и 2710 20 39 00 - 0,100 денари за килограм;

6) за природен гас од тарифните ознаки 2711 11 00 и 2711 21 00 и гасови од тарифната ознака 2711 29 00:

- како погонско гориво - нула денари за нормален кубен метар (nm³) и

- како гориво за греење - нула денари за нормален кубен метар (nm³);

7) за електрична енергија од тарифниот број 2716:
- за неделовна употреба - нула денари за (MWh) мегават час и

- за деловна употреба - нула денари за (MWh) мегават час;

8) за јаглен, кокс и лигнит од тарифните броеви 2701, 2702 и 2704 - нула денари за (Gj) гигацул;

9) за нафтен кокс од тарифните ознаки 2713 11 00 00 и 2713 12 00 00 - 84,6 денари за (Gj) гигацул и

10) за биогоривата од член 91 став (8) од овој закон - нула денари за килограм.

(4) Производите од член 91 став (5) точка 1) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза за еквивалентното погонско гориво.

(5) Производите од член 91 став (5) точка 2) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза на погонското гориво на кое му се додаваат.

(6) Производите од член 91 став (5) точка 3) од овој закон се оданочуваат со износ на акциза за еквивалентното гориво за греење.

(7) При утврдување на малопродажната цена на одделни нафтени деривати, а со цел нивно заокружување, специфичната акциза на енергентите од став (3) точки 1), 2) и 5) на овој член, може да отстапува од 0 до + 3%.

(8) Енергетската вредност изразена во (Gj) гигацули се утврдува со потврда за квалитет со искажана бруто калорична вредност издадена од институција која врши анализа согласно меѓународно признати стандарди.

(9) Употребата на енергенти за греење се однесува за сите случаи кога енергентите согоруваат и се ослободува топлинска енергија без оглед на намената на потрошувачката на ослободената топлинска енергија.

Член 93

Износ на акциза на масла за подмачкување

(1) Акциза на масла за подмачкување од тарифните ознаки 2710 12 90 00, 2710 19 81 00, 2710 19 83 00, 2710 19 85 00, 2710 19 87 00, 2710 19 91 00, 2710 20 90 00, 2710 20 93 00 и 2710 20 99 00 изнесува 7,00 денари за килограм.

(2) Акциза за препаратите за подмачкување од тарифните ознаки 3403 19 10 00, 3403 19 20 00, 3403 19 80 00 и 3403 99 00 00 изнесува 22,00 денари за килограм.

Член 94

Енергенти кои се предмет на следење и контрола на движење во постапка на акцизно одложување

(1) Предмет на следење и контрола на движењето во постапка на акцизно одложување се:

1) производите од тарифните подброеви 2707 10, 2707 20, 2707 30 и 2707 50;

2) производите од тарифните подброеви од 2710 12 до 2710 19 68, освен за производите опфатени со тарифниот подброј 2710 12 за кој одредбите за надзор и движење се применуваат само на комерцијален превоз во рефусна состојба;

3) производите од тарифен број 2711, освен производи од тарифните подброеви 2711 11, 2711 21 и 2711 29;

4) производите од тарифните подброеви 2901 10, 2902 20, 2902 30, 2902 41, 2902 42, 2902 43 и 2902 44;

5) производите од тарифните ознаки 2905 11 00 00 кои не се од синтетичко потекло и се наменети за употреба како погонско гориво, за подобрување на погонското гориво или како гориво за греење;

6) производите од тарифните броеви од 1507 до 1518 и биодизелот и мешаниците со биодизел од тарифниот подброј 3826 00, доколку се наменети за употреба како погонско гориво, за подобрување на погонското гориво или како гориво за греење;

7) производите од тарифните ознаки 3811 11 10 00, 3811 11 90 00, 3811 19 00 00 и 3811 90 00 00 и

8) производите наведени во член 93 од овој закон.

(2) Под комерцијален превоз во рефус состојба се подразбира неспакуван производ кој се превезува во контејнери како составен дел од превозното средство (камион, цистерна, вагон цистерна или танкер) или во ИСО резервоари и неспакуван производ кој се превезува во други контејнери со зафатнина поголема од 210 литри.

Член 95

Акцизен склад за производство на енергенти

(1) Под производство на енергенти во смисла на овој закон се подразбира стекнување или преработка на енергенти и тоа:

1) производство во форма на здобивање - производствен процес во кој од неакцизно добро се добива енергент и

2) производство во форма на преработка - производствен процес во кој акцизно добро се преработува во енергент, вклучувајќи и мешање или спојување на енергенти едни со други или со други производи.

(2) За производство на енергенти нема да се сметаат:

1) работни процеси при кои како спореден производ се добиваат мали количества на енергенти;

2) работни процеси при кои корисникот на енергентите овозможува нивна повторна употреба во сопствениот погон, под услов износот на акцизата која е веќе платена за таквиот производ да не е пониска од акцизата која би се платила кога употребениот енергент би било повторно оданочен и

3) работен процес кој се состои од мешање на енергенти со други енергенти или со други материјали, надвор од погонот за производство или акцизниот склад, под услов:

- акцизата на компонентите да биде претходно платена и

- платената акциза да не е помала од акцизата која би требало да се плати на добиената смеса.

(3) Условот од став (2), точка 3) алинеја 1 на овој член нема да се применува доколку добиениот производ е ослободен од плаќање на акциза за определена намена.

(4) Акцизниот склад за енергенти треба да биде опремен на начин што ќе овозможи непречен увид во производството и складирањето на акцизните добра.

(5) Резервоарите во акцизниот склад за енергенти треба да бидат стандардизирани, а уредите за мерење на енергенти се опремени со мерни инструменти кои поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни инструменти.

(6) Резервоарите од став (5) на овој член потребно е да бидат обележани.

(7) Министерот за финансии го пропишува начинот на докажување на исполнетоста на условите од став (2) и (3) на овој член, како и начинот на обележување на резервоарите во акцизниот склад за производство на енергенти.

Член 96

Акцизен склад за складирање на енергенти

(1) Акцизна дозвола согласно членот 16 став (3) од овој закон за складирање на енергенти се доделува само во случаите кога складот служи за трговија на големо, мешање на енергенти согласно член 95 став (2) точка 3) од овој закон или за снабдување на повластени корисници.

(2) Просториите за складирање на енергенти во рамките на акцизниот склад треба да бидат организирани на начин што ќе овозможат одвоено и прегледно складирање на енергенти од различен вид.

(3) Складишните резервоари во акцизниот склад за енергенти треба да бидат стандардизирани, а уредите за мерење на енергенти треба да бидат опремени со мерни инструменти кои поседуваат сертификат од надлежен орган за верификација на мерни инструменти.

(4) Резервоарите од став (3) на овој член потребно е да бидат обележани.

(5) Министерот за финансии го пропишува начинот на обележување на резервоарите за складирање на енергенти во акцизниот склад.

Член 97

Мерење на енергенти

(1) Влезните и излезните количини на енергентите, имателот на акцизен склад за енергенти е должен да ги мери со мерила кои ги пропишува и заверува надлежен орган за метрологија, а кои се дополнително пломбирани од страна на надлежен царински орган. Дополнителното пломбирање од страна на надлежниот царински орган не се однесува на мерачите на проток на гас.

(2) Надлежниот царински орган освен пломбирање на мерните уреди, врши пломбирање и на останатите елементи од инсталацијата поврзана со мерење на влезните и излезните количини.

(3) Во случај на поправка, замена и други дејствија кои бараат отстранување на царинската пломба или пломбирање на мерните уреди или на инсталацијата се врши во присуство на овластен царински службеник.

(4) Во случај на непредвидени околности и виша сила, држателот на акцизен склад може сам да ги отстрани пломбите и за истото веднаш да го известат надлежниот царински орган.

(5) Министерот за финансии го пропишува начинот на известување и содржината на известувањето од став (4) на овој член.

Член 98

Враќање на платена акциза за течен нафтен гас

(1) Лицата кои течниот нафтен гас го употребиле како погонско гориво во процес на производство, како и лицата кои течниот нафтен гас го употребиле како додаток на друго минерално масло како погонско гориво во индустријата, имаат право на враќање на акцизата во висина од 80% од пропишаната акциза за погонска намена.

(2) Враќањето на акцизата од став (1) на овој член го врши надлежниот царински орган по поднесено барање. Рокот за поднесување на барањето е 12 месеци од денот на набавка или на увоз на течниот нафтен гас.

(3) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за враќање на акцизата за течен нафтен гас и потребната документација, како и начинот на враќање на акцизата.

Член 99

Акцизни ослободувања на енергенти и електрична енергија

(1) Енергентите се ослободуваат од акциза доколку е исполнет условот од член 49 од овој закон, во случај кога:

1) се користат за други намени, а не како погонско гориво или гориво за греење, со исклучок на енергентите од член 93 од овој закон;

2) се користат во воздушен сообраќај, со исклучок на користењето во воздушниот сообраќај за приватни намени;

3) ги набавуваат Министерството за одбрана и Министерството за внатрешни работи за специјалните возила за целите на одбраната и безбедноста;

4) кога имаат двојна употреба;

5) кога се користат во минеролошки процеси;

6) производителот на енергенти и електрична енергија ги користи во своите производствени погони за понатамошна преработка, односно производство на други енергенти и електрична енергија, освен ако се користат како погонско гориво за возила и

7) се користат за заедничко производство на топлинска и електрична енергија во единствен процес (когенерација).

(2) Електричната енергија е ослободена од плаќање акциза доколку е исполнет условот од член 49 од овој закон во следните случаи:

1) кога се користи за двојна намена во хемиско-редукциски, електролитски и металуршки процеси;

2) кога се користи за заедничко производство на топлинска и електрична енергија во единствен процес (когенерација);

3) кога се користи за производство на електрична енергија, односно одржување на системите за производство на електрична енергија кај производителот на електрична енергија и

4) кога се користи во минеролошки процеси.

(3) Воздушен сообраќај за приватни потреби од став (1) точка 2) на овој член, во смисла на овој закон е употреба на воздухоплов од страна на неговиот сопственик или од страна на физичко или правно лице преку изнајмување или на друг начин, за некомерцијални цели и не се употребуваат за превоз на патници или стоки, како и за давање на услуги со надоместок или пак за потребите на државните органи.

(4) Двојна употреба на енергентите и електричната енергија од став (1) точка 4) и став (2) точка 1) на овој член, во смисла на овој закон е нивната употреба како гориво за греење и во исто време за намена која не е како погонско гориво или гориво за греење (употреба на енергенти за хемиско-редукциски, електролитски и металуршки процеси).

(5) Минеролошки процеси, во смисла на овој закон се процеси кои се распоредуваат во Оддел 23 од Националната класификација на дејности НКД Рев.2 во Република Македонија.

(6) Министерот за финансии го пропишува начинот на акцизно ослободување на енергентите и електричната енергија.

Член 100

Ослободувања од акциза при реализација на проекти

(1) Енергентите се ослободени од акциза кога се наменети за реализација на проект финансиран со парични средства добиени врз основа на договор за донација, склучен помеѓу Република Македонија и странски донатори, ако во тој договор е предвидено дека со добиените парични средства нема да се плаќаат даноци.

(2) Енергентите се ослободени од акциза кога се наменети за реализација на проектите кои се финансирани во рамки на инструментот за претпристапна помош (ИПА) кој се спроведува во услови на децентрализирано управување, и за делот на средствата од национално кофинансирање обезбедено од Буџетот на Република Македонија или задолжување.

(3) За остварување на правото за ослободување од ставовите (1) и (2) на овој член се поднесува барање до надлежниот царински орган за добивање одобрение за ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти.

(4) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрението од став (3) на овој член во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето. Со секое превземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(5) Одредбите од членот 53 од овој закон, соодветно важат и за имателот на одобрението од став (3) на овој член.

(6) Министерот за финансии ги пропишува содржината на барањето за издавање на одобрение за ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти и потребната документација, содржината на одобрението, како и начинот на ослободување од акциза за енергенти при реализација на проекти.

Член 101

Обележување на енергенти

(1) Енергентите од член 92 став (3) точки 2) и 4) од овој закон, кога се наменети за греење пред испорачување од акцизниот склад мораат да се обележани со пропишано средство за обележување и се обојуваат со црвена, односно зелена боја.

(2) Обележување на енергентите од став (1) на овој член може да врши само држател на акцизен склад на кого му е издадено одобрение за обележување на енергенти од страна на надлежен царински орган.

(3) Обележаните енергенти од став (1) на овој член кои се увезуваат на акцизното подрачје ги содржат материите за обележување во пропишани количини. Увозникот на обележани енергенти е должен на надлежниот царински орган да му достави доказ од странски надлежен орган, односно од производител или друго овластено лице за обележување, дека енергентите се обележани надвор од акцизното подрачје и дека ги содржат материите за обележување во количини кои се уредени врз основа на овој закон. Доколку ваков доказ не е поднесен или истиот содржи недоволни податоци за утврдување на количината на обележувачот, ќе се смета дека енергентите не се обележани.

(4) Опремата за обележување на енергенти треба да поседува сертификат од надлежен орган за верификација на мерни уреди.

(5) Складирањето на обележаните енергенти се врши на начин што ќе оневозможи неутрализацијата на бојата и/или другите состојки под влијание на други материи.

(6) Министерот за финансии го пропишува видот на средството за обележување, начинот на обележување, како и содржината на одобрението за обележување на енергенти.

Член 102

Употреба на обележани енергенти

(1) Обележаните енергенти од член 101 став (1) од овој закон можат да се продаваат и да се употребуваат исклучиво за намената уредена со овој закон.

(2) Обележаните енергенти од член 101 став (1) од овој закон наменети за греење е дозволено да се употребуваат само за намената за која се обележани и не смеат да се употребуваат како погонско гориво, ниту пак смеат да се најдат во резервоарите поврзани со било кој мотор во било која концентрација.

(3) На обележаните енергенти согласно член 101 став (1) од овој закон не е дозволено да им се отстрани средството за обележување, да му се намали неговата концентрација, ниту да му се додадат состојки кои ќе оневозможат утврдување на пропишаното обележување.

Член 103

Трговија со енергенти кои содржат материи за обележување

(1) Лицата кои вршат трговија со енергенти кои содржат материи за обележување потребно е да поседуваат одобрение за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување и да бидат регистрирани во електронски Регистар на трговци со обележани енергенти, кој се води од страна на надлежниот царински орган.

(2) Секое лице кое врши дејност трговија со енергенти кои содржат материи за обележување, мора да обезбеди:

1) енергентите кои се користат како погонско гориво да не содржат материи за обележување од член 101 од овој закон и

2) енергентите кои содржат материи за обележување да не се точат спротивно на намената од член 102 став (2) од овој закон.

(3) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување го издава надлежниот царински орган по поднесено барање.

(4) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување се издава на лице кое ги исполнува следните услови:

1) има седиште во Република Македонија;

2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;

3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;

4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна суд-

ска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;

5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и

6) исполнува услови за непречена електронска размена на податоци.

(5) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (4) на овој член.

(6) Надлежниот царински орган одлучува по барањето за издавање на одобрение за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување во рок од 30 дена од денот на приемот на барањето. Со секое преземено дејствие за дополнување на барањето, рокот се прекинува.

(7) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување се издава со рок на важење од пет години.

(8) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување не може да се пренесе на друго лице.

(9) Лицето кое врши трговија со енергенти кои содржат материи за обележување е должно:

1) да обезбеди комуникација и пренос на податоците за трговијата со енергенти кои содржат материи за обележување на дневна основа до сервер кај надлежниот царински орган;

2) за секое продажно место да води евиденција на купувачите по даночен број за правните лица и единствен матичен број на граѓанинот и адреса на живеење за физичките лица кои купуваат енергенти кои содржат материи за обележување наменети за греење;

3) во случај на прекин на комуникацијата и пренос на податоците во период подолг од 24 часа, до надлежниот царински орган веднаш да достави известување за настанатиот прекин и да ги достави потребните податоци во хартиена форма или по пат на електронска размена на податоци. Известувањето треба да ги содржи истите податоци од пораката која се разменува со серверот кај надлежниот царински орган и

4) да го известува надлежниот царински орган за секоја промена на податоците во одобрението, како и во случај на статусна промена, престанок на вршење на дејноста или отворање и затварање на малопродажни места.

(10) Доколку надлежен царински орган утврди дека имателот на одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (9) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, може да поведе постапка за дополнителна наплата на акциза, како и да поведе постапка за укинување на одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување.

(11) Одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување престанува да важи:

1) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрението;

2) по барање на имателот на одобрението;

3) по истекот на периодот на важност од став (5) на овој член и

4) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(12) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување доколку утврди дека:

1) имателот на одобрение повеќе не ги исполнува условите утврдени во него;

2) е започната постапка на стечај, односно ликвидација;

3) имателот на одобрение не обезбедува непречена функционалност и пренос на податоците за трговијата со енергенти кои содржат материи за обележување;

4) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението за вршење на трговија со енергенти кои содржат материи за обележување;

5) ако одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;

6) ако не ги отстрани неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган и

7) имателот на одобрение е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(13) Министерот за финансии ги пропишува начинот на докажување на условите од став (4) на овој член, содржината на барањето за трговија со енергенти кои содржат материи за обележување и потребната документација, содржината на одобрението за вршење трговија со енергенти кои содржат материи за обележување, содржината на електронскиот Регистар на трговци со обележани енергенти, содржината на образецот за евиденцијата на лицата кои купуваат енергенти кои содржат материи за обележување, како и содржината на образецот за известувањето од став (9) точка 3) на овој член.

Член 104

Зголемување на акциза на енергенти

(1) Во случај на зголемување на акцизата на енергенти производителот, увозникот, трговецот на големо и трговецот на мало на енергенти се должни на денот на почетокот на примена на истата, да направат попис на затечените залихи на енергенти, да подготват записник за извршениот попис и да го поднесат до надлежниот царински орган не подоцна од пет работни дена од денот на извршениот попис.

(2) При зголемување на акцизата на енергентите, плаќањето на разликата во акцизата од страна на акцизните обврзници наведени во став (1) на овој член се врши со поднесување на акцизна декларација согласно член 10 став (3) од овој закон во рок од пет дена, а акцизата ќе ја плати најдоцна во рок од 15 дена од денот на зголемување на акцизата.

(3) Министерот за финансии ја пропишува содржината на записникот од извршениот попис.

Член 105

Акцизен обврзник за електрична енергија

(1) Акцизни обврзници за електрична енергија се:

1) снабдувачот на електрична енергија кога електричната енергија ја испорачува на потрошувач во Република Македонија и кога ја троши за сопствени потреби;

2) производителот или увозникот на електрична енергија кога електричната енергија ја троши за сопствени потреби и

3) учесници на пазарот на електрична енергија на големо како што се дефинирани согласно посебните прописи.

(2) Снабдувач, потрошувач, производител и увозник се лица кои се дефинирани со прописите од областа на енергетиката.

Член 106

Пресметка на акциза за електрична енергија

(1) По исклучок на одредбите од член 8 од овој закон, при пресметка на акциза на електрична енергија според издадените фактури од став (3) на овој член акцизната обврска настанува за испорачаната електрична енергија по истекот на пресметковниот период од став (5) на овој член, во кој се извршени испораките.

(2) Мерењето и утврдувањето на испорачаната количина на електрична енергија ја вршат операторот на преносен систем, операторот на дистрибутивен систем и производителот по пат на редовна верификација на броилата за електрична енергија во согласност со посебни прописи.

(3) Снабдувачот на електрична енергија пресметува акциза на електрична енергија врз основа на издадените фактури за извршената испорака во пресметковниот период, а врз основа на податоците на вистински испорачаната количина на електрична енергија на крајниот потрошувач.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, доколку вистинските количини на испорачана електрична енергија на крајниот потрошувач не се познати, снабдувачот на електрична енергија може да ја пресмета акцизата врз основа на проценка на потрошувачката, користејќи податоци добиени од операторот на преносниот систем или операторот на дистрибутивниот систем за испорачаните месечни количини на тој потрошувач во претходната година, односно според договорно утврдена месечна потрошувачка на електрична енергија со нов краен потрошувач. Снабдувачот на електрична енергија е должен најмалку еднаш во шест месеци да подготви конечна пресметка на акциза за месеците за кои акцизата е утврдена според проценетите месечни количини на електрична енергија, и тоа во месечната пресметка на акциза за месецот во кој е утврдена вистински испорачаната количина на електрична енергија.

(5) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на електрична енергија во согласност со пропишаната акцизна основа и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(6) Акцизниот обврзник е должен за утврдена обврска за акциза на електрична енергија да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(7) При внес на електрична енергија за сопствена потрошувачка или користење на електрична енергија за сопствени потреби од страна на производителот, при пресметката и плаќањето на акцизата на електрична енергија соодветно се применуваат одредбите од ставовите (5) и (6) на овој член.

(8) При увозот на електрична енергија обврската за пресметување и плаќање на акцизата настанува во согласност со царинските прописи.

(9) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (6) на овој член.

Член 107

Ослободување од плаќање акциза за електрична енергија

(1) Електричната енергија е ослободена од плаќање акциза во следните случаи:

1) кога е произведена од обновливи извори на енергија;

2) кога се произведува од биомаса или од производи кои се произведени од биомаса и

3) кога крајните потрошувачи се домаќинствата.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за електрична енергија.

Член 108

Акцизен обврзник за природен гас

(1) Акцизен обврзник за природен гас е:

1) снабдувачот со природен гас во случаите кога природниот гас го испорачува на краен потрошувач во Република Македонија;

2) снабдувачот во случаите кога природниот гас го троши за сопствена потрошувачка и

3) увозникот кога природниот гас го користи за сопствена потрошувачка.

(2) Снабдувач, краен потрошувач или увозник се лица кои се дефинирани со прописите од областа на енергетиката.

Член 109

Пресметка на акциза за природен гас

(1) По исклучок на одредбите од член 8 од овој закон, при пресметка на акциза на природен гас според издадените фактури од став (3) на овој член акцизната обврска настанува за испорачаната количина на природен гас по истекот на пресметковниот период од став (5) на овој член, во кој се извршени испораките.

(2) Мерењето и утврдувањето на испорачаната количина на природен гас го вршат операторот на дистрибутивниот систем и операторот на преносниот систем на природен гас.

(3) Снабдувачот на природен гас пресметува акциза на природен гас врз основа на издадените фактури за извршена месечна испорака во пресметковниот период, а врз основа на податоците за вистински испорачаната количина на природен гас на крајниот потрошувач.

(4) По исклучок од став (1) на овој член, доколку вистинските количини на испорачан природен гас на крајниот потрошувач не се познати, снабдувачот на природен гас може да ја пресмета акцизата врз основа на проценка на потрошувачката, користејќи податоци

добиеени од операторот на дистрибутивниот систем на природен гас за испорачаните месечни количини на тој потрошувач во претходната година, односно според договорно утврдената месечна потрошувачка на природен гас со нов краен потрошувач. Снабдувачот на природен гас е должен најмалку еднаш во шест месеци да подготви конечна пресметка на акциза за месеците за кои акцизата е утврдена според проценетите месечни количини на природен гас, и тоа во месечната пресметка на акциза за месецот во кој е утврдена вистински испорачаната количина на природен гас.

(5) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на природен гас во согласност со пропишаната акцизна основа и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(6) Акцизниот обврзник е должен за утврдената обврска за акциза на природен гас да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(7) При увозот на природен гас обврската за пресметување и плаќање на акцизата настанува во согласност со царинските прописи.

(8) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (6) на овој член.

Член 110

Ослободување од плаќање акциза за природен гас

(1) Природниот гас е ослободен од плаќање акциза во следните случаи:

1) кога крајните потрошувачи се домаќинствата и

2) кога се користи за погон на моторни возила.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за природен гас.

Член 111

Акцизен обврзник за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

(1) Акцизен обврзник за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс од тарифните броеви на Царинската номенклатура 2701, 2702, 2704 и 2713, е:

1) снабдувачот, трговецот и увозникот со јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс во случаите кога ги испорачуваат на краен потрошувач во Република Македонија;

2) снабдувачот, трговецот и увозникот во случаите кога јагленот, коксот, лигнитот и нафтениот кокс ги трошат за сопствени потреби и

3) производителот на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс кога ги користи за сопствени потреби.

Член 112

Пресметка на акциза за јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

(1) Акцизниот обврзник од член 111 од овој закон ја пресметува акцизата при испорака на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс до крајниот потрошувач, врз основа на издадените фактури. Обврската за плаќање на акциза настанува по истекот на календарскиот месец во кој се испорачани.

(2) Акцизниот обврзник е должен за пресметковниот период сам да ја пресмета акцизата на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс во согласност со пропишаната акцизна основица и износот кои се применуваат на денот кога настанала обврската за пресметување на акциза. Пресметковниот период е еден календарски месец.

(3) Акцизниот обврзник е должен за утврдената обврска за акциза на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс да поднесе акцизна декларација до надлежниот царински орган и да ја плати акцизата во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец.

(4) При увоз на јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс за сопствена потрошувачка, за пресметка и плаќањето на акцизата соодветно се применуваат царинските прописи.

(5) Министерот за финансии ги пропишува содржината и начинот на пополнување на акцизната декларација од став (3) на овој член.

Член 113

Ослободување од плаќање акциза за јаглен, кокс и лигнит

(1) Јагленот, коксот и лигнитот се ослободени од плаќање акциза кога се употребуваат за производство на електрична енергија.

(2) Министерот за финансии го пропишува начинот на ослободување од плаќање акциза за јаглен, кокс и лигнит.

Член 114

Заеднички одредби за акцизните обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс

(1) Акцизните обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс се должни да се регистрираат во електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(2) Надлежниот царински орган на акцизните обврзници од став (1) на овој член им издава одобрение за акцизни обврзници за електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс по поднесено барање.

(3) Одобрението се издава на лицето од став (1) на овој член кое ги исполнува следните услови:

- 1) има седиште во Република Македонија;
- 2) води уредно деловни книги согласно со важечките прописи;
- 3) против кое не е покрената постапка за стечај или ликвидација;
- 4) да не е осудено со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука да не е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност;
- 5) да ги има намирено долговите по основ на даночни и царински обврски и
- 6) исполнува услови за електронска размена на податоци.

(4) Акцизните обврзници за електрична енергија и природен гас од членовите 105 и 108 од овој закон, се должни на надлежниот царински орган да му достават доказ дека поседуваат лиценца за вршење на енергетска дејност во согласност со важечките прописи.

(5) Одобрението не може да се издаде во случаите кога не е исполнет еден од условите од став (3) на овој член.

(6) Одобрението го издава надлежниот царински орган во рок од 60 дена од денот на поднесување на барањето.

(7) Одобрението не може да се пренесе на друго лице.

(8) Рокот на важење на издаденото одобрение е пет години.

(9) Имателот на одобрение е должен:

- 1) да обезбеди услови за непречено вршење на надзор и контрола;
- 2) да води уредна и точна евиденција на акцизни добра;
- 3) да го извести надлежниот царински орган за секоја промена на податоците и/или условите под кои е издадено одобрението и да побара негова измена и
- 4) најдоцна во рок од 15 дена по истекот на секој календарски месец на надлежниот царински орган да му доставува месечен извештај за набавени, испорачани и потрошени количини на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс согласно евиденцијата од став (11) на овој член.

(10) Доколку надлежниот царински орган утврди дека имателот на одобрение не ги исполнува или не ги исполнил обврските од став (9) на овој член, ќе му определи рок во кој утврдените неправилности мора да бидат отстранети, а во зависност од околностите надлежниот царински орган ќе претвземе и други дејствија согласно одредбите од овој закон.

(11) Акцизниот обврзник е должен да води евиденции за:

- 1) набавените количини;
- 2) испорачаните количини на крајниот потрошувач;
- 3) испорачаните количини без плаќање на акциза;
- 4) потрошените количини за сопствени потреби;
- 5) потрошените количини ослободени од акциза и
- 6) залиха на природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(12) Имателот на одобрение во случаите од став (9) точка 3) на овој член поднесува барање за измена на одобрението до надлежниот царински орган кој одлучува во рокот од став (6) на овој член.

(13) Одобрението престанува да важи:

- 1) со престанување на постоењето на правното лице имател на одобрение;
- 2) по барање на имателот на одобрение;
- 3) по истекот на периодот на важност од став (8) на овој член и
- 4) ако надлежниот царински орган по службена должност го укине одобрението.

(14) Надлежниот царински орган по службена должност го укинува одобрението ако утврди дека:

- 1) престанал да ги исполнува условите утврдени во одобрението;
- 2) престанале да постојат причините и условите врз основа на кои е издадено одобрението;
- 3) одобрението е издадено врз основа на непотполни или неточни информации;

4) не ги отстранил неправилностите во рокот определен од надлежниот царински орган;

5) е започната постапка на стечај или ликвидација и

б) имателот на одобрение е осуден со правосилна судска одлука на безусловна казна затвор за сторено кривично дело од областа на даноците и царините и со правосилна судска одлука е изречена забрана за вршење на професија, дејност или должност, привремена забрана за вршење одделна дејност и трајна забрана за вршење одделна дејност.

(15) Со престанување на важење на одобрението акцизниот обврзник се брише од електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс.

(16) Акцизните обврзници од членовите 105, 108 и 111 од овој закон се должни да ја чуваат целата документација во роковите утврдени во членот 13 став (5) од овој закон и да му ја достават на надлежниот царински орган на негово барање.

(17) На електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс не се применуваат одредбите за акцизно одложување и движење на акцизни добра.

(18) Министерот за финансии ги пропишува содржината на податоците во електронскиот Регистар на одобренија за акцизни обврзници на електрична енергија, природен гас, јаглен, кокс, лигнит и нафтен кокс, содржината на одобрението од став (2), содржината на месечниот извештај од став (9) и евиденцијата од став (11) на овој член.

ГЛАВА 11 ПОСТАПКА ПО ТУЖБА

Член 115 Постапка по тужба

(1) Против управен акт од областа на акцизното работење кој го донесува надлежниот царински орган, може да се поведе управен спор пред надлежниот суд.

(2) Тужбата не го одлага извршувањето на управниот акт.

ТРЕТ ДЕЛ ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 12 ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 116 Прекршочна постапка

(1) За водење на прекршочна постапка и изрекување на прекршочна санкција и посебна прекршочна мерка за сторен прекршок од овој закон исклучива надлежност има прекршочниот орган утврден со Законот за Царинската управа.

(2) Прекршочна постапка за сторени прекршоци од овој закон не може да се поведе ако поминале повеќе од пет години од денот кога е сторен прекршокот.

(3) Застареноста се прекинува со секое дејствие на надлежниот царински орган што се презема заради goneње на сторителот на прекршокот. Со секое прекинување на рокот застареноста почнува одново да тече, но прекршочната постапка не може да се поведе ниту натаму да се води по истекот на десет години од денот кога е сторен прекршокот.

Член 117

Поврзаност со други закони

Изрекувањето на прекршочната санкција и одмерувањето на висината на глобата за правно лице и трговец поединец се врши согласно Законот за прекршоците.

Член 118

(прекршоци поврзани со неплаќање на акцизен долг и со одземање на добра)

(1) Глоба во износ од 15.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за сторен прекршок на даночниот обврзник правно лице и трговец поединец, ако:

1) не поднесе акцизна декларација или дополнителна акцизна декларација и/или не ја плати акцизата во пропишан рок (член 10 ставови (2), (6), (8), (9), (10), (11), (12), (13) и (14), член 40 став (3) точка 2), член 43 став (4) точки 1) и 2), член 44 став (7) точки 1) и 2), член 47 став (9), член 60 ставови (1) и (2), член 61 став (17), член 68 став (1), член 71 став (2), член 86 ставови (1) и (2), член 87 став (17), член 106 ставови (4) и (6), член 109 ставови (4) и (6) и член 112 ставови (2) и (3));

2) во акцизна декларација неправилно го наведе износот на акциза која треба да се плати или неправилно го наведе предметот на оданочување и износот на акциза што предизвикува акцизата да не се плати или да се плати во помал износ од пропишаниот (член 10 ставови (6) и (8), член 60 ставови (1) и (2), член 61 став (17), член 68 став (1), член 71 став (2), член 86 ставови (1) и (2), член 87 став (17), член 106 ставови (4) и (6), член 109 ставови (4) и (6) и член 112 ставови (2) и (3));

3) произведува, преработува, прима, складира и/или испраќа добра подлежни на акциза во постапка на акцизно одложување без акцизна дозвола (член 16 став (3));

4) акцизната дозвола или одобрението издадено од надлежниот царински орган ги пренесе на друго лице (член 23 став (3), член 27 став (3), член 28 став (4), член 29 став (3), член 44 став (5), член 52 став (4), член 72 став (5), член 101 став (2), член 103 став (8), член 114 став (7));

5) започне со движење на акцизни добра во постапка на акцизно одложување кое не е регистрирано во Системот за движење и контрола на акцизни добра (член 34 став(1));

6) пушта во промет акцизни добра кои не се обележани со акцизна марка, неовластено изработи и испечати акцизни марки, или се обележани со оштетена акцизна марка, како и на друг начин различен од пропишаниот, која не е залепена на амбалажата на пропишан начин (член 61 ставови (1), (3), (4), (5) и (6), член 70 ставови (5) и (6) и член 87 ставови (1), (3), (4) (5) и (6));

7) не достави извештај за подигнати, искористени и вратени акцизни марки во пропишаниот рок или не ги врати на надлежниот царински орган акцизните марки кои не се искористени или се оштетени во процесот на производство во пропишаниот рок (член 61 ставови (12) и (15) и член 87 ставови (12) и (15));

8) постапува спротивно на член 44 став (1) и член 87 став (19);

9) постапува спротивно на член 70 став (8);

10) започне со производство на алкохол без да го известат надлежниот царински орган (73 став (4));

11) денатурира алкохол без одобрение од надлежниот царински орган (член 75 став (2) и став (3));

12) не ја пресмета и не ја плати разликата во акцизата настаната при зголемување на акцизата кај алкохолот и алкохолните пијалаци, тутунските производи и енергенти, како и при зголемувањето на малопродажната цена на тутунските производи (член 76 став (3), член 89 став (3) и член 104 став (2));

13) не ја пријави и не ја објави малопродажната цена во пропишаните рокови и пушта во промет акцизни добра пред пријавување на малопродажната цена или на променетата малопродажна цена кај надлежен царински орган и/или пушта во промет и/или продава акцизни добра со цена различна од малопродажната цена (член 83 ставови (3),(4) и (5), член 88 став (5));

14) продава тутунски производи спротивно на член 88 ставови (3) и (4);

15) обележува енергенти иако не е имател на акцизна дозвола и нема одобрение за обележување од надлежниот царински орган член (член 101 став (2));

16) продава и/или точи и/или употребува (користи) обележани енергенти без одобрение од надлежниот царински орган, спротивно на нивната намена, или енергентите кои содржат средства за обележување, им го отстрани средството за обележување, ја намали неговата концентрација или додаде состојки кои ќе го оневозможат утврдувањето на пропишаното обележување (член 101 ставови (1), (2) и (5) и член 102 ставови (1), (2) и (3)) и

17) врши трговија со обележани гасни масла и керозин спротивно на член 103 ставови (1), (2) и (9) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице и трговец поединец ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице и на одговорното лице во трговец поединец за прекршоците од став (1) на овој член.

(3) Глоба во износ од 750 евра до 1.500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече на физичко лице за прекршоците од став (1) на овој член.

(4) Акцизните добра и опремата за производство на акцизните добра опфатени со прекршоците од став (1) на овој член, со исклучок на точка 2), се одземаат.

(5) Акцизните добра, како и опремата која се користат за производство на акцизните добра, се одземаат и кога не се во сопственост на сторителот на прекршокот, доколку нивниот сопственик знаел или со оглед на околностите на случајот би можел да знае дека се предмет на прекршоците од став (1) на овој член.

(6) Ако акцизно добро предмет на прекршок од став (1) на овој член не се пронајде, од сторителот на прекршокот се наплатува неговата вредност и се поведува постапка за наплата на акцизата при што доколку има повеќе сторители на прекршок, за вредноста на доброто одговараат солидарно. Се смета дека акцизно добро предмет на прекршок не е пронајдено доколку од која било причина не е можно да му се одземе на сопственикот.

(7) Транспортното средство што било користено за превоз на акцизните добра предмет на прекршок од став (1) точки 3), 5) до 12) и 14) до 18) на овој член се одзема доколку вредноста на акцизните добра надминува 20% од вредноста на транспортното средство и

доколку сопственикот на транспортното средство знаел или бил должен или можел да знае дека ќе биде користено за таков превоз на акцизни добра. Транспортното средство секогаш ќе се одземе ако е специјално конструирано, адаптирано, изменето или прилагодено на било кој начин со цел криење на акцизни добра.

(8) Примената на ставовите (5), (6) и (7) на овој член не влијае на правата на трети лица за надомест на причинета штета од сторителот на прекршокот.

Член 119

(прекршоци поврзани со неисполнување на обврски)

(1) Глоба во износ од 700 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице или на трговец поединец, а глоба во износ 150 евра во денарска противвредност ќе се изрече на физичко лице, кога вредноста на акцизните добра во врска со кои е сторен прекршок е до 1.000 евра во денарска противвредност, ако:

1) не поднесе акцизна декларација во пропишан рок за акцизни добра за кои не настанал акцизен долг (член 10 ставови (4) и (5));

2) при пуштање на акцизни добра, не издаде фактура или друг документ на пропишан начин за испораката на акцизни добра (член 13 став (1));

3) фактурите, другите документи и деловните книги не ги чува во пропишаниот рок (член 13 став (5), член 53 став (3), член 114 став (16));

4) како држател на акцизен склад постапува спротивно на член 17, член 18 став (2) и член 24 став (1);

5) на надлежниот царински орган му дал непотполни или неточни податоци, или не ги отстранил неправилностите во пропишаните рокови (член 26 став (2) точки 3) и 4), член 27 став (10) точки 4) и 5), член 28 став (10) точки 3) и 4), член 29 став (9) точки 4) и 5), член 44 став (9) точки 3) и 5), член 55 став (2) точки 3) и 4), член 72 став (12) точки 3) и 4), член 103 став (12) точка 5) и 6) и член 114 став (14) точки 3) и 4));

6) постапува спротивно на член 27 став (4), 28 став (5), член 29 став (6) и член 30 ставови (1) и (2);

7) акцизните добра ги движи во постапка на акцизно одложување за кои не е испечатена верзија на електронскиот административен документ или било кој друг трговски документ кој го придружува акцизното добро или хартиен административен документ или движи акцизни добра без поедноставен придружен административен документ (член 34 став (9), член 37 ставови (1) и (4), 40 став (1), член 41 став (1) точка 1) и член 47 став (8));

8) постапува спротивно на член 34 став (11), член 36 став (6), член 40 став (3) точки 1) и 3), член 41 став (1) точки 2) и 3) и став (2), член 43 став (4) точка 3) и став (5), член 44 став (7) точка 3), член 53 ставови (1) и (2), член 61 став (20), член 72 став (8), член 87 став (21), член 103 ставови (9) и (10) и член 114 ставови (9), (10) и (11);

9) отстрани пломба во отсуство на надлежниот царински орган (член 65 став 2, член 97 став (1));

10) продава акцизни добра кои не се означени со специјална етикета (член 70 став (7));

11) постапува спротивно на член 73 ставови (5), (6), (7), (8), (9) и (10);

12) при зголемување на акцизата на алкохол и алкохолни пијалаци, тутунски производи и енергенти, како и при зголемување на малопродажната цена на тутунските производи, не направи попис на затечени залихи или не подготви записник за извршениот попис и не го поднесе до надлежниот царински орган во пропишаниот рок (член 76 ставови (1) и (2), член 89 ставови (1) и (2) и член 104 став (1)) и

13) постапува спротивно на член 101 став (3) од овој закон.

(2) Глоба во износ од 1.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице или на трговец поединец за прекршокот од став (1) на овој член а глоба во износ 500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на физичко лице, кога вредноста на акцизните добра во врска со кои е сторен прекршок е од 1.000 до 5.000 евра во денарска противвредност.

(3) Глоба во износ од 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече на правно лице или на трговец поединец за прекршокот од став (1) на овој член а глоба во износ 1.500 евра во денарска противвредност ќе се изрече на физичко лице, кога вредноста на акцизните добра во врска со кои е сторен прекршок е над 5.000 евра во денарска противвредност.

(4) Глоба во износ од 30% од одмерената глоба за правното лице и трговец поединец ќе му се изрече на одговорното лице во правното лице и на одговорното лице во трговец поединец за прекршоците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член.

(5) По утврдување на прекршоците од ставовите (1), (2) и (3) на овој член царинскиот службеник на сторителот на прекршокот ќе му врачи прекршочен платен налог со глоба во износ на пропишаната за сторениот прекршок.

(6) По приемот и потпишувањето на прекршочниот платен налог сторителот е должен да ја плати изречената глоба согласно став (5) на овој член во рок од осум дена од приемот на прекршочниот платен налог на сметката означена во налогот, при што ќе плати половина од изречената глоба, за кое право се поучува во правната поука.

(7) Ако сторителот не ја плати глобата во рокот од став (6) на овој член, службеното лице поднесува барање за поведување на прекршочна постапка до надлежниот прекршочен орган утврден со Законот за Царинската управа.

(8) Министерот за финансии ја пропишува содржината на прекршочниот платен налог согласно Законот за Царинската управа.

Член 120

Одземање предмети на прекршок

Акцизното добро или транспортното средство со кое е сторен прекршок согласно овој закон се одземаат и кога против сторителот не може да се води прекршочна постапка поради тоа што е непознат или е недостапен, или поради постоење на други законски пречки, како и во случај на настапена апсолутна застапеност за водење на прекршочна постапка.

ЧЕТВРТТИ ДЕЛ

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

ГЛАВА 13

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 121

Подзаконски прописи

Подзаконските прописи утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеци од денот на влегување во сила на овој закон.

Член 122

Иматели на акцизна дозвола, одобренија за акцизно повластено користење и регистрирани трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување

(1) Имателите на акцизни дозволи, имателите на одобренија за акцизно повластено користење и регистрираните трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување должни се акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување да ги усогласат со одредбите од овој закон до 15 јули 2019 година.

(2) Имателите на акцизни дозволи, одобренија за акцизно повластено користење и регистрираните трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување од став (1) на овој член потребно е да достават барање за пререгистрација во рок од три месеци од влегувањето во сила на овој закон.

(3) Доколку имателите на акцизни дозволи и одобренија до истекот на рокот од став (2) на овој член не поднеле барање за пререгистрација на акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување, во тој случај акцизните дозволи, одобренијата за акцизно повластено користење и регистрациите на трговци со минерални масла кои содржат материи за обележување, престануваат да важат.

Член 123

Започнати постапки

Започнатите постапки за поднесување на акцизни пријави и плаќање на акцизата, поднесените барања за подигање на контролните марки и барањата за враќање на платена акциза до денот на отпочнување на примената на овој закон ќе завршат согласно Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 и 120/2018).

Член 124

Зголемување на акциза на тутунски производи

(1) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на специфичната и минималната акциза на цигарите од член 84 став (1) од овој закон, се зголемуваат за 0,20 денари по парче на 1 јули секоја година.

(2) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на специфичната акциза за тутун за пушење како фино сецкан тутун, тутун за пушење како друг тутун за пушење, тутун за водено луле (тутун за наргиле), тутун за шмркање и тутун за цваќање од член 85 ставови (3), (4) и (5) од овој закон, се зголемува за 125,00 денари по килограм нето тежина на 1 јули секоја година.

(3) На 1 јули 2020 година, износот на специфичната акциза на несогорливиот тутунски производ од член 85 став (6) од овој закон, се зголемува за 300,00 денари, на 1 јули 2021 година за 350,00 денари, на 1 јули 2022 година за 400,00 денари и на 1 јули 2023 година за 450,00 денари по килограм нето тежина на тутунска смеса.

(4) Од 1 јули 2020 година заклучно со 1 јули 2023 година, износот на акциза на течноста наменета за полнење на електронска цигара од член 85 став (7) од овој закон, се зголемува за 0,20 денари по милилитар волумен на 1 јули секоја година.

Член 125

Одредби со важност до прием на Република Македонија во Европската Унија

Одредбите од член 100 од овој закон ќе се применуваат до денот на приемот на Република Македонија во Европската Унија.

Член 126

Одредби кои ќе се применуваат со денот на приемот на Република Македонија во Европската Унија

Одредбите на член 3 став (2), член 4 ставови (2), (3), (4), (5) и (6), член 5 точки (10), (14), (16) и (17), член 8 ставови (6), (7) и (8), член 9 став (2), член 10 ставови (5), (7), (11) и (12), член 27, член 28, член 29, член 30 став (2), член 33, член 34 ставови (6), (8) и (15), член 35 ставови (3) и (5), член 36, член 37 ставови (8) и (10), член 38, член 39, член 40, член 41, член 42, член 43, член 44, член 45, член 46, член 47 став (1) точка 6) и ставови (7) и (8), член 48 став (1) точки 1) и 2) и ставови (2) и (3), член 59 став (2), член 74 став (1) точки 9) и 10) и член 106 став (7) ќе отпочнат да се применуваат со денот на приемот на Република Македонија во Европската Унија.

Член 127

Одредбата од членот 73 став (3) од овој закон со која е уреден износот на акцизата за литар жесток алкохол пијалак, ќе се применува на следниов начин:

- 1) 0,00 (нула) денари во првата година;
- 2) 10,00 денари во втората година;
- 3) 20,00 денари во третата година и
- 4) 30,00 денари од четвртата година па натаму сметано од датата на започнување на примена на овој закон утврден во членот 130 од овој закон.

Член 128

Номенклатурата на Царинската тарифа

На тарифните ознаки наведени во овој закон се применува Царинската тарифа.

Член 129

Престанување на важење на Законот за акцизите

Со денот на отпочнувањето на примената на овој закон, престанува да важи Законот за акцизите („Службен весник на Република Македонија“ број 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 и 120/2018).

Член 130

Влегување во сила на овој закон

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 15 јули 2019 година.

**L I G J
PËR AKCIZA (*)****PJESA E PARË
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME****KAPITULLI I
NOCIONE THEMELORE**

Neni 1

Fusha e zbatimit

(1) Me këtë ligj rregullohen akcizat për të mirat që i nënshtrohen akcizës (në tekstin e mëtejme: të mira të akcizës), në aspekt të paraqitjes, përlloraritjes dhe pagesës së akcizave në zonën e akcizës në Republikën e Maqedonisë (në tekstin e mëtejme: zonë e akcizës), të drejtat dhe obligimet e obliguesve për akcizë dhe organi kompetent doganor në lidhje me të mirat e akcizës, duke përfshirë edhe procedurën për mbikëqyrje dhe përcjellje të lëvizjes së të mirave të akcizës.

(2) Dispozitat e këtij ligji me të cilat rregullohen procedurat e prodhimitarisë, ripërpunimit, magazinimit dhe lëvizjes së të mirave të akcizës në kushte të prolongimit të akcizave, nuk aplikohen për të mirat e akcizës të cilat në pajtim me dispozitat doganore janë vënë në procedura të posaçme.

(3) Organi doganor është organ i vetëm kompetent për zbatimin e dispozitave të këtij ligji dhe dispozitave të miratuara në bazë të këtij ligji.

Neni 2

Të mira të akcizës

Të mira të akcizës në pajtim me dispozitat e këtij ligji janë:

- 1) alkooli dhe pijet alkoolike;
- 2) produkte të duhanit dhe
- 3) energjentë dhe energji elektrike.

Neni 3

Nënshtimi i akcizës

(1) Të mirat e akcizës të paraqitura në nenin 2 të këtij ligji i nënshtrohen akcizës me prodhimitarinë e tyre në zonën e akcizës ose me importin e tyre në zonën e akcizës.

(2) Të mirat e akcizës të paraqitura në nenin 2 të këtij ligji i nënshtrohen akcizës me prodhimitarinë e tyre në zonën e akcizës ose me importin e tyre në zonën e akcizës.

* Me këtë ligj bëhet harmonizim me: 1. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 2008/118/BE prej 16 dhjetor 2008 në lidhje me aranzhimet e përgjithshme për akciza dhe anulimin e Direktivës 92/12/BEE; 2. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 2003/96/BE prej 27 tetorit për ristrukturim të kornizës së Bashkësisë për tatimim të prodhimeve energjetike dhe energji elektrike; 3. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 92/83/BE prej 19 tetorit 1992 për harmonizim të strukturave të akcizave të alkoolit dhe për pije alkoolike; 4. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 92/84/BEE prej 19 tetorit 1992 për harmonizimin e shkallëve të akcizave të alkoolit dhe për pije alkoolike; 5. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 2011/64/BE prej 21 qershorit 2011 për strukturën e akcizave dhe shkallëve të akcizave që kanë të bëjnë me duhan të përpunuar; 6. RREGULLOREN E KOMISIONIT (BE) Nr. 31/96 prej 10 janarit 1996 për vërtetim për lirim nga akciza; 7. DIREKTIVËN 2006/79/BE të Këshillit për lirim tatimor gjatë importit të dërgesave të vogla të mallrave me karakter jo-komercial prej vendeve të treta; 8. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 2007/74/BE për lirim prej tatimit mbi vlerën e shtuar dhe akcizë për mallra të importuara prej personave të cilët udhëtojnë prej vendeve të treta dhe 9. DIREKTIVËN E KËSHILLIT 95/60/BE prej 27 nëntorit 1995 për shënues fiskal të vajit për gaz dhe kerozinin.

Neni 4
Fusha e aplikimit

(1) “Zonë e akcizës” është territori nën sovranitet të Republikës së Maqedonisë (në pajtim me Kushtetutën e Republikës së Maqedonisë).

(2) “Vend-anëtar” dhe “territor i vendit-anëtar” është territori i secilit vend-anëtar të Bashkimit Evropian për të cilin vlen Marrëveshja me Bashkimin Evropian, me përjashtim të territoreve të treta.

(3) “Bashkimi” dhe “territor i bashkimit” janë territoret e vendeve-anëtare siç është përkufizuar në paragrafin (2) të këtij neni.

(4) “Vend i tretë” është secili vend ose territor për të cilin nuk vlen Marrëveshja për Bashkimin Evropian.

(5) “Territore të treta” janë:

- territoret që janë pjesë e zonës doganore të Bashkimit, të paraqitura në nenin 5 të Marrëveshjes për funksionim të Bashkimit Evropian;

- territoret të cilat nuk janë pjesë e Zonës doganore të Bashkimit: Ishulli Hellgolland, Zona Busingen, Ceuta, Mellilla, Livinjo, Kampione d'Italiја dhe pjesa italiane e liqenit Llugano dhe

- Mali Atos.

(6) Sipas këtij ligji lëvizja e të mirave të akcizës:

- në Principatën Monako ose prej saj, konsiderohet se është lëvizje e të mirave të akcizës në dhe nga Republika e Francës:

- në San Marino ose prej saj, konsiderohet se është lëvizje e të mirave të akcizës në dhe nga Republika e Italisë:

- në zonat sovrane të Mbretërisë së Bashkuar Akrotira dhe Dekella ose prej tyre, konsiderohet se është lëvizje e të mirave të akcizës në dhe nga Qiproja:

- në ishullin Man ose prej tij, konsiderohet se është lëvizje e të mirave të akcizës në dhe nga Mbretëria e Bashkuar dhe

- në Jungholc dhe Mitellberg (Klaines Vallsertall) ose prej tyre, konsiderohet si lëvizje e mallrave të akcizave në dhe nga Republika Federale e Gjermanisë.

Neni 5
Përkufizime

Nocionet e përdorura në këtë ligj e kanë këtë kuptim:

1) Person është person juridik ose fizik;

2) Procedura e prolongimit të akcizës është procedurë që zbatohet në prodhimtari, ripërpunim, magazinim, pranim dhe dërgimin e të mirave të akcizës ose lëvizjen e të mirave të akcizës, në të cilën krijimi i akcizës prolongohet, kurse të mirat e akcizës nuk janë futur në procedura të veçanta në pajtim me dispozitat doganore;

3) Magazinë e akcizës është vend i miratuar në të cilin të mirat e akcizës prodhohen, ripërpunohen, magazinohen, pranohen ose dërgohen në procedurë të prolongimit të akcizës nga ana e mbajtësit të aprovuar të magazinës të magazinës së akcizës, në kuadër të veprimtarisë së vet, me kushte të përcaktuar nga organi kompetent doganor;

4) Mbajtës i magazinës së akcizës është person i cili ka leje të akcizës të lëshuar nga organi kompetent doganor dhe të cilit është lejuar në suazat e veprimtarisë së vet të prodhojë, ripërpunojë, magazinonjë, pranojë dhe dërgojë të mira të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës;

5) Shfrytëzues i privilegjuar i të mirave të akcizës është person, të cilit i është lëshuar leje prej organit kompetent doganor, me mundësi të prokurojë dhe përdor të mira të akcizës për qëllime të privileguara pa paguar akcizë;

6) Vendi i shfrytëzimit të privilegjuar është hapësirë dhe/ose hapësira të cilat i shfrytëzon shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës në të cilat janë vendosur të mira të akcizës të cilat shfrytëzuesi i privilegjuar i ka blerë për nevojat e veprimtarisë së vet të regjistruar, pa pagesë të akcizës;

7) Prodhimtaria është proces në të cilin nga e mira e joakcizës fitohet e mirë e akcizës, duke përfshirë edhe nxjerrjen e të mirave të akcizës prej dheu;

8) Ripërpunimi është proces në të cilin një e mirë e akcizës ripërpunohet në të mirë tjetër të akcizës;

9) Dokument administrativ elektronik (DA-e) është dokument elektronik i krijuar në Sistemin për lëvizje dhe kontroll mbi të mirat e akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës;

10) Dokument administrativ i thjeshtësuar shoqërues (DA-thsh) është dokument për lëvizjen e të mirave të akcizës në suazat e Bashkimit Evropian të cilat janë lëshuar në qarkullim në një vend-anëtar, kurse janë dedikuar për përdorim në tjetër vend-anëtar për qëllime komerciale;

11) Dokument administrativ i thjeshtësuar (DA-th) është dokument që e shoqëron lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës nga magazinës për të mira të akcizës ose prej vendit të përfundimit të procedurës doganore në import deri në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar;

12) Dokument administrativ i thjeshtësuar është dokument i miratuar nga ana e Drejtorisë doganore që i përmban të dhënat e nevojshme për identifikimin e të mirave të akcizës të cilat janë subjekt i lëvizjes në procedurën e prolongimit të akcizës ndërmjet dy magazinave të mirave të akcizës të mbajtësit të njëjtë;

13) Import i të mirave të akcizës është futje e të mirave të akcizës në zonën doganore të Republikës së Maqedonisë përveç nëse ato mallra pas futjes në zonën doganore janë futur në procedura të veçanta, si dhe lëshimi i të mirave të akcizës nga procedurat e veçanta në pajtim me dispozitat doganore;

14) Futje e të mirave të akcizës është çdo futje në Republikën e Maqedonisë prej territorit të vendit-anëtar tjetër përveç prej territoreve të treta;

15) Procedura të veçanta janë procedurat e rregulluara me dispozitat doganore, kurse të cilat kanë të bëjnë me mbikëqyrjen doganore që i nënshtrohet malli, siç janë: transit, që përfshin transit të jashtëm dhe të brendshëm, magazinim, që përfshin magazinim në magazinë doganore dhe zona të lira, përdorim specifik, që përfshin import të përkohshëm dhe shfrytëzim përfundimtar, ripërpunim, që përbëhet nga ripërpunimi i brendshëm dhe i jashtëm (import për fisnikërim dhe eksport për fisnikërim);

16) Pranues i regjistruar është personi, i autorizuar nga ana e organit kompetent të vendit-anëtar të destinacionit, në suazat e veprimtarisë së vet, të pranojë të mira të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës prej tjetër vendi-anëtar;

17) Dërgues i regjistruar është person i autorizuar prej organeve kompetente të vendit-anëtar të importit, në suazat e veprimtarisë së vet dhe me kushte të përcaktuara prej atyre organeve, vetëm të dërgojë të mira të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës pas lëshimit të tyre në qarkullim të lirë në pajtim me dispozitat doganore;

18) Nomenklatura e Tarifës doganore është nomenklaturë në pajtim me Ligjin për Tarifë doganore dhe

19) Organ kompetent doganor është Drejtoria Doganore e Republikës së Maqedonisë.

Neni 6
Raporti ndaj ligjeve tjera

(1) Për të gjitha çështjet tjera që nuk janë të rregulluara me këtë ligj, aplikohen dispozitat nga Ligji për procedurë tatimore dhe Ligji për procedurë të përgjithshme administrative.

(2) Për të gjitha çështjet për import dhe eksport të të mirave të akcizës të cilat nuk janë të rregulluara me këtë ligj, aplikohen dispozitat e Ligjit doganor.

Neni 7
Lloji i detyrimit

Akcizat janë detyrim publik dhe janë të ardhura në Buxhetin e Republikës së Maqedonisë.

KAPITULLI 2
PARAQITJA E AKCIZËS

Neni 8
Paraqitja e akcizës

(1) Akciza paraqitet në momentin e lëshimit të të mirave të akcizës në qarkullim në zonën e akcizës.

(2) Me lëshim në qarkullim nënkuptohet:

1) çdo lëshim i të mirës së akcizës nga procedura e prolongimit të akcizës, duke përfshirë edhe braktisjen jologjore;

2) çdo ruajtje e të mirës së akcizës jashtë procedurës së prolongimit të akcizës dhe për të cilën nuk ka këqyrje ose evidencë se është paguar akciza ose kur e mira e akcizës është furnizuar në mënyrë të paligjshme;

3) çdo prodhim i të mirës së akcizës, duke përfshirë edhe prodhimtarinë e paligjshme, jashtë procedurës së prolongimit të akcizës dhe

4) çdo import i të mirës së akcizës, duke përfshirë edhe import jologjor, nëse e mira e akcizës menjëherë pas importit nuk është futur në procedurë të prolongimit të akcizës.

(3) Si lëshim në qarkullim nuk konsiderohet shkatërrim i plotë ose humbje pa kthim i të mirave të akcizës që kanë qenë në procedurë të prolongimit të akcizës ose në procedurë të shfrytëzimit të privilegjuar, nëse nuk është e lidhur drejtpërdrejt me natyrën e të mirave të akcizës, për shkak të rrethanave të paparashikueshme, fuqi madhore ose me leje prej organit kompetent doganor. Të mirat e akcizës konsiderohen si të papërdorshme kur janë tërësisht të shkatërruara ose të humbura në pa kthim dhe kur nuk mund të shfrytëzohen më tepër si të mira të akcizës. Si rrethanë e paparashikuar konsiderohet ngjarja që ka çuar deri në humbje të plotë të të mirave të akcizës.

(4) Akciza paraqitet edhe për të mira të akcizës tek shfrytëzuesit e privilegjuar nga neni 49 të këtij ligji, nëse shfrytëzohen në kundërshtim me qëllimin për të cilin janë dedikuar në pajtim me lejen nga neni 52 i këtij ligji.

(5) Akciza paraqitet edhe kur do të konstatohet humbje apo mungesë e të mirave të akcizës, përveç në rastet e humbjes ose deficiteve të paraqitura në procedurë të prolongimit të akcizës apo procedurë të shfrytëzimit të privilegjuar, kur mbajtësi i magazinës së të mirave të akcizës ose shfrytëzuesi i privilegjuar do të dëshmojë se janë rezultat i rrethanave të paparashikuara, fuqi madhore, ose kur humbja ose deficieti janë paraqitur gjatë prodhimtarisë, ripërpunimit, magazinimit ose lëvizjes së të mirave të akcizës dhe është drejtpërdrejt e lidhur me natyrën e të mirës së akcizës.

(6) Akcizë paraqitet edhe në momentin kur pranuesi i regjistruar ose përkohësisht i regjistruar do t'i pranojë të mirat e akcizës të dërguara në procedurë të prolongimit të akcizës.

(7) Akciza paraqitet edhe në momentin kur të mirat e akcizës të cilat janë lëshuar në qarkullim dhe për të cilat është paguar akciza në tjetër vend-anëtar pranohen dhe ruhen në Republikën e Maqedonisë për qëllime komerciale në pajtim me nenin 39 paragrafin (1) të këtij ligji.

(8) Akciza paraqitet në momentin e dërgimit të të mirave të akcizës në zonën e akcizës me shumë të akcizës që aplikohet në ditën e kur është paraqitur akciza, kur të mirat e akcizës janë lëshuar në qarkullim në tjetër vend-anëtar, kurse janë të pranuar në Republikën e Maqedonisë nga ana e personit nga neni 43 paragrafi (2) i këtij ligji.

(9) Gjatë importit të të mirave të akcizës në zonën e akcizës aplikohen dispozitat doganore, nëse nuk është rregulluar ndryshe me këtë ligj, në aspekt të paraqitjes dhe përlllogaritjes së akcizës, përcaktimit të debitorit të akcizës, afateve për pagesë, kthimit dhe pagesës shtesë të akcizës, si për procedurën për akcizë.

(10) Shumat e normuara për humbjen e të mirave të akcizës si rezultat i vetë natyrës së mallrave janë rregulluar në pajtim me dispozitat nga fusha e tatimit mbi fitim.

Neni 9
Detyrës i akcizës

(1) Detyrës i akcizës është person i cili ka për obligim të paguajë akcizë në raste të:

1) lëshimit të të mirave të akcizës nga procedura e prolongimit të akcizës nga neni 8 paragrafi (2) pika 1) e këtij ligji:

- mbajtësi i magazinës për akciza, pranuesi i regjistruar apo cili do person tjetër që lëshon të mira të akcizës ose në emër të të cilit të mirat e akcizës e braktisin procedurën e prolongimit të akcizës ose cili do person i cili është i përfshirë në lëshimin e paligjshëm të të mirave të akcizës nga magazinës për të mira të akcizës dhe

- në rast të parregullsive gjatë lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurë për prolongim të akcizës të përcaktuara në nenin 32 paragrafi (6) dhe neni 33 paragrafi (6) i këtij ligji, obligues i pagesës së akcizës është mbajtësi i magazinës së të mirave të akcizës, dërguesi i regjistruar, apo cili do person tjetër i cili ka garantuar pagesën e akcizës në pajtim me nenin 35 të këtij ligji dhe cili do person tjetër i cili ka marrë pjesë në braktisjen e parregullt të të mirave të akcizës nga procedura e prolongimit të akcizës dhe i cili nuk ka qenë i vetëdijshëm për parregullsitë gjatë kohës së braktisjes së të mirave të akcizës prej procedurës së prolongimit të akcizës;

2) ruajtjes së të mirave të akcizës nga neni 8 paragrafi (2) pika 2) e këtij ligji:

- personi i cili i ruan të mirat e akcizës dhe
- cili do person i përfshirë në ruajtjen e të mirave të akcizës;

3) prodhimi të të mirave të akcizës nga neni 8 paragrafi (2) pika 3) e këtij ligji:

- personi që prodhon të mira të akcizës jashtë procedurës së prolongimit të akcizës dhe
- në rast të prodhimtarisë së paligjshme cili do person i përfshirë në prodhimtarinë jologjore të mirave të akcizës;

4) importi të të mirave të akcizës nga neni 8 paragrafi (2) pika 4) e këtij ligji:

- personi i cili i paraqet të mirat e akcizës ose në emër të të cilit ato paraqiten gjatë importit dhe

- cili do person që është i lidhur me import joligor të të mirave të akcizës;

5) shfrytëzimi të të mirave të akcizës nga neni 8 paragrafi (4) i këtij ligji në kundërshtim me qëllimin për të cilin është lëshuar leja për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës, obligues i pagesës së akcizës është poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës prej neni 49 të këtij ligji;

6) humbjes apo mungesës së të mirave të akcizës prej neni 8 paragrafi (5) i këtij ligji, obligues i pagesës së akcizës është mbajtësi i magazinës për akcizë, shfrytëzuesi i privilegjuar ose secili person që nuk mund të dëshmojë se humbja apo deficieti është e lidhur drejtpërdrejt me natyrën e të mirës së akcizës ose kanë ndodhur si rezultat i rrethanave të paparashikuara ose fuqisë madhore;

7) rritjes së akcizës së alkoolit nga neni 76 i këtij ligji, obligues i akcizës është prodhuesi, importuesi dhe distributori i alkoolit dhe pijeve alkoolike të cilët në ditën e rritjes së akcizës kanë rezervë alkooli dhe pije alkoolike me akcizë të paguar;

8) rritjes së akcizës dhe/ose rritje e çmimit të shitjes me pakicë të prodhimeve prej duhanit nga neni 89 i këtij ligji, obligues i pagesës së akcizës është prodhuesi, importuesi dhe distributori i autorizuar i prodhuesit ose importuesit dhe

9) rritjes së akcizës së energjentëve dhe energjisë elektrike nga neni 104 të këtij ligji, obligues të akcizës janë prodhuesi, importuesi, tregtari me shumicë dhe tregtari me pakicë si dhe të gjithë personat tjerë të cilët prodhojnë energjentë jashtë procedurës së prolongimit të akcizës për lëndë energjetike nga neni 94 i këtij ligji dhe obliguesit të akcizës nga nenet 105, 108 dhe 111 të këtij ligji.

(2) Përveç për rastet e caktuara në paragrafin (1) të këtij neni, obligues i akcizës konsiderohet edhe:

1) pranuesi i regjistruar edhe përkohësisht i regjistruar në rastet nga neni 8 paragrafi (6) i këtij ligji;

2) personi i cili parashtron ose ruan të mira të akcizës të dedikuara për dërgesë në Republikën e Maqedonisë, kurse për të cilat është paguar akciza në tjetër vend-anëtar ose personi të cili i janë dërguar mallrat në Republikën e Maqedonisë në rastet nga neni 8 paragrafi (7) i këtij ligji dhe

3) përfaqësuesi tatimor për shitje në distancë nga neni 44 i këtij ligji, nëse akciza është paraqitur në Republikën e Maqedonisë në rastet nga neni 8 paragrafi (8) i këtij ligji.

(3) Nëse më tepër persona janë përgjegjës për pagesë të akcizës, për pagesën përgjigjen në mënyrë solidare.

(4) Obliguesi i akcizës i cili ka për qëllim të kryejë veprimtari në lidhje me të mira të akcizës regjistrohet në Regjistër elektronik të obliguesve të akcizës, që mbahet nga ana e organit kompetent doganor.

(5) Ministri i Financave e përcakton përmbytjen e Regjistrimit elektronik nga paragrafi (4) i këtij neni.

Neni 10

Periudha e akcizës dhe deklarata e akcizës

(1) Periudha e akcizës është një muaj kalendarik në të cilin është paraqitur akciza, përveç nëse nuk është rregulluar ndryshe me këtë ligj.

(2) Obliguesi i akcizës nga neni 9 i këtij ligji është i obliguar të parashtrorë deklarata për akcizë dhe ta paguajë për çdo periudhë të akcizës në afat prej 15 ditëve pas skadimit të secilit muaj kalendarik, nëse nuk është rregulluar ndryshe me këtë ligj.

(3) Deklarata për akcizë parashtrorë tek organi kompetent doganor në formë elektronike.

(4) Mbajtësi i magazinës së të mirave të akcizës parashtron deklarata të akcizës në afatin nga paragrafi (2) i këtij neni edhe atëherë kur nuk ka ndodhur akciza për periudhën përkatëse të akcizës.

(5) Pranuesi i regjistruar parashtron deklarata për akcizë në afatin nga paragrafi (2) i këtij neni edhe atëherë kur nuk ka ndodhur borxh për akcizë për periudhën përkatëse të akcizës.

(6) Në rast të ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes për akcizë nga neni 16 paragrafi (3) i këtij ligji, mbajtësi i magazinës për akcizë është i obliguar t'i mbarojë të gjitha procedurat të cila rezultojnë nga leja për akcizë, duke përfshirë edhe regjistrimin e të mirave të akcizës, në afatet e parapara për secilin aktivitet veçmas. Parashtrimi i deklaratës për akcizë dhe pagesa e akcizës bëhen në afat prej 30 ditëve nga dita e ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes për akcizë, përveç në rast të falimentimit ose likuidimit.

(7) Afati nga paragrafi (6) i këtij neni mund të vazhdohet deri në përfundim të procedurës së lëvizjes së të mirave të akcizës në territorin e Bashkimit Evropian.

(8) Deklarata e akcizës nga paragrafi (6) i këtij neni krahas shumëve të përlogarit të akcizës për periudhën e akcizës kur leja për akcizë nuk ka qenë e vlefshme më, përmban edhe akcizën që paguhet për të gjitha të mirat e akcizës për të cilat e njëjta nuk është paguar, kurse të cilat ruhen në magazinën pas shfuqizimit të lejes, si dhe për të mirat e akcizës të dërguara prej magazinës, ndërsa të cilat janë në procedurë të prolongimit të akcizës, dërgimi i të cilit deri në destinacion, kurse në raste të eksportit nxjerrja e të cilës jashtë prej zonës së akcizës, nuk është konfirmuar deri në ditën e skadimit të lejes së akcizës. Lartësia e akcizës për mallrat e akcizës të cilat mbahen në magazinë përlogaritet me aplikim të shkallëve të akcizës dhe shumëve të cilat janë në vlefshmeri me ditën e skadimit të vlefshmërisë së lejes, kurse për të mirat e dërguara të akcizës, shkallët dhe shumëve të cilat vlejnë në ditën e dërgimit. Në rastet nëse dëshmia se të mirat e akcizës janë dërguar në destinacionin e tyre merret një ditë pas skadimit të vlefshmërisë së lejes, obliguesi i akcizës mund në afat prej tri viteve nga data e dërgimit të të mirës, të parashtrorë kërkesë për kthimin e akcizë së paguar më shumë për sasinë e të mirave të akcizës të dërguara në destinacionin e tyre ose të eksportuara jashtë zonës së akcizës.

(9) Nëse mbajtësi i magazinës së akcizës për të mira të akcizës të cilat janë në rezervë, në rrethana të procedurës së falimentimit ose likuidimit e ndërpret punën, parashtrimi i deklaratës për akcizë dhe pagesa e akcizës bëhet në afat prej 30 ditëve nga shitja e të mirave të akcizës.

(10) Nëse në procedurën për falimentim ose likuidim nuk vjen deri në shitjen e të mirave të akcizës nga paragrafi (9) i këtij neni, mbajtësi i magazinës për akcizë nuk guxon të nis ndarjen e të njëjtat dhe t'ua kalojë kreditorëve për shlyerje të obligimeve, pa parashtruar deklarata për akcizë dhe të paguajë akcizën më së voni deri në ditën e kalimit.

(11) Në rast të ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes për pranues të regjistruar nga neni 27 i këtij ligji, parashtrimi i deklaratës për akcizë dhe pagesa e akcizës bëhet në afat prej 10 ditëve nga dita e shlyerjes prej Regjistrimit elektronik të lejeve për pranues të regjistruar. Në deklarata për akcizë përmendet akciza që duhet të paguhet për të mirat e akcizës të cilat kanë qenë të pranuar prej tjetër vendi-anëtar para ditës së shlyerjes prej Regjistrimit nga neni 27 paragrafi (8) të këtij ligji, me ç'rast aplikohen shkallët dhe shumëve të akcizave të cilat janë në fuqi në ditën e pranimit të të mallrave.

(12) Në rast të skadimit të vlefshmërisë së lejes për pranues të regjistruar nga neni 29 i këtij ligji, parashtrimi i deklaratës për akcizë dhe pagesa e akcizës bëhet në afat prej 10 ditëve nga dita e shlyerjes prej Regjistrimit elektronik të lejeve për dërgues të regjistruar. Në deklarata e akcizës përmendet akciza që duhet të paguhet për të mirat e akcizës

dërgimi i të cilave në destinacionin nuk është vërtetuar deri në ditën e shlyerjes nga Regjistri nga neni 29 paragrafi (7) i këtij ligji. Lartësia e akcizës përlogaritet në bazë të shkallëve të akcizës dhe shumave që aplikohen në ditën e dërgimit të të mallrave. Në rast pas shlyerjes së lejes së dërguesit të regjistruar nga Regjistri elektronik i lejeve për dërgues të regjistruar të pranohet dëshmi se të mirat e akcizës janë dërguar në destinacionin në procedurë për prolongim të akcizës, obliguesi për akcizë ka mundësi në afat prej tri viteve nga data e dërgimit të mallit, të parashtrorë kërkesë për kompensim ose kthim të akcizës së paguar më shumë për sasinë e mallrave të dërguara deri në destinacionin e tyre ose të eksportuara jashtë zonës së akcizës.

(13) Në rast të ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes për shfrytëzues të autorizuar të nenit 49 të këtij ligji, shfrytëzuesi i privilegjuar është i detyruar të parashtrorë deklaratë të akcizës dhe ta paguajë akcizën në afat prej 15 ditësh nga data e ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes. Për llogaritjen e akcizës, zbatohen shkallët e akcizës dhe shumat që janë në fuqi në ditën e ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes.

(14) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, personat që nuk janë të regjistruar në Regjistrin Elektronik të obliguesve të akcizës, kurse posedojnë, prodhojnë, tregtojnë, magazinonjë, ruajnë, përpunojnë të mira të akcizës bëhen obligues të akcizave dhe parashtrorë deklaratë të akcizës dhe paguajnë akcizë në pajtim me dispozitat që kanë të bëjnë për të mirat e theksuara të akcizës të këtij ligji.

(15) Në rast të importit pagesa e akcizës kryhet në pajtim me dispozitat doganore.

(16) Korrigjimi i deklaratës së akcizës kryhet pas kërkesës së parashtruar për organin doganor kompetent në afat prej pesë vjetësh nga data e deklaratës së parashtruar të akcizës.

(17) Me përjashtim të paragrafit (16) të këtij neni, afat të korrigjimit të sasisë së paraqitur të të mirave të akcizës në deklaratën e akcizës është tre muaj, me çka obliguesi dorëzon deklaratë plotësuese të akcizës me të dhëna të ndryshuara, kurse organi doganor kompetent pas kontrollit të kryer, kryen korrigjim të deklaratës.

(18) Në rast të paragrafit (16) të këtij neni, për akcizë më të vogël të përcaktuar nga ajo e paraqitur kryhet mbulim i akcizës së paguar më shumë ose kthim të akcizës pas kërkesës së parashtruar.

(19) Në rastet e paragrafëve (16) dhe (17) të këtij neni, për akcizë të përcaktuar më të lartë nga ajo e paraqitur, obliguesi i akcizës kryen pagesë plotësuese të dallimit të akcizës në afat prej 15 ditësh nga korrigjimi i deklaratës.

(20) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen, mënyrën e plotësimit dhe parashtrimin e deklaratës së akcizës dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 11

Llogaritja e akcizës

(1) Obliguesi i akcizës e llogaritë dhe e paguan akcizën në pajtim me bazën e përcaktuar të akcizës dhe shkallën e përcaktuar të akcizës dhe shumën, që kanë vlefshmëri nga dita e vendosjes së akcizës, nëse me këtë ligj nuk është ndryshe e rregulluar.

(2) Në rast kur të mirat e akcizave të humben dhe kur nuk mundet të vërtetohet data e humbjes së tyre, lartësia e akcizave llogaritet sipas shkallës së akcizës dhe shumës që janë në fuqi në ditën e përcaktimit të humbjes.

(3) Në rast të importit të të mirave të akcizës, akcizën e llogarit organi kompetent doganor që e zbaton procedurën e doganimit në pajtim me dispozitat doganore.

Neni 12

Raste të përcaktimit të akcizës nga organi kompetent doganor

(1) Prodhimi, përpunimi, magazinimi, lëvizja dhe pëdorimi i të mirave të akcizës janë lëndë e mbikëqyrjes dhe kontrollit të organit doganor.

(2) Organi kompetent doganor do ta përcaktojë akcizën për periudhë përkatëse të akcizës, nëse:

1) obliguesi i akcizës nuk dorëzon deklaratë të akcizës në afatet e përcaktuara;

2) akciza nuk është e llogaritur në rregull, ose nuk përshtatet në akcizën e vërtetë të paraqitur dhe

3) gjatë mbikëqyrjes dhe kontrollit konstatohet se evidenca e obliguesit të akcizës është jo e plotë ose përmbanë të dhëna jo të sakta, ndërsa obliguesi i akcizave në afatin e paraparë nuk i ka mënjeluar parregullsitë.

Neni 13

Lëshimi dhe ruajtja e dokumenteve

(1) Mbajtësi i magazinës së akcizave është i obliguar për çdo lëshim të të mirave të akcizës në qarkullim të lëshojë faturë ose dokument tjetër prej ku shihet dorëzimi i të mirave të akcizave.

(2) Në rastet e kthimit të akcizës së paguar të nenit 47 dhe nenit 98 të këtij ligji, dokumentet e shitjes së të mirave të akcizës doemos duhet ta përmbajnë shumën e akcizës së paguar.

(3) Për të mirat e akcizave të dorëzuara për përdorim të privilegjuar, për faturat ose dokumenti prej ku shihet rekomandimi i të mirave të akcizës duhet të ceket numri dhe data e miratimit të përdoruesit preferencial për të mirat e akcizave.

(4) Fatura përkatësisht dokumenti prej ku shihet dërgimi i të mirave të akcizës përgatiten dy ekzemplarë. Ekzemplari i parë dorëzohet për pranuesin e të mirave të akcizës, kurse ekzemplari i dytë ruhet në evidencën personale.

(5) Deklaratat e akcizave, faturat dhe dokumentet tjera të cilat lëshohen në bazë të këtij ligji, si dhe librat afaristë, ruhen së paku pesë vjet nga kalimi i vitit kalendarik për të cilat kanë të bëjnë të njëjtat.

Neni 14

Kthimi ose mospagimi i akcizës

(1) Pa u shkelur dispozitat me të cilat rregullohen të mirat e akcizave, alkooli dhe pijet alkoolike, prodhimet e duhanit, energjentët dhe energjia elektrike e këtij ligji, me kërkesë të obliguesit të akcizave akciza nuk paguhet ose kthehet, për të mira të akcizës të tatimuara me provë, ndërsa të pashfrytëzuara, që:

1) futen në magazinë të akcizave;

2) shkatërrohen nën mbikëqyrje doganore dhe

3) eksportohen nga zona e akcizave.

(2) Në rastet e paragrafit (1) pika 1) të këtij neni, të drejtën e kthimit të akcizave e kanë mbajtësit e materialit të akcizave që e kanë paguar akcizën, ndërsa në rastet e paragrafit (1) pika 2) dhe 3) e këtij neni, të drejtën e kthimit të akcizave e kanë mbajtësit e materialit të akcizave ose importuesit të cilët e kanë paguar akcizën.

(3) Kërkesa për kthimin e akcizës parashtrohet te organi kompetent doganor më së voni në afat prej 12 muajve nga dita kur është paguar akciza.

(4) Me përjashtim të paragrafit (3) të këtij neni, personave të nenit 47 të këtij ligji, akciza u kthehet në pajtim me afatin e nenit 47 paragrafi (11) të këtij ligji.

(5) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e kthimit të akcizës dhe përmbajtjen e kërkesës nga paragrafi (1) të këtij neni.

**KAPITULLI 3
PROCEDURA E PROLONGIMIT TË AKCIZËS**

**Neni 15
Prolongimi i akcizës**

(1) Paraqitja e akcizave prolongohet kur të mirat e akcizës prodhohen, përpunohen, pranohen dhe magazinohen në magazinë të akcizës dhe kur në procedurë të prolongimit të akcizës dërgohen në harmonizim me kushtet e përcaktuara me këtë ligj.

(2) Paraqitja e akcizës prolongohet dhe për të mirat e akcizës të importuara në pajtim me dispozitat doganore, nëse e mira drejtpërdrejt pas përfundimit të procedurës doganore dërgohen në magazinë të akcizës.

**Neni 16
Magazina e akcizave dhe leja e akcizave**

(1) Të mirat që i nënshtrohen akcizës për të cilat akciza nuk është e paguar doemos duhet të prodhohen, përpunohen, pranohen, magazinohen dhe dërgohen në magazinën e akcizave.

(2) Magazina e akcizave paraqet një ose më shumë sipërfaqe të rrethuar dhe të lidhura ndër vete ose hapësira të cilat paraqesin tërësi teknologjike dhe mbajtësi i magazinës së akcizave, prodhon, përpunon, depoziton, pranon dhe dërgon të mira që i nënshtrohen akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës dhe që duhet të jetë e shënuar qartë dhe fizikisht e ndarë nga sipërfaqet tjera ose hapësirat.

(3) Personat të cilët kanë për qëllim të prodhojnë, përpunojnë, pranojnë, magazinonjë dhe dërgojnë të mira të nënshtrohuar ndaj akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës duhet të posedojnë leje të akcizës.

(4) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e lejes së akcizës.

**Neni 17
Magazina e akcizës për prodhimtarinë dhe përpunimin e të mirave të akcizës**

(1) Në magazinën e akcizave mund të prodhohen ose përpunohen vetëm të mira të akcizave dhe prodhime sekundare të cilat në vete përmbajnë të mira të akcizave. Nëse gjatë prodhimit dhe përpunimit të të mirave të akcizës shkaktohen prodhime sekundare të cilat nuk janë të mira të akcizave ose të cilat në përbërjen e vet nuk përmbajnë të mira të akcizave, ruajtja e tyre në depon e akcizave është e lejuar vetëm me miratim paraprak të organit kompetent doganor.

(2) Përveç veprimeve nga paragrafi (1) i këtij neni, në magazinën e akcizave lejohet kryerja e veprimtarive tjera të ndërlidhura me të mirat e akcizave vetëm me leje paraprake nga organi doganor.

(3) Në magazinën e akcizave mund të gjinden vetëm ato prodhime, lëndë të para dhe gjysmë prodhime të cilat janë të nevojshme për prodhimtarinë ose përpunimin e të mirave të akcizave.

(4) Në një magazinë të akcizave mund të prodhohet dhe përpunohet vetëm një grup i të mirave të akcizave.

**Neni 18
Magazina e akcizave për magazinimin e të mirave të akcizës**

(1) Në magazinën e akcizave mbajtësi mund të magazinonjë më shumë grupe të mirave të akcizave, me kusht që të jenë fizikisht të ndara dhe të mundësohet pamje sipas grupeve, llojeve dhe emërimit tregtar të të mirave të akcizave.

(2) Ruajtja e prodhimeve tjera të cilat nuk janë të mira të akcizave në magazinën e akcizave lejohet vetëm me leje paraprake të organit kompetent doganor në rastet kur janë të domosdoshme për prodhimin e të mirave të akcizave.

(3) Organi kompetent doganor mund të lejojë në një magazinë të akcizave, kur këtë e mundësojnë karakteristikat teknologjike të akcizave, të magazinohen të mirat e akcizave në më shumë mbajtës të depove të akcizave, në rastet kur bëhet fjalë për llojin e njëjtë të të mirave të akcizës dhe nëse kjo pengon shkaktimin e humbjes material-financiare të mbajtësit të magazinës së akcizave. Me llojin e njëjtë të të mirave të akcizës nënkuptohen të mirat të cilat janë të radhitura në numër të njëjtë tarifor nga Nomenklatura e tarifës doganore, siç është e cekur në lejen e akcizës.

(4) Në magazinën e akcizave mund të magazinohen të mira të akcizave në organin e administratës shtetërore të Republikës së Maqedonisë në pajtim me dispozitat nga sfera e rezervave të detyrueshme të naftës.

(5) Në rastet kur të mirat e akcizave magazinohen së bashku në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni, mbajtësit e magazinës së akcizave përgjigjen solidarisht për rastet e paraqitjes së akcizave në pajtim me nenin 9 paragrafin (3) të këtij neni.

Neni 19

Kushtet teknike për pajisjen e magazinës së akcizës

(1) Në magazinën e akcizave mund të gjendet vetëm pajisje e cila është e nevojshme për prodhimtari, përpunim, magazinim, pranim ose dërgim të të mirave të akcizave.

(2) Magazina e akcizave duhet të jetë e pajisur në mënyrë e cila siguron përcaktimin e saktë e sasive të mirave të akcizave. Magazina e akcizave pajiset me pajisje matëse për përcaktimin e sasive fizike sipas njësive matëse të përcaktuara për të mirat e veçanta të akcizave. Pajisjet matëse vendosen në mënyrë që do të mundësojnë përcaktimin e sasive të mirave të akcizës dhe sasive të mirave që e lëshojnë magazinën e akcizave.

Neni 20

Kushtet sasiore të magazinës së akcizës

(1) Leja e akcizave lëshohet për persona të cilët kryejnë ose kanë për qëllim të kryejnë veprimtari nga sfera e akcizave, nëse në një vit kalendarik të magazinës së akcizave dërgohen të mira të akcizave në sasinë e përcaktuar si vijon:

1) ga magazina e akcizave për prodhimet e duhanit dërgohen së paku 500 milionë copë cigare ose
2) nga magazina e akcizës për energjentë dërgohen së paku:

- 50 milionë litra karburante të lëngëta ose
- 10 milionë kilogramë vaj për ndezje (mazut) ose
- 10 milionë kilogram gaz të lëngët të naftës.

(2) Nëse një leje e akcizave përfshinë më shumë magazina të akcizave, sasitë nga paragrafi (1) të këtij neni kanë të bëjnë për të gjitha magazinat e akcizave së bashku.

(3) Nëse magazina e akcizave fillon me punë gjatë vitit, sasitë nga paragrafi (1) i këtij neni për vitin e parë përcaktohen në mënyrë përkatese me kohën e punës së magazinës.

(4) Nga sasitë e paragrafit (1) të këtij neni mund të ketë lëshime në bazë të miratimeve të veçanta nga organi kompetent doganor, nëse kërkuesi i lejes së akcizës ose mbajtësi i magazinës së akcizës, nuk e ka realizuar sasinë e përcaktuar për shkak të fuqisë madhore, rrethana të paparashikuara ose nëse me këtë pengohet shkaktimi i humbjeve më të mëdha materiale-financiare.

(5) Sasitë nga paragrafi (1) pika 2) alineja 1 e këtij neni, nuk zbatohet gjatë prodhimit të energjentëve nga vajërat e hedhur.

(6) Sasia nga paragrafi (1) pika 2) alineja 3 e këtij neni, nuk zbatohet gjatë prodhimit të cilindrave metalikë për gaz të cilat nuk mbushen përsëri.

(7) Sasia nga paragrafi (1) pika 2) të këtij neni nuk zbatohet kur leje të akcizës kërkon organi i administratës shtetërore të Republikës së Maqedonisë, si dhe Drejtoria e Rezervave të Detyrueshme të Naftës dhe Derivateve të Naftës dhe Agjencia për Rezerva të Mallrave kompetente për magazinimin e rezervave të detyrueshme të naftës dhe mallrave.

Neni 21

Kushtet për dhënien e lejes së akcizës

(1) Leja e akcizës i jepet personit i cili i plotëson këto kushte:

1) kryen ose ka për qëllim të kryejë veprimtari të ndërlidhur me të mirat e akcizës dhe ka seli në Republikën e Maqedonisë;

2) mban sipas rregullës libra afaristë me dispozitat në fuqi dhe rregullisht dorëzon llogari vjetore në dy vitet e fundit;

3) kundër të cilit nuk është ngritur procedurë për falimentim ose likudim;

4) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për veprë të kyer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë;

5) t'i ketë të paguara të gjitha borxhet në bazë të tatimeve dhe obligimeve tatimore;

6) ka të vendosura standarde përkatëse për sigurinë të cilat llogariten si të plotësuar kur kërkuesi dëshmon se mban masa përkatëse të cilat e garantojnë sigurinë e sferave të integritetit fizik dhe kontrole të qasjes, procese logjistike dhe manipulim me të mirat e akcizave, të punësuarve dhe identifikimin e partnerëve të tij afarist;

7) i plotëson kushtet për shkëmbim elektronik të të dhënave dhe

8) para lëshimit të lejes së akcizës parashtron garanci për sigurimin e borxhit të akcizës që është paraqitur ose që mund të paraqitet.

(2) Leja e akcizave nuk mundet të lëshohet në rastet kur nuk është plotësuar njëri nga kushtet e paragrafit (1) të këtij neni.

(3) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e dëshmimit të plotësimit të kushteve për dhënien e lejes së akcizës.

Neni 22

Kërkesa për dhënien e lejes së akcizës

(1) Leja e akcizave jepet në bazë të kërkesës së parashtruar në organin kompetent doganor.

(2) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e kërkesës dhe dokumentacionin e nevojshëm për dhënien e lejes së akcizës.

Neni 23

Dhënia e lejes së akcizës

(1) Lejen e akcizave e jep organi kompetent doganor.

(2) Leja e akcizës mund të përfshijë një ose më shumë magazina të akcizave.

(3) Leja e akcizës nuk mund t'i bartet personit tjetër.

(4) Organi kompetent doganor me kërkesë të lëshimit të lejes së akcizës në afat prej 60 ditëve nga dita e pranimit të kërkesës. Me çdo veprim të ndërmarrë për plotësimin e kërkesës, afati ndërpritet.

(5) Lejen e akcizës organi kompetent e lëshon pas dorëzimit dhe pranimit të garancisë së nenit 30 të këtij ligji.

(6) Leja e akcizës jepet për kohë të pacaktuar, përveç nëse në kërkesë nuk është e shënuar ndryshe.

(7) Organi doganor kompetent mban Regjistrin elektronik të lejeve të akcizave me magazinat e lejuara të akcizave.

(8) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e lëshimit të lejeve dhe përmbajtjen e Regjistrin elektronik të lejeve të akcizave me magazinat e lejuara të akcizave.

Neni 24

Obligimet e mbajtësit të magazinës së akcizave

(1) Mbajtësi i magazinës së akcizave është i obliguar:

1) të sigurojë ruajtje përkatëse të mirave të akcizës në magazinën e akcizave;

2) t'i mbikëqyr dhe t'i deklarojë tek organi doganor të gjitha procedurat e prodhimit, përunitit, magazinimit, dërgimit dhe pranimit të të mirave të akcizave;

3) t'i konstatojë humbjet, përkatësisht deficitet e të mirave të akcizave dhe ta informojë organin kompetent doganor;

4) të kontrollojë nëse ekzistonë çfarëdo lloji të parregullsive në punën e magazinës së akcizave;

5) të sigurojë kushte për kryerjen pa pengesë të mbikëqyrjes dhe kontrollit;

6) të mbajë evidencë të rregullt dhe të saktë të të mirave të akcizave;

7) ta përcjellë sigurimin e akcizave dhe nëse është e nevojshme ta rrisë shumën e garancisë dhe

8) ta informojë organin kompetent doganor për çdo ndryshim të të dhënave dhe/ose kushteve në të cilat është lëshuar leja e akcizave dhe të kërkojë ndryshim të lejes së akcizës.

(2) Nëse organi kompetent doganor konstaton se mbajtësi i magazinës së akcizave nuk i plotëson ose nuk i ka plotësuar obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, do t'i përcaktojë afat në të cilin parregullsitë e përcaktuara doemos duhet të mënjanoohen, mund të ngritë procedurë për arkëtim plotësues të akcizave, si dhe të ngrijë procedurë për shfuqizimin e lejes së akcizës.

(3) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e plotësimit të obligimeve nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 25

Ndryshimi i lejes së akcizës

(1) Mbajtësi i magazinës së akcizës në rast të ndryshimit dhe plotësimit të të dhënave në lejen e akcizës parashtron kërkesë për ndryshimin e lejes së akcizës në organin kompetent doganor.

(2) Organi kompetent doganor vendos në afat prej 60 ditëve nga dita e dorëzimit të kërkesës nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e kërkesës për ndryshimin e lejes së akcizës dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 26

Ndërprerja e vlefshmërisë së lejes së akcizës

(1) Leja e akcizës shfuqizohet:

1) nëse mbajtësi i magazinës së akcizës – person fizik vdes;

2) me ndërprerjen e ekzistimit të personit juridik mbajtës i magazinës së akcizës;

3) me kërkesë të mbajtësit të magazinës së akcizës dhe

4) nëse organi kompetent doganor e anulon lejen e akcizës.

(2) Ograni kompetent doganor me detyrë zyrtare e anulon lejen e akcizës nëse konstaton se:

1) mbajtësi i depose së akcizës nuk i plotëson më kushtet e përcaktuar në të;

2) ndërpritet ekzistimi i shkaqeve dhe kushteve në bazë të cilave është dhënë leja e akcizave;

3) leja është lëshuar në bazë të informatave jo të plota dhe pasakta.

4) mbajtësi i magazinës së akcizave nuk i ka mënjanuar parregullsitë në afatin e përcaktuar nga organi kompetent doganor;

5) ka filluar procedura e falimentimit ose likuidimit;

6) shuma e garantuar nuk është e mjaftueshme, ndërsa mbajtësi i magazinës së akcizave nuk e ka rritur shumën e garantuar ose nuk ka dorëzuar garanci të re në periudhën kohore të përcaktuar nga organi kompetent doganor;

7) mbajtësi i magazinës së akcizave nuk ka kryer asnjë aktivitet në dymbëdhjetë muaj të njëpasnjëshëm, përveç në rast të fuqisë madhore, rrethana të pa parapara ose nëse me këtë pengohet shkaktimi i humbjeve më të mëdha financiare dhe

8) mbajtësi i magazinës së akcizave është i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kyer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor ka ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë.

(3) Me ndërprerjen e vlefshmërisë së lejes së akcizës e njëjta shlyhet nga Regjistri elektronik për leje të akcizave me magazinat e miratuara të akcizave.

Neni 27

Pranues i regjistruar

(1) Pranuesi i regjistruar në kuadër të veprimtarisë së vet mund të pranojë të mira të akcizës nga vendi tjetër anëtar në procedurë të mirëmbajtjes së akcizës, në bazë të lejes së dhënë nga organi kompetent doganor, por nuk ka të drejtë të magazinonjë, as të dërgojë të mira të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizave.

(2) Lejen nga paragrafi (1) i këtij neni e lëshon organi kompetent doganor pas kërkesës së paraqitur.

(3) Leja i jepet parashtruesit të kërkesës dhe nuk mund t'i bartet personit tjetër. Leja nuk do t'i lëshohet personit i cili nuk ia ka paguar në kohë dhe plotësisht borxhin e akcizave, tatimit dhe doganës, personit i cili ka bërë kundërvajtje më të rëndë të akcizave, tatimeve dhe doganave ose e ka përsëritur shkeljen e dispozitave të akcizave dhe doganave dhe personave të cilët nuk i kanë plotësuar kushtet për shkëmbim elektronik të të dhënave lidhur me lëvizjen e të mirave të akcizës.

(4) Pranuesi i regjistruar është i obliguar që t'i plotësojë këto kushte:

1) të dorëzojë garanci në organin kompetent doganor për sigurimin e pagesës së akcizave para se të fillojë pranimi i të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës;

2) pas përfundimit të lëvizjes së të mirave të akcizës duhet t'i inkorporojë në evidencë të gjitha të mirat e akcizave të cilat janë pranuar në procedurë të prolongimit të akcizës me emrin tregtar dhe shenjën tarifore të Nomenklaturës së Tarifës doganore, sasisë, datës së pranimit, dërguesin dhe numrin referues të lëvizjes së dokumentit të akcizës;

3) ta informojë organin kompetent doganor për çdo ndryshim të të dhënave në leje si dhe ndryshimet statusore në afat prej pesë ditëve nga dita e shkaktimit të ndryshimit;

4) të sigurojë mbikëqyrje të pandërprerë dhe kontroll mbi punën e tij;

5) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kyer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe

6) ka të vendosura standarde përkatëse për sigurinë të cilat llogariten si të plotësuara kur paashtruesi dëshmon se mban masa përkatëse të cilat e garantojnë sigurinë e sferave të integritetit fizik dhe kontrole të qasjes, procese logjistike dhe menaxhim me të mirat e akcizave, të punësuarve dhe identifikimin e partnerëve të tij afaristë.

(5) Shumën e garancisë së të mirave të akcizës të cilat pranojnë në procedurë të prolongimit të akcizës nga vendi tjetër anëtar e përcakton organi kompetent doganor, varësisht nga shuma e akcizës e cila mund të shkakatohet.

(6) Pagesa e akcizës nuk duhet medoemos të sigurohet në rastet kur nga vendi tjetër anëtar pranojnë të mira të akcizës për të cilat shuma e akcizave është zero denarë.

(7) Leja për pranues të regjistruar lëshohet në kohë të pacaktuar, përveç nëse ndryshe nuk kërkohet nga ana e parashtruesit.

(8) Organi kompetent doganor mban Regjistër elektronik të lejeve për pranues të regjistruar.

(9) Lejes për pranues të regjistruar i ndërpritet vlefshmëria:

1) nëse poseduesi i lejes vdes;

2) me ndërprerjen e ekzistimit të personit juridik posedues i lejes;

3) me kërkesë të pranuesit të regjistruar;

4) nëse organi kompetent doganor e anulon lejen dhe

5) pas skadimit të vlefshmërisë së lejes.

(10) Ograni kompetent doganor me detyrë zyrtare e heq lejen e akcizës nëse konstaton se:

1) pranuesi i regjistruar tanimë nuk i plotëson kushtet e cekura në leje;

2) nuk mundësohet kryerja e mbikëqyrjes përkatëse dhe kontrollit;

3) shuma e garancisë nuk është e mjaftueshme, pranuesi i regjistruar nuk e ka rritur shumën e garantuar ose nuk ka dorëzuar garanci të re në periudhën kohore të përcaktuar nga organi kompetent doganor;

4) leja është lëshuar në bazë të të dhënave të paplotësuara dhe të pasakta;

5) pranuesi i regjistruar nuk i ka mënjanuar parregullsitë në afat të përcaktuar nga organi kompetent i doganës;

6) pranuesi i regjistruar është i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor i është shqiptuar ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe

7) pranuesi i regjistruar nuk i pranon të mirat në procedurën e prolongimit të aksioneve nga vendi tjetër anëtar për punë komerciale në afat prej gjashtë muajve nga data e regjistrimit.

(11) Me ndërprerjen e vlefshmërisë së lejes për pranues të regjistruar, leja e pranuesit të regjistruar shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për pranues të regjistruar.

Neni 28

Pranuesi i regjistruar periodik

(1) Pranuesi i regjistruar periodik në kuadër të veprimtarisë së tij vetëm përkohësisht pranon të mira të akcizave nga vendi tjetër anëtar në procedurë të prolongimit të akcizës, në bazë të lejes së lëshuar nga organi kompetent doganor, që është i kufizuar në sasi të caktuar të të mirave të akcizave, një dërgues dhe në periudhë të caktuar kohore.

(2) Me praninë të përkohshme të të mirave të akcizës llogaritet pranimi i të mirave të akcizës nga vende tjera anëtare në procedurë të prolongimit të akcizës deri në tri herë gjatë një viti kalendarik, për çdo kategori të të mirave të akcizës.

(3) Lejen nga paragrafi (1) i këtij neni e lëshon organi kompetent doganor me kërkesë të dorëzuar.

(4) Leja i jepet parashtruesit të kërkesës pa të drejtën e bartjes personit tjetër. Leja nuk do t'i lëshohet personit i cili nuk e ka paguar në kohë dhe plotësisht borxhin e akcizave, tatimit dhe doganës, personit i cili ka bërë kundërvajtje më të rëndë të akcizave, tatimeve dhe doganave ose e ka përsëritur shkeljen dispozitave të akcizave dhe doganave dhe personave të cilët nuk i kanë plotësuar kushtet për shkëmbim elektronik të të dhënave lidhur me lëvizjen e të mirave të akcizave.

(5) Pranuesi i regjistruar periodik është i obliguar që t'i plotësojë këto kushte:

1) të dorëzojë garanci në organin kompetent doganor për sigurimin e pagesës së akcizës para se të fillojë të pranojë të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës;

2) pas përfundimit të lëvizjes së të mirave të akcizës duhet t'i inkorporojë në evidencë të gjitha të mirat e akcizës të cilat janë pranuar në procedurë të prolongimit të akcizës sipas llojit dhe shenjës tarifore të Nomeklaturës së Tarifës doganore, sasisë, datës së pranimit, dërguesi dhe numri referues i lëvizjes së dokumentit të akcizës;

3) ta informojë organin kompetent doganor për çdo ndryshim të të dhënave të cekura në leje;

4) të sigurojë mbikëqyrje të pandërprerë dhe kontroll mbi punën e tij dhe

5) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë.

(6) Lartësinë e garancisë së të mirave të akcizës të cilat pranohen në procedurë të prolongimit të akcizës nga vendi tjetër anëtar e përcakton organi kompetent doganor, varësisht nga shuma e akcizës e cila mund të shkaktohet.

(7) Pagesa e akcizës nuk duhet medoemos të jetë e siguruar në rastet kur nga vendi tjetër anëtar pranohen të mira të akcizës për të cilat shuma e akcizave është zero denarë.

(8) Organi kompetent doganor mban Regjistër elektronik të lejeve për pranues të regjistruar periodikë.

(9) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni shfuqizohet:

1) nëse poseduesi i lejes vdes;

2) me ndërprerjen e ekzistimit të personit juridik posedues i lejes;

3) me kërkesë të poseduesit të lejes;

4) nëse organi kompetent doganor e heq lejen;

5) pas kalimit të afatit të vlefshmërisë së lejes;

6) me inkorporimin e sasisë së plotë të të mirave të akcizës të cekura në leje, nga vendet tjera anëtare dhe

7) me ndërprerjen e lëvizjes së të mirave të akcizave.

(10) Organi kompetent doganor me detyrë zyrtare e heq lejen nëse konstaton se:

1) pranuesi i regjistruar tanimë nuk i plotëson kushtet e cekura në leje;

2) nuk mundësohet kryerja e mbikëqyrjes përkatëse dhe kontrollit;

3) leja është lëshuar në bazë të të dhënave të paplotësuara dhe të pasakta;

4) pranuesi i regjistruar periodik nuk i ka mënjanuar parregullsitë në afat të përcaktuar nga organi kompetent i doganës dhe

5) pranuesi i regjistruar periodik është i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë.

(11) Me ndërprerjen e vlefshmërisë së lejes për regjistrimin e pranuesit periodik, leja e pranuesit të regjistruar shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për pranues të regjistruar.

Neni 29

Dërguesi i regjistruar

(1) Dërguesi i regjistruar në kuadër të veprimtarisë së vet të regjistruar mundet pas lëshimit të të mirave të akcizës të importuar në qarkullim të lirë në pajtim me dispozitat e Ligjit doganor të Bashkimit, të dërgojë të mira të akcizave në procedurë të prolongimit të akcizës në destinacion munden ato t'i pranojnë personat e autorizuar të cilët punojnë në procedurë të prolongimit të akcizës. Dërguesi i regjistruar doemos duhet të marrë leje nga organi kompetent doganor. Dërguesi i regjistruar nuk ka të drejtë të pranojë as të magazinohet të mira të akcizave në procedurë të prolongimit të akcizës.

(2) Lejen nga paragrafi (1) i këtij neni e lëshon organi kompetent doganor në bazë të kërkesës së dorëzuar.

(3) Leja i jepet parashtruesit të kërkesës pa të drejtën e bartjes personit tjetër. Leja nuk do t'i lëshohet personit i cili nuk e ka paguar në kohë dhe plotësisht borxhin e akcizave, tatimit dhe doganës, personit i cili ka bërë kundërvajtje më të rëndë të akcizave, tatimeve dhe doganave ose e ka përsëritur shkeljen dispozitave të akcizave dhe doganave dhe personave të cilët nuk i kanë plotësuar kushtet për shkëmbim elektronik të të dhënave lidhur me lëvizjen e të mirave të akcizës.

(4) Leja për dërgues të regjistruar lëshohet në kohë të pacaktuar, përveç nëse ndryshe nuk kërkohet nga ana e parashtruesit.

(5) Dërguesi i regjistruar është i obliguar që ta informojë organin kompetent doganor për çdo ndryshim të të dhënave në leje si dhe ndryshimet statusore në afat prej pesë ditëve nga dita e shkaktimit të ndryshimit;

(6) Dërguesi i regjistruar është i obliguar që t'i plotësojë këto kushte:

1) të dorëzojë garanci në organin kompetent doganor për sigurimin e pagesës së akcizës para se të fillojë të dërgojë të mira të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës;

2) të mbajë evidencë për importuesit dhe të mirat e akcizës të dërguara sipas llojit, emrit tregtar dhe shenjës tarifore, sasisë, vendit dhe datës së dërgesës, pranuesi i të mirave të akcizës dhe numri referues i lëvizjes së dokumentit të akcizës;

3) ta informojë organin kompetent doganor për çdo ndryshim të të dhënave të cekura në leje;

4) të sigurojë mbikëqyrje të pandërprerë dhe kontroll mbi punën e tij dhe

5) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kyer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë.

(7) Organi kompetent doganor mban Regjistër elektronik të pëlqimeve për dërgues të regjistruar.

(8) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni shfuqizohet:

1) nëse poseduesi i lejes vdes;

2) me ndërprerjen e ekzistimit të personit juridik posedues i lejes;

3) me kërkesë të poseduesit të lejes;

4) nëse organi kompetent doganor e anulon lejen dhe

5) pas skadimit të afatit të vlefshmërisë së lejes.

(9) Ograni kompetent doganor me detyrë zyrtare e heq lejen e akcizës nëse e konfirmon se:

1) dërguesi i regjistruar tanimë nuk i plotëson kushtet e cekura në leje;

2) nuk mundësohet kryerja e mbikëqyrjes përkatëse dhe kontrollit;

3) shuma e garantuar për sigurimin e akcizës nuk është e mjaftueshme, pranuesi i regjistruar nuk e ka rritur shumën e garantuar ose nuk ka dorëzuar garanci të re në periudhën kohore të përcaktuar nga organi kompetent doganor;

4) leja është lëshuar në bazë të të dhënave të paplotësuara ose të pasakta;

5) dërguesi i regjistruar nuk i ka mënjanuar parregullsitë në afatin e përcaktuar nga organi kompetent i doganë dhe

6) dërguesi i regjistruar është i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim pa kusht me burg për vepër të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me aktvendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos ketë ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalesë të përkohshme për kryerjen e veprimtarisë dhe ndalesë të përhershme për kryerjen e veprimtarisë së veçantë.

(10) Me ndërprerjen e vlefshmërisë së lejes për regjistrimin e dërgues, leja e pranuesit të regjistruar shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për dërgues të regjistruar.

Neni 30

Garancia për sigurimin e borxhit të akcizës

(1) Mbajtësi i magazinës së akcizës dhe pronari i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës janë të obliguar në organin doganor kompetent të dorëzojnë garanci për sigurimin e pagimit të borxhit të akcizës i cili mund të shkaktohet për të mirat e akcizës të cilat gjenden në procedurë të prolongimit të akcizës në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(2) Pranuesi i regjistruar, pranuesi i regjistruar periodik dhe dërguesi i regjistruar janë të obliguar në organin kompetent doganor të dorëzojnë garanci për sigurimin e borxhit të akcizave, i cili mund të shkaktohet për të mirat e akcizave të cilat gjenden në procedurën e prolongimit të akcizës në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(3) Mbajtësi i magazinës së akcizave, prodhuesi ose importuesi, si dhe prodhuesi i vogël i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve alkoolike të forta për qëllime komerciale – destileri e vogël janë të obliguar në organin kompetent doganor të dorëzojnë garanci për sigurimin e borxhit të akcizave i cili mund të shkaktohet nga markat e tërhequra të akcizës.

(4) Shuma e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizave që mund të shkaktohet për të mirat e akcizave të cilat janë prodhuar, përpunuar, magazinuar ose pranohen në magazinën e akcizave në procedurën e prolongimit të akcizës, si dhe shuma e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizave që mund të shkaktohet për të mirat e akcizave të cilat pranohen, magazinohen dhe përdoren në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar, e përcakton organi kompetent tatimor varësisht nga shuma e borxhit të akcizave që mund të shkaktohet në periudhën e akcizave.

(5) Organi kompetent doganor mund të përcaktojë edhe shumë më të vogël të garancisë për sigurimin e borxhit të akcizave që mund të shkaktohet nga shuma e përcaktuar në paragrafin (4) të këtij neni me kusht që personat nga paragrafi (1) të këtij neni të sigurojnë sistem të mjaftueshëm për menaxhim me evidencën komerciale, e cila mundëson kontrolle përkatëse doganore dhe pronësi të dëshmuar.

(6) Nëse një person është mbajtës i më shumë magazinave të akcizave, mund të dorëzojë granci e cila do të jetë për të gjitha magazinat e akcizave. Sigurimi i borxhit të akcizave i shkaktuar nga markat e ngritura të akcizave nga paragrafi (3) i këtij neni mund të përfshihet në shumën e garancisë nga paragrafi (4) të këtij neni, por në këtë rast dispozitat e paragrafit (5) të këtij neni nuk zbatohen për shumën e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizave që mund të shkaktohet nga markat e tërhequra të akcizave nga paragrafi (3) i këtij neni.

(7) Në rast të ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes së akcizës ose lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizave, garancia mund të lirohet nëse është e paguar akciza për të mirat e akcizës të rezervave dhe të mirat e akcizës për të cilat është shkaktuar obligimi i pagesës para ndërprerjes së vlefshmërisë së lejes së akcizës ose të lejes për shfrytëzues të autorizuar, si dhe në rastet kur borxhi i akcizave më shumë nuk mund të shkaktohet për të mirat e akcizës të cilat kanë lëvizur në procedurën e prolongimit të akcizës.

(8) Obliguesit e akcizës në organin kompetent doganor dorëzojnë kërkesë për pranimin e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizës. Organi kompetent doganor pas pranimit të garancisë për sigurimin e borxhit të akcizës, e fut në evidencën e vet.

(9) Garancia nuk parashtrrohet për të mirat e akcizës shuma e së cilës në pajtim me dispozitat e këtij ligji arrin zero denarë.

(10) Garancia për sigurimin të borxhit të akcizës nga paragrafi (1) të këtij neni nuk do të kërkohet rastet kur:

1) mbajtësi i magazinës së akcizës është organ shtetëror dhe

2) poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar është organ shtetëror, shkencor, institucion arsimor ose institucion shëndetësor.

(11) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për pranimin e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizës dhe mënyrën e llogaritjes së lartësisë së shumës për sigurimin e borxhit të akcizës si dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 31

Lloje të garancive

(1) Garancia për sigurim të borxhit të akcizës nga nenet 30 dhe 35 të këtij ligji mund të parashtrrohet në një nga format e ardhshme:

1) garanci bankare dhe

2) depozitë me para të gatshme.

KAPITULLI 4
LËVIZJA E TË MIRAVE TË AKCIZËS NË
PROCEDURË TË PROLOGIMIT TË AKCIZËS

Neni 32

**Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të
prolongimit të akcizës së zonës së akcizës**

(1) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të zonës së akcizës konsiderohet se ka filluar dhe mbaruar në Republikën e Maqedonisë.

(2) Të mirat e akcizës lëvizin në procedurë të prolongimit të akcizës në zonën e akcizës në rastet kur:

1) dërgohen nga një magazinë e akcizës në magazinë tjetër të akcizës;

2) dërgohen nga magazinë të akcizës deri në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar të poseduesit të lejes për shfrytëzim të privilegjuar ose poseduesit të lejes nga neni 100 të këtij ligji dhe nga vendi i shfrytëzimit të privilegjuar kthehen në magazinën e akcizës me pëlqim paraprak të organit kompetent doganor;

3) dërgohen nga magazina e akcizës te zyra doganore e eksportit dhe

4) nga zyra doganore e importit, pas përfundimit të procedurës doganore dërgohen në magazinën e akcizës ose deri në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar.

(3) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës fillon kur të mirat e akcizës dërgohen nga magazina e akcizës në rastet nga paragrafi (2) pikat 1), 2) dhe 3) dhe në rastet nga pika 4) të këtij neni kur nga zyra doganore e importit pas përfundimit të procedurës doganore fuen në magazinën e akcizës ose në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar.

(4) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës konsiderohet se është e përfunduar kur pranuesi do t'i marrë të mirat e akcizës ose kur të mirat e akcizës do ta lëshojnë zonën e akcizës të Republikës së Maqedonisë.

(5) Parregullsia në lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës do të konsiderohet si shmangie nga dispozitat e paragrafit (4) të këtij neni, përveç rasteve nga neni 8 paragrafi (3) të këtij ligji.

(6) Nëse gjatë rrjedhës së lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit për zonë të akcizës ka ardhur deri në parregullsi, paraqitet akcizë në pajtim me nenin 8 paragrafi (2) pika 1) të këtij ligji, me ç'rast obligues tatimor do të konsiderohet personi i theksuar në nenin 9 paragrafi (1) pika 1) alineja 2 e këtij ligji.

(7) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës nga paragrafi (2) të këtij neni, që fillon dhe mbaron në territorin e Republikës së Maqedonisë

Neni 33

**Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurën e
prolongimit të akcizës ndërmjet Republikës së
Maqedonisë dhe vendeve anëtare të Bashkimit
Evropian, duke përfshirë edhe lëvizjen përmes vendeve
të treta ose territoreve të treta**

(1) Të mirat e akcizës lëvizin në procedurë të prolongimit të akcizës, duke përfshirë lëvizjen përmes vendeve të treta ose territoreve të treta të magazinës së akcizës në Republikën e Maqedonisë ose nga vendi i eksportit në Republikën e Maqedonisë nga ana e dërguesit të regjistruar drejt:

1) magazinës së akcizës në vend tjetër anëtar;

2) pranuesit të regjistruar në vend tjetër-anëtar;

3) vendin të dorëzimit direkt të caktuar nga mbajtësi i magazinës së akcizës ose nga pranuesi i regjistruar në vend tjetër-anëtar;

4) vendi ku të mirat e akcizës e lëshojnë zonën e akcizës dhe dërgohen nga magazina e akcizës;

5) vendi i daljes në zonën e akcizës, kurse transferohen nga vendi i importit nga dërguesi i regjistruar;

6) vendi ku të mirat e akcizës e lëshojnë territorin e Bashkimit Evropian dhe

7) përfaqësitë diplomatike dhe konsullore dhe organizatat ndërkombëtare të themeluara në vend tjetër anëtar.

(2) Të mirat e akcizës lëvizin, duke përfshirë lëvizje përmes vendeve të treta në procedurë të prolongimit të akcizës nga magazinë të akcizës në vendet tjetër anëtare ose nga vendi i eksportit në vend tjetër anëtar ose nga dërguesi i regjistruar drejt:

1) magazina e akcizës në Republikën e Maqedonisë;

2) pranuesi i regjistruar në Republikën e Maqedonisë;

3) vendi i dërgimit të drejtpërdrejtë në Republikën e Maqedonisë, të përcaktuar nga mbajtësi i magazinës së akcizës ose nga pranuesi i regjistruar në Republikën e Maqedonisë;

4) vendi ku të mirat e akcizës e lëshojnë territorin e Bashkimit Evropian përmes Republikës së Maqedonisë dhe

5) përfaqësitë diplomatike dhe konsullore dhe organizatat ndërkombëtare të themeluara në vend tjetër anëtar.

(3) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës fillon kur të mirat e akcizës dërgohen nga magazina e akcizës në rastet nga paragrafi (1) të këtij neni.

(4) Dispozitat e paragrafëve (1) dhe (2) të këtij neni zbatohen gjithashtu për lëvizjen e të mirave të akcizës për të cilat është përcaktuar shumë e akcizës nga zero denarë, të cilat nuk lëshohen në qarkullim.

(5) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës konsiderohet se është e përfunduar kur pranuesi do t'i marrë të mirat e akcizës ose kur të mirat e akcizës do ta lëshojnë territorin e Bashkimit.

(6) Parregullsia në lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës do të konsiderohet si shmangie nga dispozitat e paragrafit (5) të këtij neni, përveç rasteve nga neni 8 paragrafi (3) të këtij ligji.

(7) Në rastet kur gjatë lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit mes Republikës së Maqedonisë dhe shteteve-anëtare ka ardhur deri në parregullshmëri, akciza llogaritet dhe arkëtohet në Republikën e Maqedonisë në pajtim me këtë ligj, kur:

1) parregullsitë kanë ndodhur në territorin e Republikës së Maqedonisë;

2) parregullshmëria është zbuluar në Republikën e Maqedonisë, por nuk është e mundur të konstatohet në cilin vend ka ndodhur dhe

3) të mirat e akcizës të dërguara nga Republika e Maqedonisë në vend tjetër anëtar nuk kanë arritur në destinacion dhe për të cilën gjatë lëvizjes nuk është zbuluar ndonjë parregullsi, përveç në rastet kur dërguesi do të paraqet provë të organi kompetent për përfundimin e duhur të lëvizjes ose siguron dëshmi për vendin jashtë Republikës së Maqedonisë në të cilën ka ndodhur parregullsia, në afat prej katër muajve nga fillimi i lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës. Akciza arkëtohet me zbatimin e shkallës së akcizës e cila vlen në ditën e dërgimit. Personit i cili ka garantuar pagesën e akcizës në rast se nuk ka qenë ose nuk mund të ishte i informuar se të mirat e akcizës nuk kanë arritur në destinacion, i miratohet periudhë prej një muaji nga dita e

njoftimit nga ana e organit doganor kompetent në Republikën e Maqedonisë për të siguruar dëshmi për përfundimin e drejtë të lëvizjes ose për të siguruar dëshmi për vendin jashtë Republikës së Maqedonisë në të cilin ka ndodhur parregullsia.

(8) Në rastet nga paragrafi (7) pikat 2) dhe 3) të këtij neni, nëse para skadimit të periudhës prej tri vitesh nga dita e fillimit të lëvizjes, konstatohet se parregullsia ka ndodhur në vend tjetër anëtar dhe se akciza është paguar në Republikën e Maqedonisë, obliguesit tatimor të akcizës nga Republika e Maqedonisë i kthehet akciza me kërkesë të paraqitur.

Neni 34

Procedura për lëvizje me zbatim të dokumentit administrativ elektronik (DA-e)

(1) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës është e lejuar vetëm nëse është e shoqëruar nga dokument administrativ elektronik (DA-e) në sistemin e lëvizjes dhe kontrollit të akcizës (EMCS – Excise movement and control system), me të cilën dëshmohet se llojet e theksuara dhe sasi të të mirave të akcizës do të lëvizin në procedurë të akcizës së prolonguar. Para fillimit të lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës, lëvizja regjistrohet në sistemin e lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës me çka merr numër unik administrativ referent të lëvizjes.

(2) Me Sistemin e lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës së të mirave menaxhon Drejtoria Doganore.

(3) Dërguesi është i obliguar të paraqesë draft dokument administrativ elektronik në Sistemin për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës jo më herët se shtatë ditë para datës së fillimit të lëvizjes së të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës së prolonguar të theksuar në DA-e.

(4) Sistemi për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës kryen kontroll të të dhënave në draft dokumentin administrativ elektronik. Nëse të dhënat në draft dokumentin administrativ elektronik nuk janë të sakta, sistemi i dërgon mesazh dërguesit. Nëse të dhënat në draft dokumentin administrativ elektronik janë të sakta, Sistemi do t'i ndajë numër unik referues administrativ dhe do t'i dërgojë mesazh për njoftim dërguesit.

(5) Në rastet nga neni 32 paragrafi (2) pika 1) të këtij ligji, Sistemi për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës dërgon mesazh për njoftim te pranuesi i të mirave të akcizës - mbajtësi i magazinës së akcizës, me të cilën e përcjellë dokumentin administrativ elektronik.

(6) Në rastet nga neni 33 paragrafi (1) pikat 1), 2) dhe 5) dhe neni 36 paragrafët (1) dhe (6) të këtij ligji, organi kompetent i vendit të nisjes nëpërmjet Sistemit për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës menjëherë dërgon dokumentin administrativ elektronik në organin kompetent të destinacionit, i cili duhet ta dërgojë tek marrësi i të mirave të akcizës, me ç'rast pranuesi mund të jetë pronar i magazinës së akcizës ose marrës i regjistruar.

(7) Në rastet e eksportit, dokumenti elektronik administrativ përmes Sistemit për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës i dërgohet organit kompetent ku paraqitet deklarata doganore e eksportit.

(8) Në rastet nga neni 33 paragrafi (1) pika 6) të këtij ligji, organi doganor kompetent i vendit të nisjes në Republikën e Maqedonisë, përmes Sistemit për lëvizjen dhe kontrollin e të mirave të akcizës, dërgon dokumentin administrativ elektronik tek organi kompetent i vendit anëtar ku paraqitet deklarata doganore e eksportit.

(9) Dërguesi i të mirave të akcizës është i obliguar që transportuesit të të mirave të akcizës të sigurimit të version të shtypur të dokumentit administrativ elektronik ose ndonjë dokumenti tjetër komercial që i shoqëron të mirat e akcizës, duke theksuar numrin unik referent administrative të lëvizjes dhe sipas nevojës, e dorëzon tek organi kompetent.

(10) Dërguesi mund ta anulojë dokumentin administrativ elektronik derisa lëvizja nuk ka filluar nën kushtet e nga neni 32 paragrafi (3) të këtij ligji.

(11) Dërguesi gjatë lëvizjes duke shfrytëzuar sistemin për lëvizjen dhe kontrollit të të mirave të akcizës dhe ta ndryshojë vendin e destinacionit dhe të theksojë destinacion të ri, i cili duhet të jetë një nga destinacionet e theksuara në nenin 32, paragrafi (2), pikat 1) dhe 3) ose nenin 33 paragrafi (1) pikat 1), 2), 3) dhe 6) të këtij ligji.

(12) Pas pranimit të të mirave të akcizës në cilin do destinacion nga neni 32 paragrafi (2) pikat 1), 2) dhe 4), neni 33 paragrafi (1) pikat 1), 2) dhe 7) dhe neni 36 paragrafi (1) të këtij ligji, pranuesi është i detyruar pa prolongim kurse më së voni në afat prej pesë ditësh punë pas mbarimit të lëvizjes të paraqesë vërtetimi të pranimit, duke përdorur Sistemin për lëvizje dhe kontrollin e të mirave të akcizës, përveç në rastet veçanërisht të arsyeshme, të miratuara nga organ kompetent.

(13) Sistemi i lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës kryen kontroll elektronik të të dhënave në vërtetimin për pranim. Nëse të dhënat në vërtetimin e pranimit nuk janë të sakta, sistemi menjëherë dërgon mesazh me njoftim tek pranuesi. Nëse të dhënat në vërtetim për pranim janë të sakta, Sistemi për lëvizje të mallrave dhe kontroll të të mirave të akcizës i dërgon mesazh pranuesit të të mirave të akcizës se vërtetimi i pranimit është regjistruar.

(14) Në rastet e eksportit, konfirmimi i eksportit kryhet në pajtim me dispozitat doganore me ç'rast sistemi i lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës deri të dërguesi i të mirave të akcizës dërgon mesazh me njoftim për përfundimin e procedurës së lëvizjes dhe vërtetim për eksport të kryer.

(15) Me marrëveshje bilaterale ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe vendit tjetër anëtar mund të miratohet procedurë e thjeshtësuar e lëvizjes së të mirave të akcizës kur i njëjti dërgues shpesh dhe rregullisht dërgon të mira të akcizës në procedurë për prolongim të akcizës të të njëjtit pranues, duke përfshirë lëvizjet nëpër tubacione fikse.

(16) Me përjashtim nga neni 34 paragrafi (1) të këtij ligji, kur lëvizja e të mirave të akcizës nga neni 32 paragrafi (2) pika 1) e këtij ligji në tërësi zhvillohet në zonën e akcizës edhe atë ndërmjet magazinave të akcizës të të njëjtit mbajtës, kurse për këtë ekziston nevojë ekonomike dhe nuk prishen parimet tatimore, Drejtoria Doganore mund ta miratojë thjeshtimin e procedurës së lëvizjes, duke përfshirë mundësinë për shmangie nga nevoja për shfrytëzimin e Sistemit të kontrollit të lëvizjes duke zbatuar dokument administrativ të thjeshtësuar në formë në letër. Zbatimi i dokumentit administrativ të thjeshtësuar miratohet në procedurën për lëshimin ose ndryshimin e lejes së akcizës.

(17) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e plotësimit të dokumentit administrativ elektronik, formën dhe përmbajtjen e mesazheve dhe kodeksin e shifrave që përdoren gjatë plotësimit të dokumentit administrativ elektronik, si dhe zbatimin e dokumentit të thjeshtësuar administrativ.

Neni 35

Garancia për sigurimin e borxhit të akcizës për lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës

(1) Për të mirat e akcizës që lëvizin në procedurë të prolongimit të zonës së akcizës, detyrimisht paraqitet garanci për sigurimin e borxhit të akcizës që mund të lindë, përveç në tastet kur të mirat e akcizës dërgohen përmes tubacioneve fikse në territorin e Republikën së Maqedonisë ose kur të mirat e akcizës lëvizin ndërmjet magazinave të akcizës të mbajtësit të njëjtë.

(2) Garanci për sigurimin e borxhit të akcizës për lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës paraqet mbajtësi i magazinës së akcizës, transportuesi, pronari i të mirës së akcizës ose pranuesi.

(3) Për të mirat e akcizës që lëvizin në procedurë të prolongimit të akcizës ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe vendit tjetër anëtar, detyrimisht parashtrohet garanci, përveç rastet kur ato dërgohen përmes tubacioneve fikse me marrëveshje bilaterale.

(4) Shuma e garancisë për të mirat e akcizës që lëvizin në procedurë të prolongimit të akcizës në zonën e akcizës, përcaktohet në lartësi të borxhit të akcizës që mund të ndodhë për ato të mira të akcizës.

(5) Shuma e garancisë për të mirat e akcizës që lëvizin në procedurë të prolongimit të akcizës ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe vend tjetër anëtar, përcaktohet në lartësi të borxhit të akcizës që mund të ndodhë në zonën e akcizës të Republikës së Maqedonisë.

(6) Personat nga paragrafi (2) të këtij neni te organi kompetent doganor paraqet kërkesë për pranimin e garancisë Organi doganor kompetent pas pranimit të garancisë, e fut në evidencën e vet.

(7) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e kërkesës për pranimin e garancisë për sigurimin e borxhit të akcizës për lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurën e prolongimit të akcizës dhe mënyrën e llogaritjes së lartësisë së shumës për sigurimin e borxhit të akcizës si dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 36

Dërgesa direkte

(1) Organi kompetent doganor mund të miratojë vend të dërgesës së drejtpërdrejtë të energjentëve nga neni 92 paragrafi (3) pikat 1) 2) dhe 3) të këtij ligji:

1) pas kërkesës së parashtruar nga mbajtësi i magazinës së akcizës ose

2) pas kërkesës së parashtruar nga pranuesi i regjistruar.

(2) Në leje theksohen të gjitha vendet për dërgesë të drejtpërdrejtë me lokacion, adresë, emër dhe numër përkatës identifikues.

(3) Për vendin e dërgimit të drejtpërdrejtë në Republikën e Maqedonisë konsiderohet:

1) vend i ndryshëm nga lokacioni i magazinës së akcizës ose

2) vend i ndryshëm nga vendi i miratuar për pranim të të mirave të akcizës në suaza të lejes të pranuesit të regjistruar.

(4) Për vendin e dërgesës së drejtpërdrejtë miratohet vendi i cili i plotëson kushtet si vijojnë:

1) të gjendet në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe të jetë në pronësi, qira ose qiramarrje nga ana e mbajtësit të magazinës së akcizës;

2) të gjendet në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe të jetë në pronësi, qira ose qiramarrje nga ana e pranuesit të regjistruar;

3) të disponojë me kapacitete hapësinore, operative dhe logjistike të vendit për pranim të cilët përfshijnë edhe sistem adekuat për matje të të mirave të akcizës të cilat pranohen;

4) të posedojë sistem për ndjekje të kontabilitetit të punës dhe mbajtjen e evidencës dhe

5) të sigurojë kushte për kryerjen e mbikëqyrjes së papenguar dhe kontrollit.

(5) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës konsiderohet e përfunduar kur të mirat e akcizës mbërrijnë në vendin e dorëzimit të drejtpërdrejtë.

(6) Mbajtësi i magazinës së akcizës ose pranuesi i regjistruar është i detyruar të dorëzojë vërtetim për pranimin e të mirave të akcizës në pajtim me nenin 34 paragrafi (12) të këtij ligji.

(7) Akciza ndodh në momentin e pranimit të të mirave të akcizës në vendin e dorëzimit të drejtpërdrejtë dhe paguhet në pajtim me nenin 10 paragrafi (2) të këtij ligji.

Neni 37

Raste kur sistemi për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës nuk punon (procedura rezervë)

(1) Në rast të ndërprerjes së punës së Sistemit për lëvizjen dhe kontrollin e të mirave të akcizës, dërguesi mund të fillojë lëvizjen e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës me kushte që të mirat e akcizës të shoqërohen me dokument administrativ në letër që përmban të njëjtat të dhëna nga draft dokumenti administrativ elektronik dhe para fillimit të lëvizjes e informon organin doganor kompetent në vendin e nisjes.

(2) Para fillimit të lëvizjes, dërguesi është i detyruar organit doganor kompetent në vendin e nisjes t'ia dorëzojë dokumentin nga paragrafi (1) të këtij neni dhe nëse është përgjegjës për mungesën e sistemit, të dorëzojë informata adekuate për arsyet e mosarritshmërisë.

(3) Organi doganor kompetent në vendin e nisjes kryen kontroll të të dhënave të theksuara në dokumentin administrativ në letër.

(4) Kur Sistemi i lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës ose sistemi kompjuterik i dërguesit përsëri do të jetë në dispozicion, dërguesi është i detyruar menjëherë do të paraqesë draft dokument administrativ elektronik në pajtim me nenin 34 paragrafi (3) të këtij ligji. Të dhënat e futura në sistem duhet të korrespondojnë me të dhënat e deklaruara në dokumentin nga paragrafi (1) të këtij neni.

(5) Pasi Sistemi i lëvizjes dhe kontrollit të të mirave të akcizës do t'i konfirmon të dhënat në draft dokumentin elektronik të akcizës në pajtim me nenin 34 paragrafi (3) të këtij ligji, ai dokument zëvendëson dokumentin e akcizës në letër nga paragrafi (1) i këtij neni, ku zbatohen dispozitat e nenit 34 paragrafët (5), (6), (7), (8), (12), (13) dhe (14) të këtij ligji.

(6) Lëvizja konsiderohet se është në procedurë të prolongimit të akcizës me zbatimin e dokumentit administrativ në letër deri në momentin e verifikimit të të dhënave në dokumentin administrativ elektronik.

(7) Dërguesi është i obliguar ekzemplar nga dokumenti administrativ në letër të ruaj në evidencën e tij.

(8) Kur sistemi kompjuterik në shtetin anëtar të dërgimit nuk është në dispozicion, dërguesi i dërgon të dhënat nga neni 34 paragrafi (11) të këtij ligji duke përdorur mjete të tjera të komunikimit. Para se të kryhet ndryshimi i destinacionit, dërguesi është i detyruar të

njoftojë organin doganor kompetent në vendin e nisjes me ç'rast do të zbatohen dispozitat e paragrafëve (4), (5), (6) dhe (7) të këtij neni.

(9) Në rastet nga neni 32 paragrafi (2) pikat 1), 2) dhe 4), neni 33 paragrafi (1) pikat 1), 2), 5) dhe 7) dhe neni 36 paragrafët (1) dhe (6) të këtij ligji, kur vërtetimi për pranim nga neni 34 paragrafi (12) të këtij ligji, për atë që gjatë lëvizjes së Sistemit për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës në vendin e destinacionit është bërë i padisponueshëm ose kur lëvizja filloi me përdorimin e dokumentit administrativ në letër nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund të futet në sistem në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni, pranuesi është i detyruar të organit kompetent të vendit të destinacionit t'i paraqesë dokument administrativ në letër që përmban të dhënat e njëjtat si vërtetimi për pranim dhe vërtetimi se lëvizja ka përfunduar.

(10) Në rastet nga paragrafi (9) të këtij neni, organi doganor kompetent i vendit të destinacionit duhet të dërgojë kopje të dokumentit administrativ të organit kompetent të shtetit anëtar të nisjes.

(11) Kur Sistemi për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës sistemi kompjuterik përsëri do të jetë në dispozicion ose kur procedura ka përfunduar në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni, pranuesi është i detyruar të paraqesë vërtetim për pranim në pajtim me nenin 34 paragrafi (12) të këtij ligji, me ç'rast zbatohen dispozitat e nenit 34 paragrafët (13) dhe (14) të këtij ligji.

(12) Nëse në rastet nga neni 32 paragrafi 2) pika 3) dhe neni 33 paragrafi (1), pikat 4) dhe 6) të këtij ligji, vërtetimi për eksport të kryer nga neni 34 paragrafi (14) të këtij ligji nuk mund të dorëzohet për shkak se gjatë lëvizjes Sistemi për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës në vendin e destinacionit është i pa disponueshëm ose kur lëvizja që ka filluar me përdorimin e dokumentit administrativ në letër nga paragrafi (1) të këtij neni, nuk është e mundur të futet në sistem në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni, organi doganor kompetent gjatë eksportit i dërgon organit kompetent dokument administrativ në letër në nisje i cili i përmban të njëjtat të dhëna si vërtetimi për eksport të kryer dhe vërtetoni se lëvizja ka përfunduar. Pas marrjes së vërtetimit për eksport të kryer në formë letrë, organi doganor kompetent i nisjes i dërgon kopje dërguesit.

(13) Kur Sistemi për lëvizje dhe kontrollit të të mirave të akcizës sistemi kompjuterik përsëri do të jetë në dispozicion ose kur procedura ka përfunduar në pajtim me paragrafin (4) të këtij neni, organi doganor kompetent për eksport është i detyruar të paraqesë vërtetim për eksport të kryer në pajtim me nenin 34 paragrafi (14) të këtij ligji, me ç'rast zbatohen dispozitat e nenit 34 paragrafët (15) të këtij ligji.

(14) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e zbatimit të procedurës rezervë dhe formën dhe përmbajtjen e dokumentit administrativ në letër.

KAPITULLI 5

LËVIZJA DHE NËNSHTRIMI NDAJ AKCIZËS TË TË MIRAVE TË AKCIZËS ME AKCIZË TË PAGUAR NË VEND TJETËR ANËTAR

Neni 38

Furnizimi i të mirave të akcizës nga ana e personit fizik për qëllime jokomerciale

(1) Akciza për të mirat e akcizës që lirohen për konsum në vend tjetër anëtar, kurse janë blerë nga ana e personi fizik për përdorim personal dhe që i fut në Republikën e Maqedonisë, ndodh vetëm në shtetin anëtar në të cilin janë blerë.

(2) Gjatë përcaktimit nëse të mirat e akcizës nga paragrafi (1) të këtij neni janë dedikuar për përdorim personal duhet të merret parasysh:

1) statusi tregtar i mbajtësit të të mirave të akcizës dhe arsytet për ruajtjen e tyre;

2) vendi ku gjenden të mirat e akcizës ose nëse është e përshtatshme, mënyra e transportit të tyre;

3) dokumente tjera dhe të dhëna të cilat kanë të bëjnë në të mira të akcizës me të cilat do të përcaktohet se të mirat e akcizës janë blerë për qëllime jokomerciale;

4) lloji i të mirave të akcizës dhe

5) sasia e të mirave të akcizës.

(3) Për qëllimet e paragrafit (2) pika 5) të këtij neni, konsiderohet se të mirat e akcizës të futura nuk janë dedikuar për qëllime komerciale nëse sasi të tyre nuk tejkalojnë:

1) 800 copë cigare;

2) 400 copë cigarilo;

3) 200 copë puro;

4) 1 kilogram duhan për pije;

5) 10 litra pije të forta;

6) 20 lirta ndërprodhime;

7) 90 litra verë, duke përfshirë më së shumti 60 litra verë me shkurë dhe

8) 110 litra birra.

(4) Me përjashtim të dispozitave të paragrafit (1) të këtij neni, akciza ndodh për energjentë të blerë dhe të futur në Republikën e Maqedonisë, të cilat janë lëshuar për konsum në vend tjetër anëtar dhe të transportuara nga personi fizik në mënyrë të pazakontë. Me transport të energjentëve në mënyrë jo të zakonshëm konsiderohet transporti i energjensave në rezervuare të ndryshme nga rezervuarët standard në nenin 48 paragrafi (4) të këtij ligji.

Neni 39

Të mirat e akcizës të cilat lëshohen në qarkullim në vend tjetër anëtar dhe pranohen në Republikën e Maqedonisë për qëllime komerciale

(1) Në rastet kur të mirat e akcizës që lëshohen në qarkullim në vend tjetër anëtar, kurse për qëllime komerciale ruhen në Republikën e Maqedonisë ku pranohen ose shfrytëzohen, akciza ndodh në Republikën e Maqedonisë. Ruajtja për qëllime komerciale nënkupton ruajtjen e të mirave të akcizës nga ana e personi dhe për nevoja të ndryshme nga neni 38 të këtij ligji.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) të këtij neni zbatohen kushtet për ndodhjen e akcizës dhe shumën e akcizës të cilat vlejnë në ditën kur ka ndodhur akciza në Republikën e Maqedonisë.

(3) Të mirat e akcizës që gjenden në aeroplan që fluturon ndërmjet shteti anëtar dhe Republikës së Maqedonisë dhe të cilat nuk janë të dedikuara për shitje kur aeroplani gjendet në zonën e akcizës, nuk konsiderohet si i dedikuar për qëllime komerciale në Republikën e Maqedonisë.

(4) Pas kërkesës së parashtruar akciza për mallrat e akcizë që janë lëshuar në qarkullim në Republikën e Maqedonisë mund të kthehet ose të mos paguhet në shtetin anëtar në rastet kur organi kompetent i shtetit tjetër anëtar përcakton se akciza është paraqitur dhe është paguar në Republikën e Maqedonisë.

Neni 40

Lëvizja e të mirave të akcizës me akcizë të paguar në vend tjetër anëtar

(1) Në rastet nga neni 39 paragrafi (1) të këtij ligji, të mirat e akcizës lëvizin me dokument administrativ të thjeshtësuar shoqëruar (në tekstin e mëtejshëm: DA-thsh) i cili i përmban të dhënat nga DA-e nga neni 34 paragrafi (1) të këtij ligji.

(2) Dokumentin DA-thsh e përgatit dërguesi në formular të përcaktuar në tre ekzemplarë me ç'rast:

1) ekzemplarin e parë e mban dërguesi dhe

2) ekzemplari i dytë dhe i tretë e shoqërojnë lëvizjen e të mirave të akcizës.

(3) Obliguesi i akcizës nga neni 9 paragrafi (2) pika 2) të këtij ligji ka obligim:

1) ta informojë me shkrim organin doganor kompetent për pranimin e prituri të të mirave të akcizës dhe të dorëzojë garanci për sigurimin e pagesës së akcizës para se të mirat e akcizës të dërgohen nga shteti tjetër anëtar;

2) të paraqesë deklaratë të akcizës dhe ta paguajë akcizën dhe

3) t'i mundësojë mbikëqyrje dhe kontroll të organit doganor kompetent për pranim të të mirave të akcizës dhe provat se akciza është paguar.

Neni 41

Lëvizja e të mirës së akcizës me akcizë të paguar përmes territorit të vendit tjetër anëtar

(1) Lëvizja e të mirave të akcizës që lëshohen në qarkullim në Republikën e Maqedonisë edhe përmes territorit të shteti tjetër anëtar barten në destinacionin përfundimtar në territorin e Republikës së Maqedonisë, zhvillohet në kushtet si vijojnë:

1) Lëvizja kryhet me DA-thsh nga neni 40 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) dërguesi është i obliguar para dërgimit të të mirave të akcizës ta njoftojë organin kompetent doganor në Republikën së Maqedonisë;

3) pranuesi i të mirave të akcizës është i obliguar ta vërtetojë pranimin e të mirave të akcizës dhe

4) dërguesi dhe pranuesi të jenë pajtuar për kryerjen e mbikëqyrjes dhe kontroll të cilat do t'i mundësojë organit doganor kompetent të konstatojnë se të mirat e akcizës janë të pranuar dhe se akciza me të vërtetë është paguar.

(2) Pranuesi në Republikën e Maqedonisë është i obliguar ta vërtetojë pranimin e të mirave të akcizës në afat prej pesë ditësh nga dita e pranimit të të mirave të akcizës.

Neni 42

Lëvizja e të mirave të akcizës me akcizë të paguar nga Republika e Maqedonisë deri te vendi tjetër anëtar

(1) Lëvizja e të mirave të akcizës që lëshohen në qarkullim në Republikën e Maqedonisë kurse dërgohen në vend tjetër anëtar, zhvillohet në kushtet si vijojnë:

1) lëvizja kryhet me DA-thsh në pajtim me nenin 40 paragrafi (1) të këtij ligji, përveç në rastet e shitjes në distancë në pajtim me nenin 43 të këtij ligji;

2) dërguesi është i detyruar të njoftojë organin doganor kompetent për vendin e dërgimit të të mirave të akcizës para se të njëjtat të dërgohen dhe

3) dërguesi të pajtohet për kryerjen e kontrolleve që do t'i mundësojnë organit doganor kompetent të përcaktojnë nëse të mirat e akcizës janë dërguar.

(2) Kur dërguesi nga Republika e Maqedonisë dëshiron të realizojë të drejtën e kthimit të akcizës së paguar për të mirat e akcizës të dërguara nga Republika e Maqedonisë kurse të pranuar në vend tjetër anëtar, është i detyruar të dorëzojë:

1) kërkesë te organi kompetent për kthim të akcizës së paguar;

2) provë se akciza është e paguar në Republikën e Maqedonisë;

3) ekzemplar të tretë nga DA-thsh të vërtetuar nga ana e pranuesit në pajtim me dispozitat të cilat janë në vlefshmëri në shtetin anëtar të destinacionit përfundimtar;

4) provë nga e cila tregon se akciza është paguar në vend tjetër anëtar ose dokument me të cilin vërteton se pagesa e akcizës është siguruar në shtetin anëtar të destinacionit përfundimtar dhe

5) cilatdo dëshmi tjera që kërkohen nga organi kompetent në rastin konkret, kurse me qëllim të përcaktimit të arsytimit për kthimin e akcizës së paguar.

(3) Kërkesa nga paragrafi (2) pika 1) e këtij neni parashtrohet te organi doganor kompetent më së voni në afat prej 12 muajve nga dita kur është paguar akciza.

Neni 43

Shitja në distancë

(1) Shitja në distancë konsiderohet lëvizja e të mirave të akcizës të lëshuara në qarkullim në shtet anëtar, kurse më pas të blera nga ana e personi në vend tjetër anëtar i cili nuk është mbajtës i magazinës së akcizës, nuk është pranues i regjistruar dhe nuk ka veprimtari të regjistruar, kurse shitësi ose personi tjetër për llogari të tij, drejtpërdrejt ose tërthorazi i dërgon ose transporton të mirat e akcizës deri tek pranuesi.

(2) Kur të mirat e akcizës të lëshuara në qarkullim në vend tjetër anëtar pranohen për qëllime jokomerciale nga ana e personit në Republikën e Maqedonisë i cili nuk është mbajtës i magazinës së akcizës, nuk është pranues i regjistruar dhe nuk ka aktivitet të regjistruar, akciza ndodh në momentin e dorëzimit të mallrat të akcizës në Republikën e Maqedonisë, me ç'rast zbatohet shuma e akcizës e cila vlen deri në ditën kur akciza ka ndodhur.

(3) Obligues për pagim të akcizës në Republikën e Maqedonisë është shitësi. Organi doganor kompetent mund të përcaktojë akcizën ta paguajë përfaqësuesi tatimor i cili është miratuar nga i njëjti organ ose pranuesi i mallit, në rastet kur shitësi i të mirave të akcizës nuk ka vepruar në pajtim me dispozitat e paragrafit (4) pika 1) të këtij neni.

(4) Shitësi ose përfaqësuesi tatimor i cili dërgon të mira të akcizës nga vend tjetër anëtar në Republikën e Maqedonisë është i obliguar:

1) para dërgimit të të mirave të akcizës të regjistrohet tek organi doganor kompetent në Republikën e Maqedonisë, që ta llogaritë akcizën dhe të dorëzojë garanci për sigurimin e pagesës së akcizës;

2) pas arritjes së mirave të akcizës në Republikën e Maqedonisë, të paraqesë deklaratë të akcizës menjëherë, por jo më vonë se ditën e ardhshme të punës dhe ta paguajë akcizën në afat prej 30 ditëve, përveç në rastet e parregullsisive kur akciza doemos duhet të paguhet menjëherë dhe

3) të mbajë evidencë për dërgimin e të mirave të akcizës.

(5) Shitësi nga Republika e Maqedonisë i cili dërgon të mira të akcizës në vend tjetër anëtar në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni, është i detyruar të mbajë evidencë për dërgimin e të mirave të akcizës.

(6) Shitësi ose përfaqësuesi tatimor ka të drejtë ta kthejë akcizën e paguar në Republikën e Maqedonisë, për të cilën paraqet kërkesë për kthimin e akcizës së paguar në organin doganor kompetent, në afat prej një viti nga pagesa e akcizës. Me kërkesën dorëzohet dëshmi nga organi kompetent i shtetit tjetër anëtar se akciza është paguar ose dokument tjetër zyrtar që vërteton dërgimin dhe pranimin në vend tjetër anëtar.

Neni 44

Përfaqësuesi tatimor për shitje në distancë

(1) Përfaqësuesi tatimor për shitje në distancë ka vendbanim, seli ose filial në territorin e Republikës së Maqedonisë dhe është i autorizuar nga ana e shitësit nga

neni 43 paragrafi (3) të këtij ligji, në emër të tij dhe për llogari të tij në Republikën e Maqedonisë t'i kryejë detyrat dhe i realizon të drejtat në pajtim me dispozitat e këtij ligji, me miratimin paraprak nga organi doganor kompetent.

(2) Leja për përfaqësues tatimor për shitje në distancë i lëshohet personi i cili në kohë dhe plotësisht i përmbush e akcizës tatimin dhe borxhin doganor, i cili nuk ka bërë kundërvajtje të rëndë të dispozitave të akcizës, tatimeve ose doganore.

(3) Leja nga paragrafi (1) të këtij lëshohet në bazë të kërkesës së parashtruar.

(4) Leja për përfaqësues doganor për shitje në distancë lëshohet në kohë të pacaktuar, përveç nëse në kërkesë ndryshe nuk është shënuar.

(5) Leja i lëshohet parashtruesit të kërkesës pa të drejtë të bartjes personit tjetër.

(6) Përfaqësuesi tatimor për shitjen në distancë është i detyruar të njoftojë organin doganor kompetent për të gjitha ndryshimet në të dhënat në leje në afat prej pesë ditësh nga dita e ndodhjes së ndryshimit.

(7) Përfaqësuesi tatimor për shitje në distancë është i obliguar t'i plotësojë kushtet si vijojnë:

1) para dërgimit të të mirave të akcizës të regjistrohet tek organi doganor kompetent në Republikën e Maqedonisë, dhe të dorëzojë garanci për sigurimin e pagesës së akcizës;

2) pas arritjes së mirave të akcizës në Republikën e Maqedonisë, të paraqesë deklaratën e akcizës jo më vonë se ditën e ardhshme të punës dhe të paguajë akcizën në afat prej 30 ditëve;

3) të mbajë evidencë për pranues, llojin e të mirave të akcizës, emërtimin tregtar, sasinë, vendin dhe datën e dërgimit;

4) rregullisht ta njoftojë organin doganor kompetent për çdo ndryshim në të dhënat e theksuara në leje, si dhe për të mundësuar mbikëqyrje të pandërprerë dhe kontroll mbi punën e tij dhe

5) të mos jetë i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm për dënim me burgim pa kusht për vepër penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe me aktgjykim të plotfuqishëm nuk i është shqiptuar ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm në kryerjen e veprimtarisë të caktuar dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së caktuar.

(8) Leja nga paragrafi (2) të këtij neni pushon të vlejë:

1) nëse poseduesi i lejes vdes;

2) me pushimin e ekzistimit të personit juridik posedues i lejes;

3) me kthimin e lejes;

4) nëse organi kompetent doganor e anulon lejen dhe

5) pas kalimit të afatit të vlefshmërisë së lejes.

(9) Organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e anulon lejen nëse konstaton se:

1) përfaqësuesi tatimor për shitjen në distancë nuk i plotëson më kushtet e theksuara në leje;

2) nuk mundëson kryerjen e mbikëqyrjes adekuate dhe kontroll;

3) shumica e garancisë së akcizës nuk është e mjaftueshme, pranuesi i regjistruar nuk ka rritur shumën e garancisë ose nuk ka dorëzuar garanci të re në periudhën kohore të përcaktuar nga organi doganor kompetent, leja e lëshuar në bazë të të dhënave jo të plota ose të pasakta;

4) pushojnë të ekzistojë arsye dhe kushte në bazë të të cilave i është lëshuar leja;

5) përfaqësuesi tatimor për shitjen në distancë nuk i ka mënjeluar parregullsitë në afatin e përcaktuar nga organi doganor kompetent dhe

6) përfaqësuesi tatimor për shitje në distancë nuk është i dënuar me aktgjykim të plotfuqishëm për dënim me burgim pa kusht për vepër penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe me aktgjykim të plotfuqishëm nuk i është shqiptuar ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm në kryerjen e veprimtarisë të caktuar dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarie të caktuar.

Neni 45

Parregullsi gjatë lëvizjes së të mirave të akcizës me akcizë të paguar

(1) Në rastet nga neni 39 paragrafi (1) dhe neni 43 paragrafi (1) të këtij ligji, nëse ndodh parregullsi në Republikën e Maqedonisë gjatë lëvizjes të të mirave të akcizës të cilat janë lëshuar në qarkullim në vend tjetër-anëtarë, obligimi për përllogaritje dhe pagim të akcizës ndodh në Republikën e Maqedonisë.

(2) Kur do të zbulohet parregullsi në Republikën e Maqedonisë gjatë lëvizjes të të mirave të akcizës të cilat janë lëshuar në qarkullim në vend tjetër-anëtar dhe është e pamundur të përcaktohet ku ka ndodhur parregullsia, do të konsiderohet se parregullsia ka ndodhur dhe se obligimi për përllogaritjen dhe pagimin e akcizës ndodh në Republikën e Maqedonisë.

(3) Akciza do të përllogaritet dhe arkëtohet nga personi i cili e ka garantuar pagimin e të njëjtës në pajtim me nenin 40 paragrafi (3) pika 1) ose nenin 43 paragrafi (4) pika 1) të këtij ligji ose nga secili person i cili ka marrë pjesë në ndodhjen e parregullsisë.

(4) Nëse para kalimit të periudhës prej tri vjetësh nga dita e fillimit të lëvizjes së të mirave të akcizës u përcaktua se parregullsia ka ndodhur në vend tjetër – anëtar dhe në të cilin akciza është paguar, zbatohen dispozitat nga neni 39 paragrafi (4) të këtij ligji.

(5) Parregullsia në lëvizjen e të mirave të akcizës në Republikën e Maqedonisë, të cilat janë lëshuar në qarkullim në një vend tjetër anëtar është gjendje e cila paraqitet gjatë lëvizjes të të mirave të akcizës në pajtim me nenin 39 ose nenin 43 të këtij ligji, dhe nuk janë të përfshira me këtë nen me ç'rast lëvizja ose një pjesë e lëvizjes së të mirave të akcizës nuk është plotësuar siç duhet.

(6) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, akciza nuk do të ndodh në Republikën e Maqedonisë për të mirat e akcizës që janë lëshuar në qarkullim në një vend tjetër-anëtar, ndërsa lëvizin në Republikën e Maqedonisë në pajtim me dispozitat për lëvizjen e të mirave të akcizës me akcizë të paguar në vend tjetër-anëtar dhe janë të destinuara për vend tjetër-anëtar.

Neni 46

Shkatërrimi dhe humbjet

(1) Obligimi për llogaritjen dhe pagesën e akcizës nuk do të ndodh në Republikën e Maqedonisë në rastet nga neni 39 paragrafi (1) dhe neni 43 paragrafi (1) të këtij ligji, nëse të mirat e akcizës të cilat janë lëshuar në qarkullim në një vend tjetër-anëtar gjatë lëvizjes së zonës së akcizës në Republikën e Maqedonisë, janë tërësisht të shkatëruara ose të humbura në mënyrë të pakthyeshme, si rezultat i rrethanave të paparashikuara, fuqisë madhore, ose kur humbja ose deficit i lidhen drejtpërdrejt me natyrën e të mirave të akcizës.

(2) Garancia e dorëzuar në pajtim me nenin 40 paragrafin (3) pikën 1) të këtij ligji ose nenin 43 paragrafin (4) pikën 1) të këtij ligji do të lirohet.

(3) Rregullat dhe kriteret për përcaktimin e humbjeve nga paragrafi (1) i këtij neni rregullohen në përputhje me rregullat nga fusha e tatimit mbi fitim.

KAPITULLI 6 LIRIME TË AKCIZAVE

Neni 47

Lirime të akcizave për përfaqësi diplomatike dhe konsullore dhe organizata ndërkombëtare

(1) Nga pagimi i akcizës janë liruar të mirat e akcizës të cilat janë dedikuar për:

1) nevojat zyrtare të përfaqësive diplomatike dhe konsullore dhe misionet e veçanta të akredituara në Republikën e Maqedonisë në bazë të parimit të reciprocitetit, përveç për përfaqësitë konsullore të qeverisura nga konsujt e nderit;

2) nevojat personale të personelit të përfaqësive të huaja diplomatike dhe konsullore dhe misioneve të posaçme të akredituara në Republikën e Maqedonisë;

3) nevojat e organizatave ndërkombëtare kur kjo përcaktohet me marrëveshje ndërkombëtare që e ka ratifikuar ose zbatohet në territorin e Republikës së Maqedonisë;

4) nevojat personale të personelit të organizatave ndërkombëtare kur kjo përcaktohet me marrëveshje ndërkombëtare që e ka ratifikuar ose zbatohet në territorin e Republikës së Maqedonisë;

5) nevojat e forcave ushtarake të palëve kontraktuese të Marrëveshjes Veriatlantike, personelit të tyre ose për furnizimin e kantineve dhe restoranteve të tyre dhe

6) konsumi në përputhje me marrëveshje të lidhur nga Republika e Maqedonisë me vend të tretë ose organizatë ndërkombëtare, me kusht që kontrata për dorëzimin e të mirave të akcizës të parashikojë lirimin nga pagesa e tatimit mbi vlerën e shtuar.

(2) Lirimi nga pagimi i akcizës nga paragrafi (1) i këtij neni për të mira të akcizës të cilat blihen në zonën e akcizës, bëhet me kthimin e akcizës së paguar pas kërkesës së dorëzuar. Gjatë kthimit të akcizës së paguar për energjentët nga neni 92 paragrafi (3) pikat 1), 2) dhe 5) të këtij ligji përlloraritje bëhet sipas akcizës së përcaktuar.

(3) Kthimi i akcizës miratohet në përfaqësinë e huaj diplomatike ose konsullore pas kërkesës së parashtruar dhe faturës së paguar, nëse blen të mira të akcizës për nevoja zyrtare në shumë e cila tejkalon 5.000,00 denarë, duke e përfshirë tatimin mbi vlerën e shtuar. Kthimi bëhet në bazë të marrëveshjeve të veçanta të lidhura me vendin dërgues në pajtim me kushtet e reciprocitetit të cilat i përcakton Ministria e Punëve të Jashtme.

(4) Kthimi i akcizës i miratohet edhe shëfit të përfaqësive diplomatike, anëtarëve të personelit diplomatik të përfaqësive të huaj diplomatike, si dhe funksionarëve konsullorë pas kërkesës së parashtruar dhe faturës së paguar, nëse kanë blerë të mira të akcizës për nevojat personale ose për nevojat e anëtarëve të familjeve të cilat i përbëjnë amvisëritë e tyre, në shumë e cila tejkalon 5.000,00 denarë, duke e përfshirë edhe tatimin mbi vlerën e shtuar.

(5) Kthimi i akcizës nga paragrafi (4) i këtij neni është kufizuar në shumën e përgjithshme prej 50.000,00 denarë për vitin kalendarik përkatës.

(6) Kthimi i akcizës u miratohet organizatave ndërkombëtare dhe anëtarëve të tyre për të mirat e blera të akcizës, pas kërkesës së parashtruar dhe në pajtim me kushtet dhe kufizimet e përcaktuara me marrëveshje ndërkombëtare të ratifikuara.

(7) Lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës nga vendi tjerës anëtarë deri të pranësi nga paragrafi (1) i këtij neni patjetër duhet të shoqërohet me DA-e dhe me vërtetim për lirim nga pagimi i akcizës të lëshuar nga organi kompetent.

(8) Në rastet kur dërguesi i dërgon të mirat e akcizës nga Republika e Maqedonisë në një vend tjetër anëtar personave të cilët sipas legjislacionit të atij vendi kanë të njëjtin status ose status të ngjashëm me personat nga paragrafi (1) i këtij neni, të mirat e akcizës mund t'i dërgojë vetëm nëse janë shoqëruar me DA-e dhe vërtetim për lirim nga pagesa e akcizës e lëshuar nga vendi-anëtar në të cilin janë dërguar të mirat e akcizës.

(9) Të mirat e akcizës të cilat janë liruar nga pagesa e akcizës në pajtim me paragrafin (1) të këtij neni nuk guxon të tjetërsohen pa u parashtruar paraprakisht deklaratë të akcizës dhe pa u paguar akciza.

(10) Lirimin nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund ta shfrytëzojnë shtetas të Republikës së Maqedonisë, as shtetas të huaj me qëndrim të lejuar të përhershëm në Republikën e Maqedonisë.

(11) Kërkesa nga paragrafi (2) i këtij neni, e vërtetuar paraprakisht nga Ministria e Punëve të Jashtme në pajtim me paragrafin (3) të këtij neni parashtrohet në organin doganorë kompetent më së voni deri më 30 qershor nga viti kalendarik i cili vijon pas vitit kalendarik në të cilin parashtruesi i kërkesës i ka blerë të mirat e akcizës.

(12) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e formularit të kërkesës për realizimin e të drejtës për kthimin e akcizës së paguar, mënyrën e parashtrimit të kërkesës për kthimin e akcizës së paguar, si dhe mënyrën e kthimit të akcizës së paguar.

Neni 48

Lirime tjera të akcizës

(1) Akcizë nuk paguhet për të mirat e akcizës në rastin kur:

1) shiten në aeroplanët gjatë fluturimit drejt territorit të tretë ose vendit të tretë;

2) shiten në shitore të lirë në aeroport ndërkombëtar për qarkullim të udhëtarëve, të cilat udhëtari i mban në bagazhin personal për fluturime drejt territorit të tretë ose vendit të tretë;

3) udhëtari i mban në bagazhin personal nga vendi i huaj, ndërsa të cilët nuk kanë karakter komercial dhe për të cilat është përcaktuar lirimi nga pagesa e të dhënave doganore dhe tatimit mbi vlerën e shtuar në pajtim me rregullat doganore dhe tatimore;

4) personi fizik nga vendi i huaj ia dërgon në dërgesa të vogla personit fizik në Republikën e Maqedonisë, ndërsa të cilët nuk kanë karakter komercial dhe për të cilat është përcaktuar lirimi nga pagesa e të dhënave doganore dhe tatimit mbi vlerën e shtuar në pajtim me rregullat doganore dhe tatimore dhe

5) energjentët gjenden në rezervuarët standard të automjeteve motorike ose aeroplanëve të cilët vijnë nga vende të huaja, si dhe kontejnerët specialë dhe nuk janë dedikuar për shitje të mëtutjeshme dhe janë liruar nga pagesa e të dhënave doganore dhe tatimit mbi vlerën e shtuar në pajtim me rregullat doganore dhe tatimore.

(2) Shitorja e lirë është lokal i vendosur në aeroport ndërkombëtar për qarkullim të udhëtarëve e cila i plotëson kushtet e përcaktuara nga organi doganor kompetent.

(3) Udhëtar drejt territorit të tretë ose vendit të tretë është çdo udhëtar i cili posedon biletë avioni në të cilën është cekur se destinacionin e fundit e ka aeroportin në territorin e tretë ose vendin e tretë.

(4) Rezervuare standarde konsiderohen:

1) rezervuare të cilat prodhuesi në mënyrë të përhershme i ka vendosur në automjetet motorike nga lloji i njëjtë siç është automjeti në fjalë dhe të cilët mundësojnë shfrytëzimin e drejtpërdrejtë të karburantit, për lëvizje dhe për punën e sistemit për ftohje dhe të sistemeve tjera gjatë transportit;

2) rezervuare për gaz të vendosura në automjetet motorike për shfrytëzim të drejtpërdrejtë si karburant dhe rezervuare të vendosura në sistem tjetër me të cilin automjeti mund të pajiset, konsiderohen për rezervuare standarde dhe

3) rezervuare të cilat prodhuesi në mënyrë të përhershme i ka vendosur në kontejnerët specialë të llojit të njëjtë siç është kontejneri në fjalë dhe të cilat mundësojnë karburanti gjatë transportit të shfrytëzohet në mënyrë të drejtpërdrejtë për punën e sistemit për ftohje dhe sistemeve tjera me të cilat janë pajisur kontejnerët specialë. Kontejner special konsiderohet mjeti i pajisur me vegël veçanërisht të dedikuar për sistemin e ftohjes, sistemin për përcjelljen e oksigjenit, sistemin e izolimit termik ose sistemin tjetër.

(5) Të mirat e akcizës janë liruar nga pagesa e akcizës, kur shfrytëzohen nga mbajtësi i magazinës së akcizës ose shfrytëzuesi i autorizuar i të mirave të akcizës, pas pëlqimit paraprak nga organi doganor kompetent, në rastet kur:

1) shfrytëzohen si ekzemplarë për analizë dhe teste gjatë prodhimit ose për qëllime shkencore-hulumtuese;

2) shfrytëzohen për kontroll të kualitetit;

3) shfrytëzohen për qëllime të mbikëqyrjes së akcizës dhe

4) shkatërrohen nën mbikëqyrje doganore.

(6) Akciza e alkoolit dhe pijeve alkoolike nuk paguhet për:

1) Birrë nga neni 56 paragrafi (4) i këtij ligji e cila është prodhuar nga personi fizik për konsum personal dhe për konsum nga anëtarët e ekonomisë familjare së tij ose të ftuarit e tij me kusht të mos dedikohet për shtije dhe në sasi prej 500 litra në vit;

2) Birrë nga neni 56 paragrafi (5) i këtij ligji dhe pijet tjera të fituara me fermentim, përveç birrës dhe verës nga neni 56 paragrafi (6) i këtij ligji të cilët janë prodhuar nga personi fizik për konsum personal dhe për konsum nga anëtarët e ekonomisë familjare së tij ose të ftuarit e tij me kusht të mos dedikohet për shtije dhe në sasi të përgjithshme prej 500 litra në vit dhe

3) Alkool etilik nga neni 56 paragrafi (8) i këtij ligji i prodhuar nga personi fizik për konsum personal dhe për konsum nga anëtarët e ekonomisë familjare së tij ose të ftuarit e tij me kusht të mos dedikohet për shtije në sasi prej 200 litra alkool i pastër në vit.

(7) Ministri i Financave e përcakton mënyrën për lirim nga pagesa e akcizës në pajtim me dispozitat e këtij neni.

KAPITULLI 7 PRIVILEGJE TË AKCIZËS

Neni 49

Leja për shfrytëzues të privilegjuar i të mirave të akcizës

(1) Shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës në kuptim të nenit 74 dhe nenit 99 të këtij ligji mund të blejë nga magazina e akcizave, nga pranuesi i regjistruar ose të importojë për nevojat e veta të mira të akcizës pa pagesën e akcizës, në bazë të lejes për shfrytëzues të privilegjuar i të mirave të akcizës të lëshuar nga organi doganor kompetent.

(2) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizave.

Neni 50

Kushte për marrjen e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Leje për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës (në tekstin e mëtuqjeshëm: leje) mund të marrë vetëm personi i cili i plotëson këto kushte:

1) kryen ose ka për qëllim të kryejë veprimtari nga sfera e akcizave dhe ka seli në Republikën e Maqedonisë;

2) në mënyrë të drejtë mban libra afaristë në pajtim me rregullat e vlefshme dhe rregullisht parashton përlllogaritje vjetore në dy vitet e fundit;

3) kundër të cilit nuk është ngritur procedurë për falimentim ose likuidim;

4) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor në dënim të pakushtëzuar me burg për veprë të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësorë të mos jetë shqiptuar ndalesë për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së veçantë;

5) t'i ketë paguar borxhet në bazë të obligimeve tatimore dhe doganore;

6) ka vendosur standarde përkatëse për garanci dhe siguri të cilat konsiderohen të plotësuar kur kërkuesi dëshmon se mban masa përkatëse të cilat e garantojnë sigurinë dhe garancinë e sferave të integritetit fizik dhe kontrole të qasjes, proceseve logjistike dhe menaxhimit me të mirat e akcizës, të punësuarit dhe identifikimit të partnerëve të tij afaristë;

7) plotëson kushte për shkëmbim elektronik të të dhënave dhe

8) parashton garanci për sigurimin e borxhit të akcizës i cili mund të ndodh.

(2) Leja nuk mund të lëshohet në rastet kur nuk është plotësuar një nga kushtet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e dëshimit të plotësimit të kushteve nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 51

Kërkesë për lëshimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Leja për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës lëshohet në bazë të kërkesës së parashtuar.

(2) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për lëshimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 52

Lëshimi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës e lëshon organi doganor kompetent.

(2) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni i lëshohet kërkuesit dhe ka të bëjë me një ose më shumë vende për shfrytëzim të privilegjuar dhe sasi të përgjithshme për një vit kalendarik.

(3) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni lëshohet me periudhë të vlefshmërisë prej pesë vjet, përveç nëse kërkuesi nuk kërkon ndryshe.

(4) Leja nga paragrafi (1) i këtij neni nuk mund t'i bartet personit tjetër.

(5) Organi kompetent doganor vendos për kërkesën për lëshimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës në afat prej 60 ditëve nga dita e pranimit së kërkesës. Me çdo veprim të ndërmarrë për plotësimin e kërkesës, afati ndërpritet.

(6) Lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës organi doganor kompetent e lëshon pas dorëzimit dhe pranimit të garancisë nga neni 30 i këtij ligji.

(7) Organi doganor kompetent mban Regjistër elektronik të lejeve për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës.

(8) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e lëshimit të lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës dhe përmbajtjen e Regjistrit elektronik të lejeve për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës.

Neni 53

Obligime të poseduesit të lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës është i detyruar:

1) t'i shfrytëzojë të mirat e akcizës në pajtim me dedikimin për të cilin është lëshuar leja për shfrytëzues të privilegjuar;

2) të sigurojë ruajtjen përkatëse të mirave të akcizës në vendin e shfrytëzimit të privilegjuar;

3) t'i monitorojë dhe ta njoftojë organin doganor kompetent për të gjitha procedurat, duke përfshirë pranimin, ruajtjen dhe përdorimin e të mirave të akcizës;

4) t'i konstatojë humbjet, përkatësisht deficitet e të mirave të akcizës, si dhe të kontrollojë nëse ekzistojnë cilatdo qofshin parregullsi në punën me të mirat e akcizës dhe të njëjtat t'i paraqesë te organi doganor kompetent;

5) të mundësojë kryerjen e papenguar të mbikëqyrjes dhe kontrollit;

6) të mbajë evidencë të rregullt dhe të saktë dhe të dorëzojë raport mujor për të mirat e akcizës të blera, importuara, magazinuara, transferuara dhe të shpenzuara sipas llojeve dhe sasive për secilin vend të shfrytëzimit të privilegjuar te organi doganor kompetent dhe

7) ta njoftojë organin doganor kompetent për çdo ndryshim të të dhënave dhe kushteve nën të cilat është lëshuar leja për shfrytëzues të privilegjuar dhe të kërkojë ndryshimin e tij.

(2) Nëse organi doganor kompetent përcakton se poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës nuk i plotëson ose nuk i ka plotësuar obligimet nga paragrafi (1) i këtij neni, i cakton afat për mënjanimin e parregullsive të përcaktuara, mund të ngrit procedurë për arkëtimin plotësues të akcizës, si dhe të ngrit procedurë për marrjen e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës.

(3) Poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës është i detyruar faturat dhe dokumentet tjera, të cilat janë lëshuar në bazë të këtij ligji, si dhe librat afaristë t'i ruajë së paku pesë vjet nga kalimi i vitit kalendarik në të cilin kanë të bëjnë të njëjtat.

(4) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e plotësimit të obligimeve nga paragrafi (1) i këtij neni dhe përmbajtjen e raportit mujor për të mirat e akcizës të blera, importuara, magazinuara, transferuara dhe të shpenzuara sipas llojeve dhe sasive për secilin vend të shfrytëzimit të privilegjuar.

Neni 54

Ndryshimi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Poseduesi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës në rast të ndryshimit dhe plotësimit të të dhënave në lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës parashtron kërkesë për ndryshimin e lejes te organi doganor kompetent.

(2) Organi doganor kompetent pas kërkesës së parashtruar nga paragrafi (1) i këtij neni vendos në afatin nga neni 52 paragrafi (5) të këtij ligji.

(3) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për ndryshimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 55

Shfuqizimi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës

(1) Leja për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës shfuqizohet:

1) nëse poseduesi i lejes-personi fizik vdes;

2) me pushimin e ekzistimit të personit juridik posedues të lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës;

3) me kthimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës;

4) pas kalimit të periudhës së vlefshmërisë nga neni 52 paragrafi (3) i këtij ligji dhe

5) nëse organi doganor kompetent e shfuqizon lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës.

(2) Organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e shfuqizon lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës nëse përcakton se:

1) shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës nuk i plotëson më kushtet e përcaktuara në lejen për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës;

2) kanë pushuar së ekzistuari shkaqet dhe kushtet në bazë të të cilave është lëshuar leja për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës;

3) leja për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës është lëshuar në bazë të informatave jo të plota ose të pasakta;

4) shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës nuk i ka hequr parregullsitë në afatin e caktuar nga organi doganor kompetent;

5) është filluar procedurë e falimentimit ose likuidimit;

6) shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës është i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim të pakushtëzuar me burg për vepër të kryer penale nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor i është shqiptuar ndalim për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së veçantë dhe

7) shumat e garancisë për sigurimin e akcizës nuk është e mjaftueshme, poseduesi i lejes nuk e ka rritur shumën e garancisë ose nuk ka dorëzuar garanci të re në periudhën kohore të caktuar nga organi doganor kompetent.

(3) Me shfuqizimin e lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës, shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës.

(4) Shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës ose trashëguesi i tij ligjor përkatësisht i autorizuari në rastet nga paragrafi (1) pika 1) i këtij neni janë të detyruar për të mirat e akcizës të cilat janë në rezervë të shfrytëzuesi i privilegjuar i të mirave të akcizës, të parashtrorë deklaratë akcize dhe ta paguajnë akcizën më së voni në afat prej 15 ditësh nga shfuqizimi i lejes për shfrytëzues të privilegjuar të të mirave të akcizës ose të mirat e akcizave t'i kthejnë në magazinën e akcizave ose t'i shkatërrojnë nën mbikëqyrje doganore me pëlqim paraprak nga organi doganor kompetent.

PJESA E DYTË
DISPOZITA PËR TATIMIM ME AKCIZË TË
ALKOOLIT DHE PIJEVE ALKOOLIKE,
PRODHIMEVE TË DUHANIT, ENERGIJENTËVE DHE
ENERGJISË ELEKTRIKE

KAPITULLI 8
ALKOOLI DHE PIJET ALKOOLIKE

Neni 56

**Lëndë e tatimit me akcizë të alkoolit dhe pijeve
alkoolike**

(1) Alkool dhe pije alkoolike të cilat janë lëndë e tatimit me akcizë janë: birra, vera, pijet e fermentuara përveç birrës dhe verës, ndërprodhimet dhe alkooli etilik.

(2) Alkooli dhe pijet alkoolike nga paragrafi (1) i këtij neni janë definuar me shenja tarifore të Nomenklaturës së Tarifës Doganore dhe pjesëmarrje e vëllimit të alkoolit të pastër në ato prodhime.

(3) Pjesëmarrje e vëllimit të alkoolit të pastër paraqet përqindja e volumenit të alkoolit të matur gjatë temperaturës prej 20°C dhe shënohet me shenjën % vol..

(4) Me "birrë" nënkuptohen:

1) prodhimet nga numri tarifor 2203 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 0,5% vol. dhe

2) prodhimet nga numri tarifor 2206 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore të cilat përmbajnë përzjerje të verës dhe pijeve joalkoolike dhe me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 0,5% vol..

(5) Me "verë" nënkuptohen:

1) "Verë pa shukumë" e cila i përfshin prodhimet nga numrat tariforë 2204 dhe 2205 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore, përveç verave me shukumë nga pika 2) e këtij paragrafi, edhe atë:

- me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol., ndërsa më së shumti 15% vol., nëse alkooli i përmbajtur në prodhimin e gatshëm ka ndodhur ekskluzivisht me fermentim ose

- me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 15% vol., ndërsa më së shumti 18% vol., nëse nuk janë prodhuar me pasurim dhe nëse alkooli i përmbajtur në prodhimin e gatshëm ka ndodhur ekskluzivisht me fermentim dhe

2) "Verë me shukumë" e cila i përfshin prodhimet nga shenjat tarifore 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 dhe numri tariforë 2205 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore, të cilët:

- janë mbushur në shishe me mbyllës të posaçëm në formë të kërpudhës i cili është i përforcuar me mbajtës të posaçëm, ose të cilët kanë presion nga dioksid karboni i tretur prej 3 bar ose më shumë dhe

- kanë përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol., ndërsa më së shumti 15% vol., nëse alkooli i përmbajtur në prodhimin e gatshëm ka ndodhur ekskluzivisht me fermentim.

(6) Me "pije të fermentuara, përveç verës me shukumë, verës pa shukumë dhe birrës" nënkuptohen:

1) "pije tjera të fermentuara me shukumë" nga shenjat tarifore 2206 00 31 dhe 2206 00 39, si dhe prodhimet nga shenjat tarifore 2204 10 11, 2204 10 91, 2204 10 93, 2204 10 94, 2204 10 96, 2204 10 98, 2204 21 06, 2204 21 07, 2204 21 08, 2204 21 09, 2204 29 10 dhe numri tarifor 2205 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore që nuk janë cekur në paragrafin (5) të këtij neni, të cilat janë mbushur në shishe me mbyllës të posaçëm në formë të kërpudhës i cili është i përforcuar me mbajtës të posaçëm, ose të cilët kanë presion nga dioksidi i karbonit të tretur prej 3 bar ose më shumë dhe:

- kanë përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol., ndërsa më së shumti 13% vol. ose

- kanë përmbajtje të alkoolit më të madhe se 13% vol., ndërsa më së shumti 15% vol., nëse alkooli i përmbajtur në prodhimin e gatshëm ka ndodhur ekskluzivisht me fermentim dhe

2) "pije tjera të fermentuara pa shukumë" të cilat shpërndahen në numrin tariforë 2204 dhe 2205 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore, ndërkaq nuk janë cekur në paragrafin (5) të këtij neni, si dhe prodhimet nga numri tariforë 2206 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore, përveç pijeve tjera të fermentuara me shukumë nga pika 1) e këtij paragrafi dhe pijet nga paragrafi (4) të këtij neni, të cilat:

- kanë përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol., ndërsa më së shumti 10% vol. ose

- kanë përmbajtje të alkoolit më të madhe se 10% vol., ndërsa më së shumti 15% vol., nëse alkooli i përmbajtur në prodhimin e gatshëm ka ndodhur ekskluzivisht me fermentim.

(7) Me "ndërprodhime" nënkuptohen prodhimet të cilat shpërndahen në numrat tariforë 2204, 2205 dhe 2206 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol. ndërsa më së shumti 22% vol., që nuk janë përfshirë me paragrafët (4), (5) dhe (6) të këtij neni. Si ndërprodhim konsiderohet edhe çdo pije e fermentuar pa shukumë me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 5,5% vol. dhe çdo pije e fermentuar me shukumë me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 8,5% vol. të cilat nuk janë fituar vetëm me fermentim.

(8) Me "alkool etilik" nënkuptohen:

1) të gjitha prodhimet nga numrat tariforë 2207 dhe 2208 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 1,2% vol., edhe kur këto prodhime janë pjesë e ndonjë prodhimi i cili shpërndahet në kreun tjetër të Nomenklaturës së Tarifës Doganore;

2) të gjitha prodhimet nga numrat tariforë 2204, 2205 dhe 2206 nga Nomenklatura e Tarifës Doganore me përmbajtje të alkoolit më të madhe se 22% vol. dhe

3) pije alkoolike të rënda, pa dallim të asaj nëse prodhimet e përmbajtura në atë janë tretur ose nuk janë tretur.

(9) Procedura për matjen e përqindjes së volumenit të alkoolit kryhet sipas rregullave për metodat për marrjen e mostrave dhe kryerjen e analizave kimike dhe fizike të pijeve alkoolike.

Neni 57

Baza e akcizës

(1) Baza e akcizës për:

1) birrë në pajtim me nenin 56 paragrafi (4) i këtij ligji është 1% e pjesëmarrjes së volumenit të alkoolit të pastër që përmban një litër të prodhimit të gatshëm;

2) verë sipas nenit 56 paragrafi (5) të këtij ligji është sasia e verës e shprehur në litër të prodhimit të gatshëm;

3) pije të fermentuara në pajtim me nenin 56 paragrafi (6) të këtij ligji është sasia e pijes së fermentuar e shprehur në litër të prodhimit të gatshëm;

4) ndërprodhimet në pajtim me nenin 56 paragrafi (7) i këtij ligji është sasia e ndërprodhimit e shprehur në litër të prodhimit të gatshëm dhe

5) alkooli etilik dhe pije alkoolike të forta që pihen në pajtim me nenin 56 paragrafi (8) i këtij ligji është një litër alkool i pastër i shprehur në përqindje volumeni në temperaturë prej 20°C.

Neni 58
Shuma e akcizës

(1) Akciza e birrës në pajtim me nenin 56 paragrafi (4) i këtij ligji paguhet në shumën prej 4,00 denarë për 1% pjesëmarrje vëllimi të alkoolit të pastër që përmbahen në një litër të prodhimit të gatshëm.

(2) Akciza për litër verë paguhet në shumë prej:

1) zero denarë për verë pa shkumë në pajtim me nenin 56 paragrafi (5) pika 1) të këtij ligji dhe

2) zero denarë për verë me shkumë në pajtim me nenin 56 paragrafi (5) pika 2) të këtij ligji.

(3) Akciza për litër të pijeve të fermentuara paguhet në shumën prej:

1) zero denarë për pije të tjera të fermentuara me shkumë, në përputhje me nenin 56 paragrafi (6) pika 1) të këtij ligji dhe

2) zero denarë për pije të tjera të fermentuara pa shkumë, në përputhje me nenin 56 paragrafi (6) pika 2) të këtij ligji dhe

(4) Akciza për ndërprodhime në pajtim me nenin 56 paragrafi (7) të këtij ligji, do të arrijë:

1) 33,00 denarë për litër për ndërprodhime me përmbajtje alkooli më të vogël se 15% dhe

2) 55,00 denarë për litër për ndërprodhime me përmbajtje alkooli të barabartë ose më të madhe se 15% dhe më së shumti deri në 22%.

(5) Akciza për alkool etilik dhe pije alkoolike në pajtim me nenin 56 paragrafi (8) të këtij ligji arrin 340,00 denarë për litër alkool të pastër, të matur në temperaturë prej 20 °C.

Neni 59
Mënyra e përlllogaritjes së akcizës

(1) Përlllogaritja e akcizës për:

1) birrë përlllogaritet si prodhim i bazës së akcizës, shkallës së forcës së vërtetë alkoolike për volumen të birrës dhe shumës përkatëse e akcizës në pajtim me nenin 58 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) verë përlllogaritet si prodhim i bazës së akcizës, dhe shuma përkatëse e akcizës në pajtim me nenin 58 paragrafi (2) i këtij ligji;

3) prodhimet e fermentuara përlllogaritet si prodhim i akcizës dhe shumës përkatëse të akcizës në pajtim me nenin 58 paragrafi (3) të këtij ligji;

4) ndërprodhime përlllogaritet si prodhim i bazës së akcizës dhe shumës përkatëse të akcizës në pajtim me nenin 58 paragrafi (4) i këtij ligji dhe

5) alkool etilik dhe pije alkoolike të forta përlllogariten si prodhim i bazës së akcizës dhe shumës përkatëse të akcizës në pajtim me nenin 58 paragrafi (5) të këtij ligji.

(2) Për qëllime statistikore kur baza e akcizës shprehet në litra, për përlllogaritjen e akcizës për:

1) birrë rumbullakohet në tri decimale, ndërsa shkalla e forcës reali të alkoolit sipas volumenit të birrës rumbullakohet në një decimale;

2) verë rumbullakohet në dy decimale;

3) prodhime të fermentuara rumbullakohen në dy decimale;

4) ndërprodhim rumbullakohet në dy decimale dhe

5) alkooli etilik rumbullakohet në katër decimale.

Neni 60
Pagesa e akcizës për ndërprodhime dhe pije të forta alkoolike

(1) Akciza për ndërprodhim dhe pije alkoolike të forta paguhet duke i vendosur ato në treg të magazinës së akcizës duke paraqitur deklaratë të akcizës mbi sasi të ndërprodhimeve dhe pijeve alkoolike të forta në treg gjatë muajit kalendarik.

(2) Obliguesi i akcizës parashtron deklaratë të akcizës të organi doganor kompetent dhe do të paguajë akcizën më së voni deri 15-tin e muajit të ardhshëm.

(3) Akciza e ndërprodhimeve dhe pijeve alkoolike të forta gjatë importimit duhet të paguhet në afatet dhe në mënyrën e parashikuar për pagesën e detyrimeve të importit, përveç rasteve kur të mirat e akcizës lëvizin në procedurë për prolongim të akcizës.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (2) i këtij neni, në rast nëse dita e fundit e pagesës së akcizës është ditë jopune, obliguesi i akcizës është i detyruar akcizën e llogaritur ta paguaj jo më vonë se ditën e parë të ardhshme të punës.

Neni 61

Marka të akcizës për ndërprodhime dhe pije të forta alkoolike

(1) Lëshimi në qarkullim të ndërprodhimeve dhe pijeve të forta alkoolike të cilët janë prodhuar ose importuar në zonën e akcizës është lejuar vetëm nëse janë shënuar me markë të akcizës e dhënë nga administrata e doganës në të cilën janë shtypur shenjat e posaçme dhe numri serik.

(2) Marka të akcizës mund të marrë mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi i ndërprodhimeve dhe pije e forta alkoolike pas parashtrimit të kërkesës për organin kompetent të doganës.

(3) Përpunimi i paautorizuar dhe shtypja e markave të akcizës ose përpunimin e paautorizuar dhe shtypjen e markave të akcizës nga vendet tjera ose territoret, si dhe posedimin e tyre të paautorizuar ose vënien e paautorizuar në qarkullim nuk lejohet.

(4) Dëmtimi i qëllimshëm i markave të akcizave nuk lejohet.

(5) Ndërprodhimet dhe pijet e forta alkoolike të cilët nuk janë shënuar me marka të akcizës ose janë shënuar me markë të dëmtuar të akcizës ose janë shënuar në mënyrë tjetër i ndryshëm nga i përcaktuar konsiderohen për prodhime në të cilët nuk është llogaritur dhe paguar akciza dhe lëshimi i tyre në qarkullim, blerja dhe disponimi i rajoneve të akcizës nuk është e lejuar.

(6) Marka e akcizës ngjitet në ambalazhin adekuat të pijes alkoolike, përkatësisht shishja, kështu që gjatë hapjes do të duhet përgjithmonë të dëmtohet. Ngjitja e markës së akcizës mund të kryhet në magazinë të akcizës ose doganës, përveç në rastet nga neni 73 paragrafi (8) të këtij ligji kur prodhuesi është bujk dhe ngjitja e markave të akcizës e bënë në hapësirat e veta.

(7) Mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi nevojat mujore për sasi të planifikuara nga markat e akcizës i paraqesin për organin kompetent të doganës më vonë deri 10 të muajit rrjedhës për muajin e ardhshëm.

(8) Shpenzimet për shtypin dhe për ruajtjen e markave të akcizës i përcakton organi kompetent i doganës dhe i pagan nga mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi me parashtrimin e fletëparaqitjes për sasi të planifikuara të markave të akcizës. Lartësia e shpenzimeve përcaktohet në bazë të shpenzimeve për shtypje, ruajtje dhe lëshimin e markave të akcizës.

(9) Para marrjes së markave të akcizës mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi janë të detyruar të parashtrjnë garanci në lartësinë e borxhit të akcizës që mund të ndodh.

(10) Lëshimi i markave të akcizës bëhet pas parashtrimit të kërkesës për marrjen e markave të akcizës, i cili dorëzohet për organin kompetent të doganës. Afati për marrjen e markave të paraqitura të akcizës është një vit nga dita e paraqitjes së sasive të planifikuara. Pas skadimit të këtij afati me mosmarrjen e markave të akcizës disponon organi kompetent i doganës.

(11) Afati për shfrytëzimin e markave të akcizës është më së shumti 60 ditë nga dita e marrjes së tyre.

(12) Mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi jo më shumë se pesë ditë pas skadimit të afatit nga paragrafi (11) të këtij neni organit kompetent të doganës t'i dorëzojnë raport për markat e marra, të shfrytëzuara dhe të kthyer të akcizës.

(13) Markat e marra të akcizës për të cilët do të vërtetohet se janë të parregullta si rezultat i gabimit ose dëmtimit të ndodhura në procesin e shtypjes së tyre, mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi t'i kthejnë organit kompetent të doganës më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e përcaktimit të parregullt, por jo më vonë se 60 ditë nga dita e marrjes së tyre. Organi kompetent i doganës do t'i zëvendësojë markat e parregullta të akcizës me marka të reja të akcizës.

(14) Afati nga paragrafi (11) i këtij neni mund të vazhdohet në mënyrë plotësuese edhe 15 ditë në rastet e fuqisë madhore, rrethana të parashikuara dhe ngjarje të pavolitshme të lidhura me punën e mbajtësit të magazinës së akcizës ose importuesit, me leje paraprake nga organi kompetent i doganës pas kërkesës së parashtruar.

(15) Markat e akcizës të cilat nuk janë të shfrytëzuara ose janë të dëmtuara në procesin e prodhimit, prodhuesi ose importuesi janë të detyruar t'ia kthejnë organit kompetent të doganës, së bashku me raportin nga paragrafi (12) të këtij neni më së voni në afat prej pesë ditëve pas skadimit të afatit nga paragrafi (11) i këtij neni.

(16) Për markat e dëmtuara dhe të pashfrytëzuara të akcizës mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi nuk kanë të drejtë të kthimit të shpenzimeve për shtypje dhe ruajtje të markave të akcizës.

(17) Për markat e marra të akcizës për shënim të ndërprodhimeve dhe pijeve të forta alkoolike të cilët nuk janë kthyer ose janë dëmtuar përgjithmonë, mbajtësi i magazinës së akcizës dhe importuesi është i obliguar më së voni në afat prej pesë ditëve pas skadimit të afatit nga paragrafi (11) të këtij neni të paraqes deklaratë të akcizës, ta llogarisë akcizën në bazë të të dhënave nga shenjat e markave të akcizës dhe menjëherë ta paguajë.

(18) Markat e akcizës nga paragrafët (13) dhe (15) të këtij neni shkatërrohen me mbikëqyrje të doganës.

(19) Obligimi për shënimin e markave të akcizës nuk vlen për:

1) ndërprodhimet dhe pijet e forta alkoolike të cilët i fusin udhëtarët nga jashtë, të cilët nuk janë të përfshira me nenin 48 paragrafi (1) pika 3) të këtij ligji dhe ndërprodhimet dhe pijet e forta alkoolike të cilët shtetasit e Republikës së Maqedonisë dhe shtetasit e huaj i pranojnë nga jashtë në pajtim me rregullat doganore;

2) ndërprodhimet dhe pijet e forta alkoolike të cilët janë të importuara në zonën e akcizës dhe lëshohen në qarkullim në panairin ndërkombëtar, ekspozitë ose ngjarje tjera ose si mostrat dhe

3) ndërprodhimet dhe pijet e forta alkoolike të cilët janë të liruara nga akciza përveç në rastet nga neni 47 paragrafi (2) të këtij ligji.

(20) Në rastet nga paragrafi (19) pikat 1) dhe 2) të këtij neni akciza doemos duhet pa prolongim të paraqitet tek organi kompetent doganor dhe menjëherë të paguhet.

(21) Ministri i Financave i përcakton dimensionet, formën dhe shenjat e markës së akcizës, mënyrën e paraqitjes dhe ngritjen e markave të akcizës, përmbajtjen e raporteve për ngritje, markave të shfrytëzuara dhe të kthyer të akcizës, mënyra e kthimit të markave të parregullta, të pa shfrytëzuara dhe të dëmtuara të akcizës, si dhe mënyrën e shkatërrimit të markave të akcizës.

Neni 62

Kushtet e posaçme për pajisje të magazinës së akcizës për birra

(1) Magazina e akcizës në të cilët prodhohet ose magazinohet birra, në pajtim me nenin 56 paragrafi (4) të këtij ligji pajisja për prodhim, objekti për prodhim dhe hapësira për magazinim është e nevojshme të vendosen në mënyrën që do të mundësohen organit kompetent të doganës në çdo kohë ta përcaktojë sasinë e birrës së prodhuar dhe të magazinuar dhe pjesëmarrjen e volumenit të alkoolit të pastër në birra.

(2) Magazina e akcizës në të cilët prodhohet birra, duhet të pajiset me pajisje për matjen e sasisë së birrës së prodhuar dhe për matjen e pjesëmarrjes së volumenit të alkoolit të pastër. Pajisjet matëse duhet të posedojnë certifikatë nga organi kompetent për verifikim të pajisjeve matëse, ose matja e sasisë së birrës së prodhuar dhe matja e pjesëmarrjes së volumenit të alkoolit të pastër të vërtetohet nga institucioni i autorizuar nga sfera e metrologjisë.

Neni 63

Matja e sasive të birrës

Me përjashtim të nenit 62 paragrafi (2) të këtij ligji, në rastet kur birra pakëtohet në shishe me vëllime të ndryshme ose enë nga material tjetër me sipërfaqe të paracaktuar paraprakisht, matja kryhet sipas sasisë e cila është theksuar në paketim.

Neni 64

Kushte të posaçme për pajisje të magazinimit të akcizave për verë dhe ndërprodhime

(1) Në magazinën e akcizës në të cilën prodhohet, përpunohet ose magazinohet verë në pajtim me nenin 56 paragrafi (5) të këtij ligji dhe ndërprodhime e në pajtim me nenin 56 paragrafi (7) të këtij ligji, objektet, hapësira dhe pajisjet për prodhim ose përpunim dhe për magazinim është e nevojshme që të vendoset në mënyrë që në organin doganor kompetent do t'i mundësojnë kryeje të mbikëqyrjes dhe kontrollit në çdo kohë dhe mundësi të përcaktojë sasinë e prodhuar, të përpunuara ose verë e magazinuar dhe ndërprodhime. Magazina e akcizave duhet të mundësojë magazinim të ndarë të llojeve individuale verë dhe ndërprodhime.

(2) Magazina e akcizave në të cilat prodhohen dhe përpunohen vera dhe ndërprodhimet duhet të pajiset me pajisje matëse. Pajisjet matëse duhet të matin sasinë, pjesëmarrjen e volumenit të alkoolit të pastër dhe të posedojnë certifikatë nga organi kompetent për verifikimin e pajisjeve matëse ose matjen e sasisë dhe pjesëmarrjen e volumenit të alkoolit të pastër që vërtetohet nga institucioni i autorizuar nga sfera e metrologjisë.

Neni 65

Kushte të posaçme për pajisje të magazinimit të akcizave për alkool etilik dhe pije alkoolike të forta

(1) Në magazinën e akcizës në të cilën prodhojnë, përpunojnë ose magazinonjë alkool etilik dhe pije alkoolike të forta, në pajtim me nenin 56 paragrafi (8) të këtij ligji, objektet, hapësira dhe pajisjet për prodhim ose përpunim dhe për magazinim është e nevojshme që të vendoset në mënyrë që do t'i mundësojnë organit doganor kompetent të kryejë mbikëqyrje dhe kontroll në çdo kohë dhe të përcaktojë sasinë e prodhuar, të përpunuar ose alkooli etilik i magazinuar dhe pije alkoolike të forta. Magazina e akcizave duhet të mundësojë magazinim të ndarë të llojeve individuale pije alkoolike të forta.

(2) Pajisjet për prodhim ose përpunim, duke përfshirë rezervuarët, gypat për lidhje ndërmjet tyre, vendet lidhëse, ventilet dhe pajisjet matëse duhet të jenë të plumpuara nga organi doganor kompetent. Plumbat mund të mënjanoohen vetëm në prezencën e organit doganor kompetent dhe personit të autorizuar të mbajtësit të magazinës së akcizave. Në rast të rrethanave të paparashikuara dhe fuqisë madhore, mbajtësi i magazinës të akcizës mund vetë t'i mënjanojë plumbat dhe menjëherë ta njoftojë organin doganor kompetent.

(3) Pajisjet matëse të paragrafit (2) të këtij neni, duhet ta matin sasinë, pjesëmarrjen e volumenit të alkoolit të pastër dhe të posedojnë certifikatë nga organi kompetent për verifikimin e pajisjeve matëse ose matjen e sasisë dhe pjesëmarrjen e volumenit të alkoolit të pastër duhet të vërtetohet nga institucion i autorizuar nga sfera e metrologjisë.

Neni 66

Kushte të posaçme për përdorimin e rezervuarëve për alkool etilik

(1) Rezervuarët për alkool etilik në magazinën e akcizave është e nevojshme të jenë të standardizuara dhe të pajisura me pajisje matëse.

(2) Pajisjet matëse të rezervuarëve duhet të posedojnë certifikatë nga organi kompetent ose nga institucioni i autorizuar për verifikimin e pajisjeve matëse.

(3) Rezervuarët nga paragrafi (1) i këtij neni është e nevojshme të jenë të shënuar.

(4) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e shënimit të rezervuarëve për alkool etilik në magazinën e akcizave.

Neni 67

Birraritë e vogla të pavarura

(1) Birraria e vogël e pavarur prodhon birrë si pjesë e veprimtarisë së regjistruar në bazë të lejes së lëshuar për birrari të vogël të pavarur nga organ doganor kompetent dhe i plotëson këto kushte:

1) ka gjithsej prodhim vjetor të birrës jo më shumë se 150.000 litra;

2) juridikisht dhe ekonomikisht është i pavarur nga çfarëdo prodhues tjetër i birrës;

3) objektet e tij prodhuese dhe operative nuk janë teknologjikisht të lidhura me objekte prodhuese dhe operative të personit tjetër i cili prodhon birrë si pjesë e veprimtarisë së tij të regjistruar dhe

4) nuk prodhon birrë me licencë.

(2) Me prodhim vjetor total të birrës së prodhuar nga birrari e vogël të pavarur nënkuptohet sasia e përgjithshme e birrës së prodhuar gjatë vitit kalendarik.

(3) Kur dy ose më shumë birrari të vogla bashkëpunojnë ndërmjet tyre dhe prodhimi vjetor i përbashkët i tyre nuk tejkalon 150.000 litra, ato birrari të vogla mund të konsiderohen si një birrari e vogël e pavarur.

(4) Birrari e vogël e pavarur është e detyruar para fillimit të prodhimit të verës të paraqes kërkesë për lëshim të lejes për birrari të vogël të pavarur dhe regjistrim në Regjistrin elektronik të lejeve për prodhuesit e vegjël të birrës, verës, alkoolit etilik dhe pijeve alkoolike të forta e cila udhëhiqet nga organ doganor kompetent.

(5) Për birrari të vogël të pavarur nuk zbatohen dispozitat me të cilat është rregulluar lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës.

(6) Me përjashtim të paragrafit (5) të këtij neni, në rast të eksportit të birrës së prodhuar nga birrari e vogël e pavarur, me kërkesë të birrarisë së vogël të pavarur organi doganor kompetent do të mundësojë kontribut të dokumentit elektronik administrativ në pajtim me dispozitat me të cilat është rregulluar lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës.

(7) Birraria e vogël e pavarur është e detyruar ta njoftojë organin doganor kompetent dhe të dorëzojë të dhëna për eksport të birrës në procedurë të prolongimit të akcizës më së voni shtatë ditë para dërgimit.

(8) Birraria e vogël e pavarur nuk parashtron garanci për sigurimin e akcizës, vetëm në rast të mosplotësimit të detyrimeve që dalin nga leja e lëshuar për birrari të vogël të pavarur, me kërkesë të orgabit doganor kompetent.

(9) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për lëshimin e lejes për birrari të vogël të pavarur dhe dokumentacionin e nevojshëm, përmbajtjen dhe mënyrën e lëshimit të lejes për birrari të vogël të pavarur, si dhe përmbajtjen e Regjistrin elektronik të lejeve për prodhuesit e vegjël të birrës, verës, alkooli etilik dhe pijeve alkoolike të forta.

Neni 68

Akciza e birrës së prodhuar te birrari e vogël e pavarur

(1) Akciza për birrën e prodhuar te birrari e vogël e pavarur dhe e lëshuar në konsum në zonën e akcizës llogaritet në bazë të sasive të lëshuara në qarkullim të lirë në periudhën e akcizës të përcaktuar në nenin 10 paragrafi (1) të këtij ligji dhe paguhet sipas akcizës së përcaktuar të nenit 58 paragrafi (1) i këtij ligji, me parashtrimin e deklaratës së akcizës.

(2) Për birrën e prodhuar tek birraria e vogël e pavarur në pajtim me kushtet e nenit 67 paragrafi (1) të këtij ligji, e cila lëshohet në qarkullim në zonën e akcizës birrari e vogël e pavarur ka të drejtë të kthimit të akcizës së paguar në varësi nga prodhimi vjetor i përgjithshëm dhe atë:

1) për prodhim vjetor të birrës e cila nuk tejkalon 50.000 litra, në lartësi prej 50% nga akciza e paguar në pajtim me nenin 58 paragrafi (1) të këtij ligji;

2) për prodhim vjetor të birrës e cila tejkalon 50.000 litra, por nuk tejkalon 75.000 litra, në lartësi prej 40% nga akciza e paguar në pajtim me nenin 58 paragrafi (1) të këtij ligji;

3) për prodhim vjetor të birrës e cila tejkalon 75.000 litra, por nuk tejkalon 100.000 litra, në lartësi prej 30% nga akciza e paguar në pajtim me nenin 58 paragrafi (1) të këtij ligji dhe

4) për prodhim vjetor të birrës e cila tejkalon 100.000 litra, por nuk tejkalon 150.000 litra, në lartësi prej 20% nga akciza e paguar në pajtim me nenin 58 paragrafi (1) të këtij ligji.

(3) Për realizimin e të drejtës nga paragrafi (2) i këtij neni, birraria e vogël e pavarur pas skadimit të vitit kalendarik, por jo më vonë se 30 qershor vitin e ardhshëm, dorëzon kërkesë për kthimin e akcizës. Ndaj kërkesës dorëzohet dhe raport për prodhimin e përgjithshëm vjetor të birrës së prodhuar tek birrari e vogël e pavarur.

(4) Dispozitat e paragrafëve (2) dhe (3) të këtij neni zbatohen edhe për birrën e importuar të prodhuar te birrari e vogël e pavarur në pajtim me kushtet e nenit 67 paragrafi (1) të këtij ligji, që dëshmohet me dorëzimin e dokumentit për prodhimin vjetor të përgjithshëm të birrës së prodhuar te birrari e vogël e pavarur të lëshuar nga organi kompetent i vendit eksportues.

(5) Nëse gjatë vitit kalendarik prodhohet sasi më e madhe nga sasia e përcaktuar në nenin 67, paragrafi (1) pika 1) të këtij ligji, birrari e vogël e pavarur dhe importuesi nga paragrafi (4) i këtij neni nuk kanë të drejtë të kthimit të akcizës.

(6) Ministri i Financave i përcakton përbajtjen e kërkesës për kthim të akcizës të paragrafit (3) i këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm, si dhe mënyrën e kthimit të akcizës së paguar.

Neni 69

Prodhues të vegjël të verës për qëllime komerciale – bodrum i vogël i verës

(1) Prodhues i vogël i verës për qëllime komerciale-bodrum i vogël vere duhet t'i plotësojë kushtet për prodhim dhe qarkullim të verës me prodhim vjetor të përgjithshëm të verës jo më shumë se 100.000 litra.

(2) Prodhuesi i vogël i verës për qëllime komerciale është i detyruar para fillimit të prodhimit të verës të parashtrijë kërkesë për organin doganor kompetent për dhënie të lejes për prodhues të vogël të verës për qëllime komerciale dhe regjistrim në Regjistrin elektronik të lejeve për prodhues të vegjël të birrës, verës, alkoolit etilik dhe pije të forta alkoolike.

(3) Për prodhuesin e vogël të verës për qëllime komerciale nuk zbatohen dispozitat nga Kapitulli 4 i këtij ligji për lëvizje të mirave të akcizës në sistemin e prolongimit të akcizës.

(4) Me përtjashtim të paragrafit (3) të këtij neni, në rast të eksportit të verës së prodhuar nga prodhues me të vogël të verës për qëllime komerciale, pas kërkesës së organi doganor kompetent do të mundësojë parashtrim të dokumentit elektronik administrativ në pajtim me dispozitat me të cilat është rregulluar lëvizja e të mirave të akcizës në procedurë të prolongimit të akcizës.

(5) Prodhuesi i vogël i verës për qëllime komerciale është i detyruar ta njoftojë organin doganor kompetent dhe të dorëzojë të dhëna për eksport të verës në procedurë të prolongimit të akcizës më së voni shtatë ditë para dërgimit.

(6) Prodhuesi i vogël i verës për qëllime komerciale nuk parashtron garanci për sigurimin e akcizës, përveç në raste të mosplotësimit të detyrimeve të cilat dalin nga leja e lëshuar për prodhues të vogël të verës për qëllime komerciale, me kërkesë të organit doganor kompetent.

(7) Ministri i Financave i përcakton përbajtjen e kërkesës për lëshimin e lejes për prodhues të vogël të verës për qëllime komerciale dhe dokumentacionin e nevojshëm, dhe përbajtjen e lejes për prodhues të vogël të verës për qëllime komerciale - bodrum i vogël vere, si dhe mënyrën e lëshimit të lejes për prodhues të vogël të verës për qëllime komerciale.

Neni 70

Prodhues të vegjël të pavarur të alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike për qëllime komerciale - destilieri të vogla

(1) Prodhuesi i vogël i alkoolit etilik dhe i pijeve alkoolike të forta për qëllime komerciale – destilieri e vogël, që prodhon alkool etilik dhe pije alkoolike të forta si pjesë e veprimtarisë së tij të regjistruar duhet t'i plotësojë këto kushte:

1) ka gjithsej prodhim vjetor të alkoolit etilik dhe pijeve alkoolike të forta më së shumti 2000 litra alkool të pastër;

2) juridikisht dhe ekonomikisht është i pavarur nga cilido prodhues tjetër i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike dhe

3) objektet e tij prodhuese dhe ndihmëse nuk janë teknikisht të lidhura me objekte prodhuese dhe ndihmëse të personit tjetër i cili prodhon alkool etilik dhe pije alkoolike të forta si pjesë e veprimtarisë së tij të regjistruar.

(2) Me prodhimin vjetor të përgjithshëm të alkoolit etilik dhe pijeve alkoolike të forta të prodhuara nga prodhues i vogël i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve alkoolike të forta nënkuptohet sasinë e përgjithshme e alkoolit etilik dhe pijet alkoolike të forta të prodhuara gjatë vitit kalendarik.

(3) Dispozitat me të cilat rregullohen procedurat për parashtrimin e kërkesës dhe lëshimin e lejes së akcizës, si dhe detyrimet e poseduesit të lejes së akcizës zbatohen edhe për prodhuesit të vogël të pavarur të alkoolit etilik dhe pijet alkoolike të forta për qëllime komerciale.

(4) Para fillimit me punë organi doganor kompetent kryen mbikëqyrje dhe kontroll të pajisjes dhe kushteve për prodhim dhe sipas nevojës kryen plumbin të pajisjes për prodhim.

(5) Prodhuesi i vogël i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike është i detyruar paketimet komerciale t'i shënojë me markë të akcizës në pajtime me dispozitat e përcaktuara në nenin 61 të këtij ligji.

(6) Marka e akcizës duhet të jetë e ngjitur në mbyllësin e shishes, kështu që gjatë hapjes duhet të dëmtohet përgjithmonë.

(7) Prodhuesi i vogël i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike është i detyruar paketimet komerciale t'i shënojë me etiketë speciale në të cilën është theksuar se pija alkoolike është prodhuar nën regjim të posaçëm të akcizës së zvogëluar. Në etiketë duhet të theksohen të dhëna në pajtim me dispozitat e sigurisë ushqimore, emrin dhe adresën e prodhuesit, përqindjen e alkoolit, llojin e produktit si dhe numrin e aktvendimit të Agjencisë për Ushqim dhe Veterinari se produkti është i përshtatshëm për konsumim.

(8) Nëse gjatë vitit kalendarik prodhohen alkool etilik dhe pije alkoolike të forta me sasi më të madhe nga sasia e përcaktuar në paragrafin (1) pika 1) të këtij neni, prodhuesi është i detyruar në afat prej 15 ditësh të njoftojë organin doganor kompetent dhe të kërkojë ndryshim të lejes së akcizës, si dhe të kryej pagesë plotësuese të akcizës për dallim nga shkalla e plotë dhe akciza e paguar sipas shkallës së zvogëluar.

(9) Prodhuesi i vogël i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike nuk parashtron garanci të nenit 30 paragrafi (1) dhe neni 35 të këtij ligji, vetëm në raste të mosplotësimit të detyrimeve të cilat dalin nga leja e akcizës.

(10) Ministri i Financave e përcakton formën dhe përbajtjen e etiketës speciale, përbajtjen e kërkesës për lëshimin e lejes së akcizës për distilieri të vogël, si dhe dokumentacionin e nevojshëm për dëshmimin e plotësimit të kushteve për lëshimin e lejes së akcizës së destileriesë së vogël.

Neni 71

Akciza për alkool etilik dhe pije të forta alkoolike të prodhuara te destilieri të vogla

(1) Akciza e alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike të cilat i prodhon prodhuesi i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike me pakicë paguhet në shumë prej 50% nga akciza e përcaktuar e nenit 58 paragrafit (5) të këtij ligji.

(2) Prodhuesi i pavarur i alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike me pakicë akcizën e paguan me parashtrimin e deklaratës së akcizës për organin doganor kompetent në pajtim me dispozitat e nenit 60 të këtij ligji.

(3) Dispozitat e paragrafit (1) të këtij neni zbatohen edhe për sasinë e importuara të alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike të cilat janë prodhuar nën kushtet të nenit

70 paragrafi (1) të këtij ligji, që dëshmohej me dorëzimin e dokumentit për prodhimin e përgjithshëm vjetor, të lëshuar nga organi kompetent i vendit eksportues.

Neni 72

Dispozita të përbashkëta për prodhues me pakicë të verës dhe birra

(1) Nën prodhues me pakicë nënkuptohet birrari e vogël e pavarur nga neni 67 dhe katinë e vogël vere nga neni 69 i këtij ligji që prodhojnë të mira të akcizës si pjesë e veprimtarisë së tyre të regjistruar në bazë të lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra, të lëshuar nga organi doganor kompetent .

(2) Leje për prodhues me pakicë të verës dhe birra i lëshohet personit nga paragrafi (1) i këtij neni i cili i plotëson kushtet në vijim:

- 1) ka seli në Republikën e Maqedonisë;
- 2) mban rregullisht libra afaristë në pajtim me rregullat në fuqi;
- 3) kundër të cilit nuk është ngritur procedurë për falimentim ose likuidim;
- 4) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor dënim me burg pa kush për vepër penale të kryer nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim gjyqësor të plotfuqishëm të mos jetë shqiptuar ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtari ose detyrë, ndalim i përkohshëm për kryerje të veprimtarisë së caktuar dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së caktuar;
- 5) t'i ketë shlyer borxhet në bazë të detyrimeve tatimore dhe doganore dhe
- 6) plotëson kushte për këmbim elektronik të të dhënave.

(3) Leja për prodhues me pakicë të verës dhe birra nuk mund të lëshohet në rastet kur nuk është plotësuar njëri nga kushtet e paragrafit (2) të këtij neni.

(4) Lejen për prodhues me pakicë të verës dhe birra e lëshon organi doganor kompetent në afat prej 60 ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës.

(5) Leja për prodhues me pakicë të verës dhe birra nuk mund t'i bartet personit tjetër.

(6) Afati i vlefshmërisë së lejes së lëshuar për prodhues me pakicë të verës dhe birra është pesë vjet.

(7) Organi doganor kompetent mban Regjistër elektronik të lejeve për prodhues me pakicë të birra, verës, alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike.

(8) Poseduesi i lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra është i detyruar:

- 1) të sigurojë kushte për kryerje pa pengesa të mbikëqyrjes dhe kontrollit;
- 2) të mbajë evidencë të rregullt dhe të saktë të të mirave të prodhuara të akcizës dhe më së voni në afat prej 15 ditësh pas përfundimit të çdo muaji kalendarik për organin doganor kompetent të dorëzojë raport mujor për sasisë të prodhuara, të porositura dhe sasisë të rezervave të të mirave të akcizës;
- 3) ta njoftojë organin doganor kompetent për secilin ndryshim të të dhënave dhe/ose kushtet nën të cilat është lëshuar leja për prodhues me pakicë të verës dhe birra dhe të kërkojë ndryshimin e saj;
- 4) më së voni deri më 31 mars në vitin rrethës, organin doganor kompetent t'i dorëzojë raport për prodhimin vjetor të përgjithshëm të të mirave të akcizës në vitin kalendarik paraprak dhe
- 5) në afat prej 15 ditësh nga kalimi i sasisë së përcaktuar ta njoftojë organin doganor kompetent dhe të kërkojë lëshimin e lejes së akcizës.

(9) Nëse organi doganor kompetent përcakton se poseduesi i lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra nuk i plotëson kushtet ose nuk i ka përmbushur detyrimet nga paragrafi (8) i këtij neni, do t'i caktojë afat në të cilin parregullsitë e përcaktuara patjetër të mënjanohej, mund të ngrejë procedurë për arkëtim plotësues të akcizës, si dhe të ngrejë procedurë për fuqizimin e lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra.

(10) Poseduesi i lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra në rastet nga paragrafi (8) pika 3) të këtij neni parashtron kërkesë për ndryshimin e lejes për organin doganor kompetent i cili vendos në afat të paragrafit (4) të këtij neni.

(11) Leja për prodhues me pakicë të verës dhe birra shfuqizohet:

- 1) nëse poseduesi i lejes - person fizik ndërron jetë;
- 2) me pushimin e ekzistimit të personit juridik posedues të lejes;
- 3) me kërkesë të poseduesit të lejes;
- 4) pas skadimit të periudhës së vlefshmërisë nga paragrafi (6) i këtij neni dhe
- 5) nëse organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e heq lejen.

(12) Organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e heq lejen për prodhues me pakicë të verës dhe birra nëse konstaton se:

- 1) prodhuesi me pakicë i verës dhe birra ka pushuar t'i plotësojë kushtet e përcaktuara në leje;
- 2) kanë pushuar të ekzistojnë shkaqet dhe kushtet në bazë të të cilave është lëshuar leja;
- 3) leja është lëshuar në bazë të informatave jo të plota dhe jo të sakta;
- 4) prodhuesi me pakicë i verës dhe birra nuk i ka mënjeluar parregullsitë në afatin e caktuar nga organi doganor kompetent;
- 5) ka filluar procedura e falimentimit ose likuidimit dhe
- 6) prodhuesi me pakicë i verës ose birra është dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor dënim me burg pa kush për vepër penale të kryer nga sfera e tatimeve dhe doganave dhe me vendim gjyqësor të plotfuqishëm është shqiptuar ndalim për ushtrim të profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerje të veprimtarisë së caktuar dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e veprimtarisë së caktuar;

(13) Me fuqizimin e lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra, leja shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për prodhues me pakicë të birra, verës, alkoolit etilik dhe pijeve të forta alkoolike.

(14) Ministri i Financave i përcakton dokumentacionin e nevojshëm për dëshmimin e plotësimit të kushteve të paragrafit (2) të këtij neni, përmbajtjen e raporteve të paragrafit (8) pika 2) dhe pika 4) të këtij neni dhe përmbajtjen e kërkesës për ndryshimin e lejes për prodhues me pakicë të verës dhe birra.

Neni 73

Bujqit - prodhues të vegjël të pijeve të forta alkoolike

(1) Bujqit - prodhues të vegjël të pijeve të forta alkoolike janë persona të cilët si lëndë të para shfrytëzojnë fruta dhe rrush për prodhim të pijeve të forta alkoolike të dedikuara për shitje të mëtejme dhe janë të detyruar te organi kompetent i doganës të paraqesin kërkesë për regjistrim në Regjistrin elektronik të bujqve - prodhues të pijeve të forta alkoolike, i cili mbahet në organin kompetent.

(2) Sasia maksimale e lejuar e prodhimit vjetor është 2500 litra pije e fortë alkoolike me fuqi mesatare prej 45 %, në distancë prej +/- 5 % alkool. Me prodhim vjetor nënkuptohet prodhimi në një vit kalendarik.

(3) Me përjashtim të nenit 58 paragrafit (5) të këtij ligji, për sasinë e prodhuar paguhet akcizë në shumë prej 30,00 denarë për litër pije të fortë alkoolike, me kusht prodhimi vjetor të mos e kaloj sasinë nga paragrafi (2) i këtij neni.

(4) Bujku - prodhues i vogël i pijeve të forta alkoolike para se të fillojë me distilim të frutave është i detyruar ta njoftojë organin kompetent të doganës se do të fillojë me prodhim, duke theksuar datën e saktë dhe kohën në të cilën do të zhvillohet prodhimi pa ndërprerje, vendin e distilimit, llojin e frutit që do ta distilohet, sasinë e kominës dhe sasinë e pritur të pijes së fort alkoolike.

(5) Bujku- prodhues i vogël i pijeve të forta alkoolike menjëherë ndërsa më së voni në afat prej pesë ditëve pas mbarimit të prodhimit, te organi kompetent i doganës paraqet njoftim për sasinë e prodhuar të pijes së fortë alkoolike, me ç'rast paraqet edhe kërkesë për ngritjen e markave të akcizës të nevojshme për shënimin e sasisë së prodhuar të pijes së fortë alkoolike. Në kërkesën për ngritjen e markave të akcizës shënohet sasia dhe sipërfaqja e enëve në të cilat planifikohet prodhimi i pijes së fortë alkoolike për blerësit e fundit -persona fizikë dhe objekte hotelerie.

(6) Bujku - prodhues i vogël i pijeve të forta alkoolike akcizën për sasinë e prodhuar e pijes së fortë alkoolike e paguan para ngritjes së markave të akcizës, ndërsa më së voni në afat prej 30 ditëve pas kërkesës së paraqitur nga paragrafi (5) i këtij neni.

(7) Pijet e forta alkoolike të prodhuara nga ana e bujqve - prodhues të vegjël të pijeve të forta alkoolike paktohen në enë me sipërfaqe më së shumti deri 5 litra për blerësit e fundit - persona fizikë dhe për shitje në objekte hotelerie.

(8) Bujku - prodhues i vogël i pijeve të forta alkoolike është i detyruar paketimet komerciale t'i shënojë me markë të akcizës në pajtim me kushtet nga neni 61 i këtij ligji.

(9) Marka e akcizës duhet të ngjitet në mbyllësin e shishes, kështu që gjatë hapjes patjetër përgjithmonë të dëmtohet.

(10) Bujku - prodhues i vogël i pijeve të forta alkoolike është i detyruar ta shënojë paketimin e pijeve të forta alkoolike me etiketë speciale në të cilën është theksuar se pija e fortë alkoolike është prodhuar me regjim të veçantë të akcizës së veçantë dhe ta theksojë numrin e regjistrimit në Regjistrin elektronik të bujqve - prodhues të vegjël të pijeve të forta alkoolike. Në etiketë duhet të theksohet, emri dhe adresa e bujkut - prodhues me pakicë, përqindja e alkoolit, lloji i prodhimit, si dhe numri i aktvendimit nga Agjencia për Ushqim dhe Veterinari se prodhuesi është adekuat për konsum.

(11) Nëse bujku- prodhues i vogël prodhon pije të forta alkoolike në sasi më të madhe nga ajo e caktuara në paragrafin (2) të këtij neni, është i detyruar organin kompetent të doganës t'i dorëzojë deklaratë për prodhimet e përgjithshme vjetore të pijeve të forta alkoolike. Organi kompetent i doganës me aktvendim do ta përcaktojë dhe llogarisë akcizën e dallimit nga sasia që është prodhuar mbi atë të përcaktuar në paragrafin (2) të këtij neni, në shumën e përcaktuar në nenin 58 paragrafin (5) të këtij ligji dhe në mënyrë plotësuese do të lëshojë marka të akcizës për shënimin e pijeve të forta alkoolike të prodhuara mbi sasi të përcaktuara.

(12) Për bujk - prodhues të vogël nuk kanë të bëjnë dispozitat e nenit 61 paragrafit (9) të këtij ligji.

(13) Ministri i Financave i përcakton formën dhe përmbajtjen e kërkesës për regjistrim në Regjistrin elektronik të bujqve - prodhues të vegjël të pijeve të forta alkoolike dhe dokumentacionin e nevojshëm, formën dhe përmbajtjen e njoftimit për fillimin me prodhim nga paragrafi (4) i këtij neni, formën dhe përmbajtjen e njoftimit për sasinë e prodhuar dhe kërkesës për ngritjen e markave të akcizës nga paragrafi (5) i këtij neni, mënyrën e lëshimit të markave të akcizës për shënimin e pijeve të forta alkoolike të prodhuara nga bujku - prodhues me pakicë i pijeve të forta alkoolike, si dhe përmbajtjen e të dhënave në Regjistrin nga paragrafi (1) i këtij neni.

Neni 74

Lirime prej akcizave për alkool etilik dhe pije alkoolike

(1) Alkool etilik dhe pijet alkoolike janë të lira nga pagesa për akcizë, nëse janë plotësuar kushtet nga nenet 49 dhe 50 të këtij ligji për:

1) alkool etilik që përdoret për prodhim të uthullës në aspekt të numrit tarifor 2209 nga Nomenklatura e Tarifës doganore;

2) alkool etilik që përdoret për prodhimtarinë dhe përgatitjen e ilaçeve;

3) alkool etilik që përdoret për qëllime mjekësore në spitale, ambulanca dhe barnatore;

4) alkool etilik dhe pije alkoolike që përdoren për prodhim të aromave për prodhime ushqimore dhe pije joalkoolike me përmbajtje të alkoolit prej më së shumti 1,2% vol.;

5) alkool etilik dhe pije alkoolike që përdoren drejtë për së drejti ose si pjesë përbërëse e produkteve gjysmë të gatshme për prodhimtarinë të prodhimeve ushqimore, kek ose në ndonjë formë tjetër, me ç'rast përmbajtja e alkoolit etilik te keku nuk guxon të tejkalohet sasinë prej 8,5% litra alkool të pastër për 100 kilogram prodhim, kurse te prodhimet tjera përveç kekut nuk guxon të tejkalohet sasinë prej 5 litra alkool të pastër për 100 kg prodhim;

6) alkool etilik që përdoret në proces të konservimit dhe paketimit në industrinë ushqimore;

7) alkool etilik që përdoret për veprimtari shkencore hulumtuese ose për nevoja arsimore të fakulteteve, instituteve dhe institucioneve tjera shkencore në qëllime shkencore ose arsimore;

8) alkool etilik tërësisht i çnatyruar, që është i çnatyruar me mjete të përcaktuara për çnatyrim;

9) alkool etilik tërësisht i çnatyruar që importohet në Republikën e Maqedonisë prej vendeve të treta, me kusht që të jetë tërësisht i çnatyruar me mjete të cilat janë të përcaktuara në Republikën e Maqedonisë;

10) alkool etilik tërësisht i çnatyruar, që është i çnatyruar me mjete për çnatyrim të përcaktuara në vende-anëtare tjera, kurse të cilat janë të përfshira me Rregulloren e Komisionit (BE) Numër 3199/93 për njohje të ndërsjellë të procedurave për çnatyrim të plotë të alkoolit me qëllim të çlirimit prej akcizës;

11) alkool etilik tërësisht i çnatyruar që është i dedikuar për prodhim ose ripërpunim të prodhimeve të papërshtatshme për përdorim prej njeriut;

12) alkool etilik pjesërisht i çnatyruar që është i dedikuar për prodhim ose ripërpunim të prodhimeve të papërshtatshme për përdorim prej njeriut dhe

13) alkool etilik që përdoret në procese prodhimi në sasi të përcaktuara me normat për prodhimtarinë me kusht që produkti përfundimtar të mos përmbajë alkool.

Neni 75
Çnatyrimi i alkoolit

(1) Shprehja alkool i çnatyruar nënkupton alkool që nuk është i pastruar me mjete të përcaktuara në sasi të përcaktuara në mënyrë që me ripërpunimin e mëtutjeshëm nuk mund të lehtë mënjahohen çnatyruesit, përkatësisht nuk mund të prodhohet alkool i aplikueshëm në prodhimtarinë ushqimore. Alkooli i çnatyruar mund të jetë tërësisht i çnatyruar dhe pjesërisht i çnatyruar.

(2) Alkooli mund të çnatyrohet vetëm në magazinë të akcizave që ka licencë nga organi kompetent doganor për çnatyrim të alkoolit.

(3) Mbajtësi i magazinës së akcizave që çnatyron alkool është i detyruar të mbajë evidencë për çnatyrimin, në të cilën duhet të paraqitet sasia e alkoolit dhe sasia e mjeteve të përcaktuara që janë përdorur në procesin e çnatyrimin, sasinë e alkoolit të çnatyruar dhe të dërguar të paraqitur në litra alkool të pastër, si dhe të mbajë evidencë të blerësve.

(4) Magazina e akcizave në të cilën do të çnatyrohet alkooli duhet të jetë e përgatitur me pajisje për dozim, përzierje ose ngjashëm, që do të sigurojë çnatyrim të alkoolit me mjete të përcaktuara dhe në mënyrë të përcaktuar.

(5) Organi kompetent doganor do të miratojë rëterim prej listës së përcaktuar të çnatyruesve në rastet kur përdorimi i çnatyruesit do të pamundësojë përdorimin e alkoolit në procesin e prodhimtarisë.

(6) Për çnatyrim të alkoolit përpilohet procesverbal në të cilin nënshkruhen personat e autorizuar nga organi kompetent doganor dhe persona të autorizuar nga depoja për akciza në të cilën bëhet çnatyrimi.

(7) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e lëshimit të licencës për çnatyrim, listën e çnatyruesve si dhe përmbajtjen e evidencës për çnatyrim.

Neni 76
Rritja e akcizës së alkoolit dhe pijeve alkoolike

(1) Gjatë rritjes së akcizës së alkoolit dhe pijeve alkoolike, prodhuesi dhe importuesi janë të obliguar në ditën e fillimit të zbatimit të akcizës së zmadhuar të bëjnë regjistrim të rezervave të pranuar të alkoolit dhe pijeve alkoolike në të gjitha magazinat dhe hapësirat tjera prej depos për akciza dhe të përpilojnë dhe parashtrajnë procesverbal për regjistrimin e kryer tek organi kompetent doganor, jo më vonë se pesë ditë pune nga dita e regjistrimit të kryer.

(2) Në rastet nga paragrafi (1) i këtij neni, secili distributor i autorizuar i prodhuesit dhe importues alkooli dhe pijeve alkoolike është i obliguar në ditën e fillimit të zbatimit të akcizës zmadhuarës rritur për alkool dhe pije alkoolike të bëjë regjistrimin e rezervave të pranuar të alkoolit dhe pijeve alkoolike në magazinat e tyre dhe në hapësira tjera të tyre si dhe në magazina dhe hapësira të shoqërive të lidhura me to dhe të përpilojë dhe të parashtrorë procesverbal të regjistrimit të kryer tek organi kompetent doganor, jo më vonë se pesë ditë pune nga dita e regjistrimit të kryer.

(3) Personat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni janë të obliguar të përlogaritin akcizën e zmadhuar për rezervën e përgjithshme të pranuar, të parashtrorë deklaratë për akciza në pajtim me nenin 10 paragrafin (3) të këtij ligji dhe të paguajnë dallimin e akcizës së paguar në afat prej 15 ditëve prej ditës së regjistrimit të kryer.

KAPITULLI 9
PRODUKTET E DUHANIT

Neni 77
Lënda e tatimit me akcizë për prodhime të duhanit

(1) Produktet e duhanit që janë lëndë e tatimit me akcizë janë:

- 1) cigare;
- 2) puro dhe cigarilo dhe
- 3) duhan për pirje edhe atë:

- duhani i prerë hollë për mbështjellje të cigares dhe
- duhan tjetër për pirje.

(2) Akcizës i nënshtrohen edhe produktet e duhanit në vijim:

- 1) duhan për llullë me ujë (duhan për nargjile);
- 2) duhani për përtypje;
- 3) duhan për thithje dhe
- 4) produkt i pandezhëm duhani.

(3) Akcizës i nënshtrohet edhe lëngu për mbushje të cigares elektronike, pavarësisht nëse përmban ose jo nikotinë.

(4) Produktet të cilat tërësisht apo pjesërisht përmbajnë materie që nuk janë duhan, por nuk i plotësojnë kriteret nga neni 78 paragrafi (1) ose neni 80 paragrafi (1) të këtij ligji llogariten për cigare ose duhan për pije.

(5) Me përjashtim të paragrafit (1) pikës 1) të këtij neni, produktet që nuk përmbajnë duhan, kurse përdoren rreptësisht për qëllime mjekësore dhe janë të përkufizuara si ilaçe, nuk konsiderohen për prodhime duhani.

Neni 78
Cigaret

(1) Cigare që i nënshtrohen akcizës janë:

1) mbështjellës prej duhani, të përshtatshme për pirje, kurse nuk janë puro ose cigarilo në pajtim me dispozitat e këtij ligji;

2) mbështjellës prej duhani të cilat në proces të thjeshtë joindustrial futen në mbështjellës prej letre për cigare dhe

3) mbështjellës prej duhani të cilat në proces të thjeshtë joindustrial mbështillen në fleta letre për cigare.

(2) Gjatë përlogaritjes së akcizës për cigare, një palosje duhani e paraqitur në paragrafin (1) të këtij neni, llogaritet si dy cigare kur, duke mos e llogaritur filtrin ose pjesën për në gojë është më e gjatë se 8 cm, por jo më e gjatë se 11 cm, si tre cigare kur, duke mos e llogaritur filtrin ose pjesën për në gojë është më e gjatë se 11 cm, por jo më e gjatë se 14 cm, përkatësisht rritet për një cigare për çdo 3 cm vijuese në gjatësi të palosjes prej duhanit pa filtrin ose pjesën për në gojë.

Neni 79
Purot dhe cigarilotë

(1) Për puro dhe cigarilo që i nënshtrohen akcizës nënkuptohen palosje prej duhani për pirje të cilat, sipas cilësive të tyre dhe pritjeve normale të konsumatorëve, janë rreptësisht të dedikuara për pirje nëse janë:

1) me mbështjellës të jashtëm prej duhanit natyral dhe

2) me mbushje prej përzierjes së copave dhe me mbështjellës të jashtëm në ngjyrë natyrale të puros, prej duhanit të rikonstruktuar, që e mbulon tërësisht produktin, duke përfshirë filtrin por jo edhe majën në rast të puros me majë të mbrehtë, ku pesha për copë, duke mos e përfshirë filtrin dhe shtojcën për në gojë, nuk është më e lehtë se 2,3 gram dhe më e rëndës se 10 gram, kurse vëllimi është së paku një e treta e gjatësisë jo më e gjatë se 34 mm.

(2) Neto pesha për copë cigarilo nga paragrafi (1) i këtij neni nuk tejkalon 3 gram.

(3) Produktet të cilat pjesërisht përmbajnë materie që nuk janë duhan dhe i plotësojnë kriteret nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij ligji llogariten për puro ose cigarilo .

Neni 80

Duhani për pirje, produkte tjera duhani dhe lëngu për mbushje të cigares elektronike

(1) Me duhan për pirje që i nënshtrohet akcizës nënkuptohet:

1) duhan që është i copëtuar ose në mënyrë tjetër i imtësuar, i endur (me fije) ose i tharë në pllaka që mund të pihet pa përpunim të mëtutjeshëm industrial, kur është i dedikuar për pirje dhe shitje me pakicë, kurse nuk bën pjesë në puro dhe cigarilo ose në cigare;

2) mbetje duhani që mund të pihen dhe lëshohen në shitje me pakicë, kurse nuk bëjnë pjesë në produktet cigare, puro dhe cigarilo nga ky ligj. Për mbetje duhani do të konsiderohen mbetjet prej fletëve të duhanit dhe produkte dytësore të fituara nga përpunimi i duhanit ose prodhimtaria apo përpunimi i prodhimeve të duhanit dhe

3) duhan për llullë me ujë (nargjile) që paraqet prodhim duhani që mund të konsumohet nëpërmjet llullës me ujë (nargjilesë). Përbëhet prej përzierjes së duhanit dhe glicerolit, me ose pa përmbajtje të vajrave dhe ekstrakteve aromatike, pelte ose sheqer, i aromatizuar ose paaromatizuar me pemë.

(2) Duhani për pirje konsiderohet si duhan imët i prerë për palosje të cigareve nëse më shumë se 25% e peshës së copave të duhanit kanë gjerësi më të vogël se 1,5 mm.

(3) Duhani për pirje si duhan tjetër për pirje, konsiderohet duhani për pirje nga ky nen, përveç duhanit të prerë imët për palosje të cigareve nga paragrafi (2) i këtij neni.

(4) Duhani për thithje që i nënshtrohet akcizës është duhan në formë të pluhurit ose në formë të grimcave që nuk është i përshtatshëm për pirje por është për thithje.

(5) Duhani për përtpje që i nënshtrohet akcizës është duhan në formë të shkopit, katror, rrrathë ose foli të cilat janë përgatitur në mënyrë që nuk janë të përshtatshme për pirje por për përtpje.

(6) Produkt i padjegshëm duhani që i nënshtrohet akcizës është produkti i dedikuar për inhalim të aerosolit që fitohet si rezultat i ngrohjes së duhanit në mënyrë elektronike ose tjetër pa djegie të duhanit.

(7) Lëngu i dedikuar për mbushje të cigares elektronike i nënshtrohet akcizës pavarësisht nëse përmban ose nuk përmban nikotinë paraqet produkt të lëngshëm të pakëtuar në rezervar ose mbushje të ngjashme, që nuk përmban duhan, por përmban nikotinë dhe/ose materie tjera aromatike në gjendje të tretur, të cilat avullojnë nëpërmjet ngrohjes me aparat të vogël elektrik dhe në formë të aerosolit inhalohen nga konsumuesi.

Neni 81

Baza e akcizës për cigare

(1) Baza e akcizës për cigare është vlera e llogaritur në copë dhe përqindja e çmimit të shitjes me pakicë.

(2) Akciza e cigareve paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në shumë të caktuar për sasinë e një cope dhe akcizë proporcionale e përcaktuar si përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë të cigareve i përcaktuar në pajtim me dispozitat e nenit 83 të këtij ligji.

(3) Me përjashtim të paragrafit (2) të këtij neni, për qëllimet e llogaritjes dhe arkëtimit të akcizës së cigareve çmimi i shitjes me pakicë i të cilës nuk është paraqitur,

akciza proporcionale llogaritet në raport të çmimit më të lartë të shitjes me pakicë të cigareve në Republikën e Maqedonisë.

(4) Organi kompetent doganor më së voni deri më 15 shkurt në vitin rrjedhës të Ministria e Financave i dorëzon të dhënat për sasinë e tërë dhe vlerën e cigareve të cilat janë lëshuar në shitje, duke përfshirë edhe çmimin e tyre të shitjes me pakicë për vitin paraprak.

(5) Ministria e Financave e përcakton çmimin e ponderuar mesatar të shitjes me pakicë çdo vit kalendarik më së voni deri më 1 mars, i cili llogaritet si herës nga vlera e përgjithshme e të gjitha cigareve të lëshuara në qarkullim (konsumi) gjatë vitit paraprak kalendarik në bazë të çmimit të shitjes me pakicë i cili i përfshin të gjitha tatimet, i ndarë me sasinë e përgjithshme të cigareve të lëshuara në qarkullim (konsum) gjatë asaj periudhe.

Neni 82

Baza e akcizës për puro, cigarilo, duhan për pirje, prodime tjera të duhanit dhe lëngje për mbushjen e një cigare elektronike

(1) Baza e akcizës për puro dhe cigarilo është vlera e llogaritur për copë dhe një përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë.

(2) Akciza e puros dhe cigarilove paguhet si një akcizë specifike e përcaktuar në një shumë të caktuar për sasinë e një cope dhe një akcizë proporcionale të përcaktuar si përqindje e çmimit të shitjes me pakicë të purove ose cigarilove të përcaktuara në pajtim me nenin 83 të këtij ligji.

(3) Baza e akcizës për duhan të prerë imët që përdoret për mbështjellje të cigareve është një kilogram neto peshë dhe çmimi i shitjes me pakicë.

(4) Akciza për duhanin e prerë të imët që përdoret për mbështjelljen e cigareve duhet të paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në shumë të caktuar për sasinë e një kilogrami neto peshë dhe akcizë proporcionale e përcaktuar si përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë të duhanit të prerë mirë i përcaktuar në pajtim me nenin 83 të këtij ligji.

(5) Baza e akcizës për duhan tjetër për pirje dhe duhan për llullë me ujë (duhan për nargjile) është një kilogram peshë neto dhe një përqindje e caktuar e çmimit të shitjes me pakicë.

(6) Akciza për duhan tjetër për pirje dhe duhan për llullë me ujë (duhan për nargjile) paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në një shumë të caktuar për sasinë prej një kilogrami neto peshë dhe akcizë proporcionale e përcaktuar si përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë të duhanit tjetër për pirje ose duhan për llullë me ujë e përcaktuar në pajtim me nenin 83 të këtij ligji.

(7) Baza e akcizës së duhanit për thithje dhe duhanit për përtpje është një kilogram peshë neto dhe një përqindje e caktuar e çmimit të shitjes me pakicë. Akciza e duhanit për thithje dhe duhanit për përtpje paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në shumë të caktuar për sasi të një kilogrami neto peshë dhe akcizë proporcionale e përcaktuar si përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë të duhanit për thithje ose duhanit për përtpje të përcaktuar në pajtim me nenin 83 të këtij ligji.

(8) Baza e akcizës së prodhimit të duhanit të padjegshëm është një kilogram neto peshë të përzierjes së duhanit dhe përqindje e caktuar e çmimit të shitjes me pakicë.

(9) Akciza e prodhimit të duhanit të padjegshëm paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në shumë të caktuar për sasi prej një kilogrami neto peshë të përzierjes

së duhanit dhe akcizës proporcionale e përcaktuar si përqindje e caktuar nga çmimi i shitjes me pakicë të prodhimit të duhanit të padjeggshëm të përcaktuar në pajtim me nenin 83 të këtij ligji.

(10) Baza e akcizës së lëngut e dedikuar për mbushjen e cigareve elektronike është një milimetër vëllim.

(11) Akciza e lëngut e dedikuar për mbushjen e cigares elektronike paguhet si akcizë specifike e përcaktuar në shumë për sasinë prej një mililitër vëllim.

Neni 83

Çmimi i shitjes me pakicë

(1) Çmimi i shitjes me pakicë i prodhimeve të duhanit të cilat lëshohen në qarkullim në Republikën e Maqedonisë është çmimi individual i përcaktuar nga prodhuesi ose importuesi, si çmim individual tregtar për puro për copë, produkt të duhanit të padjeggshëm, cigarilove dhe cigareve nga paketimi komercial, duhan të prerë imët për konsum, duhan tjetër për konsum, duhan për llullë me ujë (duhan për nargjile), duhan për thithje dhe duhan për përtpypje për kilogram për çdo produkt individualisht. Nëse përcaktohet vetëm çmimi për paketim, çmimi i shitjes me pakicë konsiderohet çmimi i cili del nga çmimi i paketimit dhe përmbajtja e paketimit.

(2) Në çmimin me pakicë janë përfshirë të gjitha tatimet dhe taksat.

(3) Prodhuesi ose importuesi janë të obliguar që çmimin e prodhimit të duhanit ta paraqesin te organi kompetent i doganës në afat prej 15 ditëve para lëshimit të parë në qarkullim të prodhimeve të duhanit ose para ndryshimit të çmimit të shitjes me pakicë. Organi kompetent i doganës mban Regjistër të posaçëm elektronik për çmimet e shpallura të shitjes me pakicë.

(4) Prodhuesi ose importuesi janë të detyruar çmimin e shitjes me pakicë ta shpallin në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë" më së voni një ditë para lëshimit të parë në qarkullim të prodhimeve të duhanit ose para ndryshimit në çmimin me pakicë.

(5) Lëshimi në qarkullim i prodhimeve të duhanit para paraqitjes së çmimit të ri të shitjes me pakicë te organi kompetent i doganës dhe shpalljes në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë", si dhe nën dhe mbi çmimin e paraqitur të shitjes me pakicë nuk është e lejuar.

(6) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e të dhënave në Regjistrin elektronik për çmimet e shpallura të shitjeve me pakicë, si dhe përmbajtjen e fletëparaqitjes nga paragrafi (3) i këtij neni dhe dokumentacionin e nevojshëm.

Neni 84

Akciza e cigareve

Akciza e cigareve nga neni 78 paragrafi (1) i këtij ligji arrin 2,453 denarë për copë dhe 9% nga çmimi i shitjes me pakicë për kuti. Nëse akciza e kombinuar është më e ulët se 2,653 denarë për copë, zbatohet akciza minimale në shumë prej 2,653 denarë për atë sasi.

Neni 85

Akciza për puro, cigarilo, duhan për pirje, prodhime tjera të duhanit dhe lëngje për mbushje të cigareve elektronike

(1) Akciza e purove nga neni 79 i këtij ligji, arrin 21,37 denarë për copë dhe 0% e çmimit të shitjes me pakicë.

(2) Akciza e cigarilove nga neni 79 i këtij ligji, arrin 10,00 denarë për copë dhe 0% e çmimit të shitjes me pakicë.

(3) Akciza e duhanit për konsum si duhan i prerë hollë nga neni 80 paragrafi (2) të këtij ligji, është 1.800,00 denarë për kilogram neto peshë dhe 0% nga çmimi i shitjes me pakicë.

(4) Akciza e duhanit për konsum si duhan tjetër për konsum nga neni 80 paragrafi (3) të këtij ligji dhe duhanit për llullë me ujë (duhan për nargjile) nga neni 80 paragrafi (1) pika 3) të këtij ligji arrin 1.800,00 denarë për kilogram neto peshë dhe 0% nga çmimi i shitjes me pakicë.

(5) Akciza e duhanit për thithje dhe duhanit për përtpypje nga neni 80 paragrafët (4) dhe (5) të këtij ligji është 1.800,00 denarë për kilogram neto peshë dhe 0% nga çmimi i shitjes me pakicë.

(6) Akciza e prodhimit të duhanit të padjeggshëm nga neni 80 paragrafi (6) të këtij ligji arrin 2.500,00 denarë për kilogram neto peshë të përzjerjes së duhanit dhe 0% nga çmimi i shitjes me pakicë.

(7) Akciza e lëngut të dedikuar për mbushjen e cigareve elektronike nga neni 80 paragrafi (7) të këtij ligji arrin 2,20 denarë për mililitër vëllim.

Neni 86

Pagesa e akcizës për prodhime të duhanit

(1) Akciza e prodhimeve të duhanit paguhet me lëshimin e tyre në qarkullim nga magazinat e akcizës me parashtrimin e deklaratës së akcizës për:

1) sasi të e prodhimeve të duhanit të cilat janë lëshuar në qarkullim nga data 1 deri 15-të në muajin rrjedhës. Obliguesi i akcizës e llogarit akcizën dhe paraqet deklaratë të akcizës për organin kompetent doganor më së voni në afat prej pesë ditësh nga dita e skadimit të periudhës dhe e paguan më së voni deri në fund të muajit rrjedhës dhe

2) sasi të e prodhimeve të duhanit të cilët janë të lëshuara në qarkullim nga 16 deri në fund të muajit rrjedhës. Obliguesi i akcizës e llogarit akcizën dhe paraqet deklaratë për akcizë për organin kompetent doganor më së voni në afat prej pesë ditësh pas skadimit të periudhës dhe e paguan më së voni deri më 15 në muajin rrjedhës.

(2) Akciza për prodhimet e duhanit gjatë importimit paguhet në afatet dhe mënyrën që është paraparë për pagesën e taksave të importit, përveç rasteve kur të mirat e akcizës lëvizin në procedurë të shtyrtjes së akcizës.

(3) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, në rast se dita e fundit për pagesë të akcizës është ditë jopune, obliguesi i akcizës është i detyruar akcizën e llogaritur ta paguajë më së voni ditën e parë të ardhshme të punës.

Neni 87

Markat e akcizës për prodhime të duhanit

(1) Lëshimi në qarkullim i prodhimeve të duhanit të cilat janë prodhuar ose importuar në rajonin e akcizës është lejuar vetëm nëse të njëjtat janë shënuar me markë të akcizës të lëshuar nga Drejtoria Doganore në të cilën janë shtypur shenja të posaçme dhe numri serik.

(2) Marka të akcizës mund të marrin prodhuesi dhe importuesi i prodhimeve të duhanit, me parashtrimin e kërkesës për organin kompetent doganor.

(3) Përpunimi i paautorizuar dhe shtypja e markave të akcizës ose përpunimi i paautorizuar dhe shtypja e markave të akcizës nga vendet ose territoret tjera, si dhe posedimi i tyre e paautorizuar ose vënia e paautorizuar në qarkullim nuk lejohet.

(4) Dëmtimi i qëllimshëm i markave të akcizës nuk lejohet.

(5) Produktet e duhanit të cilat nuk janë shënuar me një markë akcize ose janë shënuar me një markë të akcizës të dëmtuar ose në mënyrë tjetër të ndryshme nga ato të

përcaktuara konsiderohen prodhime për të cilat akciza nuk llogaritet dhe paguhet dhe lëshimi i tyre në qarkullim, blerja dhe disponimi i zonës së akcizës nuk lejohet.

(6) Marka e akcizës ngjitet në paketimin e veçantë nën mbështjellësin e celofanit ose mbështjellësit tjetër të tejdukshëm, kështu që do të jetë e dukshme, në mënyrë që gjatë hapjes së paketimit do të dëmtohet në mënyrë të përhershme. Në paketimet origjinale të purove dhe prodhimeve tjera të duhanit, të cilat nuk janë të mbështjella me mbështjellës të celofanit ose mbështjellës tjetër të tejdukshëm, marka e akcizës mund të ngjitet drejtpërdrejtë në paketim, në mënyrë që gjatë hapjes së paketimit do të dëmtohet në mënyrë të përhershme, ndërsa ngjitja e markave të akcizës mund të bëhet në magazinë doganore ose të akcizës.

(7) Prodhuesi ose importuesi nevojat mujore për sasi të planifikuara nga markat e akcizës i paraqesin te organi kompetent i doganës më së voni deri më datën 10 të muajit rrjedhës për muajin e ardhshëm.

(8) Shpenzimet për shtypjen dhe për ruajtjen e markave të akcizës i përcakton Drejtoria Doganore dhe i arkëton nga prodhuesi dhe importuesi me paraqitjen e fletëparaqitjes për sasi të planifikuara të markave të akcizës. Lartësia e shpenzimeve përcaktohet në bazë të shpenzimeve për shtypje, ruajtje dhe lëshim të markave të akcizës.

(9) Para marrjes së markave të akcizës prodhuesi dhe importuesi janë të detyruar të paraqesin garanci në lartësi të borxhit të akcizës që mund të shkaktohet.

(10) Lëshimi i markave të akcizës bëhet në bazë të kërkesës për marrjen e markave të akcizës, e cila dorëzohet te organi kompetent i doganës. Afati për marrjen e markave të paraqitura të akcizës është tre muaj, pas muajit në të cilin është paraqitur fletëparaqitja për sasi të planifikuara. Pas skadimit të këtij afati me marka të pa marra të akcizave disponon organi kompetent i doganës.

(11) Afati për shfrytëzimin e markave të akcizës nga prodhuesi ose importuesi është më së shumti 60 ditë nga dita e ngritjes së tyre.

(12) Prodhuesi dhe importuesi janë të detyruar jo më shumë se pesë ditë pas kalimit të afatit nga paragrafi (11) i këtij neni organit kompetent të doganës t'i dorëzojnë raport për marrjen, harxhimin dhe kthimin e markave të akcizave.

(13) Markat e mara të akcizës për të cilët përcaktohet se janë të parregullta si rezultat i gabimit ose dëmtimit të shkaktuara në procesin e shtypjes së tyre, prodhuesi dhe importuesi i të mirës së duhanit janë të detyruar t'i kthejnë organit kompetent të doganës më së voni në afat prej 15 ditëve nga dita e përcaktimit të parregulltësive, po jo më vonë se 60 ditë nga dita e marrjes së tyre. Organi kompetent i doganës do t'i zëvendësojë markat e parregullta të akcizës me marka të reja të akcizës.

(14) Afati nga paragrafi (11) i këtij neni mund të vazhdojë në mënyrë plotësuese 15 ditë në raste të fuqisë mbinatyrore, rrethana të paparashikuara dhe ngjarje të pavalitshme të lidhura me punën e obliguesit të akcizës, ose në mënyrë plotësuese 120 ditë në rastet e importit të prodhimeve të duhanit nga vendet tejoqeanike, me leje paraprake nga organi kompetent i doganës me kërkesën e parashtruar.

(15) Markat e akcizës të cilat nuk janë të shfrytëzuara ose janë të dëmtuara në procesin e prodhimit, prodhuesi ose importuesi janë të obliguar t'i kthejnë në organin kompetent të doganës, së bashku me raportin e paragrafit (12) më së voni në afat prej pesë ditëve pas kalimit të afatit nga paragrafi (11) i këtij neni.

(16) Për markat e dëmtuara dhe të pashfrytëzuara të akcizës prodhuesi dhe importuesi nuk kanë të drejtë të kthimit të shpenzimeve për shtypje dhe ruajtjen e markave të akcizës.

(17) Për markat e mara të akcizës për shënimin e të mirave të duhanit të cilat nuk janë kthyer ose janë me dëmtim të përhershëm, prodhuesi dhe importuesi janë të detyruar më së voni në afat prej pesë ditëve pas kalimit të afatit nga paragrafi (11) i këtij neni të parashtrorinë deklarativë të akcizës, ta llogarisin akcizën dhe njëkohësisht ta paguajnë.

(18) Markat e akcizës nga paragrafët (13) dhe (15) të këtij neni asgjësohen nën mbikëqyrje doganore.

(19) Në rastet nga paragrafi (17) i këtij neni, akciza llogaritet në bazë të çmimit më të lartë të shitjes me pakicë e cila është e paraqitur tek organi kompetent i doganës nga obliguesi i akcizës i cili i ka tërhequr markat e akcizës.

(20) Obligimi për shënimin me marka të akcizës nuk vlen për:

1) prodhimet e duhanit të cilat udhëtarët i fusin prej jashtë dhe nuk janë të përfshira me nenin 48 paragrafin (1) pikën 3) të këtij ligji;

2) prodhimet e duhanit të cilat shtetasit e Republikës së Maqedonisë dhe shtetasit e huaj i pranojnë nga jashtë në pajtim me rregullat e doganës dhe nuk janë të përfshira me nenin 48 paragrafin (1) pikën 4) të këtij ligji dhe

3) prodhimet e duhanit të cilat janë të importuara në rajonet e akcizës dhe lëshohen në qarkullim në panair ndërkombëtar, ekspozitë ose ngjarje tjetër ose si mostra.

(21) Në rastet e paragrafit (20) pikat 2) dhe 3) të këtij neni akciza doemos duhet menjëherë të paraqitet tek organi kompetent i doganës dhe menjëherë të paguhet.

(22) Ministri i Financave i përcakton dimensionet, formën dhe shenjat e markave të akcizës, mënyrën e paraqitjes dhe marrjes së markave të akcizave, përmbajtjen e raporteve për marka të mara, të shfrytëzuara dhe të kthyer të akcizës dhe dokumentacionin e nevojshëm, mënyrën e kthimit të markave të parregullta, të pashfrytëzuara dhe të dëmtuara të akcizës, si dhe mënyrën e asgjësimit të markave të akcizës.

Neni 88

Paketimi dhe shitja e prodhimeve të duhanit

(1) Prodhimet e duhanit të dedikuara për konsum të drejtpërdrejtë, përveç nëse është vërtetuar ndryshe me këtë ligji lëshohen në qarkullim ose importohen në rajonet e akcizës të Republikës së Maqedonisë në paketime të mbyllura të shitjes me pakicë, përveç kur janë dedikuar për nevoja personale.

(2) Paketimi përmban vetën prodhime të duhanit të cilat i nënshtrohen shumës së njëjtë të akcizës.

(3) Prodhimet e duhanit shiten vetëm në paketim të mbyllur të shitjes me pakicë me markë të akcizës të padëmtuar.

(4) Purot e konsumatorit të fundit shiten si prodhim i vetëm vetëm nëse të njëjtët janë shënuar me markë të akcizës.

(5) Prodhimet e duhanit nuk guxojnë të shiten nën dhe mbi çmimin e shitjes me pakicë nga neni 83 i këtij ligji e as të shiten me lirim të çmimit me shitje me pakicë, duke përfshirë edhe lirimim në bazë të shitjes.

Neni 89

Rritja e akcizës së prodhimeve të duhanit

(1) Gjatë rritjes së akcizës dhe/ose çmimit të shitjes me pakicë të prodhimit të duhanit, prodhuesi dhe importuesi i prodhimit të duhanit janë të obliguar në ditën e fillimit të pranimit të rritjes së akcizës dhe/ose rritjes së çmimit të shitjes me pakicë të bëjnë regjistrim të rezervave të mbetura të prodhimeve të duhanit në të gjitha magazinat

dhe hapësirat e ndryshme nga magazina e akcizës dhe të përgatisin dhe të dorëzojnë te organi kompetent i doganës procesverbal për regjistrimin e kryer, jo më vonë se pesë ditë nga dita e regjistrimit të kryer.

(2) Në rastet e paragrafit (1) të këtij neni çdo distributor i autorizuar i prodhuesit ose i importuesit të prodhimit të duhanit është i detyruar në ditën e fillimit të zbatimit të akcizës së rritur dhe/ose çmimit të shitjes me pakicë të prodhimeve të duhanit të bëjë regjistrim të rezervave të mbetura në magazinat e veta dhe në hapësira tjera të tyre si dhe në magazina dhe hapësira të shoqërive të lidhura me to dhe të përgatit dhe dorëzojë procesverbal nga regjistrimi i kryer te organi kompetent i doganës, jo më gjatë se pesë ditë pune nga dita e regjistrimit të kryer.

(3) Personat nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni janë të obliguar ta llogarisin akcizën e rritur të rezervës së mbetur, të parashirojnë deklaratë të akcizës në pajtim me nenin 10 paragrafin (3) të këtij ligji dhe ta paguajnë dallimin në afat prej 15 ditëve nga dita e regjistrimit të kryer.

Neni 90

Shfaqja e akcizës gjatë rritjes së palejuar të çmimit të shitjes me pakicë

Në rast të rritjes së palejuar të çmimit të shitjes me pakicë të cigareve mbi paraqitjen e organit kompetent të doganës ndodh akciza në lartësi të dallimit të borxhit të akcizës para dhe pas rritjes së çmimit të shitjes me pakicë. Debitor i akcizës është tregtari dhe akciza paguhet menjëherë.

KAPITULLI 10

ENERGJENTËT DHE ENERGJIA ELEKTRIKE

Neni 91

Lënda e tatimit me akciza të energjentëve dhe energjia elektrike

(1) Akciza paguhet për energjentë dhe energji elektrike, në rastet kur shfrytëzohen si lëndë djegëse ose lëndë djegëse për ngrohje, përveç nëse me këtë ligj nuk është rregulluar ndryshe.

(2) Llojet e energjentëve dhe energjia elektrike nga paragrafi (1) i këtij neni përcaktohen sipas klasifikimit në pajtim me Nomenklaturën e tarifës doganore, qëllimin dhe përbërjen e çdo prodhimi.

(3) Me energjentë të cilët janë lëndë të tatimit me akcizën nënkuptohen prodhimet të cilët i përkasin:

- 1) numrave tariforë 2701 dhe 2702;
- 2) numrave tariforë 2704 dhe 2715;
- 3) numrave tariforë 2901 dhe 2902;
- 4) numrit tarifor 3403;
- 5) numrit tarifor 3811 dhe
- 6) numrit tarifor 3817.

(4) Energjentë të cilët janë lëndë e tatimit me akcizë konsiderohen edhe këto prodhime nëse janë dedikuar për shfrytëzimin si lëndë djegëse, si shtesë ose mjet për përmirësimin e lëndëve djegëse si lëndë djegëse për ngrohje:

- 1) prodhime nga numrat tariforë prej 1507 deri 1518, kur janë dedikuar për shfrytëzimin si lëndë për ngrohje ose lëndë për djegie;
  - 2) metanoli nga shenja e tarifës 2905 11 00, i cili nuk është me prejardhje sintetike dhe
  - 3) prodhime nga numri nëntarifor 3824 90.
- (5) Energjentë të cilët janë lëndë e tatimit me akcizë konsiderohen edhe prodhimet të cilat nuk janë theksuar në paragrafët (3) dhe (4) të këtij neni, ndërsa të cilët tatimohen sipas dedikimit edhe atë:

1) prodhime të cilat janë dedikuar për përdorim, të ofruara për shitje ose shfrytëzohen si karburant për lëvizje;

2) aditivë ose mbushje të cilat shtohen në karburant për lëvizje, të dedikuara për përdorim, të ofruara për shitje ose shfrytëzohen si karburant për lëvizje dhe

3) çdo hidrokarbur, përveç torfës dhe biomasës, të dedikuara për përdorim, të ofruar për shitje ose për përdorim si lëndë djegëse për ngrohje.

(6) Lëndë e tatimit me akcizë është energjia elektrike e përfshirë me numrin tarifor 2716.

(7) Nën biomasë nënkuptohet një fraksion zbërthyes i produkteve, mbeturinave dhe mbetjeve në bujqësi (që përbajnë materie me origjinë bimore dhe shtazore), në pylltari dhe veprimtari prodhuese të lidhura me to si dhe fraksione të zbërthyeshme biologjike të mbetjeve industriale dhe komunale.

(8) Nën biokarburante nënkuptohen karburante të lëngëta ose të gazta të prodhuara vetëm nga biomasa.

(9) Ngrohtësia ose prodhimet nga numrat tarifor 4401 dhe 4402, nuk janë lëndë e tatimit me akciza në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

Neni 92

Baza e akcizës dhe shuma e akcizës së energjentëve dhe energjisë elektrike

(1) Baza e akcizës për energjentë është sasia e energjentëve e shprehur në kilogramë të masës neto, metër kub normalë, litra, ose gigaxhulë bruto vlerë kalorike, përveç për energji elektrike ku baza e akcizës është sasia e shprehur në megavat orë.

(2) Litër në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni është litri i matur në një temperaturë prej + 15 ° C, ndërsa metër kub normal në kuptim të paragrafit (1) të këtij neni është një metër kub normal i matur në + 20 ° C dhe nën presion prej 1,01325 bar. (3) Akciza për karburantet dhe energjinë elektrike është si vijon:

1) për benzinë motorik të shenjave tarifore 2710 12 31 00, 2710 12 41 00, 2710 12 45 00, 2710 12 49 00, 2710 12 51 00 dhe 2710 12 59 00:

- për benzinë me përmbajtje plumbi më të lartë se 0.013 gram për litër dhe transport ajror - 24.396 denarë për litër dhe

- benzinë pa plumb me përmbajtje plumbi deri në 0,013 gramë për litër - 21,692 denarë për litër;

2) për vaj të gaztë nga shenjat tarifore 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 dhe 2710 20 19 00:

- si karburant - 15.121 denarë për litër dhe

- si karburant për ngrohje - 6.136 denarë për litër;

3) për gaz të lëngtë të naftës nga shenjat tarifore 2711 12 11 00 deri 2711 19 00 00 dhe metan nga shenjat tarifore 2711 29 00 00 - 4,900 denarë për kilogram;

4) për kerozin nga shenjat tarifore 2710 19 21 00 dhe 2710 19 25 00 edhe atë:

- si karburant - 11,000 denarë për litër dhe

- si karburant për ngrohje - 2,200 denarë për litër;

5) për vajin për mbështjellje nga shenjat tarifore 2710 19 62 00, 2710 19 64 00, 2710 19 68 00, 2710 20 31 00, 2710 20 35 00 dhe 2710 20 39 00 - 0,100 denarë për kilogram;

6) për vaj natyror nga shenjat tarifore 2711 11 00 dhe 2711 21 00 dhe vajra nga shenjat tarifore 2711 29 00:

- si lëndë djegëse - zero denarë për një metër kub normal (nm³) dhe

- si lëndë për ngrohje - zero denarë për metër kub normal (nm³);

7) për energji elektrike nga numri tarifor 2716:

- për përdorim jo afarist-zero denarë për (MWh) megavat orë dhe

- për përdorim afarist - zero denarë për (MWh) megavat orë;

8) për qymyr, koks dhe linjit nga numrat tariforë 2701, 2702 dhe 2704 - zero denarë për (Gj) gigaxhul;

9) për koks të naftës nga shenjat tarifore 2713 11 00 00 dhe 2713 12 00 00 - 84,6 denarë për (Gj) gigaxhul dhe

10) për bioderivatet nga neni 91 paragrafi (8) të këtij ligji - zero denarë për kilogram.

(4) Prodhimet nga neni 91 paragrafi (5) pika 1) të këtij ligji tatimohen me shumën e akcizës për karburant ekuivalente.

(5) Prodhimet nga neni 91 paragrafi (5) pika 2) të këtij ligji tatimohen me shumën e akcizës të karburantit të cilit i shtohen.

(6) Prodhimet nga neni 91 paragrafi (5) pika 3) të këtij ligji tatimohen me shumën e akcizës për karburant për ngrohje ekuivalente.

(7) Gjatë përcaktimit të çmimit të shitjes me pakicë të derivateve të veçanta të naftës, ndërsa me qëllim të rumbullakimit të tyre, akciza specifike e energjentëve nga paragrafi (3) pikat 1), 2) dhe 5) të këtij neni, mund të largohet prej 0 deri +3 %.

(8) Vlera energjetike e shprehur në (Gj) gigaxhul përcaktohet me vërtetim për kualitet me vlerë të treguar kalorike bruto të dhënë nga institucioni që kryen analizë në pajtim me standardet e pranuar ndërkombëtare.

(9) Përdorimi i energjentëve për ngrohje i përket të gjitha rasteve kur energjentët djegin dhe lirohet energjia termike pa marrë parasysh dedikimin e konsumit të energjisë termike të liruar.

Neni 93

Shumë e akcizës së vajit për lyerje

(1) Akciza e vajit për lyerje nga shenjat tarifore 2710 12 90 00, 2710 19 81 00, 2710 19 83 00, 2710 19 85 00, 2710 19 87 00, 2710 19 91 00, 2710 20 90 00, 2710 20 93 00 и 2710 20 99 00 arrin 7,00 denarë për kilogram.

(2) Akciza për preparatet për lyerje nga shenjat tarifore 3403 19 10 00, 3403 19 20 00, 3403 19 80 00 dhe 3403 99 00 00 është 22,00 denarë për kilogram.

Neni 94

Energjentët të cilët janë lëndë e ndjekjes dhe kontrollit të lëvizjes në procedurë të pezullimit të akcizës

(1) Lëndë e ndjekjes dhe kontrolli i lëvizjes në procedurë të pezullimit të akcizës janë:

1) prodhimet nga nën numrat tariforë 2707 10, 2707 20, 2707 30 dhe 2707 50;

2) prodhimet e nën numrave tariforë prej 27 10 12 deri 2710 19 68, përveç për prodhimet e përfshira me nën numrin tarifor 2710 12 për të cilin dispozitat për mbikëqyrje dhe lëvizje zbatohen vetëm në transportin komercial në gjendje refuze;

3) prodhimet nga numri tarifor 2711, përveç prodhimet nga nën numrat tarifor 2711, 2711 21 dhe 2711 29;

4) prodhimet nga nën numrat tariforë 2901 10, 2902 20, 2902 30, 2902 41, 2902 42, 2902 43 dhe 2902 44;

5) prodhimet nga shenjat tarifore 2905 11 00 00 të cilat nuk janë me prejardhje sintetike dhe janë të dedikuara për përdorim si lëndë djegëse, për përmirësimin e lëndës djegëse ose si lëndë për ngrohje;

6) prodhimet nga numrat tariforë prej 1507 deri 15 18 dhe biodizel dhe përzierjet me biodizel nga nën numri tarifor 3826 00, nëse janë dedikuar për përdorimin si lëndë djegëse, për përmirësimin e lëndës djegëse ose si lëndë djegëse për ngrohje;

7) prodhimet nga shenjat tarifore 3811 11 10 00, 3811 11 90 00, 3811 19 00 00 dhe 3811 90 00 00 dhe

8) prodhimet e cekura në nenin 93 të këtij ligji.

(2) Me transport komercial në gjendje refuze nënkuptohet prodhimi i paketuar i cili transportohet në kontejnerë si pjesë përbërëse nga mjeti transportues (kamion, cisterna, vagon cisternë ose tanker) ose në ISO rezervuare dhe prodhim të papaketuar i cili transportohet në kontejnerë tjerë me vëllim më të madh se 210 litra.

Neni 95

Magazina e akcizës për prodhimin e energjisë

(1) Me prodhim i energjentëve në kuptim të këtij ligji nënkuptohet blerja ose përpunimi i energjentëve edhe atë:

1) prodhimi në formë të fitimit - proces i prodhimit në të cilin nga e mira pa akcizë fitohet energjent dhe

2) prodhimi në formë të përpunimit - proces prodhues në të cilin e mira e akcizës përpunohet në energjent, duke përfshirë edhe përzierjen ose bashkimin e energjentëve njëri me tjetrin ose me prodhime tjera.

(2) Prodhim i energjentëve nuk do të konsiderohen:

1) proceset e punës gjatë të cilave si prodhim dytësor fitohen sasi të vogla të energjentëve;

2) proceset e punës në të cilat përdoruesi i energjisë mundëson përdorimin e tyre të sërishëm në repartin e tij, me kusht që shuma e akcizës tashmë e paguar për një produkt të tillë nuk është më e ulët se akciza që do të ishte paguar kur energjenti i përdorur sërish të tatimohet dhe

3) proces pune i cili përbëhet nga përzierja e energjentëve me energjentë tjerë ose me materiale tjera, jashtë repartit për prodhim ose magazinim të akcizës, me kusht që:

- akciza e komponentëve të paguhet paraprakisht dhe

- akciza e paguar të mos jetë më e vogël se akciza e cila do të duhet të paguhet në përzierjen e fituar.

(3) Kushti nga paragrafi (2), pika 3) alineja 1 të këtij neni nuk do të zbatohet nëse prodhimi i fituar është i liruar nga pagesa e akcizës për dedikim të caktuar.

(4) Magazinimi i akcizës për energjentë duhet të jetë i pajisur në mënyrë që do të mundësojë kontroll papengesë në prodhimin dhe magazinimin e të mirave të akcizës.

(5) Rezervuarët në magazinë të akcizës për energjentë duhen të jenë të standardizuar, ndërsa pajisjet për mbushjen e energjentëve janë pajisur me instrumente matëse të cilat posedojnë certifikatë nga organi kompetent për verifikim të instrumenteve matëse.

(6) Rezervuarët nga paragrafi (5) i këtij neni është e nevojshme të shënohen.

(7) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e dëshmimit të përmbyshjes së kushteve nga paragrafi (2) dhe (3) të këtij neni, si dhe mënyrën e shënimit të rezervuareve të magazinën e akcizës për prodhimin e energjentëve.

Neni 96

Magazina e akcizës për magazinimin e energjentëve

(1) Leja e akcizës në pajtim me nenin 16 paragrafin (3) të këtij ligji për magazinimin e energjentëve ndahet vetëm në rastet kur magazina shërben për tregti me shumicë, përzierje të energjentëve në pajtim me nenin 95 paragrafin (2) pikën 3) të këtij ligji ose për furnizimin e shfrytëzuesve të privilegjuar.

(2) Napësirat për magazinimin e energjentëve në kuadër të magazinës së akcizës duhet të organizohen në mënyrë që do të mundësojnë magazinim të ndarë dhe të kontrolluar të energjentëve të llojit të ndryshëm.

(3) Rezervuarët magazinues në magazinën e akcizës për energjentë duhet të jenë të standardizuar, ndërsa pajisjet për mbushje të energjentëve duhet të pajisen me instrumente matëse të cilat posedojnë certifikatë nga organi kompetent për verifikim të instrumenteve matëse.

(4) Rezervuarët nga paragrafi (3) i këtij neni është e nevojshme të jenë të shënuar.

(5) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e shënimit të rezervuarëve për magazinimin e energjentëve në magazinën e akcizës.

Neni 97

Matja e energjentëve

(1) Sasitë hyrëse dhe dalëse të energjentëve, poseduesi i magazinës së akcizës për energjentë është i detyruar t'i matë me matëse të cilat i përcakton dhe vërteton organi kompetent për metodologji, ndërsa të cilat në mënyrë plotësuese janë të plumbuara nga organi kompetent i doganës. Plumbimi plotësues nga organi kompetent i doganës nuk i përket matësve të përcimit të gazit.

(2) Organi kompetent i doganës përveç plumbimit të pajisjeve matëse, bën plumbimin edhe të elementeve hyrëse dhe dalëse.

(3) Në rast të korigjimit, ndërrimit dhe veprimeve tjera të cilat kërkojnë mënjanimin e plumbit të doganës ose plumbimin e pajisjeve matëse ose të instalimit bëhet në prani të nëpunësit të autorizuar të doganës.

(4) Në rast të rrethanave të paparashikuara dhe fuqisë madhore, mbajtësi i magazinës së akcizës mundet vet t'i largoj plumbat dhe për të njëjtat menjëherë ta njoftoj organin kompetent të doganës.

(5) Ministri i Financave i përcakton mënyrën e njoftimit dhe përmbajtjen e njoftimit nga paragrafi (4) i këtij neni.

Neni 98

Kthimi i akcizës së paguar për gazin e lëngët të naftës

(1) Personat të cilët gazin e lëngët të naftës e kanë përdorur si lëndë djegëse në procesin e prodhimit, si dhe personat të cilët gazin e lëngët të naftës e kanë përdorur si shtesë të vajrave minerale si lëndë djegëse në industri, kanë të drejtë të kthimit të akcizës në lartësi prej 80% nga akciza e përcaktuar për dedikim të qëllimit të përzierjes.

(2) Kthimin e akcizës nga paragrafi (1) i këtij neni e kryen organi kompetent i doganës me kërkesë të parashtruar. Afati për parashtrimin e kërkesës është 12 muaj nga dita e furnizimit ose të importit të gazit të lëngët të naftës.

(3) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për kthimit e akcizës për gazin e lëngët të naftës dhe dokumentacionit të nevojshëm, si dhe mënyrën e kthimit të akcizës.

Neni 99

Lirimet nga akciza të energjentëve dhe energjisë elektrike

(1) Energjentët lirohen nga akciza nëse është përmbushur kushti nga neni 49 i këtij ligji, në rast kur:

1) shfrytëzohen për qëllime tjera, e jo si lëndë djegëse ose karburant për ngrohje, me përjashtim të energjentëve nga neni 93 i këtij ligji;

2) shfrytëzohen në komunikacion ajror, me përjashtim të shfrytëzimit në komunikacionit ajror për qëllime private;

3) i blejnë Ministria e Mbrojtjes dhe Ministria e Punëve të Brendshme për automjetet speciale për qëllimet e mbrojtjes dhe sigurisë;

4) kur kanë përdorim të dyfishtë;

5) kur shfrytëzohen në proceset mineralogjike;

6) prodhuesi i energjentëve dhe energjisë elektrike i shfrytëzohet në repartet e veta të prodhimit për përpunim të mëtejme, përkatësisht prodhim të energjentëve tjerë dhe energjisë elektrike, përveç nëse shfrytëzohen si lëndë djegëse për automjete dhe

7) shfrytëzohen për prodhim të përbashkët të energjisë për ngrohje dhe energjisë elektrike në proces të vetëm (kogjeneracion).

(2) Energjia elektrike është e liruar nga pagesa e akcizës nëse është përmbushur kushti nga neni 49 i këtij ligji në rastet në vijim:

1) kur shfrytëzohet për qëllim të dyfishtë në procese kimike-reduktive, elektrolite dhe metalurgjike;

2) kur shfrytëzohet për prodhim të përbashkët të energjisë ngrohëse dhe elektrike në proces të vetëm (kogjeneracion);

3) kur shfrytëzohet për prodhim të energjisë elektrike, përkatësisht mirëmbajtje të sistemeve për prodhim të energjisë elektrike të prodhuesi i energjisë elektrike dhe

4) kur shfrytëzohet në procese mineralogjike.

(3) Komunikacioni ajror për nevoja private nga paragrafi (1) pika 2) të këtij neni, në kuptim të këtij ligji është përdorimi i mjetit fluturues nga pronari i tij ose nga personi fizik ose juridik nëpërmjet huazimit ose në mënyrë tjetër, për qëllime jo komerciale dhe nuk përdoren për transport të udhëtarëve ose mallrave, si dhe për dhënien e shërbimeve me kompensim ose për nevojat e organeve shtetërore.

(4) Përdorimi i dyfishtë i energjentëve dhe energjisë elektrike nga paragrafi (1) pika 4) dhe paragrafi (2) pika 1) të këtij neni, në kuptim të këtij ligji është përdorimi i tyre si lëndë djegëse për ngrohje edhe njëkohësisht për qëllim i cili nuk është si lëndë djegëse ose karburant për ngrohje (përdorimi i energjentëve për procese kimike-reduktive, elektrolite dhe metalurgjike).

(5) Proceset mineralogjike, në kuptim të këtij ligji janë procese të cilët shpërndahen në Seksionin 23 të Klasifikimit nacional të veprimtarive VKN Rev.2 në Republikën e Maqedonisë.

(6) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e lirimit të akcizës së energjentëve dhe energjisë elektrike.

Neni 100

Lirimi nga akciza gjatë realizimit të projekteve

(1) Energjentët janë liruar nga akciza kur janë të dedikuar për realizimin e projekti të financuar me mjete në para të marra në bazë të marrëveshjes për donacion, të lidhur ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe donatorëve të huaj, nëse kjo marrëveshje parashikon që me mjetet e marra nuk do të paguhet taksat.

(2) Energjentët janë të liruar nga akciza kur janë të dedikuar për realizimin e projekteve të financuara në suaza të Instrumentit për ndihmë para aderuese (IPA) të zbatuara në kushtet e menaxhimit të decentralizuar dhe për pjesën e mjeteve nga bashkëfinancimi nacional i siguruar nga Buxheti i Republikës Maqedoni apo me hua.

(3) Për të realizuar të drejtën e lirimit nga paragrafët (1) dhe (2) të këtij neni, i parashtrohet kërkesë organit doganor kompetent për marrjen e lejes për lirim nga akciza për energjentë gjatë realizimit të projekteve.

(4) Organi kompetent doganor vendos për kërkesën për lëshimin e lejes nga paragrafi (3) i këtij neni brenda 30 ditëve nga dita e pranimit të kërkesës. Me çdo veprim të ndërmarrë për të plotësuar kërkesën, afati ndërpritet.

(5) Dispozitat e nenit 53 të këtij ligji vlejnë në mënyrë adekuate edhe për poseduesin e lejes nga paragrafi (3) i këtij neni.

(6) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e kërkesës për lëshimin e lejes për lirim nga akcizat për energjentë gjatë realizimit të projekteve dhe dokumentacionin e nevojshëm, përmbajtjen e lejes, si dhe mënyrën e lirimit nga akciza për energjentë gjatë realizimit të projekteve.

Neni 101

Shënimi i energjentëve

(1) Energjentët nga neni 92 paragrafi (3) pikat 2) dhe 4) të këtij ligji kur janë të dedikuar për ngrohje para dorëzimit nga magazina e akcizës duhet të shënohen me një mjet të përcaktuar për shënim dhe ngjyrosen me ngjyrë të kuqe, përkatësisht të gjelbër.

(2) Shënim të energjentëve nga paragrafi (1) i këtij neni mund të kryejë vetëm mbajtësi i një depoje akcize, të cilit i është lëshuar leje për shënimin e energjentëve nga organi doganor kompetent.

(3) Energjentët e shënuar nga paragrafi (1) i këtij neni që importohen në zonën e akcizës i përmbajnë materiet e shënuara në sasi të përcaktuara. Importuesi i energjentëve të shënuar është i detyruar organit kompetent doganor t'i dorëzojë dëshmi nga organi i huaj kompetent, përkatësisht nga prodhuesi apo person tjetër i autorizuar për shënimin, se energjentët janë shënuar jashtë zonës së akcizës dhe se përmbajnë materiet për shënim në sasi të cilat janë përcaktuar në bazë të këtij ligji. Nëse një dëshmi e tillë nuk dorëzohet ose përmban të dhëna të pamjaftueshme për përcaktimin e sasisë së shënuesit, do të konsiderohet se energjentët nuk janë të shënuar.

(4) Pajisja për shënimin e energjentëve duhet të ketë certifikatë nga organi kompetent për verifikimin e pajisjeve matëse.

(5) Magazinimi i energjentëve të shënuar kryhet në mënyrë që të pamundësojë neutralizimin e ngjyrës dhe / ose përbërësve të tjerë nën ndikimin e materieve të tjera.

(6) Ministri i Financave e përcakton llojin e mjeteve të shënimit, mënyrën e shënimit, si dhe përmbajtjen e lejes për shënimin e energjentëve.

Neni 102

Përdorimi i energjentëve të shënuar

(1) Energjentët e shënuar nga neni 101 paragrafi (1) të këtij ligji mund të shiten dhe të përdoren kryesisht për qëllimet e rregulluara me këtë ligj.

(2) Energjentët e shënuar nga neni 101 paragrafi (1) të këtij ligji të dedikuara për ngrohje lejohet të përdoren vetëm për qëllimin për të cilin janë shënuar dhe nuk duhet të përdoren si lëndë djegëse, as nuk mund të gjenden në rezervuarët lidhur me çdo motor në çdo përqendrim.

(3) Energjentëve të shënuar në pajtim me nenin 101 paragrafin (1) të këtij ligji nuk lejohet tu hiqet mjeti i shënimit, t'i zvogëlohet përqendrimi i tij as t'i shtohen përbërës që do të pengojnë përcaktimin e shënimit të përcaktuar.

Neni 103

Tregtia me energjentë të cilët përmbajnë materie për shënim

(1) Personat që kryejnë tregti me energjentë që përmbajnë materie për shënim duhet të posedojnë leje për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim dhe të regjistrohen në Regjistër elektronik të tregtarëve me lëndë energjentë të shënuar, që mbahet nga organi kompetent doganor.

(2) Çdo person që kryen veprimtarinë e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim duhet të sigurojë:

1) energjentë që përdoren si lëndë djegëse të mos përmbajnë materie për shënim nga neni 101 i këtij ligji dhe

2) energjentët që përmbajnë materie për shënim të mos mbushen në kundërshtim me nenin 102 paragrafin (2) të këtij ligji.

(3) Lejen për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim e jep organi doganor kompetent pas kërkesës së paraqitur.

(4) Leja për kryerjen e tregtisë me energjentët që përmbajnë materie për shënim i lëshohet personit që i plotëson kushtet e mëposhtme:

1) ka seli në Republikën e Maqedonisë;

2) mban libra të rregullt afaristë në pajtim me rregullat e vlefshme;

3) kundër të cilit nuk është ngritur procedurë për falimentim ose likuidim;

4) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor dënim me burgim të pakushtëzuar për vepr penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos i jetë shqiptuar ndalim për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim të përkohshëm për kryerjen e veprimtarisë së caktuar ndalim të përhershëm për kryerjen e aktivitetit të caktuar;

5) t'i ketë shlyer borxhet në bazë të detyrimeve tatimore dhe doganore dhe

6) të plotësojë kushtet për shkëmbim elektronik pa pengesë të të dhënave.

(5) Leja nuk mund të lëshohet në rastet kur një nga kushtet nga paragrafi (4) i këtij neni nuk është plotësuar.

(6) Organi doganor kompetent vendos për kërkesën për lëshimin e lejes për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim në afat prej 30 ditëve nga dita e pranimit të kërkesës. Me çdo veprim të ndërmarrë për të plotësuar kërkesën, afati kohor ndërpritet.

(7) Leja për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim lëshohet me afat vlefshmërie prej pesë vjetësh.

(8) Leja për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim nuk mund t'i transferohet një personi tjetër.

(9) Personi i cili kryen tregti me energjentë të cilët përmbajnë materie për shënim është i obliguar:

1) të sigurojë komunikimin dhe transferimin e të dhënave për tregti me energjentë të cilët përmbajnë materie për shënim në bazë ditore te serveri në organin doganor kompetent;

2) për secilën pikë të shitjes të mbajë evidencë të blerësve sipas numrit tatimor për personat juridikë dhe numrin unik amë të qytetarit dhe adresën e banimit për personat fizikë që blejnë energjentë që përmbajnë materie për shënim të dedikuar për ngrohje;

3) në rast të ndërprerjes së komunikimit dhe transmetimit të të dhënave për periudhë më të gjatë se 24 orë, menjëherë do të njoftojë autoritetin doganor

kompetent për ndodhjen e ndërprerjes dhe të dorëzojë të dhënat e nevojshme në formë letre ose nëpërmjet shkëmbimit elektronik të të dhënave. Njoftimi duhet të përmbajë të njëjtat të dhëna nga porosia që shkëmbehet me serverin në organin doganor kompetent;

4) ta njoftojë organin doganor kompetent për çdo ndryshim të të dhënave në leje, si dhe në rast të ndryshimit të statusit, ndërprerjes së veprimtarisë ose hapjes dhe mbylljes së vendeve për shitje me pakicë.

(10) Nëse organi doganor kompetent përcakton se poseduesi i lejes për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim nuk i ka përmbushë ose nuk i ka plotësuar obligimet nga paragrafi (9) i këtij neni, do t'i përcaktojë afat brenda të cilit parregullsitë e përcaktuara duhet të mënjanoohen, mund të fillojë procedurë për pagesë shtesë të akcizave, si dhe të fillojë një procedurë për shfuqizimin e lejes për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim.

(11) Leja për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim shfuqizohet:

1) me ndërprerjen e ekzistencës së personit juridik posedues i lejes;

2) me kërkesë të poseduesit të lejes;

3) pas skadimit të periudhës së vlefshmërisë nga paragrafi (5) i këtij neni dhe

4) nëse organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e shfuqizon lejen.

(12) Organi doganor kompetent me detyrë zyrtare heq lejen për kryerjen e tregtisë me energjentë që përmbajnë materie për shënim nëse konstaton se:

1) poseduesi i lejes nuk i plotëson më kushtet e përcaktuara në të;

2) ka filluar procedura për falimentim, respektivisht likuidim;

3) poseduesi i lejes nuk siguron funksionim të papenguar dhe transferim të të dhënave për tregtinë me energjentë që përmbajnë materie për shënim;

4) kanë pushuar së ekzistuari arsyet dhe kushtet në bazë të të cilave është lëshuar leja për tregtimin me energjentë që përmbajnë materie për shënim;

5) nëse autorizimi është lëshuar në bazë të informatave të paplota ose të pasakta;

6) nëse nuk i heq parregullsitë brenda afatit të përcaktuar nga organi doganor kompetent dhe

7) poseduesi i lejes është dënuar me vendim gjyqësor të plotfuqishëm me dënim me burg të pakushtëzuar për veprë penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe vendim të plotfuqishëm gjyqësor i është shqiptuar ndalim i kryerjes së profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e një veprimtarie të veçantë dhe ndalim të përhershëm për të kryer një veprimtari të caktuar.

(13) Ministri i Financave përcakton mënyrën e sqarimit të kushteve nga paragrafi (4) i këtij neni, përmbajtjen e kërkesës për tregti me energjentë që përmbajnë materie për shënim dhe dokumentacionin e nevojshëm, përmbajtjen e lejes për tregti me energjentë që përmbajnë materie për shënim, përmbajtjen e Regjistrimit të tregtarëve me energjentë të shënuar, përmbajtjen e formularit për evidentimin e personave të cilët blejnë energjentë që përmbajnë materie për shënim, si dhe përmbajtjen e formularit për njoftim nga paragrafi (9) pika 3) të këtij neni.

Neni 104

Rritja e akcizës së energjentëve

(1) Në rast të rritjes së akcizës për energjentë, prodhuesi, importuesi, tregtari me shumicë dhe tregtari me pakicë i energjentëve janë të obliguar, në ditën e fillimit të

zbatimit të tij, të bëjnë regjistrim të tepricave të hasura të energjentëve, të përgatisin procesverbal për raportin e kryer dhe ta dërgojnë në organin kompetent doganor jo më vonë se pesë ditë pune nga dita e regjistrimit të kryer.

(2) Gjatë rritjes së akcizës për energjentë, pagimi i diferencës në akcizë nga obliguesit e akcizave të theksuar në paragrafin (1) të këtij neni bëhet me paraqitjen e deklaratës së akcizës në përputhje me nenin 10 paragrafin (3) të këtij ligji në afat prej pesë ditësh, dhe do të paguajë akcizën më së voni në afat prej 15 ditësh nga dita e rritjes së akcizës.

(3) Ministri i Financave përcakton përmbajtjen e procesverbalit nga regjistrimi i kryer.

Neni 105

Obliguesi i akcizës për energji elektrike

(1) Obligues të akcizës për energji elektrike janë:

1) furnizuesi i energjisë elektrike, kur energjinë elektrike ia dërgon një konsumatori në Republikën e Maqedonisë dhe kur e konsumon atë për nevojat e veta;

2) prodhuesi ose importuesi i energjisë elektrike kur energjinë elektrike e harxhon për nevojat e tij dhe

3) pjesëmarrësit e tregut të energjisë elektrike me shumicë siç janë përcaktuar në përputhje me rregulloret e veçanta.

(2) Furnizuesi, konsumatori, prodhuesi dhe importuesi jenë persona të përcaktuar me rregullat nga fusha e energjetikës.

Neni 106

Përlllogaritja e akcizës për energji elektrike

(1) Me përjashtim të dispozitave të nenit 8 të këtij ligji, për llogaritjen e akcizës për energji elektrike sipas faturave të lëshuara nga paragrafi (3) i këtij neni, detyrimi i akcizës lindë për energjinë elektrike të dërguar pas skadimit të periudhës së llogaritur nga paragrafi (5) i këtij neni, në të cilin janë bërë dërgesat.

(2) Matjen dhe përcaktimin e sasisë së dorëzuar të energjisë elektrike e kryejnë operatori i sistemit të bartjes, operatori i sistemit të shpërndarjes dhe prodhuesi me anë të verifikimit të rregullt të briolës së energjisë elektrike në përputhje me rregullat e veçanta.

(3) Furnizuesi i energjisë elektrike llogarit akcizën e energjisë elektrike në bazë të faturave të lëshuara për porosinë e dorëzuar në periudhën e përlllogaritjes dhe në bazë të të dhënave mbi sasinë e dërguar reale të energjisë elektrike konsumatorit final.

(4) Me përjashtim nga paragrafi (1) i këtij neni, nëse sasi të reale të energjisë elektrike të dërguar për konsumatorin final nuk dihen, furnizuesi i energjisë elektrike mund të llogarisë akcizën në bazë të një vlerësimi të konsumit, duke përdorur të dhënat e marra nga operatori i sistemit të transmetimit ose operatori i sistemit të shpërndarjes për sasi të dorëzuara mujore të atij konsumatori në vitin e kaluar, përkatësisht sipas konsumit mujor të energjisë elektrike të përcaktuar me marrëveshje me një konsumator final të ri. Furnizuesi i energjisë elektrike është i detyruar të paktën një herë në gjashtë muaj të përgatisë përlllogaritje përfundimtare të akcizës për muajt për të cilat përcaktohet akciza sipas sasive mujore përqindje të energjisë elektrike, edhe atë në llogaritjen mujore të akcizës për muajin në të cilin është përcaktuar sasia e saktë e dërguar e energjisë elektrike.

(5) Obliguesi i akcizës është i obliguar për periudhën e llogaritjes të llogarisë vetë akcizën e energjisë elektrike në përputhje me bazën e akcizës të përcaktuar dhe shumën që

zbatohen në ditën kur ka ndodhur detyrimi për llogaritjen e akcizës. Periudha e përllogaritjes është një muaj kalendarik.

(6) Obliguesi i akcizës është i detyruar për obligimin e përcaktuar për akcizë të energjisë elektrike të paraqesë deklaratë akcize te organi doganor kompetent dhe të paguajë akcizën brenda 15 ditëve pas skadimit të çdo muaji kalendarik.

(7) Gjatë futjes së energjisë elektrike për konsumin e vet ose përdorimin e energjisë elektrike për nevojat e veta nga prodhuesi, gjatë llogaritjes dhe pagesës së akcizave të energjisë elektrike zbatohen në mënyrë adekuate dispozitat e paragrafëve (5) dhe (6) të këtij neni .

(8) Gjatë importit të energjisë elektrike detyrimi për llogaritjen dhe pagesën e akcizës do të lindë në përputhje me rregullat doganore.

(9) Ministri i Financave përcakton përmbajtjen dhe mënyrën e plotësimit të deklaratës së akcizës nga paragrafi (6) i këtij neni.

Neni 107

Lirimi nga pagesa e akcizës për energji elektrike

(1) Energjia elektrike lirohet nga pagesa e akcizës në rastet e mëposhtme:

- 1) kur është prodhuar nga burime rigjeneruese të energjisë;
- 2) kur prodhohet nga biomasa ose nga produktet që prodhohen nga biomasa dhe
- 3) kur konsumatorët e fundit janë amvisëritë.

(2) Ministri i Financave përcakton mënyrën e përjashtimit nga pagesa e akcizës për energji elektrike.

Neni 108

Obliguesi i akcizës për gaz natyror

(1) Obliguesi i akcizës për gaz natyror është:

- 1) furnizuesi i gazit natyror në rastet kur gazin natyror ia dërgon konsumatorit final në Republikën e Maqedonisë;
- 2) furnizuesi në rastet kur gazin natyror e harxhon për konsum të vet dhe
- 3) importuesi gjatë përdorimit të gazit natyror për konsum personal.

(2) Furnizuesi, konsumatori i fundit ose importuesi janë persona të përcaktuar me rregulloret në fushën e energjisë.

Neni 109

Përllogaritja e akcizës për gaz natyror

(1) Pavarësisht nga dispozitat e nenit 8 të këtij ligji, gjatë llogaritjes së akcizës së gazit natyror sipas faturave të lëshuara nga paragrafi (3) i këtij neni, detyrimi i akcizës do të lindë për energjinë e dërguar të gazit natyror pas skadimit të periudhës së përllogaritjes nga paragrafi (5) i këtij neni, ku janë bërë dërgesat.

(2) Maten dhe përcaktimin e sasisë së dorëzuar të gazit natyror e kryejnë operatori i sistemit të shpërndarjes dhe operatori i sistemit përçues të gazit natyror.

(3) Furnizuesi i gazit natyror llogarit akcizën e gazit natyror në bazë të faturave të lëshuara për dërgesën e kryer mujore në periudhën llogaritëse dhe në bazë të të dhënave mbi sasinë aktuale të gazit natyror të dorëzuar konsumatorit final.

(4) Me përjashtim të paragrafit (1) të këtij neni, nëse sasi të reale të gazit natyror të dërguar konsumatorit final nuk dihen, furnizuesi i gazit natyror mund ta llogarisë akcizën në bazë të vlerësimit të konsumit, duke përdorur të dhënat e marra nga operatori i sistemit të shpërndarjes së

gazit natyror për sasi të e dërguara mujore te atij konsumatori në vitin e kaluar, përkatësisht sipas konsumit mujor të gazit natyror të përcaktuar me marrëveshje me konsumatorin final te ri. Furnizuesi i gazit natyror është i detyruar të paktën një herë në gjashtë muaj të përgatisë llogaritje përfundimtare të akcizës për muajt për të cilët përcaktohet akciza sipas sasive të parashikuara mujore të gazit natyror, edhe atë në llogaritje mujore të akcizës për muajin në të cilin përcaktohet sasia reale e përcaktuar e gazit natyror.

(5) Obliguesi i akcizës detyrohet për periudhën llogaritëse vet ta llogarisë akcizën e gazit natyror në përputhje me bazën e akcizës së përcaktuar dhe shumën që aplikohen në ditën kur ka ndodhur obligimi për llogaritjen e akcizës. Periudha e përllogaritjes është një muaj kalendarik.

(6) Obliguesi i akcizës është i detyruar për obligimin e përcaktuar për akcizën për gaz natyror të parashitë deklaratë të akcizës në organin doganor kompetent dhe ta paguajë akcizën në afat prej 15 ditëve pas skadimit të çdo muaji kalendarik.

(7) Gjatë importit të gazit natyror, detyrimi për llogaritjen dhe pagesën e akcizës do të lindë në përputhje me rregullat doganore.

(8) Ministri i Financave përcakton përmbajtjen dhe mënyrën e plotësimit të deklaratës së akcizës nga paragrafi (6) i këtij neni.

Neni 110

Lirimi nga pagesa e akcizës për gaz natyror

(1) Gazi natyror lirohet nga pagesa e akcizës në rastet në vijim:

- 1) kur konsumatorët e fundit janë amvisëritë dhe
- 2) kur shfrytëzohet për lëvizje të mjeteve motorike.

(2) Ministri i Financave përcakton mënyrën e lirimit nga pagesa e akcizës për gazin natyror.

Neni 111

Obliguesi i akcizës për qymyr, koks, linjit dhe koks naftë

(1) Obliguesi i akcizës për qymyr, koks, linjit dhe koks naftë nga numrat tariforë të Nomenklaturës doganore 2701, 2702, 2704 и 2713, është:

- 1) furnizuesi, tregtari dhe importuesi i qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës në rastet kur ia dërgojnë konsumatorit të fundit në Republikën e Maqedonisë;
- 2) furnizuesi, tregtari dhe importuesi në rastet kur qymyrin, koks, linjtin dhe koks, linjtin dhe koks të naftës i shpenzojnë për nevojat e tyre dhe
- 3) prodhuesi i qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës kur i përdorin për nevojat e tyre.

Neni 112

Përllogaritja e akcizës për qymyr, koks, linjit dhe koks të naftës

(1) Obliguesi i akcizës nga neni 111 i këtij ligji e llogarit akcizën gjatë dërgesës së qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës te konsumatori I fundit në bazë të faturave të lëshuara. Detyrimi për të paguar akcizën lind pas skadimit të muajit kalendarik në të cilin është dorëzuar.

(2) Obliguesi i akcizës është i obliguar për periudhën e llogaritëse të llogarisë vetë akcizën për qymyr, koks, linjit dhe koks të naftës në përputhje me bazën e përcaktuar të akcizës dhe shumën që zbatohen në ditën kur ka ndodhur obligimi për llogaritjen e akcizës. Periudha e përllogaritjes është një muaj kalendarik.

(3) Obliguesi i akcizës është i obliguar që për obligimin e përcaktuar për akcizë të qymyrit, koksit, linjit dhe koksit të naftës të paraqesë deklaratë akcize te organi doganor kompetent dhe ta paguajë akcizën në afat prej 15 ditëve pas skadimit të çdo muaji kalendarik.

(4) Gjatë importit të qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës për konsum personal për llogaritjen dhe pagimin e akcizës zbatohen në mënyrë adekuat rregullat doganore.

(5) Ministri i Financave përcakton përmbajtjen dhe mënyrën e plotësimit të deklaratës së akcizës nga paragrafi (3) i këtij neni.

Neni 113

Lirimi nga pagesa e akcizës për qymyr, koks dhe linjit

(1) Qymyri, koksi dhe linjiti përjashtohen nga pagesat e akcizave kur përdoren për prodhimin e energjisë elektrike.

(2) Ministri i Financave e përcakton mënyrën e lirimit nga pagesa të akcizës për qymyr, koks dhe linjit.

Neni 114

Dispozitat e përbashkëta për obliguesit e akcizave për energji elektrike, gaz natyror, qymyr, koks, linjit dhe koks të naftës

(1) Obliguesit e akcizës për energji elektrike, gaz natyror, qymyr, koks, linjit dhe koks të naftës duhet të regjistrohen në Regjistrin elektronik të autorizimeve për obliguesit e akcizës të energjisë elektrike, gazit natyror, qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës.

(2) Organi doganor kompetent obliguesve të akcizës nga paragrafi (1) i këtij neni u jep leje për obligues të akcizave për energjinë elektrike, gazin natyror, qymyr, koks, linjtin dhe koks të naftës, pas kërkesës së parashtruar.

(3) Autorizimi i lëshohet personit nga paragrafi (1) i këtij neni i cili I plotëson kushtet e mëposhtme:

1) ka seli në Republikën e Maqedonisë;

2) mban libra të rregullt afaristë në pajtim me rregullat e vlefshme;

3) kundër të cilit nuk është ngritur procedurë për falimentim ose likuidim;

4) të mos jetë i dënuar me vendim të plotfuqishëm gjyqësor me dënim të pakushtëzuar me burg për vepr penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor të mos i jetë shqiptuar ndalim për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e një veprimtarie të caktuar dhe ndalim i përhershëm për kryerjen e një aktiviteti të caktuar;

5) t'i ketë paguar borxhet në bazë të detyrimeve tatimore dhe doganore dhe

6) të plotësojë kushtet për shkëmbim elektronik të të dhënave.

(4) Obliguesit e akcizës për energji elektrike dhe gaz natyror nga nenet 105 dhe 108 të këtij ligji, janë të obliguar që t'i dorëzojnë organit kompetent doganor dëshmi se posedojnë licencë për ushtrimin e veprimtarisë energjetike në pajtim me rregullat në fuqi.

(5) Leja nuk mund të lëshohet në rastet kur një nga kushtet nga paragrafi (3) i këtij neni nuk është plotësuar.

(6) Lejen e lëshon organi kompetent doganor në afat prej 60 ditëve nga dita e parashtrimit të kërkesës.

(7) Leja nuk mund t'i bartet një personi tjetër.

(8) Afati i vlefshmërisë së lejes së lëshuar është pesë vjet.

(9) Poseduesi i lejes është i obliguar:

1) të sigurojë kushte për kryerjen pa pengesë të mbikëqyrjes dhe kontrollit;

2) të mbajë evidencë të rregullt dhe të saktë të të mirave të akcizës;

3) të njoftojë organin doganor kompetent për çdo ndryshim në të dhënat dhe / ose kushtet në të cilat është lëshuar leja dhe të kërkojë ndryshimin e saj dhe

4) më së voni në afat prej 15 ditëve pas përfundimit të çdo muaji kalendarik t'i dorëzojë organit doganor kompetent raport mujor mbi sasitë e blera, të dorëzuara dhe të harxhuara të energjisë elektrike, gazit natyror, qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës në pajtim me evidencën nga paragrafi (11) i këtij neni.

(10) Nëse organi doganor kompetent konstaton se poseduesi i lejes nuk i përmbush ose nuk i ka plotësuar obligimet nga paragrafi (9) i këtij neni, i përcakton afat brenda të cilit duhet të mënjanohej parregullsitë dhe në varësi të rrethanave organi doganor kompetent do të ndërmarrë edhe aktivitetet e tjera në pajtim me dispozitat e këtij ligji.

(11) Obliguesi i akcizës është i obliguar të mbajë evidencën për:

- 1) sasitë e blera;
- 2) sasitë e dërguara te konsumatori i fundit;
- 3) sasitë e dërguara pa pagesën e akcizës;
- 4) sasitë e harxhuara për nevojat personale;
- 5) sasitë e harxhuara të liruara nga akciza dhe
- 6) tepriç të gazit natyror, qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës.

(12) Poseduesi i lejes në rastet nga paragrafi (9) pika 3) të këtij neni paraqet kërkesë për ndryshimin e dispozitave të organi doganor kompetent i cili vendos në afatin nga paragrafi (6) i këtij neni.

(13) Leja shfuqizohet:

- 1) me pushim të ekzistimit të personit juridik që e posedon lejen;
- 2) me kërkesë të poseduesit të lejes;
- 3) pas skadimit të periudhës së vlefshmërisë nga paragrafi (8) i këtij neni dhe
- 4) nëse organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e heq lejen.

(14) Organi doganor kompetent me detyrë zyrtare e nderpret lejen nëse përcakton se:

- 1) nuk i plotëson më tej kushtet e përcaktuara në leje;
- 2) kanë pushuar së ekzistuari arsyet dhe kushtet në bazë të të cilave është lëshuar leja;
- 3) leja është lëshuar në bazë të informatave të paplota ose të pasakta;

4) nuk i ka mënjanohej parregullsitë brenda afatit të përcaktuar nga organi doganor kompetent;

5) ka filluar procedura për falimentim ose likuidim dhe

6) poseduesi i lejes është dënuar me vendim gjyqësor të plotfuqishëm me dënim të pakushtëzuar me burg për vepr penale të kryer në fushën e tatimeve dhe doganave dhe me vendim të plotfuqishëm gjyqësor është shqiptuar ndalim për kryerjen e profesionit, veprimtarisë ose detyrës, ndalim i përkohshëm për kryerjen e një veprimtarie të veçantë dhe ndalim i përhershëm për të kryerje të veprimtarisë të caktuar.

(15) Me pushimin e vlefshmërisë së lejes obliguesi i akcizës shlyhet nga Regjistri elektronik i lejeve për obligues të akcizave të energjisë elektrike, gazit natyror, qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës.

(16) Obliguesit e akcizave nga nenet 105, 108 dhe 111 të këtij ligji janë të obliguar që ta ruajnë gjithë dokumentacionin në afatet e përcaktuara në nenin 13 paragrafi (5) të këtij ligji dhe t'ia dorëzojnë organit doganor kompetent sipas kërkesës së tij.

(17) Për energji elektrike, gaz natyror, qymyr, koks, linjit dhe koksit e naftës nuk zbatohen dispozitat për prolongimin e akcizave dhe lëvizjen e të mirave të akcizës.

(18) Ministri i Financave i përcakton përmbajtjen e të dhënave në Regjistrin elektronik të lejeve për obliguesit e akcizës së energjisë elektrike, gazit natyror, qymyrit, koksit, linjtit dhe koksit të naftës, përmbajtjen e lejes nga paragrafi (2), përmbajtjen e raportit mujor nga paragrafi (9) dhe evidencën nga paragrafi (11) i këtij neni.

KAPITULLI 11 PROCEDURA PËR PADI

Neni 115 Procedura për padi

(1) Kundër aktit administrativ në fushën e punës me akciza të miratuar nga organi kompetent doganor, mund të ngrihet kontest administrativ në gjykatën kompetente.

(2) Padia nuk e prolongon përmbartimin e aktit administrativ.

PJESA E TRETË DISPOZITAT KUNDËRVAJTËSE

KAPITULLI 12 DISPOZITAT KUNDËRVAJTËSE

Neni 116 Procedura kundërvajtëse

(1) Për mbajtjen e procedurës së kundërvajtjes dhe shqiptimit të sanksioni kundërvajtës dhe masës së veçantë kundërvajtëse për kundërvajtje të kryer nga ky ligj kompetencë të jashtëzakonshme ka organi kundërvajtës i përcaktuar me Ligjin për Drejtori Doganore.

(2) Procedurë e kundërvajtjes për kundërvajtje të kryera nga ky ligj nuk mund të ngrihet nëse kanë kaluar më shumë se pesë vjet nga dita kur është kryer kundërvajtja.

(3) Parashkrimi ndërpritet në çdo veprim të organit kompetent doganor që ndërmerret për shkak të ndjekjes së kryerësit të kundërvajtjes. Me çdo ndërprerje të afatit parashkrimi fillon të rrjedhë nga fillimi, por procedura e kundërvajtjes nuk mund të ngrihet as më tej të mbahet pas skadimit të dhjetë vjetëve nga dita e kundërvajtjes së kryer.

Neni 117 Lidhshmëria me ligje të tjera

Shqiptimi i sanksionit të kundërvajtjes dhe matja e lartësisë së gjobës për person juridik dhe tregtar individual bëhet në pajtim me Ligjin për kundërvajtje.

Neni 118 (kundërvajtje të lidhura me mospagesën e borxhit të akcizës dhe me konfiskim të të mirave)

(1) Gjobë në shumë prej 15.000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet për kundërvajtje të kryer obliguesit tatimor person juridik dhe tregtar individual, nëse:

1) nuk parashtrohet deklaratë akcize ose deklaratë plotësuese akcize dhe/ose nuk e paguan akcizën në afatin e përcaktuar (neni 10 paragrafët (2), (6), (8), (9), (10), (11), (12), (13) dhe (14), neni 40 paragrafi (3) pika 2), neni 43 paragrafi (4) pika 1) dhe 2), neni 44 paragrafi (7) pika 1) dhe 2), neni 47 paragrafi (9), neni 60 paragrafi (1) dhe (2), neni 61 paragrafi (17), neni 68 paragrafi (1), neni 71

paragrafi (2), neni 86 paragrafi (1) dhe (2), neni 87 paragrafi (17), neni 106 paragrafi (4) dhe (6), neni 109 paragrafi (4) dhe (6) dhe neni 112 paragrafët (2) dhe (3));

2) në deklaratën e akcizës në mënyrë të parregullt e thekson shumën e akcizës e cila duhet të paguhet ose në mënyrë të parregullt e thekson lëndën e tatimit dhe shumën e akcizës që shkakton akciza të mos paguhet ose të paguhet në shumë më të vogël nga e përcaktuara (neni 10 paragrafët (6) dhe (8), neni 60 paragrafët (1) dhe (2), neni 61 paragrafi (17), neni 68 paragrafi (1), neni 71 paragrafi (2), neni 86 paragrafët (1) dhe (2), neni 87 paragrafi (17), neni 106 paragrafët (4) dhe (6), neni 109 paragrafët (4) dhe (6) dhe neni 112 paragrafët (2) dhe (3));

3) prodhon, përpunon, pranon, magazinon dhe/ose dërgon të mira që nënshtrohen në akcizë në procedurë të prolongimit pa leje për akcizë (neni 16 paragrafi (3));

4) lejen për akcizë ose lejen e lëshuar nga organi kompetent doganor ia bart personi tjetër (neni 23 paragrafi (3), neni 27 paragrafi (3), neni 28 paragrafi (4), neni 29 paragrafi (3), neni 44 paragrafi (5), neni 52 paragrafi (4), neni 72 paragrafi (5), neni 101 paragrafi (2), neni 103 paragrafi (8), neni 114 paragrafi (7));

5) fillon me lëvizje të të mirave të akcizës në procedurë të prolongimi të akcizës që nuk është regjistruar në Sistemin për lëvizje dhe kontroll të të mirave të akcizës (neni 34 paragrafi (1));

6) lëshon në qarkullim të mira të akcizës të cilat nuk janë shënuar me markë akcize, marka të përpunuara në mënyrë të paautorizuar dhe marka akcize në mënyrë të parregullt të shtypura, ose janë të shënuara me markë akcize të dëmtuar, si dhe në mënyrë tjetër të ndryshme nga e përcaktuara, e cila nuk është ngjitur në ambalazh në mënyrë të përcaktuar (1), (3), (4), (5) dhe (6), neni 70 paragrafët (5) dhe (6) dhe neni 87 paragrafët (1), (3), (4) (5) dhe (6));

7) nuk dorëzon raport për marka akcize të ngritura, të shfrytëzuara dhe të kthyera në afatin e përcaktuar ose nuk i kthen organit kompetent doganor markat akcize të cilat nuk janë shfrytëzuar ose janë dëmtuar në procesin e prodhimit në afatin e përcaktuar (neni 61 paragrafi (12) dhe (15) dhe neni 87 paragrafët (12) dhe (15));

8) vepron në kundërshtim me nenin 44 paragrafin (1) dhe nenin 87 paragrafin (19);

9) vepron në kundërshtim me nenin 70 paragrafin (8);

10) fillon me prodhim të alkoolit pa e njoftuar organin kompetent doganor (73 paragrafi (4));

11) çnaton alkool pa leje nga organi kompetent doganor (neni 75 paragrafi (2) dhe paragrafi (3));

12) nuk e llogarit dhe nuk e paguan dallimin në akcizë të krijuar gjatë zmadhimit të akcizës të alkoolit dhe pijet alkoolike, prodhimet e duhanit dhe energjense, si dhe gjatë zmadhimit të çmimit me pakicë të prodhimeve të duhanit (neni 76 paragrafi (3), neni 89 paragrafi (3) dhe neni 104 paragrafi (2));

13) nuk e paraqet dhe nuk e shpall çmimin me pakicë në afatet e përcaktuara dhe lëshon në qarkullim të mirë akcize para paraqitjes së çmimit me pakicë ose të çmimit të ndryshuar me pakicë të organ kompetent doganor dhe/ose lëshon në qarkullim dhe/ose shet të mira të akcizës me çmim të ndryshëm nga çmimi me pakicë (neni 83 paragrafët (3), (4) dhe (5), neni 88 paragrafi (5));

14) prodhon prodhime të duhanit në kundërshtim me nenin 88 paragrafët (3) dhe (4);

15) shënon energjentë edhe pse nuk është posedues i lejes për akcizë dhe nuk ka leje për shënim nga organi kompetent doganor (neni 101 paragrafi (2));

16) shet dhe/ose derdh dhe/ose përdor (shfrytëzon) energjent të shënuar pa leje nga organi kompetent doganor, në kundërshtim me dedikimin e tyre, ose energjentë të cilët

përbajnë mjete për shënim, ua mënjaron mjetin për shënim, e zvogëlon përqendrimin e saj ose shton përbërës të cilët do ta pamundësojnë përcaktimin e shënimit të përcaktuar (neni 101 paragrafët (1), (2) dhe (5) dhe neni 102 paragrafët (1), (2) dhe (3)) dhe

17) kryen tregti me vajra gazi dhe kerozin të shënuara në kundërshtim me nenin 103 paragrafët (1), (2) dhe (9) të këtij ligji.

(2) Gjobë në shumë prej 30% nga gjoba e matur për personin juridik dhe tregtar individual do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik dhe personit përgjegjës te tregtarit individual për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(3) Gjobë në shumë pre 750 deri në 1.500 euro në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik për kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni.

(4) Të mirat e akcizës dhe pajisja për prodhimitari të të mirave të akcizës të përfshira me kundërvajtjet nga paragrafi (1) i këtij neni, me përjashtim të pikës 2), konfiskohen.

(5) Të mirat e akcizës, si dhe pajisja e cila shfrytëzohet për prodhimitari të të mirave të akcizës, konfiskohen edhe kur nuk janë në pronësi të kryerësit të kundërvajtjes, nëse pronari i tyre ka qenë në dijeni ose duke pasur parasysh rrethanat e rastit ka mund të dijë se janë lëndë e kundërvajtjeve nga paragrafi (1) i këtij neni.

(6) Nëse e mira e akcizës lëndë e kundërvajtjes nga paragrafi (1) i këtij neni nuk gjendet, nga kryerësi i kundërvajtjes paguhet vlera e saj dhe ngrihet procedurë për pagesë të akcizës me ç'rast nëse ka më shumë kryerës të kundërvajtjes, për vlerën e të mirës përgjigjen në mënyrë solidarë. Konsiderohet se e mirë e akcizës lëndë e kundërvajtjes nuk është gjetur nëse nga cili do shkak nuk është e mundshme t'i konfiskohet pronarit.

(7) Mjeti i transportit i cili ka qenë i shfrytëzuar për transport të të mirave të akcizës lëndë e kundërvajtje nga paragrafi (1) pikat 3), 5) deri në 12) dhe 14) deri në 18) të këtij neni konfiskohen nëse vlera e të mirave të akcizës tejkalon 20% nga vlera e mjetit transportues dhe nëse pronari i mjetit të transportit ka qenë në dijeni ose ka qenë i obliguar ose ka mund të dijë se do të jetë i shfrytëzuar për transport të tillë të të mirave të akcizës. Mjeti transportues kurdoherë do të konfiskohet nëse është në mënyrë speciale i konstruktuar, adaptuar, ndryshuar ose përshtatur në cilën do mënyrë me qëllim fshehjen e të mirave të akcizës.

(8) Zbatimi i paragrafëve (5), (6) dhe (7) të këtij neni nuk ndikon në të drejtat e personave të tretë për kompensim të dëmit të shkaktuar nga kryerësi i kundërvajtjes.

Neni 119

(kundërvajtje të lidhura me mosplotësimin e detyrimeve)

(1) Gjobë në shumë prej 700 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik ose tregtarit individual, ndërsa gjobë në shumë prej 150 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik, kur vlera e të mirave të akcizës në lidhje me të cilat është kryer kundërvajtje është deri në 1.000 euro në kundërvlerë me denarë, nëse:

1) nuk parashtron deklaratë akcize në afatin e përcaktuar për të mira të akcizës për të cilat nuk është krijuar borxh i akcizës (neni 10 paragrafët (4) dhe (5));

2) gjatë lëshimit të të mirave të akcizës, nuk lëshon faturë ose dokument tjetër në mënyrë të përcaktuar për dërgimin e të mirave të akcizës (neni 13 paragrafi (1));

3) faturat, dokumentet tjera dhe librat afaristë nuk i ruan në afatin e përcaktuar (neni 13 paragrafi (5), nenin 53 paragrafi (3), neni 114 paragrafi (16));

4) si mbajtës i magazinës për akcizë vepron në kundërshtim me nenin 17, neni 18 paragrafi (2) dhe neni 24 paragrafi (1);

5) organit kompetent doganor i ka dhënë të dhëna të paplota ose të pasakta, ose nuk i ka mënjeluar parregullsitë në afatet e përcaktuara (neni 26 paragrafi (2) pika 3) dhe 4), neni 27 paragrafi (10) pika 4) dhe 5), neni 28 paragrafi (10) pika 3) dhe 4), neni 29 paragrafi (9) pikat 4) dhe 5), neni 44 paragrafi (9) pikat 3) dhe 5), neni 55 paragrafi (2) pikat 3) dhe 4), neni 72 paragrafi (12) pikat 3) dhe 4), neni 103 paragrafi (12) pika 5) dhe 6) dhe neni 114 paragrafi (14) pikat 3) dhe 4));

6) vepron në kundërshtim me nenin 27 paragrafin (4), 28 paragrafin (5), nenin 29 paragrafin (6) dhe nenin 30 paragrafët (1) dhe (2);

7) të mirat e akcizës i lëviz në procedurë të prolongimit të akcizës për të cilën nuk është shtypur version i dokumentit administrativ elektronik ose cili do dokument tjetër tregtar i cili e përcjell të mirën e akcizës ose dokument administrativ në letër ose lëviz të mira të akcizës pa dokument më të thjeshtë administrativ përcjellës (nenin 34 paragrafi (9), nenin 37 paragrafët (1) dhe (4), 40 paragrafi (1), neni 41 paragrafi (1) pika 1) dhe neni 47 paragrafi (8));

8) vepron në kundërshtim me nenin 34 paragrafin (11), nenin 36 paragrafin (6), nenin 40 paragrafin (3) pikat 1) dhe 3), nenin 41 paragrafin (1) pikat 2) dhe 3) dhe paragrafin (2), nenin 43 paragrafin (4) pikën 3) dhe paragrafin (5), nenin 44 paragrafin (7) pikën 3), nenin 53 paragrafët (1) dhe (2), nenin 61 paragrafin (20), nenin 72 paragrafin (8), nenin 87 paragrafin (21), nenin 103 paragrafët (9) dhe (10) dhe nenin 114 paragrafët (9), (10) dhe (11);

9) mënjanon plumb në mungesë të organit kompetent doganor (neni 65 paragrafi 2, neni 97 paragrafi (1));

10) shet të mira të akcizës të cilat nuk janë shënuar me etiketë speciale (neni 70 paragrafi (7));

11) vepron në kundërshtim me nenin 73 paragrafët (5), (6), (7), (8), (9) dhe (10);

12) gjatë zmadhimit të akcizës së alkoolit dhe pijeve alkoolike, prodhimeve të duhanit dhe energjentëve, si dhe gjatë zmadhimit të çmimit me pakicë të prodhimeve të duhanit, nuk bën regjistrim të tepcive të mbetura ose nuk përpilon procesverbal për regjistrimin e kryer dhe nuk e parashtron te organi kompetent doganor në afatin e përcaktuar (neni 76 paragrafët (1) dhe (2), neni 89 paragrafët (1) dhe (2) dhe neni 104 paragrafi (1)) dhe

13) vepron në kundërshtim me nenin 101 paragrafin (3) të këtij ligji;

(2) Gjobë në shumë prej 1.500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik ose tregtarit individual për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni ndërsa gjobë në shumë prej 500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik, kur vlera e të mirave të akcizës në lidhje me të cilat është kryer kundërvajtje është prej 1.000 deri në 5.000 euro në kundërvlerë me denarë.

(3) Gjobë në shumë prej 5.000 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit juridik ose tregtarit individual për kundërvajtjen nga paragrafi (1) i këtij neni ndërsa gjobë në shumë prej 1.500 eurosh në kundërvlerë me denarë do t'i shqiptohet personit fizik, kur vlera e të mirave të akcizës në lidhje me të cilat është kryer kundërvajtje është mbi 5.000 euro në kundërvlerë me denarë.

(4) Gjobjë në shume prej 30% nga gjoba e matur për person juridik dhe tregtar individual do t'i shqiptohet personit përgjegjës te personi juridik dhe personit përgjegjës te tregtari individual për kundërvajtjet nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni.

(5) Pas përcaktimit të kundërvajtjeve nga paragrafët (1), (2) dhe (3) të këtij neni nëpunësi doganor kryerësit të kundërvajtjes do t'i dorëzojë urdhërpagesë kundërvajtëse me gjobjë në shumë të përcaktuar për kundërvajtjen e kryer.

(6) Pas pranimit dhe nënshkrimit të urdhërpagesës së kundërvajtjes kryerësi është i obliguar ta paguajë gjobjën e shqiptuar në pajtim me paragrafin (5) të këtij neni në afat prej tetë ditësh nga pranimi i urdhërpagesës kundërvajtëse në llogarinë e shënuar me urdhërpagesën, me ç'rast do të paguajë gjysmën e gjobjës së shqiptuar, për të cilën të drejtë mësohet në këshillën juridike.

(7) Nëse kryerësi nuk e paguan gjobjën në afatin nga paragrafi (6) i këtij neni, personi zyrtar parashtron kërkesë për ngritje të procedurës kundërvajtëse te organi kompetent kundërvajtës të përcaktuar me Ligjin për Drejtorinë Doganore.

(8) Ministri i Financave e përcakton përmbajtjen e urdhërpagesës kundërvajtëse në pajtim me Ligjin për Drejtorinë Doganore.

Neni 120

Konfiskimi i sendeve të kundërvajtjes

E mira e akcizës ose mjete transportues me të cilin është kryer kundërvajtja në pajtim me këtë ligj konfiskohen edhe kur kundër kryerësit nuk mund të ngrihet procedurë e kundërvajtjes për shkak se është i panjohur ose i pakapshëm, ose për shkak të ekzistimit të pengesave tjera ligjore, si dhe në rast të paraqitjes së vjetërsimit absolut për mbajtje të procedurës për kundërvajtje.

PJESA E KATËRT

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

KAPITULLI 13

DISPOZITA KALIMTARE DHE TË FUNDIT

Neni 121

Rregullat nënligjore

Rregullat nënligjore të përcaktuara me këtë ligj do të miratohen në afat prej gjashtë muajsh nga dita e hyrjes në fuqi të këtij ligji.

Neni 122

Poseduesit e lejes për akcizë, lejes për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe tregtar të regjistruar me vajra mineralë të cilat përmbajnë materie për shënim

(1) Poseduesit e lejeve për akcizë, poseduesit e lejeve për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe tregtarët e regjistruar me vajra mineralë të cilat përmbajnë materie për shënim janë të obliguar lejet për akcizë, lejet për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe regjistrimet e tregtarëve me vajra motorikë të cilat përmbajnë materie për shënim t'i harmonizojnë me dispozitat e këtij ligji deri më 15 korrik 2019.

(2) Poseduesit e lejeve për akcizë, lejeve për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe tregtarët e regjistruar me vajra mineralë të cilat përmbajnë materie për shënim nga paragrafi (1) i këtij neni është e nevojshme të dorëzojnë kërkesë për riregjistrim në afat prej tre muajsh nga hyrja në fuqi e këtij ligji.

(3) Nëse poseduesit e lejeve për akcizë dhe pëlqimeve deri në afatin e skadimit nga paragrafi (2) i këtij neni nuk kanë parashtruar kërkesë për riregjistrim të lejeve për akcizë, pëlqimeve për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe regjistrimeve të tregtarëve me vajra mineralë të cilat përmbajnë materie për shënim, në atë rast lejet për akcizë, lejet për shfrytëzim të privilegjuar të akcizës dhe regjistrimet e tregtarëve me vajra mineralë të cilat përmbajnë materie për shënim, pushojnë të vlejnë.

Neni 123

Procedurat e filluara

Procedurat e filluara për parashtrimin e paraqitjeve të akcizës dhe pagesë të akcizës, kërkesat e parashtruara për marrje të markave kontrolluese dhe kërkesat për kthim të akcizës së paguar deri në ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji do të përfundojnë në pajtim me Ligjin për akcizat („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë“ numër 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 dhe 120/2018).

Neni 124

Zmadhimi i akcizës së prodhimeve të duhanit

(1) Nga 1 korriku 2020 përfundimisht me 1 korrik 2023, shuma e akcizës specifike dhe minimale të cigareve nga neni 84 paragrafi (1) të këtij ligji, zmadhohet për 0,20 denarë për copë më 1 korrik çdo vit.

(2) Nga 1 korriku 2020 përfundimisht me 1 korrik 2023, shuma e akcizës specifike për duhan për pirje si duhan i prerë imët, duhan për pirje si duhan tjetër për pirje, duhan për lullë me ujë (duhan për nargjile), duhan për nuhatje dhe duhan për përtpje nga neni 85 paragrafët (3), (4) dhe (5) të këtij ligji, zmadhohet për 125,00 denarë për kilogram neto peshë nga 1 korriku çdo vit.

(3) Më 1 korrik 2020, shuma e akcizës specifike të prodhimit të padjegshëm të duhanit nga neni 85 paragrafi (6) të këtij ligji, zmadhohet për 300,00 denarë, më 1 korrik 2021 për 350,00 denarë, më 1 korrik 2022 për 400,00 denarë dhe më 1 korrik 2023 për 450,00 denarë për kilogram neto peshë të përzierjes së duhanit.

(4) Nga 1 korriku 2020 përfundimisht me 1 korrik 2023, shuma e akcizës të lëngut të dedikuar për mbushje të cigares elektronike nga neni 85 paragrafi (7) të këtij ligji, zmadhohet për 0,20 denarë për mililitër të volumenit nga 1 korriku çdo vit.

Neni 125

Dispozita me vlefshmëri deri në pranimin e Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian

Dispozitat nga neni 100 i këtij ligji do të zbatohen nga dita e pranimit të Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Neni 126

Dispozitat të cilat do të zbatohen me ditën e pranimit të Republikës së Maqedonisë në Unionin Evropian

Dispozitat e nenit 3 paragrafit (2), nenit 4 paragrafët (2), (3), (4), (5) dhe (6), nenit 5 pikat (10), (14), (16) dhe (17), nenit 8 paragrafët (6), (7) и (8), nenit 9 paragrafi (2), nenit 10 paragrafët (5), (7), (11) dhe (12), nenit 27, nenit 28, nenit 29, nenit 30 paragrafi (2), neni 33, neni 34 paragrafët

(6), (8) dhe (15), nenit 35 paragrafët (3) dhe (5), nenit 36, nenit 37 paragrafët (8) dhe (10), nenit 38, nenit 39, nenit 40, nenit 41, nenit 42, nenit 43, nenit 44, nenit 45, nenit 46, nenit 47 paragrafi (1) pika 6) dhe paragrafët (7) dhe (8), nenit 48 paragrafi (1) pikat 1) dhe 2) dhe paragrafët (2) dhe (3), nenit 59 paragrafi (2), nenit 74 paragrafi (1) pikat 9) dhe 10) dhe nenit 106 paragrafi (7) do të fillojnë të zbatohen me ditën e pranimit të Republikës së Maqedonisë në Bashkimin Evropian.

Neni 127

Dispozita nga neni 73 (3) i këtij ligji me të cilën është e rregulluar shuma e akcizës për litër pije alkoolike të fortë, do të zbatohet në mënyrën në vijim:

- 1) 0,00 (zero) denarë në vitin e parë;
- 2) 10,00 denarë në vitin e dytë;
- 3) 20,00 denarë në vitin e tretë dhe
- 4) 30,00 denarë nga viti i katërt e tutje duke llogaritur nga data e fillimit të zbatimit të këtij ligji, të përcaktuar në nenin 130 të këtij ligji.

Neni 128

Nomenklatura e Tarifës doganore

Në shenjat tarifore të theksuara në këtë ligj zbatohet Tarifa doganore.

Neni 129

Shfuqizimi i Ligjit për akciza

Me ditën e fillimit të zbatimit të këtij ligji, shfuqizohet Ligji për akciza („Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë”, numër 32/2001, 50/2001, 45/2002, 98/2002, 24/2003, 96/2004, 38/2005, 88/2008, 105/2009, 34/2010, 24/2011, 55/2011, 135/2011, 82/2013, 43/2014, 167/2014, 188/2014, 129/2015, 154/2015, 192/2015, 23/2016, 171/2017 dhe 120/2018).

Neni 130

Hyrja në fuqi e këtij ligji

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në „Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë”, ndërsa do të fillojë të zbatohet nga 15 korriku 2019.

ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

1427.

Врз основа на член 30 став (2) и (3) од Законот за меѓуопштинска соработка („Службен весник на РМ“ бр. 79/09), член 50 став (1) точка 15 од Законот за локалната самоуправа („Службен весник на РМ“ бр. 5/02) Градоначалникот на Општина Битола м-р Наташа Петровска, Градоначалникот на Општина Ресен, Живко Гошаревски, Градоначалникот на Општина Демир Хисар, Марјанче Стојановски, Градоначалникот на Општина Новаци, Љубе Кузманоски и Градоначалникот на Општина Могила, Јасмина Гулевска на 7.2.2019 година, склучија

ДОГОВОР ЗА ЗДРУЖУВАЊЕ НА ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Член 1

Со овој Договор се уредува здружувањето на финансиски средства на Општините Битола, Ресен, Демир Хисар, Новаци и Могила, утврдено со воспоставената меѓуопштинска соработка, а која се однесува на финансирањето на Регионалниот ресурсен центар, центар за слепи лица и лица со оштетен вид за општините Битола, Ресен, Демир Хисар, Новаци и Могила – Битола од страна на петте општини потписнички на меѓуопштинската соработка.

Со овој договор исто така се уредува: видот и висината на средствата коишто се здружуваат, намената на средствата кои што се здружуваат, начинот на располагање и управување со средствата, начинот на распределба на придобивките и ризикот, условите и постапката за престанок на договорот и други прашања од значење за воспоставената соработка.

Член 2

Вид, висина и намена на средствата

Општините Битола, Ресен, Демир Хисар, Могила и Новаци здружуваат средства на тој начин што секоја Општина ќе обезбеди, издвои финансиски средства во висина од 2% од буџетот на секоја општина кој им е наменет за финансирање на Здруженија на граѓани и фондации.

Вака обезбедени и издвоени средства се наменети за финансирањето на Регионалниот ресурсен центар, центар за слепи лица и лица со оштетен вид за општините Битола, Ресен, Демир Хисар, Новаци и Могила – Битола, кој општините потписнички на меѓуопштинската соработка го уплаќаат на Регионалниот ресурсен центар.

Член 3

Начин на располагање и управување со средствата

Регионалниот ресурсен центар, центар за слепи лица и лица со оштетен вид за општините Битола, Ресен, Демир Хисар, Новаци и Могила – Битола, со средствата располага и управува исклучиво во функција за која е формиран.

Регионалниот ресурсен центар е должен да доставува полугодишен извештај до општините потписнички на меѓуопштинската соработка за начинот на трошење на средствата уплатени од Општините.

Член 4

Начин на распределба на придобивките и ризикот

Реализираните придобивки од здружените средства и соодветниот ризик остануваат во односно се обврска на Регионалниот ресурсен центар.

Член 5

Престанок на договорот

Овој договор може да престане по слободна волја на сите договорни страни.